
Ἡ Νεολαία
ΑΡΙΘ ΦΥΛ. 31 (8
4 ΜΑΪΟΥ 1940-

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'. — ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀρ. Τεύχ. 31 — 4 Μαΐου 1940
ΤΙΜΗ Δραχ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν	καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160	200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ »	»	80	100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ »	»	40	50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας		1
	Ἀμερικῆς Δολ.		6
	Αἰγύπτου Λίρ.		1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας) καὶ Σχολικὰς Ἐφορίας. ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς Ε.Ο.Ν.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἢ λήγει ἡ συνδρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφὴ σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομήν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς διευθύνσεώς των.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τὸ ὅτι ἀποκατεστάθη πάλιν ἡ παληὰ ἑλληνικὴ πρωτομαγιά, ἀπὸ ἡμέρα ἀνατρεπτικῆς ἐπιδείξεως καὶ ἐμφυλίου μίσους, ὅπως τὴν εἶχε καταντήσει ὁ δαιμονικὸς κομμουνισμός, εἰς ἡμέραν παλλαϊκῆς ἀνοιξιάτικης χαρᾶς καὶ εὐφροσύνης εἰρηνικῆς, εἶναι μία ὡραία νίκη. Μία ἄλλη ἀκόμη ὡραιοτέρα νίκη τὸ ὅτι εἰς τὴν ἡμέραν αὐτὴν προσετέθη ἕνα νέον χαρούμενον καὶ γόνιμον νόημα. Ὡς ἡμέρα τῆς ἐθνικῆς ἐργασίας, ἡ πρωτομαγιὰ ἐλυτρώθη ἀπὸ κάθε στοιχεῖον χολῆς καὶ δυσφορίας. Ἀπὸ κάθε στοιχεῖον κακίας καὶ φθόνου καὶ ἀναστατώσεως. Ἡ ἀφιέρωσίς της εἰς τὴν ἰδέαν τοῦ ἀνθρωπίνου μόχθου ἔχει ἑνώσει εἰς ἕνα ρωμαλέον καὶ ὑγιᾶ ἑορτασμὸν ὅλους τοὺς κλάδους τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας, ὅλους τοὺς παράγοντας καὶ ὅλους τοὺς φορεῖς της. Τὸν γεωργὸν ποὺ ποτίζει μὲ τὸν εὐλογημένον ἱδρῶτα του καὶ γονιμοποιεῖ μὲ τὰ τίμια χέρια του τὴν πατρώαν γῆν. Τὸν βιοτέχνην τῶν πόλεων καὶ τὸν ἐργάτην τῶν βιομηχανικῶν κέντρων, ποὺ δαμάζει τὴν ἄμορφον ὕλην στὴ φωτιά, στὰ χημικὰ ἐργαστήρια, στοὺς πολυπλόκους ἀργαλειοὺς καὶ τὰ ὑφαντήρια τῶν ἐργοστασίων, ὅλους ποὺ μὲ τὰ σύνθετα ὄργανα καὶ μέσα τῆς μηχανοποιημένης παραγωγῆς τῆς ἐποχῆς μας κατασκευάζουν τὴν ἀτελείωτον ποικιλίαν τῶν πραγμάτων ποὺ πλουτίζουν καὶ ἐξωραΐζουν τὴν ζωήν. Τὸν ἐπιστήμονα, τὸν τεχνικόν, ποὺ μὲ τὰς γνώσεις καὶ τὴν πεῖραν του συμβάλλει εἰς τὸ νὰ γίνεται ἡ παραγωγὴ ἀφθονώτερη καὶ πιὸ ἄνετα καὶ ὁ κόπος τοῦ ἀνθρώπου ὀλιγώτερον βαρὺς καὶ περισσότερον ἀποδοτικός, εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ εἰς τὰς πόλεις. Τὸν ἐπιχειρηματίαν, ποὺ ἔχει τὸ χάρισμα νὰ συλλαμβάνη μὲ τὸ πνεῦμα του καὶ νὰ ὀργανώνη μὲ τὴν πεῖραν του νέα σχέδια καὶ νὰ διανοίγη νέας πηγὰς ἐργασίας καὶ πλούτου καὶ ποὺ ὁ ρόλος του εἰς τὴν εἰρηνικὴν παραγωγὴν εἶναι ἀπαράλλακτα ὅπως ὁ ρόλος τοῦ ἐπιτελικοῦ ἀρχηγοῦ ποὺ ὁδηγεῖ μικροὺς ἢ μεγάλους στρατοὺς εἰς τὴν μάχην καὶ εἰς τὴν νίκην. Τὸν καλλιτέχνην ποὺ εἶναι καὶ αὐτὸς ἕνας ἐργάτης καὶ τὸν ἄνθρωπον τῶν γραμμάτων καὶ τῆς ἐπιστήμης, ὅλους μ' ἕνα λόγο τοὺς ἀνθρώπους ποὺ δημιουργοῦν χρήσιμα ἔργα καὶ δημιουργοῦντες ὑπηρετοῦν τὸ σύνολον, καὶ ποὺ μὲ τὴν ὑπηρεσίαν των αὐτὴν ἐξαγοράζουν ὄχι μονάχα τὸ ὑλικὸν δικαίωμα τῆς ζωῆς ἀλλὰ μαζὶ μ' αὐτὸ κάτι ποὺ εἶναι ἀνώτερο καὶ πολυτιμότερο, τὴν βαθμολόγησιν καὶ τὴν τοποθέτησίν των εἰς τὴν κοινωνικὴν ἱεραρχίαν.

Μὲ τὸν ἑορτασμὸν αὐτόν, ποὺ δὲν ἔχει μόνον συμβολικὴν ἀλλὰ καὶ πραγματικὴν σημασίαν, τὸ Κράτος ποὺ τὸν καθιέρωσε δὲν ἠθέλησε νὰ τονίσῃ καὶ νὰ διδάξῃ κάτι ποὺ μὲ τὴν ἐπίδρασιν τῶν διαλυτικῶν ἰδεῶν τῆς παρακμῆς καὶ τῆς ἀποσυνθέσεως ἐκινδύνευσε νὰ λησμονηθῇ. Τὴν παλαιὰν δηλαδὴ ὅσον ὁ Κόσμος ἀρχήν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐργασία ταπεινωτικὴ καὶ εὐτελής, καὶ ἐπομένως δὲν ὑπάρχουν ταπεινοὶ καὶ καταφρονεμένοι ἐργάται. Γιατὶ κάθε ἐργασία ὑπηρετεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ σύνολο καὶ κάθε τι ποὺ ὑπηρετεῖ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ σύνολο προσπορίζει εἰς τὸν ἐργάτην του μαζὶ μὲ τὴν ἀμοιβὴ ποὺ τοῦ ἐξασφαλίζει τὰ μέσα νὰ ζῇ καὶ τὴν τιμὴ καὶ τὴν ὑπόληψι ἀπὸ μέρους τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Τὴν τιμὴ καὶ τὴν ὑπόληψι ποὺ χρωστᾶμε ὁ καθένας καὶ ὅλοι μαζὶ σὲ κάθε ἄτομο, σὲ κάθε μέλος τῆς Κοινωνίας καὶ τοῦ Ἔθνους γιὰ τὸ χρήσιμον ἔργο ποὺ προσφέρει μὲ τὸ πνεῦμα καὶ μὲ τὰ χέρια του στὴν ὁλότητα.

Ἡ μέθοδος αὐτὴ ποὺ ἀκολουθήσαμε εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἔπειτα ἀπὸ τὸν Αὔγουστο τοῦ 1936, διαφέρει οὐσιαστικὰ ἀπὸ τὴν μέθοδο ποὺ ἐδίδασκον οἱ ἀνατροπεῖς. Καὶ ἡ διαφορὰ αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ μᾶς διαφεύγῃ. Ἐκεῖνοι ἐκήρυτταν ὅτι ἐπεδίωκαν τὴν ἰσότητα καὶ τὴν ἰσοπέδωσιν. Ἐφαντάζοντο καὶ ὑπέσχοντο μίαν Κοινωνίαν ὁμοιόμορφον, ἕνα κοινωνικὸν πολτόν, ὅπου δὲν θὰ ὑπῆρχε τίποτε ποὺ νὰ ξεχωρίζῃ καὶ νὰ διακρίνεται καὶ ὅπου μέσα ἡ προσωπικότητα τοῦ ξεχωριστοῦ ἀτόμου θὰ εἶχε σβήσει καὶ θὰ εἶχε χαθῆ. Ἂν δὲν εἶχε προηγηθῆ εἰς μίαν μεγάλην χώραν αὐτὸ τὸ πείραμα καὶ δὲν εἶχε τὰ ἀποτελέσματα ποὺ ὅλος ὁ κόσμος γνωρίζει σήμερα, τὴν γενικὴν κατάπτωσιν καὶ ἐξαθλίωσιν ὄχι τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς ἠθικῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀφάνταστον ὑλικὴν ἔνδειαν, τὴν πρωτοφανῆ βαρβαρότητα, ὅπου ἔχει κυλισθῆ μία χώρα φυσικῶς πλουσιωτάτη καὶ τὰς φοβερὰς ταπεινώσεις ποὺ ὑπέφεραν καὶ ὑποφέρουν ἀκόμη χωρὶς ἐλπίδα λαοὶ πολλῶν δεκάδων ἑκατομμυρίων, ὁ πειρασμὸς θὰ ἦτο ἴσως δυσνίκητος. Πρέπει νὰ εὐλογοῦμεν τὸν Θεόν, γιατὶ μᾶς ἐφύλαξε ἀπὸ τὸν πειρασμὸν αὐτόν. Πρέπει νὰ εὐλογοῦμε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν σοφίαν τοῦ λαοῦ μας, πρέπει νὰ εὐλογοῦμε τὴν μοῖραν του, γιατὶ βρέθηκε τὴν ὥρα ποὺ ὅλα ἔδειχναν πὼς ἐπήγαινε νὰ κυλισθῆ ὁ Τόπος στὴν ἄβυσσο τῆς ἀναρχίας, τὸ δυνατὸ χέρι ποὺ τὸν ἐκράτησε στὸ χεῖλος τοῦ κρημνοῦ.

Εἰς τοὺς λόγους ποὺ ἀκούσαμε τὴν περασμένη Τετάρτη ἀπὸ ἐπίσημα καὶ ἁρμόδια στόματα, ἔχουν τονισθῆ μὲ πολλὴν εὐγλωττία καὶ μὲ ἴσην ἐγκαύχησιν οἱ ἐκπληκτικὲς ἀλήθεια, γιὰ τὰ μέσα καὶ τοὺς πόρους τοῦ Τόπου μας, μεταρρυθμίσεις ποὺ ἔγιναν εἰς τὸ κοινωνικὸν ἐπίπεδον. Δὲν θὰ ἐπαναλάβουμε ἐδῶ τὰ ἴδια λόγια. Δὲν θ' ἀπαριθμήσουμε τὸ τί ἔγινε γιὰ νὰ καλλιτερεύσουν γενικὰ οἱ συνθῆκες τῆς ζωῆς τῶν ἐργαζομένων ἀνθρώπων. Αἱ συνθῆκαι τῆς ἀμοιβῆς των καὶ τῆς ὑγείας των, ἡ ἀσφάλισίς των ἐναντίον τῶν κινδύνων τῆς ἐργασίας. Ἡ πρόνοια γι' αὐτοὺς καὶ γιὰ τὰς οἰκογενείας των. Ὅλα αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ θεωροῦμε, ὅπως καὶ εἶναι πράγματι, φυσικά. Καὶ ἂν ὑπάρχῃ κάτι ποὺ εἶναι κατόρθωμα, αὐτὸ τὸ κατόρθωμα εἶναι περισσότερο πνευματικὸ καὶ ἠθικὸ παρὰ ὑλικό. Εἶναι τὸ κατόρθωμα αὐτὸ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἐπαγιώθη ἡ κοινωνικὴ εἰρήνη καὶ ἡ κοινωνικὴ συνεργασία. Εἶναι ἡ συμφιλίωσις καὶ ἡ συναδέλφωσις τῶν κοινωνικῶν ὁμάδων, ποὺ τὸ Κράτος κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ, ἀπευθυνόμενον ὄχι μόνον εἰς τὴν λογικήν των ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ αἴσθημα. Εἶναι τὸ κήρυγμα ποὺ ἐκήρυξε καὶ ποὺ τὸ νόημά του συνοψίζεται στὰ λίγα αὐτὰ λόγια. Ὅτι ἕνα Ἔθνος εἶναι ἄρρωστο καὶ καταδικασμένο, ὅταν ἡ στοργὴ καὶ ἡ φροντίδα του δὲν ἀγκαλιάζῃ ὅλα τὰ ἄτομα ποὺ τὸ ἀπαρτίζουν. Ὅτι μία Κοινωνία δὲν ἠμπορεῖ νὰ στέκεται, ὅταν ὑπάρχουν μέλη της ποὺ πεινοῦν καὶ ἄλλα ποὺ διαθέτουν ἀγαθὰ ποὺ δὲν τὰ χρειάζονται. Ὅτι τέλος ὅσο διάφορη κι' ἂν εἶναι ἡ θέσις ποὺ κατέχουν οἱ ἄνθρωποι σὲ μιὰν ἐπιχείρησι, λόγῳ πλούτου ἢ λόγῳ γνώσεων ἢ λόγῳ ἱκανοτήτων, τὸ συμφέρον ὅλων δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι κοινὸν μὲ τὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεως. Ἀπὸ τὰ κηρύγματα αὐτά, ποὺ δὲν ἔμειναν μόνον λόγοι ἀλλὰ ἔγιναν πράξεις, ἔγιναν νόμοι καὶ μέτρα καὶ θεσμοί, ἔχουν προέλθει μὲ τὴν νουθεσίαν τοῦ Κράτους ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν κατανόησι τῶν πολιτῶν, αἱ μεταρρυθμίσεις.

Θὰ ἦτο βέβαια πολὺ ἂν ἐλέγαμε ὅτι ἐλύθησαν ὅλα τὰ προβλήματα, ὅτι θεραπεύθησαν ὅλαι αἱ ἀδικ'αι ὅτι ἐξηφανίσθησαν ὅλαι αἱ ἀντιθέσεις. Ἐμπήκαμε ὅμως εἰς τὸν δρόμο τὸν ἀληθινό. Ἐξυπνήσαμε τὸ αἴσθημα τῆς ἑνότητος τῆς ἐθνικῆς, ποὺ ἐκινδύνεψε ν' ἀτροφήσῃ καὶ ἐπαγιώσαμε τὴν κοινωνικὴν ἀλληλεγγύη, ποὺ ἐπήγαινε νὰ μαραθῇ. Ἀποκατεστήσαμε τὴν ἰδέαν τῆς ἐργασίας, ποὺ εἶναι τὸ πρῶτο καὶ τὸ μέγιστο κοινωνικὸ ἀγαθὸ καὶ τὴν ἰδέα τοῦ φορέως της, ὡς πρώτης κοινωνικῆς ἀξίας. Δὲν μένει παρὰ νὰ προχωροῦμε τὸ κάθε ἄτομο χωριστὰ καὶ ὅλοι μαζί, καλλιτερεύοντες τὴν ἐργασία καὶ βελτιώνοντες τὴν ἀπόδοσί της. Ἀπὸ τὴν καλλιτέρευσι αὐτὴ θὰ προέλθῃ ἀσφαλῶς κάθε μέρα καὶ περισσότερη ἄνεσις καὶ εὐφορία, ποὺ θὰ ἐπιτρέψῃ νὰ ὑπάρχῃ ἕνα κατώτατο ὅριο ἀγαθῶν δι' ὅλους καὶ συγχρόνως ἕνα ὅριο, ποὺ ὅσο κι' ἂν ἔχῃ κανείς, ὅσο κι' ἂν θέλῃ, δὲν θὰ ἔχῃ τὸν τρόπο νὰ τὸ ξεπερνᾷ στὶς δαπάνες του. Ἔτσι θὰ φθάσωμε μιὰ μέρα, χωρὶς χαλασμοὺς καὶ χωρὶς καταστροφὲς μάταιες καὶ ἀδικαίωτες, χεροπιασμένοι καὶ ἑνωμένοι, σὲ μιὰ δικαιότερη Κοινωνία, σὲ μιὰ Κοινωνία ὅπου ἡ ἐργασία θὰ ἐξασφαλίζῃ σ' ὅλους, μαζὶ μὲ τὰ μέσα τῆς ζωῆς καὶ τὴν τιμὴ καὶ τὴν ὑπόληψι καὶ ὅπου τὸ νὰ ζῇ κανεὶς χωρὶς νὰ παράγῃ θὰ κρίνεται καὶ θὰ εἶναι ἀτιμία.

Κδς

ΝΑ ΣΤΡΑΦΩΜΕΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΘΑΛΑΣΣΑΝ

ΤΟ ΝΕΟΝ ΣΥΝΘΗΜΑ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Τὰ θαλάσσια ἀθλήματα δὲν εἶναι τόσον γνωστὰ καὶ διαδεδομένα, ὅσον πρέπει λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς θέσεως τῆς χώρας μας, εἰς τὰς μεγάλας λαϊκὰς τάξεις. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην ἐστράφη ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας Ἑλλάδος ἐπιθυμοῦσα καὶ φιλοδοξοῦσα, συγχρόνως, ὅπως αὐτὴ συντελέσῃ ὄχι μόνον εἰς τὴν ἁπλῆν διάδοσιν τῶν θαλασσίων ἀθλημάτων, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν καθόλου προαγωγὴν τούτων μεταξὺ τῶν μελῶν της, ἵνα ἀποτελέσουν βάσιν, οὕτως εἰπεῖν, τῶν ἀθλητικῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ὀργανώσεως. Εἶναι πράγματι λίαν ἀποκαρδιωτικόν, ὅταν ἕνα μεγάλο ποσοστὸν τῶν κατοίκων τῆς χώρας μας, τῆς ἀποτελουμένης κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἀπὸ θάλασσαν, δὲν γνωρίζῃ οὔτε κἂν νὰ κολυμβᾷ. Αἱ ἐλπίδες τοῦ Ἔθνους κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐστηρίχθησαν μόνον «στὰ ξύλινα τείχη» καὶ κατὰ τοὺς ἀπελευθερωτικοὺς ἀγῶνας, κατὰ μέγα μέρος, εἰς τοὺς ἀπτοήτους θαλασσινούς μας. Ἡ ὡραιοτέρα μας παράδοσις στηρίζεται στὴ θάλασσα. Ὁ μεγαλύτερος ποιητὴς τῆς ὑφηλίου καὶ τῶν αἰώνων, ὁ Ὅμηρος, ἔγινεν ἀθάνατος τραγουδῶντας τὸ συνυφασμένο μὲ τὴν Ἑλληνικὴ θάλασσα δαιμόνιον τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἔχουσα, λοιπόν, ὡς πρόλογον τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσι καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Ἱστορία ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας προβαίνει καὶ χαρακτηρίζει ὡς κύριον θέμα τῆς ὑπάρξεώς της τὴν διάδοσιν καὶ προαγωγὴν τῶν θαλασσίων ἀθλημάτων.

Πρὸς τοῦτο ἔρριψε τὸ ἑξῆς σύνθημα διὰ τοὺς σκαπανεῖς καὶ τὰς σκαπανίσσας: «Κάθε σκαπανεὺς ἢ σκαπάνισσα πρέπει νὰ δύναται νὰ κολυμβᾷ τοὐλάχιστον 50 μέτρα, νὰ πίπτῃ εἰς τὸ νερὸ ἀπὸ ἑνὸς μέτρου, νὰ χειρίζεται ἀνάλογον μὲ τὴν ἡλικίαν του κωπήλατον λέμβον ἢ πλωτῆρα καὶ νὰ μάθῃ νὰ συμπεριφέρεται ἐπὶ πλοίου ἐν ὅρμῳ ἢ ἐν πλῷ». Καὶ διὰ τοὺς φαλαγγίτας καὶ φαλαγγιτίσσας τὸ ἀκόλουθον: «Κάθε φαλαγγίτης ἢ φαλαγγίτισσα πρέπει νὰ δύναται νὰ κολυμβᾷ ἐντέχνως, τοὐλάχιστον ἑκατὸ μέτρα, μὲ τοὺς βασικοὺς τύπους κολυμβήσεως (ἐλευθέρα, πλαγία, προσθία, πρηνὴς καὶ ὑπτία), νὰ ἐκτελῇ ἁπλᾶς καταδύσεις ἀπὸ ὕψους 3-5 μέτρων, νὰ χειρίζεται ὑδατόσφαιραν, νὰ χειρίζεται τελείως κωπήλατον καὶ ἱστιοπλοοῦσαν λέμβον, νὰ γνωρίζῃ ναυαγοσωστικὴν συνεννόησιν, ναυτικὴν ὀνοματολογίαν, ναυτικοὺς μηχανισμοὺς καὶ πρωρατικὰ ἔργα».

Κατ' αὐτὸν λοιπὸν τὸν τρόπον προβαίνει ἡ Ε.Ο.Ν. εἰς τὴν ἔναρξιν τῆς εὐρείας διαδόσεως τῶν θαλασσίων ἀθλημάτων καὶ τοῦ προπαγανδισμοῦ ὑπὲρ τῆς ἀγάπης, ὑπὸ τῶν μελῶν της, τῆς θαλάσσης. Ἐκ παραλλήλου ἔχει λάβει τὴν ἀπόφασιν νὰ μὴ παραλείψῃ τίποτα ἀπὸ ὅσα εἶναι δυνατὸν νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡς μέσα διὰ νὰ ἀποκτήσουν τὰ μέλη της ὑδροτεχνικὴν ἱκανότητα καὶ διὰ τούτων νὰ ἐπηρεάσῃ ὁλόκληρον τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Ἂν σκεφθῶμεν ὅτι τὰ μέλη τῆς Ὀργνώσεως ὑπερβαίνουν τὸ ἑκατομμύριον, τότε θὰ ἀντιληφθῶμεν, ἀσφαλῶς, ὅτι ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν θάλασσαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ καὶ πρὸς τὰ θαλάσσια ἀθλήματα θὰ γίνῃ σὲ λίγα χρόνια κατάστασις, ἴσως καὶ πάθος.

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας, ἡ ὁποία ἐμελέτησε τόσον καλῶς τὸ ζήτημα τοῦτο, ἀντελήφθη μὲν τὸ δύσκολον τοῦ πράγματος, ἀλλὰ προέβη εἰς τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις, καθότι παρουσιάζει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ σπουδαιοτάτην παιδαγωγικὴν ἄποψιν.

Ὑπεύθυνος τῆς Διευθύνσεως ἀθλητισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν., τὸν ὁποῖον εἴδομεν, μᾶς ἐτόνισε τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ὀργάνωσις ἔχει τὴν ἀπόφασιν, μὲ τὴν ἀπαιτουμένην διὰ τοῦτο μεθοδικότητα, νὰ πράξῃ ὅ,τι δὲν ἔπραξε μέχρι σήμερον τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἀπὸ τῆς συστάσεώς του. Ἡ χρησιμοποίησις τῆς θαλάσσης, ὡς μέσου παιδαγωγικοῦ, εἶναι ἀπαραίτητος. Θὰ ἐπαναφέρωμεν τὸ Ἑλληνόπουλο εἰς τὴν θάλασσαν, ὥστε νὰ ἀρυσθῇ, ἐκεῖθεν, ὅλα τὰ ἐκ ταύτης ἀπορρέοντα ὠφελήματα (σωματικά, ψυχικὰ καὶ διανοητικά), καὶ μὲ τὸ θάρρος τοῦ ναυτικοῦ, τὴν φρόνησιν, τὴν μεγαλοφροσύνην, τὴν αὐτοκυριαρχίαν, καὶ τὰς λοιπὰς ἀρετάς του θὰ τὸ κάμωμεν νὰ προχωρήσῃ μὲ αὐτοπεποίθησιν, δεξιοτεχνίαν καὶ ἀποφασιστικότητα εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῶν μεγάλων ἐθνικῶν του ἰδανικῶν.

Γνωρίζει κάλλιστα ἡ Ὀργάνωσις ὅτι ὁ Ἑλληνικὸς πολιτισμὸς χαρακτηρίζεται — ὄχι ἀβάσιμα — μᾶλλον ὡς θαλάσσιος πολιτισμός, ὅτι ἐκεῖ ἔχει τὴν βάσιν του καὶ ὅτι ἐκεῖ πρέπει πάλιν νὰ ἀναζητήσῃ καὶ νὰ θέσῃ τὸν θεμέλιον λίθον τῆς μεγάλης προσπαθείας τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε.

Ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις τῆς Νεολαίας σκοπὸν ἔχει νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν προσωπικότητα τοῦ Ἕλληνος καὶ διὰ τῆς θαλάσσης. Θὰ δημιουργήσῃ πρὸς τοῦτο ὠργανωμένον ὁμαδικὸν θαλάσσιον ἀθλητισμόν, ἀπὸ ὅπου θὰ ἐξορμοῦν ἀλλεπάλληλα τὰ τροφοδοτικὰ κύματα, ποὺ θὰ πυκνώνουν τὰς τάξεις τῶν πρωταθλητῶν. Ὅλαι αἱ μορφαὶ τοῦ ναυτικοῦ ἀθλητισμοῦ, — αἱ ἀθλοπαιδιαὶ καὶ ἡ ψυχαγωγία — θὰ χρησιμοποιηθοῦν ἐντονώτατα καὶ θὰ ὀργανωθοῦν τελείως καὶ κατὰ τρόπον πρωτότυπον. Τὸ κολύμβημα, ἡ κωπηλασία καὶ ἡ ἱστιοπλοΐα εἶναι αἱ τρεῖς κυρίως κατευθύνσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων στρέφει περισσότερον τὴν προσοχήν της ἡ Ὀργάνωσις.

Διὰ τὴν ἐπιτυχίαν αὐτοῦ τοῦ σκοποῦ ἑτοιμάζει ἐγκαταστάσεις ἀναλόγου φύσεως καὶ καταστρώνει λεπτομερὲς πρόγραμμα διὰ τὸν τρόπον ἀποκτήσεως τοῦ ἀναγκαίου ὑλικοῦ. Κατ' ἔτος θὰ ἐκπαιδεύῃ ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερα εἰδικὰ στελέχη, τὰ ὁποῖα τοποθετούμενα καὶ χρησιμοποιούμενα ἀναλόγως εἰς τὰ διάφορα σημεῖα, ὅπου ἐκδηλοῦται ἡ ναυτικὴ δρᾶσις τῆς Ὀργανώσεως, θὰ δυνηθῇ νὰ διαδώσῃ γνώσεις θετικωτέρας καὶ νὰ ἀναπτύξῃ φιλάθλους ναυτικὰς ἱκανότητας εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον πλῆθος».

Ι. Μιχ.

Τὸ σημερινὸν Ἔθνος δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀποτελῆται μόνον ἀπὸ ἀνθρώπους ἡλικιωμένους καὶ ἀπὸ ἄνδρας καὶ ἀπὸ γυναῖκας ποὺ παλαίουν τὸν βίον τῆς ζωῆς καὶ κουρασμένους. Ἔχει ἀνάγκην τὸ παρόν. Ἔχει ἀνάγκην αὐτὸ ποὺ εἴμεθα τώρα, ἔχει ἀνάγκην νὰ βλέπῃ τὸν ἥλιον τῆς ζωῆς, νὰ βλέπῃ τὴν φλόγα τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία θὰ τοῦ θερμαίνῃ τὰ στήθη. Σεῖς εἶσθε αὐτὸς ὁ ἥλιος, σεῖς εἶσθε αὐτὴ ἡ φλόγα καὶ τώρα ἀκόμη ποὺ εἶσθε νέοι δὲν εἶσθε μόνον ὁδηγούμενοι ἀπὸ ἡμᾶς τοὺς μεγαλυτέρους, εἶσθε οἱ θερμαίνοντες καὶ ἐνθουσιάζοντες ἡμᾶς καὶ ἑπομένως εἶσθε κατὰ ἕνα μεγάλο μέρος οἱ ὁδηγοῦντες ἡμᾶς.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Γράμματα στους νέους

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

Ἡ ἑορτὴ τῶν ἀνθέων, ποὺ ὀργανώνεται στὴν Ἀθήνα, εἶναι μιὰ γιορτὴ πολιτισμοῦ. Εἶναι ἡ γιορτὴ τῆς Φύσεως καὶ τῆς Ὀμορφιᾶς στὴ μεγάλη καὶ πλατειά τους ἔννοια.

Τὰ λουλούδια ποὺ θὰ παρουσιαστοῦν στὴν ἔκθεσι, ποὺ θὰ προσφερθοῦν ἀπὸ τοὺς πλανοδίους ἀνθοπῶλας, ποὺ θὰ στηθοῦν στὶς ἐξέδρες μέσα στὶς γλάστρες τους, ποὺ θὰ στολίσουν τὰ παράθυρα τῶν σπιτιῶν, δὲν θὰ εἶναι ἁπλῶς ἕνα φυτικὸν σῶμα, τὸ φυσικὸν ἀποτέλεσμα μιᾶς τυχαίας γεωργικῆς ἀπασχολήσεως. Θὰ εἶναι μιὰ εἰκόνα ἐσωτερικῆς καλλιεργείας, μιὰ ἀνώτερη ψυχικὴ ἐκδήλωσις.

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἐκαλλιέργησε τὸ λουλούδι ἐκεῖνο, κι' ὅταν ἀκόμα εἶναι ἕνας ἐπαγγελματίας, σημαίνει ὅτι εἶχε μέσα του ἕνα πλούσιο ψυχικὸ ἀπόθεμα, γιὰ νὰ καταπιαστῇ μ' αὐτὴ τὴ δουλειά. Γιατὶ ἡ δουλειὰ αὐτὴ χρειάζεται πρῶτα πρῶτα ἀνεπτυγμένο καλαισθητικὸ συναίσθημα, γοῦστο λεπτό, ἔμφυτη κλίσι πρὸς τὸ ὡραῖο. Αὐτὰ δημιουργοῦν τὴ βαθειὰ κι' εὐγενικὴ διάθεσι, ποὺ σπρώχνει τὸν ἄνθρωπο, εἴτε ἐρασιτέχνης εἶναι εἴτε ἐπαγγελματίας, στὴν καλλιέργεια τοῦ λουλουδιοῦ.

Κι' ἔπειτα, γιὰ νὰ καλλιεργηθῇ τὸ λουλούδι, πόση στοργὴ χρειάζεται, πόσο ἐνδιαφέρον, πόση φροντίδα! Εἶναι τὰ ἴδια σχεδὸν αἰσθήματα ποὺ νοιώθει ὁ καλλιτέχνης ποὺ μεταπλάθει τὸν πηλὸ καὶ τὸν μορφοποιεῖ, ὁ λογοτέχνης ποὺ ἐκφράζει κι' ὁλοκληρώνει μὲ τὸν λόγο τὴν ἔμπνευσί του, κάθε δημιουργός, κάθε τεχνίτης, ποὺ δημιουργεῖ ἕνα ἔργο τέχνης.

Ἐδῶ βέβαια δὲν εἶναι τέχνη, ἀλλὰ εἶναι κάτι βαθύτερο καὶ βασικώτερο: Εἶναι ἡ ἴδια ἡ πηγὴ τῆς Τέχνης, ἡ Φύσις. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ φυτεύει τὸν σπόρο, ποὺ τὸν λιπαίνει καὶ τὸν ποτίζει, ποὺ τὸν βλέπει νὰ ξεπετιέται μέσα ἀπὸ τὸ χῶμα, καὶ παρακολουθεῖ καὶ περιποιεῖται τὸ μπουμπούκι, καὶ χαίρεται στὸ τέλος καὶ καμαρώνει τὸ τελειωμένο λουλούδι, κάνει κάτι σπουδαῖο, κάτι μεγάλο: Συνεργάζεται μὲ τὴ φύσι.

Σᾶς ἔχω ὑπογραμμίσει αὐτὴ τὴ μικρὴ φράσι, ἀγαπητοί Φίλοι, γιὰ νὰ τὴν προσέξετε ἰδιαιτέρως. Δὲν νομίζω πὼς εἶναι ἀνάγκη νὰ σᾶς τὴν ἐξηγήσω. Βγῆτε ἔξω, στὸ ὕπαιθρο, κι' ἐπικοινωνῆστε μὲ τὴ Φύσι' ἀκοῦστε τὴ φωνὴ τοῦ δέντρου, τοῦ ἀγριολουλουδιοῦ, τῆς χλόης' ἀκροασθῆτε τὸ κελάδημα τῶν πουλιῶν, τὸ μουρμούρισμα τῶν νερῶν, τὰ μυστικὰ λαλήματα τῶν θρύλων καὶ τῶν παραδόσεων, ποὺ ἀναδίνονται ἀπὸ παντοῦ. Θὰ καταλάβετε ἀμέσως, μόνοι σας, ποιὰ μεγάλη καὶ πλατειὰ σημασία ἔχει ἡ ἐπαφὴ μὲ τὴ Φύσι. Θὰ νοιώσετε βαθύτατα μέσα σας τὴν ἐξαγνιστικὴ ἐπίδρασί της, τὴν ἀναγεννητικὴ πνοή της, τὴ δύναμι τῆς ἀνατάσεως, τῆς ὑγείας καὶ τῆς χαρᾶς ποὺ θὰ σᾶς μεταδώσῃ. Καὶ ὅλα αὐτὰ μαζὶ θὰ σᾶς κάμουν νὰ αἰσθανθῆτε κάτι ὑπέροχο, κάτι ἐξαιρετικὸ καὶ μεγάλο, νὰ αἰσθανθῆτε τὴν παρουσία τῆς θείας πνοῆς, τῆς ἀγάπης καὶ καλωσύνης τῆς θείας δυνάμεως, τὴν παρουσία τοῦ Θεοῦ.

Νὰ τί σημαίνει ἐπικοινωνία μὲ τὴ Φύσι. Καὶ νά, σὰν φυσικὸ ἀποτέλεσμα, ἡ βαθύτερη καὶ πλατύτερη σημασία τῆς ἑορτῆς τῶν ἀνθέων, ποὺ τὴν ὠνομάσαμε ἑορτὴ πολιτισμοῦ. Γιορτάστε την ἀγαπητοί μου Φίλοι, μ' ὅλη σας τὴν ψυχή. Ἂν ἐσεῖς ἐκεῖ ἔξω, ὅσοι μένετε στὸ ἐξαίσιο Ἑλληνικὸ ὕπαιθρο, δὲν θὰ ἔχετε ἐκθέσεις καὶ παρελάσεις καὶ ἐξέδρες, ὅπως θὰ ἔχουμε ἐμεῖς ἐδῶ, ἔχετε κάτι καλύτερο, κάτι ὡραιότερο: τὴν ἴδια τὴ Φύσι, τὴν ἴδια τὴν Ἑλληνικὴ Φύσι αὐτούσια, σ' ὅλο τὸ μεγαλεῖο της, σ' ὅλη τὴν ὀμορφιά της, σ' ὅλη της τὴ δόξα. Γιορτάστε την, ἀγαπητοί μου Φίλοι!

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μελῆς Νικολαΐδης

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Νεολαία τῆς Ἑλλάδος θὰ κάμῃ μίαν Ἑλλάδα καλλιτέραν ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν θὰ τῆς παραδώσωμεν ἡμεῖς. Πρέπει νὰ μᾶς ὑπερβῆτε, διότι, ἂν δὲν μᾶς ὑπερβῆτε, τότε δὲν θὰ κάμετε τὸ καθῆκόν σας. Ὅπως θὰ σᾶς ὑπερβοῦν καὶ σᾶς ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ἔλθουν κατόπιν καὶ ἔτσι διαδοχικῶς ἡ Ἑλλὰς θὰ φθάσῃ ἐκεῖ ποὺ τὴν ὀνειρεύεσθε ὅλοι.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΑΙΩΝ ΕΦΗΒΩΝ

Μιὰ ἀπὸ τὶς ὡραιότερες τελετὲς ποὺ ἐγίνοντο εἰς τὰς Ἀθήνας τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος ἦταν καὶ ἡ ἑορτὴ τῶν ἐφήβων. Κατὰ τὴν ἑορτὴ αὐτή, ποὺ γινόταν μιὰ φορὰ τὸ χρόνο, ἐντὸς τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀγραύλου ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως, οἱ νέοι ποὺ εἶχαν φτάσει σὲ ἡλικία 17—18 ἐτῶν κατετάσσοντο εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐφήβων δίδοντες τὸν ὅρκο τοῦ πολίτου. Ἡ ἑορτὴ ἄρχιζε μὲ τὴν συγκέντρωσι ὅλων τῶν ἐφήβων, τοὺς ὁποίους συνώδευαν οἱ γονεῖς τους καὶ πλῆθος Ἀθηναίων ποὺ πήγαιναν νὰ καμαρώσουν τοὺς αὐριανοὺς στρατιώτας τῆς πατρίδος των. Οἱ ἔφηβοι ἕνας - ἕνας ἐπλησίαζαν τὸν ἄρχοντα τῆς πολιτείας, ἔπαιρναν ἀπὸ τὰ χέρια του τὸ ἀκόντιον καὶ τὸ τόξον ποὺ τοὺς ἔδινε ἡ Πατρὶς καὶ μὲ ζωηρὴ φωνὴ καὶ τὸ κεφάλι ψηλὰ ἔδιναν τὸν κάτωθι ὅρκο:

«Οὐ καταισχυνῶ ὅπλα τὰ ἱερά, οὐδ' ἐγκαταλείψω τὸν παραστάτην ὅτῳ ἂν στοιχήσω, ἀμυνῶ δὲ καὶ ὑπὲρ ἱερῶν καὶ ὑπὲρ ὁσίων, καὶ μόνος καὶ μετὰ πολλῶν' τὴν πατρίδα δὲ οὐκ ἐλάττω παραδώσω, πλείω δὲ καὶ ἀρείω ὅσης ἂν παραδέξωμαι καὶ εὐηκοήσω τῶν ἀεὶ κρινόντων εὐφρόνως καὶ τοῖς θεσμοῖς τοῖς ἱδρυμένοις πείσομαι καὶ οὕστινας ἂν ἄλλους τὸ πλῆθος ἱδρύσηται ὁμοφώνως' καὶ ἄν τις τοὺς θεσμοὺς ἀναιρῇ ἢ μὴ πείθηται, οὐκ ἐπιτρέψω, ἀμυνῶ δὲ μόνος καὶ μετὰ πάντων, καὶ ἱερὰ τὰ πάτρια τιμήσω».

Ἰδοὺ καὶ ἡ παράφρασις τοῦ ὅρκου ἀπὸ τὸν Κωστῆ Παλαμᾶ:

**«Θὰ κρατήσω τὰ ὅπλ' αὐτὰ καὶ δὲν θὰ τὰ ντροπιάσω,
Καὶ μόνος καὶ μὲ συντροφιὰ καὶ ἐδῶ κι' ὅπου νὰ λάχῃ,
Θὰ πολεμήσω μὲ καρδιὰ κι' ἀφρόντιστα θὰ πέσω
Καὶ τὴν πατρίδα μιὰ φορὰ μεγάλη θὰ τὴν κάμω.
Καὶ θ' ἀγαπῶ τὸ δίκαιο καὶ θὰ τιμῶ τοὺς νόμους.
Θὰ κατατρέχω τοὺς κακούς, θὰ σφάζω τοὺς προδότας.
Κι' ἂν ἴσως λέγω ψεύματα, κολάστε με, θεοί μου!»**

Ὁ κόσμος ὅλος ἐχειροκρότει καὶ οἱ ἔφηβοι κατόπιν ὅλοι μαζύ, χαρούμενοι καὶ τραγουδοῦντες, διηυθύνοντο εἰς τοὺς στρατῶνάς των.

Στὸ περιθώριον

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ

Εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπικράτειαν, ἀπὸ τῆς πρωτευούσης μέχρι τῶν τελευταίων χωρίων ἡ ὀνομαστικὴ ἑορτὴ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως Γεωργίου τοῦ Β΄ ἑωρτάσθη μέσα εἰς ἀτμόσφαιραν παλλαϊκῆς χαρᾶς καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Κατὰ μυριάδας τὰ συγχαρητήρια τηλεγραφήματα τῶν ἐπισήμων, τῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν ἁπλῶν πολιτῶν κατέκλυσαν τὸ Βασιλικὸν Αὐλαρχεῖον. Ὁ ἑλληνικὸς λαὸς μαζὶ μὲ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὸν Βασιλέα, τὸν συνεχιστὴν τῆς λαμπρᾶς παραδόσεως τῆς Ἐθνικῆς Δυναστείας, διεδήλωσε καὶ τὸ αἴσθημα τῆς βαθείας του εὐγνωμοσύνης καὶ ἀφοσιώσεως διὰ τὸ σταθερῶς καὶ ἀπροσκόπτως συντελούμενον ἀπὸ τετραετίας ἀναγεννητικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον δὲν ἔπαυσε νὰ ἐμπνέῃ ὁ Βασιλεύς. Ἠθέλησεν ἀκόμη νὰ διαδηλώσῃ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὴν καταπλημμυροῦσαν τὴν καρδίαν του χαρὰν διότι χάρις εἰς τὴν πρόβλεψιν καὶ τὴν σύνεσιν τοῦ Βασιλέως καὶ τῆς Κυβερνήσεώς Του ἡ χώρα ηὐτύχησεν, ἡνωμένη, μ' ἀδιάσπαστον τὴν δύναμίν της, νὰ εὑρεθῇ ψυχικῶς καὶ ὑλικῶς παρεσκευασμένη ὥστε νὰ δύναται νὰ προσβλέπῃ, στηριζομένη εἰς τὰς δυνάμεις της, μετὰ θάρρους εἰς τὰς ἀντιξοότητας καὶ τὰ ἀπρόβλεπτα τῶν χαλεπῶν καιρῶν τοὺς ὁποίους διέρχεται ὁ Κόσμος.

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Ἡ χαρά, ὁ ἐνθουσιασμός, ἡ ἐγκαρδιότης, ἡ ὅλη φιλικὴ ἀτμόσφαιρα, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ ἐργαζόμενος κόσμος τῆς Χώρας ἑώρτασε καὶ ἐφέτος τὴν Πρωτομαγιάν, ἔδειξαν ἀκόμη μίαν φορὰν κατὰ τὸν ὡραιότερον καὶ θετικώτερον τρόπον, τὸ βαθὺ καὶ σταθερὸν πνεῦμα τῆς αἰσιοδοξίας καὶ τῆς ἀλληλεγγύης, μὲ τὸ ὁποῖον ἔχει βαθύτατα ἐμποτισθῆ ὁ Ἑλληνικὸς ἐργατικὸς κόσμος. Ἀλλ' ἔδειξαν συγχρόνως καὶ κάτι ἄλλο: τὸ στερεὸν καὶ ζωτικώτατον αἴσθημα ἀσφαλείας, τὸ ὁποῖον ὁ Ἕλλην ἐργάτης ἔχει ἀποκτήσει διὰ τῶν ἐξασφαλιστικῶν μέτρων τοῦ μεταυγουστιανοῦ καθεστῶτος, αἴσθημα ἀσφαλείας τῆς ἐργασίας του, τῆς ὑγείας του, τοῦ μέλλοντός του. Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἔχει αἰσθανθῆ βαθύτατα τὸ πλατὺ καὶ ὑψηλὸν νόημα, ποὺ ἔδωσε τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου εἰς τὸν ἑορτασμὸν τῆς ἡμέρας αὐτῆς, καὶ τὸ ἐχάρη καὶ τὸ ἐξεδήλωσε κατὰ τὸν ἐντονώτερον καὶ ζωηρότερον τρόπον τόσον εἰς τὰς ὡραίας καὶ αὐθορμήτους τὸν θαυμάσιον τρόπον τοῦ ἑορτασμοῦ του.

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ἐγέμισεν ἀπὸ χαρὰν καὶ ὑπερηφάνειαν ἐθνικὴν ἡ ψυχὴ τῶν χιλιάδων τοῦ κόσμου ποὺ παρηκολούθησε τὴν προχθεσινὴν ἔναρξιν τῶν ἀγώνων εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον. Ἡ δροσιὰ τῆς ἑλληνικῆς νεότητος ποὺ ἐξεχύθη εἰς τὸν στίβον, τὸ ἀρρενωπὸν παράστημα, αἱ γεμᾶται ἀπὸ ζωὴν καὶ χάριν κινήσεις, τὰ ἀπαστράπτοντα βλέμματα, τὰ γελαστὰ πρόσωπα, παρουσίασαν μιὰ εἰκόνα ποὺ κανένας ζωγράφος δὲν θὰ μποροῦσε ποτὲ νὰ μᾶς δώσῃ. Τὸ γαλανὸν τοῦ Ἀττικοῦ Οὐρανοῦ μὲ τὸ λευκὸν τοῦ Πεντελησίου μαρμάρου τοῦ Σταδίου, ἡ αἴγλη τὴν ὁποίαν προσέδωκεν εἰς τὴν ἑορτὴν ἡ παρουσία τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου, κηρύξαντος τὴν ἔναρξιν τῶν ἀγώνων, καὶ τοῦ Μεγάλου Πατρὸς τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος, τοῦ Ἀρχηγοῦ, ἀπετέλεσε τὸ πλαίσιον τοῦ ὡραίου τούτου πίνακος, ὁ ὁποῖος ἐπαρουσίασε σὲ ὅλην της τὴν ἀκτινοβολίαν τὴν ἀναγεννωμένην Νέαν Ἑλλάδα — τὴν Ἑλλάδα ποὺ ἔρχεται.

ΑΣΕΒΗΣ ΣΥΝΗΘΕΙΑ

Ἡ πυκνὴ συρροὴ ἐκκλησιαζομένου πλήθους καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα τῶν Ἁγίων Παθῶν εἰς τοὺς ἀθηναϊκοὺς ναοὺς εἶναι βέβαια ἀδιαφιλονίκητος ἀπόδειξις ζωντανοῦ καὶ ζωηροῦ θρησκευτικοῦ αἰσθήματος. Ἡ εὐσέβεια ἦτο καὶ παρέμεινεν ἡγεμονὶς μεταξὺ τῶν ἑλληνικῶν ἀρετῶν ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος. Καὶ τῆς χριστιανικῆς μας εὐσεβείας καρποὶ ὑπέρλαμπροι εἶναι μαζὶ μὲ τὴν ὑπέροχον ἐκκλησιαστικήν μας ὑμνογραφίαν καὶ ποίησιν ἡ τόσον πλουσία εἰς ποικιλίαν καὶ εἰς ὡραιότητα ἔργων χριστιανική μας ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ ἀκόμη πλουσιωτέρα καὶ ποικιλωτέρα ἐκκλησιαστικὴ ζωγραφική μας, ἡ συνεχῶς ἐπὶ χιλιετηρίδας ἀνανεώνουσα τὰς ἐμπνεύσεις της καὶ τὰς μορφάς της. Θὰ ἠμποροῦσε νὰ εἴπῃ κανείς, χωρὶς δισταγμόν, ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος λαὸς εἰς τὸν κόσμον, ποὺ νὰ γνωρίζῃ τόσον καλὰ μαζὶ μὲ τὸ τυπικὸν τῆς ἐκκλησιαστικῆς του τελετουργίας καὶ τοὺς ὕμνους καὶ τὰ μέλη τῆς ἐκκλησίας του, νὰ ἐννοῇ καὶ νὰ αἰσθάνεται τὴν θρησκευτικήν του ποίησιν, μ' ὅλο ποὺ ἡ γλῶσσα τῆς ποιήσεως αὐτῆς εἶναι παλαιὰ καὶ ἀπομακρυσμένη ἀπὸ ἐκείνην ποὺ ὁμιλεῖ σήμερον ὁ Ἑλληνικὸς Λαός. Καὶ οἱ πλέον ἀμόρφωτοι Ἕλληνες γνωρίζουν ἀπὸ στήθους ὁλόκληρα κείμενα. Ψαλμοὺς καὶ ὕμνους καὶ τροπάρια καὶ καταβασίας καὶ περικοπὰς ἀπὸ τὴν Καινὴν καὶ Παλαιὰν Διαθήκην. Καὶ ὁ ὀλιγώτερον μορφωμένος Ἕλλην εἶναι ὀλίγον ἀναγνώστης καὶ ψάλτης. Πρὸς ὅλα αὐτά, ποὺ μαρτυροῦν πόσον ἄμεσα καὶ ἔντονα καὶ βαθειὰ ζῇ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τὴν Ἐκκλησίαν του, ἔρχεται εἰς ὀξυτάτην καὶ δυσάρεστον ἀντίθεσιν τὸ περίεργον φαινόμενον τῆς λειτουργίας τοῦ Πάσχα, τῆς μόνης ἐκ τῶν ἀκολουθιῶν τῆς Μεγάλης Ἑβδομάδος, ἡ ὁποία ψάλεται βιαστικὰ καὶ νυσταλέα, μέσα εἰς ἄδειες ἐκκλησίες, διότι ἐπεκράτησεν ἡ ἀνόητος ὅσον καὶ ἀσεβὴς συνήθεια νὰ σκορπίζῃ ἐν βίᾳ τὸ ἐκκλησίασμα εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἑωθινοῦ Εὐαγγελίου εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ ναοῦ. Δὲν πρόκειται νὰ ἐξετάσωμεν ποῦ ὀφείλεται ἡ ἐπικράτησις αὐτῆς τῆς ἀθλίας συνηθείας. Θὰ εἴπωμεν μόνον ὅτι χάρις εἰς αὐτὴν οἱ ἐκκλησιαζόμενοι στεροῦνται τῆς παρακολουθήσεως τῆς λαμπροτέρας καὶ τῆς πλέον χαρμοσύνου λειτουργίας τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς λειτουργίας τῆς ὁποίας τὸ μυστήριον καὶ τὴν ποίησιν ἐθαύμασαν καὶ θαυμάζουν καὶ αὐτοὶ οἱ ἀλλόδοξοι καὶ τῆς ὁποίας ἡ γλυκεῖα κατάνυξις καὶ ἡ ἔκστασις κορυφώνεται μὲ τὸν ἀθάνατον λόγον τοῦ Χρυσοστόμου εἰς τὴν Ἀνάστασιν καὶ τοὺς ἀναστασίμους ἀσπασμοὺς τῶν ἐκκλησιαζομένων. Ἡ Ἐκκλησία, καὶ ὡς Ἐκκλησία ἐδῶ δὲν ἐννοοῦμεν τὸν κλῆρον μόνον ἀλλὰ καὶ ὅλους ἡμᾶς τοὺς πιστούς, πρέπει νὰ ἀντιδράσῃ δραστηρίως καὶ συντόνως ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἀντινομίας, ἡ ὁποία κινδυνεύει νὰ ἀποχρωματίσῃ καὶ νὰ νεκρώσῃ τὴν ὡραιτέραν καὶ ποιητικωτέραν τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας τελετῶν.

Εἴσοδος τοῦ Ἀρχηγοῦ μετὰ τοῦ Κυβ. Ἐπιτρόπου εἰς τὸ Στάδιον κατὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἀγώνων.

Στὸ περιθώριον

Η Ε. Ο. Ν. ΚΑΙ ΑΙ ΕΝΟΠΛΟΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Ἀξία ἰδιαιτέρας ἐντελῶς ἐξάρσεως εἶναι ἡ ὡραία καὶ παλμώδης ἐγκύκλιος, τὴν ὁποίαν ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. ἀπηύθυνε πρὸς τὰς Διοικήσεις τῆς Ὀργανώσεως, σχετικῶς πρὸς τὴν καθοριζομένην «Ἡμέραν τῶν Ἐθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων» κατὰ τὴν πρώτην Κυριακὴν ἑκάστου Ὀκτωβρίου. Ἡ βαθεῖα πατριωτικὴ σκέψις, ἡ ὁποία ἐνέπνευσε τὴν ἐγκύκλιον αὐτήν, ἑρμηνεύει ἄριστα τὰς σκέψεις καὶ τὰ αἰσθήματα ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ, τὰ ὁποῖα, κατὰ φυσικὸν λόγον, δονοῦν ζωηρότερον καὶ ἐντονώτερον τὰς ψυχὰς τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος. «Διαπνεομένη ἀπὸ τὴν αὐτὴν θερμὴν πρὸς τὴν Πατρίδα ἀγάπην—γράφει ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος—, ἑτοίμη καὶ αὐτὴ νὰ ἐκτελέσῃ μὲ τὴν αὐτὴν ἐθελοθυσίαν τὸ καθῆκον της, ἡ Ε. Ο. Ν., ὡς συνειδητὸς φορεὺς τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, ὀφείλει νὰ εὑρίσκεται εἰς ἀπόλυτον ψυχικὴν ἑνότητα μὲ τὸν Ἐθνικὸν Στρατόν». Καὶ αὐτῆς ἀκριβῶς τῆς ψυχικῆς ἑνότητος τὴν καλλιέργειαν ἐπιδιώκει ὁ καθορισμὸς τῆς Ἡμέρας τῶν Ἐθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ γίνωνται κατάλληλοι ὁμιλίαι εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ε. Ο. Ν., ἐπισκέψεις τῶν στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων, κατάθεσις στεφάνων εἰς μνημεῖα πεσόντων κ. ἄ. Εἶναι τόσον αὐτονόητος καὶ προφανὴς ἡ ἐθνικὴ σημασία τῆς νέας αὐτῆς πρωτοβουλίας τῆς Ε. Ο. Ν., ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἀνάγκη νὰ τὴν τονίσωμεν. Ἐκφράζομεν ἁπλῶς τὸ γενικὸν αἴσθημα ἱκανοποιήσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ, τὸ ὁποῖον ἐμπνέει.

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Εἰς τὴν πρώτην: Ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀρχηγοῦ εἰς τὰ μαθητικὰ συσσίτια.

Εἰς τὴν τελευταίαν: Ὁ μικρὸς Σκαπανεὺς Παπαθανασίου υἱὸς τοῦ Νομάρχου Ρεθύμνης.

ΟΙ ΗΡΩΪΣΜΟΙ ΤΟΥ 21

ΤΟ ΧΑΝΙ ΤΗΣ ΓΡΑΒΙΑΣ

Έπειτα ἀπὸ τὴν ἐπιτυχία τῆς 'Αλαμάνας, ὁ 'Ομὲρ Βρυώνης ἔμεινε κάμποσες μέρες στὴ Λαμία ἀναπαυόμενος ἐπὶ τῶν δαφνῶν του. 'Ο Τουρκαλβανὸς ἀρχηγὸς φανταζόταν πὼς ἡ ἐξόντωσις τοῦ Διάκου τοὖχε δώσει τὴ νίκη. Μιὰ νίκη — ἂν ἦταν δυνατὸν νὰ εἶναι τέτοια —, πού, ὅπως καὶ νἆταν τοὔκλεισε τὸ δρόμο γιὰ τὴν Πελοπόννησο, τὸν ἀντικειμενικό του σκοπό. Γιατὶ ἀκριβῶς οἱ μυριάδες τῶν στρατιωτῶν τοῦ 'Ομὲρ σκόπευαν νὰ φθάσουν στὴν Πελοπόννησο καὶ νὰ καταβάλουν τοὺς ἐπαναστάτας.

Μὰ ὁ Διάκος τοὺς ἀνεχαίτισε. Τὰ κορμιὰ τῶν ἡρωϊκῶν νεκρῶν τῆς 'Αλαμάνας στάθηκαν μπρὸς στοὺς ἐχθροὺς τεῖχος ἀδιαπέραστο... Κι' ὁ στρατηγὸς τῶν τουρκικῶν δυνάμεων δὲν θέλησε νὰ τὸ καταλάβη, καὶ σουβλίζοντας τὸ Διάκο νόμισε πὼς ὁ δρόμος πρὸς τὴν Τριπολιτσὰ θὰ τοῦ ἦταν ὁ δρόμος πιὰ ὅ,τι ὥρα ἤθελε.

Μὰ λογάριαζε... πάνω σὲ συλλογισμοὺς ἀβάσιμος.

'Ο Δυσσέας, ὁ γυιὸς τοῦ 'Ανδρούτσου, εἶχε φτάσει στὴ Ρούμελη προχωρῶντας μέχρι τῆς Γραβιᾶς, ἀποφασισμένος νὰ σταματήση στὸ σημεῖο αὐτὸ τὸν ἐχθρό, ποὺ θὰ ἐπιχειροῦσε νὰ διαβῆ, ὅσος καὶ νὰ ἦταν.

Έγραψε γράμματα στοὺς φίλους του, καὶ μάζεψε στὴ Γραβιὰ παλληκάρια.

Εἶναι 8 Μαΐου 1821. Οἱ ἀρχηγοί, συναγμένοι στὴ Γραβιὰ ἄρχισαν τὴ συζήτησι:

Μιλοῦν ὁ 'Ανδροῦτσος, ὁ Δυοβουνιώτης κι' ὁ Πανουργιᾶς. Κι' οἱ τρεῖς καλοὶ πατριῶτες, μὰ οἱ δυὸ τελευταῖοι διστακτικοί!... Φοβοῦνται. Σχέδια πάνου σὲ σχέδια μὰ ὁ ἐχθρὸς ἔρχεται ἀπὸ μακρυὰ κι' ὁ γδοῦπος τοῦ ἱππικοῦ ἀκούεται καθαρὰ τώρα. Δὲν εἶναι καιρὸς γιὰ χρονοτριβή. Κι' ὁ Δυσσέας ἀποφασίζει νὰ δράση, ἐπιβάλλοντας στοὺς ἄλλους ὁπλαρχηγοὺς τὴ γνώμη του.

— 'Εδῶ, τοὺς λέει, θὰ πολεμήσουμε! Ένας ὅμως ἀπὸ μᾶς πρέπει νὰ κλειστῆ στὸ Χάνι, στὴ μάνδρα αὐτή, καὶ νὰ κτυπήση!

'Ο Δυοβουνιώτης κι' ὁ Πανουργιᾶς τὸν κύτταξαν μὲ κατάπληξι.

— Ναὶ ναί, τοὺς ξαναλέει. 'Εκεῖ κάποιος πρέπει νὰ κλειστῆ...

— Δὲν ἔχουμε οὔτε τροφὲς οὔτε πολεμεφόδια, τοῦ παρατηροῦν.

— Ό,τι ἔχουμε, ἔχουμε...

— Μὰ μόνος σου, τοῦ λέει τότε ὁ Δυοβουνιώτης, ἐσὺ ὁ γυιὸς τοῦ 'Ανδρούτσου μπορεῖς νὰ κλεισθῆς ἐκεῖ μέσα...

— Μετὰ χαρᾶς, τοὺς ἀπαντάει ὁ 'Οδυσσεύς...

Κι' ἐμπρός:

— Όποιος εἶναι παλληκάρι ἂς πιαστῆ στὸ χορό μου...

Κι' ἄρχισε μὲ τὴ βροντερὴ φωνή του νὰ τραγουδῆ τὸ «Κάτω στοῦ Βάλτου τὰ χωριά»... καὶ νὰ χορεύη...

Πιάστηκαν ὅλοι ὅλοι 117 λεβέντες... 'Ανάμεσα σ' αὐτούς, ὁ Γκούρας, ὁ 'Αγγελῆς, ὁ Παπᾶ 'Αντρέας, ὁ Κοκκοβιαστινός, ὁ 'Αναστάσης Μάρος, ὁ Κομνᾶς Τράκας, ὁ Μπουντούνης κι' ὁ περίφημος Μουσταφᾶς, Τοὔρκος, πιστὸς κι' ἀφωσιωμένος στὸν 'Οδυσσέα... Όλοι τραγουδοῦν καὶ χορεύουν: Κάποιος βγάζει καὶ τὴν εἰρηνική του φλογέρα...

Κι' ὁ ποιητὴς Γεώργιος Ζαλοκώστας περιγράφει σὲ στίχους τὴ σκηνή:

Πρὸς τὸ χάνι χορὸς κατεβαίνει
ἀπ' ὁδὸν ἑλικώδη, λοξὴν
καὶ φλογέρα μὲ ἦχον ὀξὺν
χοροῦ ᾆσμα σημαίνει...
'Οδυσσεὺς ὁ ταχύπους ἡγεῖται
τοῦ μαχίμου ἐκείνου χοροῦ
καὶ ἐγκύμων σκοποῦ τολμηροῦ
πρὸς τὸ Χάνι κινεῖται...

Μόλις μπῆκαν στὸ χάνι διαλύεται ὁ χορὸς κι' ὁ Δυσσέας μὲ ὡραῖα λόγια

'Ο 'Οδυσσεὺς 'Ανδροῦτσος

ἐμψυχώνει τοὺς πολεμιστές... Καὶ τίθεται ἐπὶ τὸ ἔργον... 'Αμπαρώνει μὲ πέτρες τὶς πόρτες, ἀνοίγει πολεμίστρες καὶ περιμένει τὸ φθάσιμο τοῦ ἐχθροῦ... Στὸ μεταξὺ ὁ 'Αναστάσιος Κεχαγιᾶς, ἀντὶ νὰ κλεισθῆ στὸ χάνι, παίρνοντας κι' αὐτὸς μέρος στὸ χορό, ἔφυγε μὲ τὸ μουλάρι του κι' ἔτρεξε γιὰ τὸ χωριό. Καὶ γύρισε σὲ κάμποση ὥρα μὲ τρία μουλάρια φέρνοντας τροφὲς καὶ πολεμεφόδια καὶ τἄδωσε στὸν 'Οδυσσέα...

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη εἶχαν φθάσει οἱ προφυλακὲς τοῦ 'Ομέρ.

Εἶχαν δεῖ τὰ σώματα τοῦ Δυοβουνιώτη καὶ τοῦ Πανουργιᾶ, μὰ δὲν πίστεψαν πὼς στὴ μάνδρα αὐτὴ τοὺς εἶχε στηθῆ ἐνέδρα... Εἶχαν παραταχθῆ γιὰ μάχη. Έκαμαν τὴν προσευχή τους καὶ ὥρμησαν... Πρῶτος πρῶτος ἕνας Δερβίσης προχωρεῖ καβαλλάρης... 'Ο Ζαλοκώστας περιγράφει τὴ σκηνή:

Πρὸ τῶν ἄλλων ξιφήρης προβαίνει
εἰς Δερβίσης τὸν ἵππον κεντῶν'
ὁ υἱὸς τοῦ 'Ανδρούτσου αὐτὸν
ἐρωτᾷ ποῦ πηγαίνει.
'Αποκρίνετ' ἐκεῖνος: «Νὰ σφάξω
ὅπου βρῶ τοῦ προφήτου ἐχθρούς
καὶ πατῶντας ἀπίστους νεκροὺς
τὸ 'Αλλὰχ ν' ἀνακράξω».

'Ο Δυσσέας δίνει διαταγή. Κανεὶς δὲν θὰ πυροβολήση πρῶτα ἀπὸ μέ... Καὶ ὅταν ἔφτασε πρὸ τοῦ χανίου ὁ Δερβίσης ρωτήθηκε πραγματικὰ ἀπὸ τὸν 'Οδυσσέα στὴν ἀλβανικὴ γλῶσσα. Κι' ὁ διάλογος κατὰ τοὺς ἱστορικοὺς εἶναι περίπου ὁ ἴδιος ποὺ ἀναφέρει ὁ ποιητής.

Μὰ ὁ ἀτυχὴς Δερβίσης δὲν προφθάνει ν' ἀποτελειώση τὴ φράσι του καὶ πέφτει νεκρός...

'Ο ἐχθρός, μόλις βλέπει τὸ ἱερὸ πρόσωπο τοῦ Δερβίση κυλισμένο αἱμόφυρτο στὸ χῶμα, ὁρμάει κατὰ τοῦ χανιοῦ... Μὰ πληρώνει ἀκριβὰ τὸ ἐγχείρημά του. Τὰ πτώματα σωριάζονται τὸ ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου...

Εἶναι ἱστορικῶς ἀκριβεῖς οἱ στίχοι τοῦ Ζαλοκώστα:

Οὔτ' ἓν ὅπλον εἰς μάτην καπνίζει
οὔτ' ἓν ὅπλον εἰς μάτην βροντᾷ
κάθε βόλι συρίζον πετᾷ
καὶ τὰ κρέατα σχίζει...

Εἰς μάτην ὁ ἀρχιστράτηγος διατάσσει ἐφόδους. Δὲν κατορθώνει παρὰ νὰ δημιουργῇ νέον τεῖχος πτωμάτων... Εἰς μάτην προκηρύσσει χρηματικὴν ἀμοιβὴν πεντακοσίων πουγγίων — ποσὸν δηλαδὴ ποὺ θ' ἀντιστοιχοῦσε σήμερα μὲ δυὸ καὶ τρία ἑκατομμύρια — σὲ κείνους ποὺ θὰ κυρίευαν τὸ χάνι!

Ένας ὁπλαρχηγὸς διεκδικεῖ τὸ ἔπαθλον... Οἱ στρατιῶται του ἐφορμοῦν... Κλείνουν τὰ μάτια καὶ σὰν τυφλοὶ τρέχουν πρὸς τὸ χάνι, γιὰ νὰ μὴ βλέπουν τὰ πτώματα. Φονεύονται ὅλοι... 'Ο 'Ομὲρ διατάσσει νὰ φέρουν ἀπὸ τὴν Λαμίαν πυροβόλα καὶ ἡ μάχη — ἔχει πλέον βραδυάσει —, σταματᾷ...

Οἱ ἐπιτιθέμενοι ἀριθμοῦν ἑκατοντάδας νεκρῶν.

Οἱ Έλληνες μόνον ἕνα...

Νυκτώνει... Όλα ἡσυχάζουν... Οἱ ἐχθροὶ κοιμοῦνται. 'Ο Δυσσέας ἀγρυπνεῖ...

Καὶ ἑτοιμάζει τὴν ἔξοδο... Καὶ πράγματι προτοῦ φέξη ἀνοίγει τὶς πόρτες καὶ φεύγει...

Ένας Τοῦρκος τοὺς ἀντιλαμβάνεται:

— Μουσουλμᾶνοι! βοᾶ τρομαγμένος,
ὁ Γκιαοὺρ ὁ Γκιαοὺρ μᾶς ἐπῆ...
Δὲν ἐπρόφθασε «ρὲ» νὰ εἰπῆ
πίπτει κάτω σφαγμένος...

Πραγματικὰ οἱ Τοῦρκοι ἀντελήφθησαν τὴν ἔξοδον... 'Επυροβόλησαν, ἔτρεξαν, ἀλλ' ἦταν ἀργά. Οἱ νικηταὶ τῆς Γραβιᾶς εἶχαν φύγει...

Όταν ἐξημέρωσε οἱ Τοῦρκοι εἶχαν πάρει τὴν ἀπόφασί τους... Θὰ ἐγκατέλειπαν τὴν προσπάθειαν, ποὺ τοὺς ἐστοίχισε τόσο ἀκριβὰ μὲ τὸ Διάκο καὶ τὸ Δυσσέα...

'Η ἐπανάστασις εἶχε σωθῆ.

Άγγ. Μεταξᾶς

ΑΙΣΧΥΛΟΥ: ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ

3. (Συνέχεια)

Ἡ παρουσία τοῦ Αἰγίστου στὶς Μυκῆνες, ἡ διαγωγὴ τῆς Κλυταιμήστρας, τὸ μῖσος της ποὺ, ὅσο κι ἂν προσπαθῇ νὰ τὸ κρύψῃ, φαίνεται ὡς τόσο ἀπὸ τὰ λόγια της καὶ τὰ καμώματά της... Ὅλα τοῦτα ρίχνουν σὲ συλλογὴ τοὺς στοχαστικοὺς γέρους.

Τί θ' ἀπογίνῃ; Κάτι κρυφὰ σχεδιάζεται, μὰ τί; Νὰ μιλήσουν ἔτσι ὀρθὰ κοφτὰ ἀπάνω στὰ γεγονότα, δὲν τολμοῦνε. Παρακινημένοι ὅμως ἀπ' αὐτὰ κάνουν γενικὲς σκέψεις.

Εἶναι βαρειὰ τοῦ λαοῦ ἡ λαλιὰ
ποὺ χύνεται ὠργισμένη...
Παλιὰ κατάρα ἀπλέρωτη δὲ μένει,
καὶ κάτι ποὺ τὸ σκέπει ἡ μαύρη σκοτεινιὰ
ν' ἀκούσῃ ἀκοίμητη ἡ καρδιὰ προσμένει.

Γιατὶ οἱ θεοὶ δὲν ξαστοχοῦνε τὸ φονιᾶ
κι' αὐτὸν ποὺ τ' ἄδικο ξετρέχοντας
περνᾶ ζωὴ μακαρισμένη...
Οἱ μαῦρες Ἐρινύες τὸν τριγυρίζουν
ξάφνου σ' ἕνα ἀναποδογύρισμα τῆς τύχης τὸν τσακίζουν
καὶ δύναμη καμμιὰ δὲν τοῦ ἀπομένει.

Ἄλλοι πάλι ὕστερα ἀπὸ τοῦτα συλλογιοῦνται πῶς ἡ δόξα εἶναι βαρὺ πρᾶμα. Δὲς τὸν Ἀγαμέμνονα, νίκησε μὰ τί θὰ βγῇ; Ποιὸς ξέρει τί τὸν περιμένει.

Κάλλιο νὰ ζῶ μικρὸς καὶ δίχως φτόνο
καὶ μήτε πολιτεῖες νὰ σκλαβώνω
μήτε νὰ βλέπω τὴ ζωή μου σκλαβωμένη.

Ὡς τόσο μπορεῖ καὶ τὸ μαντάτο πὼς πάρθηκεν ἡ Τροία νὰ μὴν εἶναι ἀληθινό. Βέβαια τριγυρνᾶ πιὰ στὴν πόλη ἡ φήμη γιὰ τὴν καλοσήμαδη φλόγα. Μήπως ὁ Θεὸς ὅμως νὰ τοὺς ξεγελᾶ;

Ἕνα παιδὶ μονάχα δίχως γνώση
γιὰ τὰ μηνύματα τῆς φλόγας
τὴ νέα καρδιά του θὰ φουντώσῃ
γιὰ ν' ἀποκάμῃ, ὁ λόγος ἂν δὲ βγῇ στερνά,
Ναί, τῆς γυναίκας φυσικὸ νὰ κλίνῃ
καὶ νὰ πιστεύῃ σ' ὅ,τι τῆς ἀρέσει
προτοῦ σημάδια δῇ τρανά.

Γ'

Ἀπ' ὅσα διηγηθήκαμε πιὸ πρῶτα, ὡς αὐτὰ ποὺ θ' ἀκολουθήσουν τώρα πρέπει νὰ φανταστοῦμε πὼς πέρασαν κάμποσες μέρες. Τὸ δρᾶμα δηλαδὴ τοῦ Αἰσχύλου ἀποτελεῖται, νὰ ποῦμε, ἀπὸ εἰκόνες διάφορες καὶ δὲν ὑπάρχει ἡ λεγομένη ἑνότητα χρόνου σ' αὐτό, ὅπως στὰ δράματα τοῦ Σοφοκλῆ καὶ τοῦ Εὐριπίδη.

Λοιπὸν βρισκόμαστε ἀκριβῶς πάλι μπροστὰ στὸ παλάτι. Ἡ πλακοστρωμένη αὐλή, οἱ βωμοὶ καὶ τὰ ὁμοιώματα τῶν θεῶν. Φαίνεται ὁ δρόμος ποὺ ξετυλίγεται στὸν κάμπο καὶ τραβάει κατὰ τὴ θάλασσα. Οἱ γέροι πάλι ἀκουμποῦνε στὰ ραβδιά τους καὶ περιμένουν. Κάποιος μαντατοφόρος ἔρχεται τρέχοντας. Τὸν εἶδαν ἀπὸ μακρυά, ὅταν ἦταν ἀκόμα ἕνα μαῦρο σημαδάκι στὸν ἡλιοπερίχυτο κάμπο... κι' ὅσο πάει καὶ πλησιάζει. Ἀνεβαίνει τὸν ἀνήφορο, περνᾶ τὴν πόρτα τῶν λιονταριῶν... Ὅλοι ὡς τώρα σωπαίναν, θαρρεῖς κ' οἱ αἰσθήσεις τους εἴχανε γίνει μάτια... Ναί, ναί, εἶναι Ἀργεῖος, τὸν γνώρισαν ἀπὸ κείνους ποὺ ἔφυγαν τώρα δέκα χρόνια μὲ τὸ βασιλιᾶ. Ὁ πρωτόγερος παίρνει τὸ λόγο:

Τώρα θὰ μάθουμε οἱ φωτιὲς οἱ φωτοδότρες
τὰ φλόγινα κι' ἀπανωτὰ σημάδια ἂν ἦσαν
μήνυμα ἀλήθεια, γιὰ σὰν ὄνειρο μᾶς συνεπῆρε
τὸ γλυκὸ φῶς καὶ μᾶς ξεσήκωσε τὸ νοῦ μας.

Ὄχι σημάδια πιὰ βουβὰ ἢ βουνήσια πεῦκα
παρὰ μὲ λόγια ἢ τὴ χαρά μας θὰ τρανέψῃ
ἢ καί... — τὸ ἐνάντιο ἂς μὴν τὸ μελετήσω —
Ἄμποτες ὅσα ἀκούσαμε νὰ τὰ βεβαιώσῃ.
Κι' ὅποιος δὲν ἔχει γιὰ τὴ χώρα τέτοια γνώμη
τὸ κρῖμα ἀλήθεια τῆς κακίας του νὰ πλερώσῃ.

Τὰ τελευταῖα βέβαια λόγια του εἶναι ἕνα πλάγιο χτύπημα γιὰ τὸν Αἴγιστο καὶ τὴν Κλυταιμήστρα, γιατὶ ὁ Πρωτόγερος φαντάζεται πὼς οἱ δυὸ τοῦτοι δὲν ἔχουν καμμιὰ ἀφορμὴ νὰ εἶναι εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν ἐρχομὸ τοῦ Βασιλιᾶ.

Ὡς τόσο ὁ μαντατοφόρος ἔφτασε κιόλας.

Μιὰ στιγμὴ στέκει σὰ χαμένος. Δὲν μπορεῖ νὰ πιστέψῃ τὰ μάτια του... Βρίσκεται ἀλήθεια στοὺς ἀγαπημένους τόπους ποὺ νοστάλγησε τόσο πολὺ ἐκεῖ μακρυὰ στὴν πικρὴ ξενητιὰ καὶ τὴ βουὴ τοῦ πολέμου; Καὶ βέβαια... Νὰ οἱ χοντρὲς κολῶνες τοῦ παλατιοῦ, νὰ τὰ ὁμοιώματα τῶν θεῶν καὶ τῶν ἡρώων. Ἡ χαρά του τὸν πνίγει θαρρεῖς.

Ἄμποτες ὅσα ἀκούσαμε νὰ τὰ βεβαιώσῃ.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ

Ὤ! γειά σου χώρα Ἀργείτικη, πατρικὸ χῶμα
ποὺ σὲ θωρῶ πάλι ὕστερα ἀπὸ δέκα χρόνια.
Μιὰ μόνο ἀπὸ τὶς τόσες βγῆκε ἀπαντοχή μου:
δὲν τὄλπιζα πεθαίνοντας σ' αὐτὸ τὸν τόπο
νὰ μὲ σκεπάσουν χώματά μου ἀγαπημένα.
Γειά σου καὶ πάλι γειά σου φέγγος τοῦ ἥλιου!
Ὤ τρισμεγάλε Δία καὶ Πύθιε βασιλιᾶ μου,
ποὺ δὲ θὰ μᾶς πληγώνῃς πιὰ μὲ τὶς σαΐτες σου...
Φτάνει στὸ Σκάμαντρο ποὺ στάθηκες ὀχτρός μας,
τώρα ξανὰ βοηθὸς θὰ γίνῃς καὶ προστάτης.
Καὶ σεῖς ἐπίλοιποι θεοὶ τῆς χώρας, προσκυνῶ σας,
καὶ τὸν Ἑρμῆ, τὸν κήρυκα, τὸν ὁδηγό μας,
τὸν φίλο Ἑρμῆ, τὴ δόξα καὶ τὸ καύχημά μας.
Ἥρωες ποὺ μᾶς στείλατε, δεχτῆτε πίσω
μὲ καλωσύνη ὅσους γλυτώσανε ἀπὸ τὸ χάρο.
Ὤ ὢ βασιλικὰ παλάτια ἀγαπημένα,
θρονιὰ σεβάσμια κι' ἡλιοπερίχυτοι θεοί μου,
μὲ μάτι πρόσχαρο, πιὸ παρὰ πρίν, δεχτῆτε
τὸ βασιλιᾶ μας ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια.
Γιατὶ ἔχει φτάσει, φῶς στὴ νύχτα νὰ σκορπίσῃ,
ὁ βασιλιᾶς μας, ὁ δικός μας, ὁ Ἀγαμέμνων.
Μὰ ναί, καλωσορίσετέ τον, καὶ τοῦ ἀξίζει.
Μὲ τοῦ δικαιοκρίτη Δία τὴν ἀξίνα
τὴν Τροία κατάσκαψε σὰ νἄτανε χωράφι.
Βωμοί, ναοὶ θεῶν, τίποτα πιὰ δὲ στέκει
κι' ὁ σπόρος τους ρημάχτηκε σ' ὅλη τὴ χώρα.
Τέτοιο ζυγὸ στὸ σβέρκο πέρασε τῆς Τροίας
ὁ Ἀτρείδης κι' ἔχει φτάσει τρισευτυχισμένος
κι' ἀξιώτερος ἀπ' ὅλους πρέπει νὰ λογιέται.
Καὶ μήτε ὁ Πάρης, μήτε ἡ Τροία πιὰ καυχιοῦνται
πὼς εἶναι ἡ πράξη πιὸ τρανὴ παρὰ τὸ πάθημα.

Οἱ γέροι τὸν περιτριγυρίζουν εὐτὺς καὶ μιὰ καὶ ἡ βασίλισσα δὲ φάνηκε ἀκόμη τοῦ λένε κι' αὐτοὶ πόσο ὑπόφεραν στὴν ἀπουσία τοῦ βασιλιᾶ.

— Γιὰ ποιὰ ἀφορμὴ θλιβόσαστε ἔτσι; ρωτάει ὁ μαντατοφόρος.

Δὲν ἀπαντοῦν φανερὰ καὶ ξέσκεπα. Θάθελαν βέβαια πολὺ μὰ ἡ φρόνεση τοὺς συγκρατεῖ. Τὰ λόγια τους εἶναι λοιπὸν ἀόριστα, σκοτεινά:

ΠΡΩΤΟΓΕΡΟΣ

Ἀπὸ καιρὸ εἶχα τὴ σιωπὴ γιὰ φάρμακό μου.

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ

Σὰν ἔλειπεν ὁ βασιλιᾶς φοβόσουν κάποιον;

ΠΡΩΤΟΓΕΡΟΣ

Ναί, κι' ἂν πεθάνω τώρα, ὡς εἶπες, δὲ μὲ νοιάζει.

Ὁ μαντατοφόρος δὲν ἐπιμένει περισσότερο. Ποιὸς ὁ λόγος μιὰ ποὺ ὅλα τέλειωσαν καλά; Μήπως καὶ ὁ στρατὸς δὲν ὑπόφερε; Τί νὰ πρωτοϊστορή-

ση ἀπὸ τὰ τόσα βάσανα καὶ τὶς κακοπάθειες; Νὰ πλένε μέρες καὶ μέρες μὲ φουρτοῦνες κι' ἀνέμους ἐνάντιους δίχως νὰ βλέπουν κἂν στεριὰ καὶ νὰ ἐλπίζουν πὼς κάπου τέλος πάντων θὰ βγοῦνε νὰ ξαποστάσουν.

Ποῦ, πότε δὲν καταραστήκαμε τὴν τύχη;
Μὰ καὶ στὴ στεριὰ πιὸ ὕστερα μήπως ἦταν καλύτερα;
Κάτω ἀπὸ τὸ κάστρο τῶν ὀχτρῶν τσαντηρωμένοι
μᾶς μούσκευε, μᾶς ἔφθειρε μαλλιὰ καὶ ροῦχα
τοῦ λειβαδότοπου καὶ τοῦ οὐρανοῦ ἡ δροσούλα.

Χειμῶνες ψυχροί, καλοκαίρια ζεστὰ ποὺ οὔτε ἀπὸ τὴ θάλασσα δὲ φυσοῦσε πνοοῦλα γιὰ νὰ δροσερέψῃ μιὰ στιγμὴ τὰ φρυγμένα κορμιά τους.

Ἡ τωρινὴ ὅμως χαρὰ δὲν τὸν ἀφίνει ν' ἀναθυμᾶται πιὰ ὅλα τοῦτα.

Τὸ κέρδος πιὸ παρὰ τὰ βάσανα ζυγιάζει.
Κι' ἔτσι μπροστὰ στοῦ ἥλιου τὸ φῶς μποροῦμε
νὰ καυκηθοῦμε πάνω ἀπὸ στεριὲς καὶ θάλασσες:
Τὴν Τροία πήρανε τ' Ἀργείτικα καράβια
καὶ τώρα στοὺς θεοὺς των φέρνουν λάφυρα
καὶ τὰ κρεμοῦνε στοὺς βωμούς των γιὰ καμάρι.
Τὴν πόλη, αὐτὰ γροικῶντας, πρέπει νὰ παινεύῃς
τοὺς στρατηγούς, καὶ νὰ δοξολογᾷς τὸν Δία
ποὺ ἔτσι δεξὰ μᾶς τἄφερε. Τὰ ξέρεις ὅλα.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἡ Κλυταιμήστρα, ποὺ εἶχαν τρέξει νὰ τὴν πληροφορήσουν πὼς ἔφτασε ὁ μαντατοφόρος ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα, παρουσιάζεται στὴν ἐξώθυρα τοῦ παλατιοῦ.

Τὸ πρόσωπό της λάμπει ἀπὸ χαρά. Εἶναι ἀλήθεια λοιπὸν πὼς οἱ Ἕλληνες κυρίεψαν τὴν Τροία;

Κανεὶς δὲν ἤθελε νὰ πιστέψῃ στὰ σημάδια ποὺ ἐδόθηκαν μὲ ἀπανωτὲς φωτιές· τὴν θάρρεψαν μάλιστα γι' ἀλαφρόμυαλη ποὺ πρόσταξε νὰ γίνουν θυσίες εὐχαριστήριες στοὺς θεούς. Καὶ νά, ποὺ αὐτή, μιὰ γυναῖκα, φάνηκε πὼς ἔχει περισσότερο μυαλὸ ἀπ' ὅλους.

— Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ μοῦ ἱστορήσῃς περισσότερα, λέει στὸ μαντατοφόρο... Θὰ τὰ μάθω ὅλα καταλεπτῶς ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ ἄντρός μου.

Ἐκεῖνο ποὺ τὴν ἐνδιαφέρει καὶ τὴν κάνει ἔξαλλη ἀπὸ χαρὰ εἶναι αὐτό: πὼς ὁ ἄντρας της θὰ γυρίσῃ καὶ ἡ καρδιά της θὰ χορτάσῃ ἀπὸ τὴ δίψα τῆς ἐκδίκησης ποὺ τὴν καίει... Τ' ἄλλα εἶναι δεύτερη δουλειά. Ὅλα.

Ὅσα λέει ἔχουν διπλὸ νόημα... Γιὰ κεῖνον ποὺ ξέρει τοὺς σκοπούς της εἶναι γιομᾶτα σαρκασμὸ καὶ συγκρατημένη ὀργή.

Ἐγὼ τὸ σεβαστό μου ἀφέντη θὰ καλωσορίσω.
Θὰ κάμω τὰ καλύτερα δεξίμια· κι' εἶναι
γιὰ τὴ γυναῖκα φῶς γλυκύτερο ἀπ' τὸν ἄντρα
ὅταν γυρίσῃ ἀπὸ τὸν πόλεμο σωσμένος
τὴν πόρτα νὰ τ' ἀνοίξῃ; Τοῦτα ἱστόρησέ του
καὶ νἄρθῃ γρήγορα τοῦ τόπου του καμάρι.
Στὸ σπίτι του πιστὴ γυναῖκα τὸν προσμένει,
τέτια ποὺ τὴν παράτησε, στὸ βιός του σκύλα,
καλὴ γι' αὐτὸν κι' ἀνήμερη γιὰ τὸν ὀχτρό του.

Τοῦτα λέει καὶ ὕστερα ξαναμπαίνει μέσα στὸ παλάτι.

Ἔχει γιὰ πολλὰ πράματα νὰ φροντίσῃ καὶ δὲν τῆς μένει καιρὸς γιὰ χάσιμο.

Οἱ γέροι ρωτᾶνε καὶ γιὰ τὸν ἄλλο βλαστὸ τοῦ Ἀτρεΐδη, τὸ βασιλιὰ τῆς Σπάρτης τὸ Μενέλαο.

Ὡς τόσο γι' αὐτὸν ὁ μαντατοφόρος δὲν μπορεῖ νὰ τοὺς δώσῃ καμμιὰ πληροφορία. Ἡ φουρτούνα πλάνεσε τὸ καράβι του σὲ μακρινοὺς γιαλούς; Βούλιαξε τάχα καὶ χάθηκε δίχως ν' ἀφήσῃ πίσω του ἴχνη;

ΜΑΝΤΑΤΟΦΟΡΟΣ

Κανεὶς δὲν ξέρει καθαρὰ νὰ σοῦ ἀπαντήσῃ
ἔξω ἀπὸ τὸν ἥλιο ποὺ τὴν πᾶσα φύση θρέφει.

Δ'.

— Ὤχ! Θέ μου, τί φοβερό! σκέφτεται ὁ Χορός... Ὁ καλός, ὁ ἀγαθὸς Μενέλαος! Τί μπορεῖ ἀλήθεια νὰ κάμῃ μιὰ γυναῖκα. Δὲς τὴν Ἑλένη ποὺ θαρρεῖς κι' ἦταν σημαδεμένη ἀπὸ τὴ μοῖρα γιὰ νὰ σκορπάῃ γύρω της τὴ δυστυχία καὶ τὴν καταστροφή... Ἀκόμα καὶ τ' ὄνομά της καλέ! [1]

M. Ἀναστασίου

(Ἀκολουθεῖ)

[1] Ἑλένη ἀπὸ τὸ θέμα ἑλ. τοῦ ἀοριστ. β' εἷλον τοῦ ρήματος αἱρῶ ποὺ σημαίνει κυριεύω.

Η ΠΟΛΕΜΙΚΗ ΜΗΧΑΝΗ ΤΟΥ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Β'. ΝΑΥΤΙΚΟΝ

Φρουρὸς τῆς ἀσφαλείας τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, κοντὰ στὸ στρατὸ τῆς ξηρᾶς ἦταν καὶ τὸ ναυτικό. Βέβαια, τὸ βυζαντινὸ ναυτικὸ δὲν εἶχε τὴν ἀξία καὶ τὴ σημασία ποὺ ἔχουν οἱ σημερινὲς ναυτικὲς δυνάμεις τῶν Κρατῶν. Προορισμός του ἦταν ἡ καταδίωξις τῆς πειρατείας στὴ Μεσόγειο καὶ ἡ προστασία τῶν θαλασσίων ἐμπορικῶν ὁδῶν, γιατὶ πρέπει νὰ ξέρουμε ὅτι κατὰ τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους οἱ ἑλληνικὲς θάλασσες ἦταν γεμᾶτες ἀπὸ πειρατικὰ καράβια ποὺ κούρσευαν τὰ ἐμπορεύματα ποὺ φέρνανε ἀπὸ Ἀνατολὴ καὶ Δύσι τὰ ἐμπορικὰ καράβια.

Κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνες τῆς Αὐτοκρατορίας, τὸ ναυτικὸ εἶναι ἀσήμαντο. Ἐκεῖνος ποὺ φροντίζει γιὰ τὴ δημιουργία τοῦ πρώτου βυζαντινοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ εἶναι ὁ αὐτοκράτωρ Λέων ὁ Θρᾴξ, τὸν 5ον αἰῶνα μ. Χ. Καὶ πάλι ὁ στόλος ποὺ δημιουργήθηκε τότε δὲν ἦταν ἰδιοκτησία τοῦ Κράτους, ἀλλὰ ἐνοικιασμένος ἀπὸ διάφορους πλοιοκτῆτες, μαζὶ μὲ τὰ πληρώματα τῶν καραβιῶν. Ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ (6ος αἰῶνας) ὁ στόλος μένει στὴν ἴδια κατάστασι γιὰ τὸ λόγο ὅτι δὲν ὑπῆρχε ἀνάγκη δημιουργίας ἰσχυροῦ ναυτικοῦ. Ἡ ἐμφάνισι τῶν Ἀράβων τὸν 7ον αἰῶνα καὶ ἡ κατάληψις ἀπ' αὐτοὺς τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Συρίας, περιοχῶν μὲ ἔντονο ναυτικὸ χαραχτῆρα, δίνει ἀφορμὴ στὸ Βυζάντιο νὰ προσέξῃ τὸ στόλο του, κι' ἔτσι διοργανώνεται ἡ πρώτη ἀξιόμαχη ναυτικὴ δύναμις, ποὺ προστατεύει ἀποτελεσματικὰ τὶς παράλιες περιοχὲς τοῦ Κράτους. Στὸ μεταξὺ ἡ δρᾶσι τῶν πειρατῶν στὶς θάλασσες τοῦ Βυζαντίου ἀναγκάζει τὸ Κράτος νὰ διατηρῇ μεγάλο καὶ ἀξιόμαχο στόλο ποὺ ἀρμενίζει στ' ἀνοιχτὰ καταδιώκοντας κάθε πειρατικὸ καράβι κι' ἐξασφαλίζοντας μ' αὐτὸν τὸν τρόπο τὴν ἐλευθερία στὰ ἐμπορικὰ πλοῖα. Ἡ κατάληψις τῆς Κρήτης ἀπὸ τοὺς Σαρακηνοὺς πειρατὲς τὸν 9ον αἰῶνα στάθηκε σταθμὸς στὴν ἱστορία τοῦ βυζαντινοῦ πολεμικοῦ ναυτικοῦ. Ἀπὸ τότε τὸ Κράτος προσέχει πιὸ πολὺ τὸ ναυτικὸ κι' ἔτσι τὸν 10ον αἰῶνα ἡ κυριαρχία τῶν θαλασσῶν ἀνήκει στοὺς Βυζαντινούς. Αὐτὴ εἶναι καὶ ἡ τελευταία ἀκμὴ τοῦ βυζαντινοῦ ναυτικοῦ. Ἀπὸ δῶ καὶ ἐμπρὸς ἀρχίζει ἡ παρακμή, ποὺ φτάνει στὸ σημεῖο νὰ ζητάῃ τὸ Κράτος τοὺς τελευταίους αἰῶνες τὴν προστασία τῆς Βενετίας.

Ναυτικὲς βάσεις καὶ σύνθεσις τοῦ στόλου.— Ὁ βυζαντινὸς στόλος εἶχε στὴ διάθεσί του ὅλους τοὺς λιμένες τῶν παραλίων ἐπαρχιῶν καὶ τῶν νήσων τοῦ Κράτους καὶ τοὺς χρησιμοποιοῦσε ὡς βάσεις ἐξορμήσεως γιὰ τοὺς ἀγῶνες του ἐναντίον τῆς πειρατείας καὶ τῶν θαλασσινῶν ἐπιδρομέων.

Τὸν στόλο τους οἱ Βυζαντινοὶ τὸν ἔλεγαν «τ ὰ π λ ώ ϊ μ α». Ὁ στόλος διῃρεῖτο σὲ πολλὲς μοῖρες ἀνεξάρτητες καὶ κάθε μιὰ εἶχε προορισμὸ νὰ φροντίζῃ γιὰ τὴν ἀσφάλεια ὡρισμένων παραλίων. Κάθε μοῖρα, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ πολεμικὰ πλοῖα, εἶχε κι' ἄλλα βοηθητικά, τὰ λεγόμενα ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς κ α μ α τ η ρ ὰ κ α ρ ά β ι α. Τὸ σύναλο τοῦ στόλου ἦταν κάτω ἀπὸ τὶς διαταγὲς τοῦ ἀρχιναυάρχου, τοῦ σ τ ρ α τ η γ ο ῦ τ ῶ ν κ α ρ α β ι σ ι α ν ῶ ν, σύμφωνα μὲ τὴν ἐπίσημη βυζαντινὴ ὀνομασία. Ὁ στρατηγὸς τῶν καραβισιανῶν, κατὰ τὴν ἐποχὴ τῆς ναυτικῆς ἀκμῆς τοῦ Κράτους, κυβερνοῦσε 300 περίπου πλοῖα, ποὺ τὰ 60 ἀνῆκαν στὴ μοῖρα τοῦ Αἰγαίου Πελάγους καὶ τὰ ὑπόλοιπα ἦταν μοιρασμένα στὶς ἄλλες θάλασσες τῆς Αὐτοκρατορίας.

Τὰ βυζαντινὰ πολεμικὰ πλοῖα διακρίνονται σὲ «δ ρ ό μ ω ν α ς» (μακριὰ καὶ στενὰ πλοῖα 35 μ. μήκους περίπου, μὲ πλήρωμα 300 περίπου κωπηλατῶν καὶ πολεμιστῶν, πολὺ γρήγορα), σὲ π α μ φ ί λ ο υ ς, (πολεμικὰ μὲ πλήρωμα 150 ἀνδρῶν καὶ μὲ θωρακισμένα τοιχώματα ἀπὸ χάλκινες πλάκες), σὲ δ ρ ο μ ό ν ι α (μικροὺς δρόμωνας), σὲ χ ε λ ά ν δ ι α (μικρὰ πλοῖα ἀνιχνευτικά), σὲ ἱ π π α γ ω γ ὰ καὶ μ ε τ α γ ω γ ι κ ά. Τὰ μεγάλα πλοῖα, οἱ δρόμωνες καὶ οἱ πάμφιλοι, εἶχαν δυὸ σειρὲς κουπιῶν σὲ κάθε πλευρά, τὴ μιὰ πάνω στὴν ἄλλη, μὲ 50 κωπηλάτες στὴν κάθε σειρά. Τὰ μικρότερα εἶχαν μόνο μιὰ σειρὰ κουπιῶν καὶ λεγόνταν ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς μ ο ν έ ρ ι α. Ἕνα μεγάλο πλοῖο, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς κωπηλάτες, διέθετε καὶ ἀποσπάσματα ἀνδρῶν ὡπλισμένων, καταλλήλων γιὰ συμπλοκὲς καταστρώματος καὶ γιὰ ἀποβάσεις στὴν ξηρά, καθὼς κι' ἕναν ἀριθμὸ εἰδικὰ ἐκπαιδευμένων, εἴτε στὶς καταδύσεις, — γιὰ νὰ κόβουν τὶς ἄγκυρες τῶν ἐχθρικῶν πλοίων, — εἴτε στὸ χειρισμὸ πελωρίων δρεπανιῶν, ποὺ ἔκοβαν μ' αὐτὰ τὰ χέρια τῶν κωπηλατῶν τοῦ ἐχθροῦ. Ἀκόμα σὲ κάθε πλοῖο ὑπῆρχαν ἄνδρες ἐξησκημένοι στὴ χρῆσι τοῦ ὑ γ ρ ο ῦ π υ ρ ό ς, γιὰ τὸ ὁποῖο θὰ μιλήσωμε πιὸ κάτω, οἱ λεγόμενοι σ η φ ω ν ά ρ ι ο ι, καθὼς καὶ μουσικοὶ ποὺ κρατοῦσαν τὸ ρυθμὸ τῶν κωπηλατῶν κ. ἄ.

Καὶ τώρα ἂς περιγράψωμε ἕνα μεγάλο πλοῖο, ἕνα δρόμωνα:

Εἴπαμε ὅτι τὸ μῆκός του ἦταν 35 μ. καὶ τὸ ὕψος του 5 περίπου μέτρα. Στὴν πρύμνη καὶ στὴν πρῷρα του ὑπῆρχαν τὰ κ α τ ά ρ τ ι α κι' ἀπάνω σ' αὐτὰ ὑπῆρχαν ἄλλα μικρότερα ξύλα, τὰ κ ε ρ α τ ά ρ ι α, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κρεμοῦσαν τὰ πανιά. Στὴ βάσι κάθε καταρτιοῦ ὑπῆρχε ἕνας πυργίσκος, τὸ λεγόμενο ξ υ λ ό κ α σ τ ρ ο ν. Στὸ πίσω μέρος βρισκόταν ὁ κ ρ ά β β α τ ο ς τ ο ῦ κ ε ν τ ά ρ χ ο υ, τὸ διαμέρισμα δηλ. τοῦ κυβερνήτη. Στὴν πρῷρα εἶχαν τὰ φανάρια τῆς πορείας τοῦ πλοίου, ἐνῷ στὴν πρύμνη ἔβαζαν ἕνα μετάλλινο ὁμοίωμα κεφαλῆς ζώου, ποὺ ἀπ' τὸ στόμα του χυνόταν τὸ ὑγρὸ πῦρ. Ἀκόμα κάθε πλοῖο εἶχε στὴν πλώρη ἕνα ἔμβολο καὶ μ' αὐτὸ τρυποῦσε τὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, καθὼς καὶ ἀνοίγματα στὶς δυὸ πλευρές, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἔβγαιναν σωλῆνες ὑγροῦ πυρός. Καὶ τώρα λίγα λόγια γιὰ τὸ ὑγρὸ πῦρ, ποὺ στάθηκε τὸ φοβερώτερο πολεμικὸ μέσο τῶν αἰώνων, μετὰ τὴν πυρίτιδα. Ἡ κατασκευή του τηρήθηκε πάντα μυστικὴ ἀπὸ τοὺς Βυζαντινοὺς καὶ τιμωροῦσαν μὲ θάνατο ἐκεῖνον ποὺ θὰ παρέδιδε τὸ μυστικὸ στοὺς ἐχθρούς. Ἡ σημερινὴ χημεία ἀσχολήθηκε μὲ τὸ ζήτημα τῶν συστατικῶν του καὶ ἔβγαλε τὸ συμπέρασμα ὅτι πρόκειται περὶ εἴδους πυρίτιδος ἤ, — πρᾶγμα ποὺ εἶναι καὶ πιθανώτερο, — ὅτι πρόκειται περὶ ἀκαθάρτου πετρελαίου. Εἰδικὰ πλοῖα, τὰ λεγόμενα κ α κ α β ο π υ ρ φ ό ρ α, εἶχαν ἀποστολὴ νὰ πετοῦν τὸ ὑγρὸ πῦρ ἐπάνω στὰ ἐχθρικὰ πλοῖα, εἴτε μὲ σωλῆνες ποὺ εἶχαν στὸ στόμιο ἕνα ἀναμμένο στουπί, εἴτε μέσα σὲ εἰδικὰ τσουκάλια, τὰ ὁποῖα, σπάζοντας ἀπάνω στὸ κατάστρωμα τοῦ ἐχθρικοῦ πλοίου, διασκόρπιζαν τὸ ὑγρό, ὁπότε πιὰ ἦταν εὔκολη ἡ ἀνάφλεξις, μὲ πυρφόρα βέλη. Τὸ ὑγρὸ πῦρ, ὡς πολεμικὴ ὕλη, ἔδωσε στὸ βυζαντινὸ ναυτικὸ τὴν ὑπεροχὴ καὶ μόνο ἡ ἐμφάνισι τῆς πυρίτιδος τὸ ἐξουδετέρωσε. Γιὰ τὸ περίεργο τοῦ πράγματος σημειώνουμε πὼς τὸ νερὸ ἦταν ἀνίσχυρο νὰ σβήσῃ τὶς πυρκαϊὲς τὶς προερχόμενες ἀπὸ τὸ ὑγρὸ πῦρ. Τὰ μόνα μέσα γιὰ τὴν καταπολέμησί του ἦταν τὸ χῶμα, τὸ ξεῖδι καὶ τὰ οὖρα!

Ὅπως εἴδαμε στὶς σύντομες ἀνασκοπήσεις μας τῶν στρατιωτικῶν καὶ ναυτικῶν δυνάμεων τοῦ Βυζαντίου, οἱ μεσαιωνικοὶ πρόγονοί μας κράτησαν ψηλὰ τὸ γόητρο τῆς αὐτοκρατορίας τους, χάρις στὴν τέλεια στρατιωτική τους ὀργάνωσι. Τόσο ὁ βυζαντινὸς στρατὸς ὅσο καὶ τὸ ναυτικὸ κατάφεραν ἐπὶ 1.000 περίπου χρόνια νὰ ὑπερασπίζουν τὴν αὐτοκρατορία καὶ τὸν ἑλληνοχριστιανικὸ πολιτισμὸ ἀπὸ τὶς λυσσασμένες βαρβαρικὲς ἐπιδρομές, ἐνῷ σύγχρονα μελετοῦσαν καὶ καλλιτέρευαν τὴν πολεμικὴ τέχνη τῶν μέσων χρόνων.

B.—

13. (Συνέχεια)

Ἡ μητέρα του λοιπόν, ὄχι μονάχα τὸν ἀγαποῦσε παρὰ καὶ τὸν καταλάβαινε βαθιά· γι' αὐτὸ κι' ὁ Ἀλέξανδρος ἔνοιωθε πὼς δὲν μποροῦσε ποτὲ νὰ ζήση μακριὰ ἀπὸ τὴ μητέρα του. Κι' ὅταν ἀπόψε εἶδε, μεσάνυχτα, τὴ γριὰ Καλλιόπη, κι' ἄκουσε πὼς ἡ μητέρα του τὸν ζητᾶ, τρόμαξε.

— Πές μου τὴν ἀλήθεια, παραμάνα, φώναξε, μήπως εἶναι ἄρρωστη;

— Ὄχι, παιδί μου, ὄχι... Θέλει νὰ σὲ δῆ... Αὔριο φεύγεις γιὰ τὸν πόλεμο· μπορεῖ νὰ θέλη νὰ σοῦ δώση τὴν εὐχή της.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀνάπνευσε.

— Ἔρχουμαι ἀμέσως νὰ τῆς πῆς. Πήγαινε!

Σὲ λίγο ὁ Ἀλέξανδρος βρίσκουνταν στὸ δωμάτιο τῆς μητέρας του. Μεγάλο, μὲ πλούσια χαλιὰ στὸ πάτωμα καὶ μὲ παράξενες ζωγραφιὲς στοὺς τοίχους. Ἡ Ὀλυμπιάδα ἦταν μυημένη στὰ ὀρφικὰ μυστήρια τῆς Σαμοθράκης, κι' ἐκεῖ, κοπελλοῦδα ἀκόμα, τὴ γνώρισε ὁ Φίλιππος καὶ τὴν πῆρε γυναῖκα του.

Ὁ προστάτης της θεὸς ἦταν ὁ Διόνυσος καὶ τὸν ἐλάτρευε μὲ πάθος. Πολλὲς φορὲς τὴν εἶδαν νὰ χορεύη τὴ νύχτα, στὸ φεγγάρι, μὲ δυὸ μεγάλα φίδια περιπλεγμένα στὰ μπράτσα της. Κι' εἶχε βάλει νὰ ζωγραφίσουν στοὺς τοίχους τοῦ δωματίου της τὸ θεὸ Διόνυσο ξαπλωμένο σ' ἕνα μαῦρο καράβι καὶ τὰ κατάρτια τοῦ καραβιοῦ εἶχαν γίνει κλήματα καὶ κρέμουνταν τὰ σταφύλια. Εἶχε βάλει νὰ ζωγραφίσουν τὶς ἀκόλουθες τοῦ Διόνυσου, τὶς Μαινάδες, νὰ χορεύουν καὶ τὰ μπράτσα τους καὶ τὰ μαλλιά τους ἦταν τυλιγμένα μὲ φίδια. Κι' ἀπάνω ἀπὸ τὸ πλατὺ βαρύτιμο κρεββάτι της ἦταν ζωγραφισμένος ὁ θεὸς τῆς Αἰγύπτου, ὁ Ἄμμων, μὲ τὰ δυὸ στροφιχτὰ κριαρίσια κέρατα ἀνάμεσα στὰ μαλλιά του. Τὸν ἔβλεπε συχνὰ στὰ ὄνειρά της κι' εἶχε βάλει τὸ μοναχογυιό της, τὸν Ἀλέξανδρο, ὑπὸ τὴν προστασία του.

— Ἀξίωσέ τον, θεέ μου, προσεύχουνταν συχνά, νὰ ἔρθη μιὰ μέρα στὸ ἱερὸ μαντεῖο σου, πέρα στὴν ἔρημο τῆς Αἰγύπτου καὶ νὰ σὲ προσκυνήση.

Κεφ. 20.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἄνοιξε σιγὰ σιγὰ τὴν πόρτα καὶ μπῆκε. Στὴν ἀρχὴ δὲ διέκρινε τίποτα, τὸ δωμάτιο ἦταν γεμᾶτο καπνούς, γιατί, καθὼς συνήθιζε ἡ μητέρα του, εἶχε σ' ἕνα μεγάλο θυμιατήρι κάρβουνα ἀναμμένα κι' ἔκαιγε ἄρωμα καὶ λιβάνι.

Μὰ γρήγορα τὰ μάτια του συνήθισαν στὸ μεσόφωτο καὶ ξεχώρισε τὴ μητέρα του ξαπλωμένη στὸ κρεββάτι μ' ἕνα χρυσὸ στεφάνι κισσὸ περιπλεμένο στὰ κατάμαυρα μαλλιά της.

Ἔτρεξε, τῆς φίλησε τὸ χέρι καὶ τὴ ρώτησε:

— Τί μὲ θέλεις, μητέρα;

Αὐτή, χωρὶς ν' ἀπαντήση ἀμέσως, ἀνασηκώθηκε· χάδεψε τὰ χρυσᾶ μαλλιὰ τοῦ γυιοῦ της κι' ἀναστέναξε:

— Εἶσαι στενοχωρημένη, μητέρα; ρώτησε ὁ Ἀλέξανδρος ἀνήσυχος.

— Εἶμαι εὐτυχής, ἀποκρίθηκε ἡ Ὀλυμπιάδα. Εἶδα ὄνειρο καὶ σὲ φώναξα νὰ σοῦ τὸ πῶ. Ξέρεις, ὁ θεὸς συχνὰ μοῦ φανερώνεται στὸν ὕπνο μου καὶ μοῦ προλέγει τὰ μελλούμενα...

Ὁ Ἀλέξανδρος ἄκουγε συγκινημένος. Δὲν τολμοῦσε νὰ μιλήση, μὴ διακόψη τὴ μητέρα του. Τόσο ἀνυπομονοῦσε νὰ μάθη τὸ προφητικὸ της ὄνειρο.

— Εἶδα ὄνειρο, ἐξακολούθησε ἡ Ὀλυμπιάδα, πὼς τὴν ὥρα ποὺ κοιμώμουν ἕνα λιοντάρι βγῆκε ἀπὸ τὸν κόρφο μου κι' ἔφυγε. Σὰ νἆταν, λέει, ἕνας ἀπέραντος δρόμος καὶ τὸ ἔβλεπα νὰ φεύγη. Πέρασε τὴ Μακεδονία, τὴ Θράκη, ἔφτασε στὴ θάλασσα, πήδηξε, ἔφτασε στὴν ἀπέναντι στεριά, προχώρησε, προχώρησε, κι' ὅλα τὰ θεριὰ οὔρλιαζαν ἀπὸ τὸ φόβο κι' ἔφευγαν μπροστά του. Πήγαινε, πήγαινε, ὡσότου δὲν εἶχε πιὰ στεριά, ἔφτασε, λέει, στὴν ἄκρη τοῦ κόσμου καὶ τότε στράφηκε καὶ μὲ κοίταξε. Καὶ χαμογέλασε. Καὶ τότε εἶδα πὼς ἤσουν ἐσύ, Ἀλέξανδρε!

Ὁ Ἀλέξανδρος σηκώθηκε ἀπάνω. Ἡ καρδιά του φούσκωνε ἀπὸ περηφάνεια. Τίναξε τὸ κεφάλι κι' ἡ Ὀλυμπιάδα εἶδε μὲ χαρὰ καὶ μὲ τρόμο πὼς μπροστά της στέκουνταν ἕνα λιοντάρι. Ἔσυρε κραυγή, ἔκλεισε τὰ μάτια· καὶ τότε ἀκούστηκε πάλι τρυφερὴ ἡ φωνὴ τοῦ Ἀλέξανδρου.

— Μητέρα, δῶσε μου τὴν εὐχή σου· ἐγὼ εἶμαι τὸ λιοντάρι. Τὰ λόγια σου δίνουν φτερὰ στὴν καρδιά μου. Φεύγω αὔριο, θὰ νικήσω, κι' ὕστερα θὰ περάσω τὸν Ἑλλήσποντο, θὰ μπῶ στὴν Ἀσία, θὰ κυριέψω τὸν κόσμο. Ὅ,τι νειρεύτηκες θὰ γίνη.

— Ἔχε τὴν εὐχή μου, παιδί μου! εἶπε ἡ Ὀλυμπιάδα κι' ἔβαλε τὸ χέρι της στὸ κεφάλι τοῦ γυιοῦ της.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἔνοιωσε τὴ φλόγα τῶν χεριῶν της νὰ διαπερνᾶ τὸ κορμί του ὅλο.

— Μητέρα, δῶσέ μου τὴν εὐχή σου...

Τὴν ἄλλη μέρα, ὅταν μὲ τὸ στρατὸ του πέρασε τοὺς δρόμους τῆς πρωτεύουσας καὶ πήγαιναν οἱ καβαλλάρηδες μπροστὰ κι' ἔρχουνταν πίσω τὸ πεζικὸ καὶ τραβοῦσε αὐτὸς ἀνάμεσα στοὺς νεαροὺς πιστοὺς συντρόφους του, ὁ Ἀλέξανδρος ἔνοιωθε ἀκόμα τὴ φλόγα τῆς μητέρας του νὰ τὸν διαπερνάη.

Ὁ Στέφανος καβάλλα κι' αὐτὸς σ' ἕνα μικρὸ ἀλογάκι, κάλπαζε γρήγορα γρήγορα πίσω ἀπὸ τὸν ἄγριο Βουκεφάλα. Φοροῦσε τὴ μεγάλη του στολή, τὸν προύντζινο θώρακα, τὰ κόκκινα σαντάλια. Καὶ δεξιὰ στὴ ζώνη του ἔλαμπε τὸ σπαθάκι του μὲ τὴ χρυσὴ λαβή.

Ἀνέβαιναν, ἀνέβαιναν πρὸς τὸ βορρᾶ, μέρες καὶ νύχτες. Πέρασαν δάση πυκνά, σκαρφάλωσαν βουνά, μπῆκαν σὲ πλατειὲς πεδιάδες. Κάπου κάπου ἕνα χωριὸ ἀπὸ καλύβια, κάπου κάπου ἕνα κοπάδι πρόβατα καὶ τὴ νύχτα ἄναβαν στὸ στρατόπεδο φωτιὲς κι' ἄκουγαν τοὺς λύκους μακριὰ νὰ οὐρλιάζουν.

Ὅταν ἔφυγαν ἀπὸ τὴν Πέλλα ὁ ἥλιος ἔλαμπε, ὁ οὐρανὸς ἦταν καταγάλανος. Τώρα ὁ οὐρανὸς εἶναι σκεπασμένος μὲ βαριὰ σύννεφα, τὸ κρύο πλάκωσε.

— Ἐμπρός! Ἐμπρός! φώναζε ὁ Ἀλέξανδρος καβάλλα στὸ Βουκεφάλα καὶ πήγαινε πρῶτος.

— Μιὰ μέρα ποὺ τοὺς εἶχαν στήσει ἐνέδρα οἱ βάρβαροι, ὁ Ἀλέξανδρος πήγαινε μπροστὰ μὲ τοὺς πιὸ πιστοὺς φίλους του. Περνοῦσαν πυκνὸ σκοτεινὸ δάσος· ἄξαφνα τινάχτηκαν μέσα στὰ δέντρα ἀγριάνθρωποι καὶ μούγκριζαν καὶ κρατοῦσαν τσεκούρια κι' ἔπεσαν ἀπάνω στ' ἄλογα.

— Καλῶς ὡρίσατε! τοὺς φώναξε ὁ Ἀλέξανδρος χαρούμενος. Τόσες μέρες τώρα τρέχω νὰ σᾶς βρῶ.

Στράφηκε στοὺς συντρόφους του:

— Ἐπρός, παιδιά! φώναξε.

Ὅλοι ὥρμησαν κι' ἄρχισαν τὸ κυνήγι.

— Σὰ νὰ κυνηγοῦμε ἀγριογούρουνα! εἶπε ὁ Κλεῖτος μπήγοντας τὸ μα-

κρὸ του κοντάρι στὰ πλευρὰ ἑνὸς βάρβαρου.

Σὲ μιὰν ὥρα οἱ ἐχθροὶ εἶχαν διασκορπιστῆ. Ὁ Κοῖνος εἶχε πληγωθῆ ἐλαφριὰ στὸ γόνατο κι' ὁ Κρατερὸς στὸ δεξιό του χέρι ἀπὸ μιὰ μεγάλη πέτρα ποὺ τοῦ πέταξαν.

Τὸ βράδυ σταμάτησε ὁ στρατός, ἄναψαν φωτιές, κι' ὁ Ἀλέξανδρος πήγαινε ἀπὸ φωτιὰ σὲ φωτιά, ὅπου ἦταν συναγμένοι οἱ στρατιῶτες του καὶ τοὺς μιλοῦσε.

— Ζυγώνουμε, παιδιά, στὴν καρδιὰ τοῦ ἐχθροῦ... Τέλειωσαν τὰ βάσανά μας· θ' ἀρχίση ἐπὶ τέλους ὁ πόλεμος. Τὸ νοῦ σας, μὴν ντροπιαστοῦμε!

Ὁ Στέφανος θυμᾶται ὅλη τούτη τὴν ἐκστρατεία σὰν ἕνα φοβερὸ ὄνειρο. Πῶς ἀντίκρυσαν γιὰ πρώτη φορά, ἕνα παγωμένο πρωϊνό, τὰ χωριά, πῶς χύμηξαν οἱ βάρβαροι μὲ τὰ τσεκούρια τους, πῶς πιάστηκαν σῶμα μὲ σῶμα οἱ δυὸ στρατοί...

Στεκόταν πίσω σ' ἕνα λόφο, ὅπου εἶχε στηθῆ ἡ σκηνὴ τοῦ Ἀλέξανδρου καὶ κοίταζε. Ὅλοι, Ἕλληνες καὶ βάρβαροι, εἶχαν γίνει ἕνα κουβάρι καὶ δὲν ξεχώριζες παρὰ μονάχα στὸ μαῦρο του ἄλογο τὸν Ἀλέξανδρο μὲ τὰ χρυσᾶ μαλλιὰ στὸν ἄνεμο.

Κατὰ τὸ βράδυ οἱ βάρβαροι ἄρχισαν νὰ φεύγουν τσακισμένοι. Οἱ Μακεδόνες καβαλλάρηδες τοὺς κυνηγοῦσαν· δὲν ἄκουγες σὲ ὅλο τὸν κάμπο παρὰ τοὺς βάρβαρους νὰ μουγκρίζουν καὶ νὰ χλιμιντρίζουν τὰ ἄλογα.

Μπῆκαν οἱ καβαλλάρηδες στὸ μεγαλύτερο χωριό, ἔβαλαν φωτιά... Ὅλη τὴν ἄλλη μέρα καὶ τὴν ἄλλη τὰ καλύβια κάπνιζαν. Τὴν τρίτη ἡμέρα πιὰ ὅλα εἶχαν γίνει στάχτη.

— Δὲ φτάνει νὰ καῖμε! εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος. Αὐτὸ τὸ κάνουν κι' οἱ βάρβαροι. Ἐμεῖς πρέπει καὶ νὰ χτίζουμε!

— Νὰ χτίσουμε μιὰ μεγάλη πολιτεία! εἶπαν οἱ σύντροφοι.

— Ναί, μιὰ μεγάλη ἑλληνικὴ πολιτεία. Καὶ γύρω της ψηλὰ τείχη καὶ θ' ἀφήσουμε στρατὸ νὰ μὴ τολμήσουν πιὰ οἱ βάρβαροι νὰ σηκώσουν κεφάλι.

— Τὴν Ἀλεξανδρούπολι! Τὴν Ἀλεξανδρούπολι! φώναξαν οἱ φίλοι τοῦ βασιλόπουλου σηκώνοντας τὰ σπαθιά τους.

— Καλὰ λοιπόν, τὴν Ἀλεξανδρούπολι! εἶπε κι' ὁ Ἀλέξανδρος. Καὶ νὰ δώσουν οἱ θεοὶ νὰ μὴν εἶναι ἡ τελευταία. Νὰ χτίσουμε κι' ἄλλες Ἀλεξάνδρειες κι' Ἀλεξανδρουπόλεις ἕως τὴν ἄκρη τοῦ κόσμου.

Κ ε φ. 21.

«Φίλιππος ὁ βασιλιᾶς τῶν Μακεδόνων στὸν Ἀλέξανδρο τὸν γυιό του. Χαῖρε!

Μὲ μεγάλη χαρὰ πληροφορήθηκα, γυιέ μου, πῶς νίκησες τοὺς ἄγριους Μαίδους καὶ θεμέλιωσες μιὰ νέα πολιτεία, ποὺ ἐγκρίνω κι' ἐγὼ νὰ ὀνομαστῆ Ἀλεξανδρούπολι πρὸς τιμή σου.

Εὐθὺς ὡς λάβης τὸ γράμμα μου τοῦτο, νὰ πάρης τὸ στρατό σου καὶ νάρθῃς νὰ μὲ βρῇς ἐδῶ ποὺ βρίσκουμαι, στὶς ἐκβολὲς τοῦ Δούναβι, στὴ Μαύρη Θάλασσα. Σοῦ στέλνω ἀνθρώπους μου πιστοὺς νὰ σὲ ὁδηγήσουν.

Θὰ ἐπιστρέψουμε μαζὶ στὴν πρωτεύουσά μας».

Μόλις διάβασε τὸ γράμμα αὐτὸ τοῦ πατέρα του ὁ Ἀλέξανδρος δάγκασε τὰ χείλια του. Ἔκρυψε γρήγορα τὸ γράμμα στὴ ζώνη του καὶ σηκώθηκε. Ὁ Στέφανος, ποὺ ἦταν κοντά του, τὸν κοίταζε ἀνήσυχος. Τὸ βασιλόπουλο φαινόταν λυπημένο.

Ὁ Ἀλέξανδρος στράφηκε στὸ μικρό του ἀκόλουθο:

— Στέφανε, εἶπε, φώναξε τοὺς σαλπιγκτές.

Σὲ λίγο οἱ σαλπιγκτὲς ἦταν μπροστά του.

— Σαλπίσατε, πρόσταξε, σύναξι! Φεύγουμε!

Οἱ σάλπιγγες ἀντιλάλησαν σὲ ὅλο τὸ στρατόπεδο. Οἱ ἄντρες ἔτρεχαν νὰ παραταχτοῦν. Οἱ φίλοι τοῦ Ἀλέξανδρου τὸν περικύκλωσαν ξαφνιασμένοι.

— Φεύγουμε; ρώτησε ὁ Πτολεμαῖος. Γιατί;

— Δὲν εἴχαμε ἀπόφασι, εἶπε ὁ Κρατερός, νὰ ὑποτάξουμε ὅλους τοὺς βάρβαρους λαοὺς τριγύρω;

— Διαταγή! εἶπε μὲ ὑπόκωφη φωνὴ ὁ Ἀλέξανδρος. Διαταγὴ ἀπὸ τὸν πατέρα μου νὰ φύγουμε ἀμέσως νὰ τὸν συναντήσουμε στὴ Μαύρη Θάλασσα...

— Ζηλεύει τὶς νῖκες σου, Ἀλέξανδρε, μουρμούρισε ὁ Περδίκκας.

— Σιωπή! πρόσταξε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ μ' ἕνα πήδημα ἀνέβηκε στὸ Βουκεφάλα.

Ὁ στρατὸς ξεκίνησε. Δυὸ χιλιάδες ἐκλεχτοὶ στρατιῶτες ἔμειναν φρουρά. Πρὶν νὰ φύγη ὁ Ἀλέξανδρος στάθηκε μπροστά τους καβαλλάρης καὶ τοὺς μίλησε:

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ΤΟΙΧΟΓΡΑΦΙΕΣ ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

— Η ΚΡΗΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ — Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ, Η ΔΡΑΣΙΣ ΚΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ

Ἀντίθετα μὲ τὴν προηγηθεῖσα Μακεδονικὴ σχολὴ τοῦ XIV αἰῶνα, πού, παρὰ τὴ σπάνι ἀπὸ ἐπιγραφὲς καὶ ἄλλες γραπτὲς μαρτυρίες, μᾶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεύρουμε τὶς πρῶτες ἀρχές της καὶ νὰ καθορίσουμε βάσιμα τὸ κέντρο ποὺ ἔδρασε καὶ ἀναπτύχθηκε, γιὰ τὴν Κρητικὴ σχολὴ τοῦ XVI αἰῶνα, — μ' ὅλο ποὺ εἶναι κατὰ δύο αἰῶνες μεταγενέστερη καὶ μᾶς ἔχουν διασωθῆ πλῆθος ἀπὸ ἐνεπίγραφες τοιχογραφικὲς ἐργασίες της, ποὺ μνημονεύουν τὰ ὀνόματα τῶν δημιουργῶν τους καὶ τὸ χρόνο ποὺ ἐκτελεστήκανε, — δὲν γνωρίζουμε ἀκόμη συγκεκριμένα τὸ πῶς, ποῦ καὶ ὑπὸ ποίες συνθῆκες διαμορφώθηκε. Ἔτσι ἡ ὀνομασία τοῦ νέου τούτου καθολικοῦ μεταβυζαντινοῦ τύπου, ποὺ ἀπὸ τὶς ἀρχὲς τοῦ XVI αἰῶνα καὶ μετέπειτα ἐπικρατεῖ γενικῶς καὶ διαδέχεται εὐθὺς ἀμέσως τὴ δρᾶσι τῆς Μακεδονικῆς σχολῆς — ποὺ πέφτει σὲ παρακμὴ κατὰ τὸν XV αἰῶνα, — στηρίζεται περισσότερο στὴν παράδοσι (Ἑρμηνεία τῆς Ζωγραφικῆς Τέχνης — Διονύσου Ἱερομονάχου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ — Μέρος Α § 50: «Πῶς νὰ δουλεύῃς κρητικά» κλπ.) καθὼς καὶ στὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τὴν Κρήτη κατάγονται κατὰ κανόνα ὅλοι οἱ πρῶτοι μεγάλοι τεχνῖτες, ποὺ ἀναφέρονται. Ὁ χαρακτῆρας τῆς πρώτης καὶ κατ' ἐξοχὴν μεταβυζαντινῆς αὐτῆς σχολῆς διαγράφεται καθαρὰ ἀπὸ μιὰν ἀντιπαραβολή της μὲ τὴν προηγηθεῖσα ὑστεροβυζαντινὴ Μακεδονικὴ σχολή, στὰ τρία βασικὰ στοιχεῖα — τὴ σύνθεσι, τὴν εἰκονογραφία καὶ τὴν τεχνικὴ — ὅπου οἱ διαφορές τους εἶναι ἐντελῶς καταφανεῖς. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ σύνθεσις δὲν εἶναι πλέον ἑνιαία, ἀλλὰ κατατεμαχισμένη σὲ παραστάσεις περιωρισμένες μέσα σὲ πλαίσια ποὺ δίνουν τὴν ἐντύπωσι ἑνὸς ἁρμονικὰ διατεταγμένου πλήθους φορητῶν εἰκόνων. Ἡ ἔμπνευσις, ἡ ὁρμὴ καὶ ἡ εὐρύτητα τῆς τοιχογραφικῆς ἐκτελέσεως ὑποχωροῦν ἔτσι στὴν ὀπτικὴ ἀνάδειξι τῶν λεπτομερειῶν, εἰς τὴν ἐπεξεργασία τῶν ὁποίων ἀναπτύσσουν μιὰ ἐφευρετικότητα καὶ μιὰ δεξιοτεχνία χαρακτηριστική. Ὁ διαφορισμὸς τοῦ τόνου καὶ τοῦ χρώματος, ποὺ καθίστανται βαθύτεροι, καὶ μὲ ἰσχυρὲς καὶ ἀπότομες ἀντιθέσεις — ἰδίως στοὺς σκιοφωτισμοὺς τῶν γυμνῶν μελῶν — δίνει στὰ ἀντικείμενα μιὰ ἔντονη καὶ ἀνάγλυφη ὄψι καὶ μιὰ γενικὴ ἀπὸ τὸ σύνολο ἐντύπωσι φαντασμαγορική. Στὴν εἰκονογραφία συνεχίζεται καὶ ἐπαυξάνεται ὁ πληθωρισμὸς τῶν παραστάσεων ποὺ εἰσήγαγε ἡ Μακεδονικὴ σχολή. Ὁ γοητευτικὸς ὅμως ἐκεῖνος ἐλευθεριασμὸς κι' ἡ θεαματικὴ ἐξωτερικότητά της, καταπνίγεται ἀπὸ μιὰ φανατικὴ προσήλωσι στὸ τυπικό, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀπρόθυμα καὶ μὲ κόπο ἀπομακρύνεται. Παρ' ὅλα αὐτὰ ἡ τέχνη τούτη, ἡ ξηρὰ καὶ ἀσκητική, δὲν στερεῖται ἀπὸ ἕνα θέλγητρο ἐντελῶς ἰδιαίτερο καὶ χαρακτηριστικὸ τῆς μεταβυζαντινῆς ἐκείνης πνευματικῆς ἐσωτερικότητος, ποὺ τόσο ἐναρμονίζεται μὲ τὴ μυστικιστικὴ ἀτμόσφαιρα τῆς μοναστικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία φαίνεται καὶ νὰ τὴν ἐξέθρεψε. Γιατὶ ὁποιοσδήποτε καὶ ἂν εἶναι ὁ τόπος τῆς καταγωγῆς της εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ὀφείλει τὰ πρῶτά της ἐφόδια, ὅμως ἐδῶ, μέσα στὰ μεγάλα μοναστικὰ κέντρα, ἀναπτύσσεται, ἀνδροῦται καὶ παίρνει τὴν ὁριστική της διαμόρφωσι, ἐδῶ μέσα κατεξαντλεῖ ὅλη τὴ δρᾶσι της. Ἡ ἐποχὴ τούτη τοῦ XVI αἰῶνα — μεγάλης ἀκμῆς τοῦ μεταβυζαντινοῦ μοναστικοῦ βίου, ποὺ τὰ κέντρα του γίνονται ἄσυλα καταφυγῆς, ἀπαρνήσεως καὶ ἐξιλασμοῦ, — δὲν παρέχει ἐδῶ στὴ νεόφαντη τούτη τέχνη μοναδικὲς εὐκαιρίες γιὰ τὴ δρᾶσι της, ἀλλὰ καὶ τὴν ἰδιαίτερη πνευματικὴ ἀτμόσφαιρα ποὺ τὴν διαμορφώνει, καὶ τὰ λαμπρὰ τοῦ παρελθόντος πρότυπα, ποὺ τὴν ποδηγετοῦν. Τὸ ὅτι ὁ Κρὴς Θεοφάνης, ὁ πρῶτος καὶ ἀντιπροσωπευτικώτερος τεχνίτης αὐτῆς τῆς σχολῆς, φέρεται ἀπὸ τὴν παράδοσι ὡς μαθητὴς τοῦ Μακεδόνος Πανσελήνου — πρᾶγμα ποὺ ἱστορικὰ δὲν εἶναι ἀκριβὲς — δείχνει ἀκριβῶς τὸ μέγεθος καὶ τὴ σημασία τῆς προσφορᾶς τῆς Μακεδονικῆς τέχνης εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς Κρητικῆς σχολῆς, πρᾶγμα ποὺ καταφαίνεται ἄλλως τε ἀπὸ τὶς παντοῖες ἀπὸ τούτη ἐπιδράσεις της. Τὸ τυπικό, ξηρὸ καὶ μονότονο κάποτε ἀπὸ τὴν ἐπανάληψι, ἐναλλάσσεται ἢ συνδυάζεται μὲ τὴ φυσικότητα, τὸ πάθος καὶ τὴν παρουσία νέων τεχνικῶν παρατηρήσεων, ποὺ τῆς προσδίδουν τὸν ἰδιαίτερό της χαρακτῆρα. Ὡς πρὸς τὶς τελευταῖες αὐτές, θὰ ἔπρεπε νὰ ὁμολογήσῃ κανεὶς ὅτι δὲν εἶναι ἄμοιρες κάποιων ἀπηχήσεων ἀπὸ τὴν Ἰταλικὴ τέχνη καὶ ἰδιαίτερα τὴν Ἐνετική. Γι' αὐτό, τὸ νὰ εἶναι, κατὰ τὰ παραδεδομένα, ἡ Κρήτη ὁ τόπος τῆς ἀρχικῆς καταγωγῆς της φαίνεται τὸ μᾶλλον πιθανόν. Αὐτὴ κατὰ τὴν ἐποχὴ τούτη παρουσιάζει τὸ πιὸ πρόσφορο γιὰ τὴ γέννησί της καὶ τὴ στήριξι τῶν πρώτων βημάτων της ἔδαφος. Ἡ ἐνετικὴ κατοχή, πάντα ξένη, καταπιεστικὴ καὶ ἀπαράδεκτη, δὲν ἔχει ἐπιφέρει ἐν τούτοις τὴ βαρεῖα κατάθλιψι καὶ τὸν βαθὺ συγκλονισμὸ ποὺ ἔχουν ὑποστῆ τὰ ὑπόλοιπα τμήματα τοῦ ἐθνικοῦ μας κορμοῦ. Ἡ δυσφορία ἐδῶ βρίσκει κάποιες παραμυθίες καὶ μερικὰ ἀντισταθμίσματα στὴ δροσερὴ πνοὴ τοῦ ἀναγεννητικοῦ ἀνέμου ποὺ φυσᾶ ἀπὸ τὰ μεγάλα πνευματικὰ ἰταλικὰ κέντρα, καὶ ξυπνᾶ καὶ ἀναθαρρύνει τὰ πνεύματα γιὰ νέες πνευματικὲς δημιουργίες. Τί τὸ παράδοξο, ἂν οἱ ἴδιες ἱστορικὲς συνθῆκες ποὺ χαρίζουν τὸν Κορνάρο, τὸν Χορτάτζη, τὸν Ἀντώνιο Φώσκολο καὶ τόσους ἄλλους στὰ νέα Ἑλληνικὰ γράμματα βγάζουν καὶ τοὺς ὕστατους τούτους καὶ πρώτους μαζὶ μεγάλους Μεταβυζαντινοὺς τεχνῖτες τῆς αἰωνόβιας θρησκευτικῆς μας τέχνης; Τί τὸ παράδοξο ἂν ἡ Κρήτη, ἡ ἱερὰ τούτη μήτρα τοῦ ἀρχαίου καὶ προϊστορικὴ χοάνη τοῦ παλαιοῦ ἀνατολικοῦ πολιτισμοῦ, στέκεται καὶ πάλι ἡ γόνιμη μήτρα τοῦ νέου, καὶ ἡ ἱστορικὴ πάλι χοάνη τοῦ νέου πολιτισμοῦ τῆς Δύσεως; Μήπως ἀπ' ἐδῶ, λίγα χρόνια ἀργότερα, βγαλμένος ἀπὸ τὴν ἴδια τούτη καλλιτεχνικὴ ἄνθησι, ὁ Βενιαμὶν της καὶ τελευταῖος κληρονόμος τῆς Βυζαντινῆς παραδόσεως, ὁ μεγαλοφυὴς Δομίνικος Θεοτοκόπουλος δὲν θὰ ξεκινήσῃ νοσταλγὸς μαζὶ καὶ πλάνης, γιὰ τὴν καταπληκτικὴ δημιουργία του — μιὰν οὐρανόδοξη γέφυρα, ποὺ θὰ συνδέσῃ ἄρρηκτα τοὺς δύο κόσμους;

(συνέχεια) ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

ΠΕΡΙΠΑΤΟΙ ΣΤΙΣ ΕΡΗΜΙΕΣ

Ενας φουκαρᾶς μπούρμπουλας, ειρηνικός κι' ὁλομόναχος, τσουλάει τὸ δρόμο - δρόμο τὴν μπάλλα του, ἰδιοχτησία του νόμιμη, ἀποχτημένη μ' εὐσυνείδητη δουλειὰ καὶ μὲ τὸν ἱδρῶτα τοῦ προσώπου του. Ξαφνικὰ ἀκούγεται ἕνα σβούριγμα. Κάποιος ἄλλος ἀριβάρει, Θεὸς ξέρει ἀπὸ ποῦ, ἀφίνεται νὰ πέση βαριὰ χάμω, δίπλα στὴ μπάλλα, διπλώνει τὰ μαῦρα φτερά του κάτω ἀπ' τὶς θῆκές τους καὶ χωρὶς πολλὲς ἀργητες ρίχνεται τοῦ ἀλλουνοῦ, κατεβάζοντάς του ἀνάποδες μὲ τὰ δοντωτὰ μπροστινά του μπράτσα. Ἐκεῖνος ὁ κακομοίρης, ζεμένος ὅπως εἶναι στὴ μπάλλα του, δὲν καταφέρνει ν' ἀποκρούση τὴν ἐπίθεσι κι' ἀναποδογυρίζεται ἀνάσκελα. Ὥς που νὰ ξανασηκωθῆ καὶ πάλι στὰ πόδια του, ὁ ἄλλος, ὁ ἐπιδρομέας, ἔχει καταλάβει τὴ μπάλλα καὶ στέκει ὠχυρωμένος ἀπέναντι στὶς ἐπάλξεις της. Μὲ τὰ μπράτσα διπλωμένα στὸ στῆθος, ἕτοιμος, περιμένει τὰ γεγονότα νὰ ἐκτυλιχθοῦν.

Ὁ ληστεμένος ἀρχίζει καὶ κόβει βόλτες τριγύρω στὴ μπάλλα, κοιτάζοντας νὰ βρῆ σημεῖο κατάλληλο νὰ ἐπιχειρήση ἀντεπίθεσι, ἀλλὰ κι' ὁ ἄλλος στριφογυρνάει διαρκῶς ἀπάνω στὴν ἀκρόπολί του κι' ἔχει τὰ μάτια του δεκατέσσερα νὰ βλέπη τὸν ἀντίπαλο διαρκῶς κατὰ μέτωπο, νὰ μὴν πλευροκοπηθῆ. Μόλις τὸν δῆ πὼς κάνει νὰ σκαρφαλώση γιὰ νὰ τοῦ ριχτῆ, τοῦ κατεβάζει ξανὰ μιὰν ἀνάποδη καὶ νά σου τον ἀνάσκελα πάλι.

Ἀπρόσβλητος, ἔτσι, στὰ ὕψη τοῦ φρουρίου του ὁ ληστής, θὰ ἐκμηδένιζε ἀπ' ἄπειρον κάθε προσπάθεια τοῦ ἀντιπάλου του, ἂν αὐτὸς δὲν ἀκόνιζε τὸ μυαλό του νὰ ἐφαρμόση ἄλλη ταχτική, γιὰ νὰ ξαναπάρη στὴν κατοχή του τὴν περιουσία του. Ἀφοῦ μὲ τὴν κατὰ μέτωπο ἐπίθεσι δὲ βγαίνει τίποτα, μπαίνει σ' ἐνέργεια τὸ μηχανικό, γιὰ νὰ γκρεμίση φρούριο καὶ φρουρὸ μαζί. Μιὰ κουτουλιὰ στὴ βάσι κι' ἡ μπάλλα τραντάζει ὁλόκληρη, κλονίζεται, ἀρχίζει καὶ κουτρουβαλάει, συνεπαίρνοντας καὶ τὸ σφετεριστή της μαζί. Αὐτὸς ὡστόσο, μπεχλιβάνης τέλειος, ξέρει καὶ μεταχειρίζεται ὅλα τὰ τερτίπια τῆς ἀκροβατικῆς καὶ μὲ κάτι δαιμονισμένες κινήσεις καταφέρνει νὰ προλαβαίνη σὲ ὕψος τὸ κουτρουβάλισμα τοῦ βάθρου του καὶ βρίσκεται ὁλοένα στὴν κορφή. Μιὰ ἀμελέτητη κίνησι ὅμως, ἕνα σκόνταμα νὰ τύχη, νά σου τον καὶ βρίσκεται κι' αὐτὸς κάτω. Οἱ ὅροι τότε ἐξισώνονται καὶ γιὰ τοὺς δυὸ ἀντιπάλους, κι' ὁ ἀγώνας μεταβάλλεται σὲ μὰτς ἐλεύθερη πάλης. Κλέφταρος καὶ κλεμμένος ἔρχονται τότε στὰ χέρια, πιάνονται στῆθος μὲ στῆθος, τὰ πόδια μπερδεύονται καὶ ξεμπερδεύονται, γροθιές, σπρωξιὲς καὶ κακό, καὶ τὰ κεράτινα ἀγχέμαχα ὅπλα δίνουν καὶ παίρνουν, τρίζοντας κι' ἀφίνοντας ἕναν ἦχο ὅπως λιμάρισμα σίδερου. Ὅποιος καταφέρη κάποτε νὰ βάλη τὸν ἄλλονε κάτω, τρέχει γρήγορα - γρήγορα καὶ ταμπουρώνεται στὶς ἐπάλξεις τῆς μπάλλας. Κι' ἡ πολιορκία ξαναρχίζει. Μιὰ φορά, δυὸ φορές, τρεῖς φορές. Ὁ ληστής, παλληκαρᾶς δοκιμασμένος δίχως ἄλλο, τυχοδιώκτης τοῦ σκοινιοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ, βγαίνει συχνὰ νικητὴς στὸ τέλος τοῦ ἀγῶνα. Ὁ ἄμοιρος, ὁ φιλήσυχος πολίτης, ἔπειτα ἀπὸ δυὸ - τρεῖς ἧττες, βλέπει κι' ἀποβλέπει, καὶ στὸ τέλος, δίνοντας τόπο στὴν ὀργή, τραβάει φιλοσοφικὰ γιὰ τὸ μεταλλεῖο τῆς καβαλίνας ξανά, νὰ σκαρώση δεύτερη μπάλλα. Ὅσο γιὰ τὸν πρῶτο, αὐτὸς ἅμα σιγουραρισθῆ πὼς δὲν διατρέχει κίνδυνο αἰφνιδιασμοῦ, ζεύεται σὰ νοικοκύρης καὶ κουβαλάει τὴ μπάλλα ὅπου νομίση φρόνιμο.

Πολλὲς φορὲς γίνεται νὰ ἐμφανισθῆ στὴ σκηνὴ καὶ τρίτος ἀρχικλέφταρος, ποὺ κλέβει τὸν κλέφτη. Μὰ τὸ Θεό, δὲ στενοχωριέται καθόλου κανεὶς νὰ τὸ δῆ τοῦτο.

Ὡστόσο δὲν εἶναι μονάχα τυχοδιῶκτες ποὺ μὲ τὸ ἀστεντοῦα σφετερίζονται τὴν περιουσία τοῦ ἀλλουνοῦ. Εἶναι κι' ἄλλοι, ποὺ προτιμοῦνε τὴ μπαμπεσιὰ ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ χτύπημα. Καθὼς δηλαδὴ ἕνας μπούρμπουλας ἀπομακρύνεται μὲ τὴ μπάλλα του ἕτοιμη ἀπὸ τὸ σωρὸ τοῦ μεταλλείου, κάποιος γείτονας, κάποιος ἀπὸ τοὺς στερνοφερμένους, ποὺ μόλις ἔχει πιάσει δουλειά, τὰ παρατάει ὅλα σύξυλα καὶ τρέχει κατὰ τὴ μπάλλα, νὰ δώση τάχα ἕνα χέρι νὰ βοηθήση τὸν εὐτυχισμένο ἰδιοχτήτη της. Ἡ συνάντησι εἶναι ὁλότελα εἰρηνική' ὁ ἰδιοχτήτης, ἀπὸ φόβο ἴσως μπὰς καὶ πάθη χειρότερα, φαίνεται νὰ δέχεται τὴ συνεργασία κι' οὔτε νυρίζει κἂν νὰ κοιτάξη τὸν ἀκάλεστο ἀκόλουθο. Κρατῶντας τὴν καλή, τὴν τιμητικὴ νὰ ποῦμε θέσι γιὰ τὸν ἑαυτό του, μὲ τὸ κεφάλι κάτω καὶ μὲ τὰ πίσω πόδια στὴν κουβάρα, τὴ σπρώχνει, ἐνῷ ὁ ἄλλος βοηθάει πιάνοντάς την ἀγκαλιὰ μὲ τὰ μπροστινὰ καὶ τραβῶντας κατὰ πάνω του.

Οἱ κινήσεις δὲν εἶναι βέβαια συνδυασμένες κι' ἡ μεταφορὰ δὲν πάει ὅσο γρήγορα θἄπρεπε, γιατὶ ὁ φίλος τῆς προσκολλήσεως εἶναι ἐμπόδιο περισσότερο παρὰ βοήθεια. Ἔτσι, σὰν δώση κι' αὐτὸς δείγματα τῆς καλῆς του θελήσης κάμποσην ὥρα, βρίσκει ἀναπαυτικώτερο ἔπειτα νὰ τὸ ρίξη στὸ τεμπελιό. Μαζεύει τὰ πόδια του, κολλάει μὲ τὴν κοιλιὰ ἀπάνω στὴ μπάλλα καὶ κάνει τὸν ξερό. Ἡ μπάλλα τσουλάει, περνάει ὁλόκληρη ἀποπάνω του, κουτρουβαλάει μὲ φόρα στοὺς κατηφόρους, αὐτὸς οὔτε σειέται καθόλου ἀπὸ τὴ θέσι του.

Κι' αὐτὸ ἀκόμη τὸ ὑπομένει καὶ τὸ δέχεται ὁ φουκαρᾶς ὁ ἰδιοχτήτης, ποὺ δὲν τὸ λέει ἡ καρδιά του γιὰ παλληκαριὲς καὶ ποὺ χωρὶς ἄλλο καὶ θὰ κουτοφέρνη λιγάκι μέσα στὸν κόσμο τῶν μπουρμπούλων. Ὅμως νὰ σοῦ πετύχη βοηθός, ποὺ θέλει νὰ τὸν πᾶς κι' ἁμαξάδα, γιὰ νὰ μοιραστῆ μαζί σου τὸ ἔχει σου.

Διαβαίνοντας χερσάδες, θυμαρότοπους, χαντακάκια, στὴν τύχη κι' ὅπου βρεθῆ, ὁ ἄμοιρος ὁ νοικοκύρης ἱδρώνει καὶ ξιδρώνει κουβαλῶντας μπάλλα καὶ μουσαφίρη. Ξαφνικά, χωρὶς ἔρευνες καὶ χωρὶς ἄλλες κατοπτεύσεις τοῦ ἐδάφους, ἕνα σημεῖο κρίνεται κατάλληλο κι' ἡ ἁμαξάδα σταματάει. Ἐδῶ θὰ σκαφτῆ ἡ ὑπόγεια κρυψώνα, ποὺ θὰ χρησιμέψη γιὰ ἀπόμερο ἑστιατόριο. Κι' ὁ κακότυχος ὁ νοικοκύρης, ποὺ ἔκαμε τοὺς κόπους νὰ φτιάση τὴ μπάλλα καὶ τὴν κουβαλήση καὶ τόσο δρόμο μονάχος του, ἀρχίζει μοναχός του καὶ τὸ σκάψιμο. Ἡ μπάλλα εἶναι δίπλα του κι' ὁ μουστερῆς τῆς προσκολλήσεως, κολλημένος, ἄσειστος ἀπάνω της, ἐξακολουθεῖ νὰ κάνη τὸν ξερό. Τὸ συνεργεῖο — τὰ ἐργαλεῖα— μπαίνει σ' ἐνέργεια, ὁ λάκκος σκάβεται κι' ἀνοίγει γοργά, καὶ τὰ χώματα πετιοῦνται πίσω ἀγκαλιὲς - ἀγκαλιές. Δὲν περνάει πολλὴ ὥρα κι' ὁ «ἱερὸς σκαραβαῖος» μας, ὅπως τὸν λέει ἡ φυσικὴ ἐξ αἰτίας ποὺ οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι τὸν εἴχανε φυλαχτό τους, ἔχει χαθῆ ὁλόκληρος μέσα στὸ ἄντρο ποὺ ἀνοίγει. Κάθε φορά, ὅπως ἀνεβαίνει ἀπάνω γιὰ νὰ πετάξη τὰ χώματα, δὲν λείπει ἀπὸ τὸ νὰ ρίξη καὶ μιὰ ματιὰ στὴ μπάλλα του, νὰ ἰδῆ ἂν εἶναι ἐν τάξει τὰ πράματα. Ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ τὴν πιάνει καὶ τὴ σιμώνει λιγουλάκι περισσότερο στὴ μπασιὰ τῆς στοᾶς, τὴν πασπατεύει μάλιστα ἔτσι - ἔτσι καὶ μὲ τὰ χέρια του, κι' ἀντλεῖ καινούργιο κουράγιο γιὰ σκάψιμο μὲ τὴν ὀρεχτικὴ εὐωδιά της. Ὁ ἄλλος, ἡ σιγαλοπαπαδιά, ἀκούνητος ὅπως μένει ἐκεῖ, ἐξακολουθεῖ νὰ ἐμπνέη ἐμπιστοσύνη.

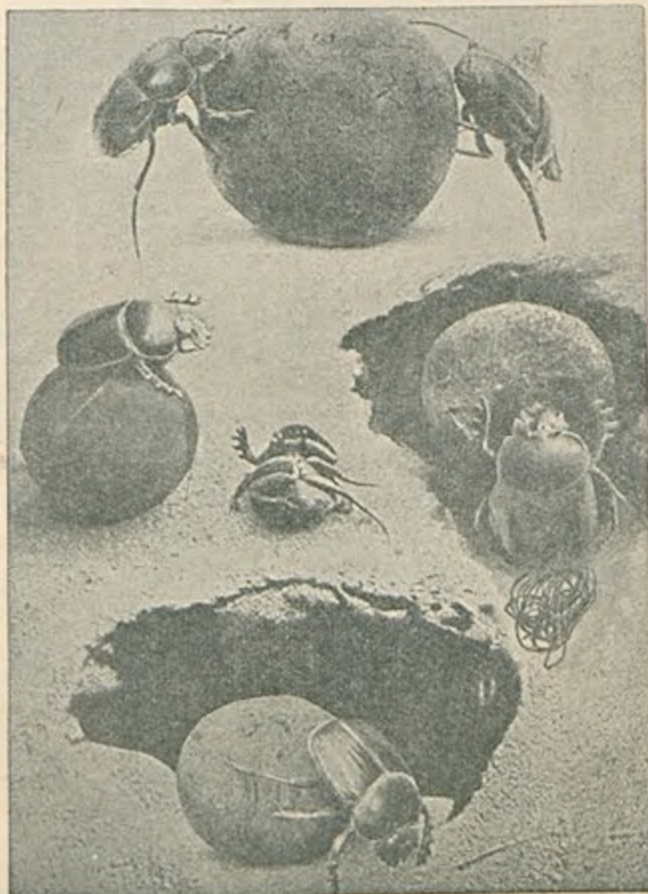
Ὡστόσο τὸ ὑπόγειο ρεστωρὰν μεγαλώνει καὶ βαθαίνει κι' οἱ ἐμφανίσεις τοῦ σκαφτιᾶ γίνονται ὅλο καὶ ἀραιότερες μὲ τὴν ἐπέκτασι τῶν ἔργων.

Ἡ στιγμὴ εἶναι ἔξοχη. Ὁ παμπόνηρος βοηθὸς ποὺ ἔκανε τὸν ξερό, ἀλλὰ ποὺ τὴν ξέρει τὴ στιγμὴ αὐτὴ καὶ τὴν περιμένει, ξεπετιέται ὀρθός, ζεύεται βιαστικὰ στὴν τιμητικὴ θέσι καὶ τὸ βάνει ὁλοταχῶς στὰ πόδια, ἀπάγοντας τὸν πολύτιμο θησαυρό. Νά τονε κι' ὅλας σὲ κάμποσα βήματα ἀπόστασι.

Κάποτε προβαίνει ὁ ἄλλος μὲ μιὰ καινούργια ἀγκαλιὰ χώματα. Κοιτάζει, τίποτα! Συνηθισμένος ὅπως φαίνεται ἀπὸ τέτοιες βρωμοδουλειὲς καταλαβαίνει ἀμέσως τί τρέχει. Μὲ τὰ μάτια καὶ μὲ τὴν ὀσμὴ βρίσκει στὴ στιγμὴ τὸ ντορὸ καὶ δὲν ἀργεῖ νὰ προφτάση τὸν κλεφταρᾶ. Τὰ χάνει ὅμως τάχατε αὐτὸς ὁ θεομπαίχτης; Μπᾶ, καθόλου. Μόλις δῆ ὅτι τὸν πρόφτασε ὁ νοικοκύρης, μεταφέρεται ἀμέσως στὴ δεύτερη θέσι καὶ βοηθάει τὴ μπάλλα γιὰ τὴν κρυψώνα, κάνοντας τὸ μισοκακόμοιρο καὶ πουλῶντας ἐκδούλευσι: ἡ ἄτιμη ἡ μπάλλα! Τὄβαλε μοναχή της στὰ πόδια κι' εὐτυχῶς ποὺ βρέθηκε αὐτὸς καὶ τὴν πρόφτασε. Εἰδεμή!... Ὁ νοικοκύρης δέχεται ἀσυζήτητα τὴ δικαιολογία κι' ἡ πολύτιμη κουβάρα κουβαλιέται τέλος στὸ ἑστιατόριο, ὅπου μπαίνουν κι' οἱ δυὸ περίεργοι συνέταιροι. Ἡ μπασιὰ φράζεται μὲ χώματα ἀπὸ μέσα κι' ἀσφαλίζεται καλὰ - καλά. Κι' ἀρχίζει ὕστερα τὸ τσιμπούσι καὶ τὸ ξεφάντωμα, ποὺ βαστάει μέρες.

Β. ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ

('Από τίς ἀναμνήσεις τοῦ Φάμπρ)

Κοπρομπούρμπουλες μεταφέροντες τίς μπάλλες.

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ (12ης Μαΐου)

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐλθὼν ὁ Ἰωσὴφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὅς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ. Ὁ δὲ Πιλᾶτος ἐθαύμασεν εἰ ἤδη τέθνηκε, καὶ προσκαλεσάμενος τὸν κεντυρίωνα ἐπηρώτησεν αὐτὸν εἰ πάλαι ἀπέθανε· καὶ γνοὺς ἀπὸ τοῦ κεντυρίωνος ἐδωρήσατο τὸ σῶμα τῷ Ἰωσήφ. Καὶ ἀγοράσας σινδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησε τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισε λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου. Ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσῆ ἐθεώρουν ποῦ τίθεται.

Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ τοῦ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἀρώματα ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν. Καὶ λίαν πρωῒ τῆς μιᾶς σαββάτων ἔρχονται ἐπὶ τὸ μνημεῖον, ἀνατείλαντος τοῦ ἡλίου. Καὶ ἔλεγον πρὸς ἑαυτάς· τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου; Καὶ ἀναβλέψασαι θεωροῦσιν ὅτι ἀποκεκύλισται ὁ λίθος· ἦν γὰρ μέγας σφόδρα. Καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς, περιβεβλημένον στολὴν λευκήν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν. Ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε· Ἰησοῦν ζητεῖτε τὸν Ναζαρηνὸν τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκαν αὐτόν. Ἀλλ' ὑπάγετε, εἴπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὄψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν. Καὶ ἐξελθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου· εἶχε δὲ αὐτὰς τρόμος καὶ ἔκστασις, καὶ οὐδενὶ οὐδὲν εἶπον· ἐφοβοῦντο γάρ.

Μόνη ἡ φράσις τοῦ ἀπέναντι Εὐαγγελίου: «Τολμήσας εἰσῆλθε πρὸς Πιλᾶτον καὶ ᾐτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ» πόσα μᾶς διδάσκει. Ἐνῷ ἀκόμα ὁ Σωτὴρ τῆς ἀνθρωπότητος ἦταν ἐπάνω στὸ Σταυρό, ἡ λύσσα τῶν Ἰουδαίων εἶχε φθάσει στὸ κατακόρυφον καὶ οἱ μαθηταί του ἀπὸ τὸν φόβο των ἐκρύβοντο, βλέπομεν νὰ παρουσιάζεται μπροστὰ στὸν Πιλᾶτο καὶ νὰ ζητῇ τὴν ἄδειαν νὰ θάψῃ τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ ὁ Ἰωσήφ. Μπορεῖ νὰ μὴ θαυμάσῃ κανεὶς τὸ θάρρος τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ; Ποιὰ αἰτία τὸν ἀνάγκασε ὅμως νὰ περιφρονήσῃ τὴν λύσσαν τῶν Ἑβραίων καὶ τὴν αὐστηρότητα τοῦ Πιλάτου;

Ἀλλὰ μήπως καὶ αἱ Μυροφόροι γυναῖκες, αἱ ἀφωσιωμέναι μαθήτριαι καὶ ὀπαδοὶ τοῦ Ἰησοῦ δὲν ἔδειξαν τὴν ἴδια τόλμη; Μήπως κι' αὐταὶ δίχως νὰ λογαριάσουν τὶς δυσκολίες καὶ δίχως καθόλου νὰ φοβηθοῦν, δὲν ἔτρεξαν εἰς τὸν τάφον του γιὰ νὰ ἀλείψουν μὲ ἀρώματα τὸ πανάγιον σῶμα;

Τόσον αἱ Μυροφόροι ὅσον καὶ ὁ Ἰωσὴφ δὲν εἶναι ἄξιοι θαυμασμοῦ διὰ τὸ θάρρος των; Τί μᾶς διδάσκει τὸ παράδειγμά των; Τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀνδρεία εἶναι ἀπαραίτητα ἐφόδια εἰς τὸν κάθε χριστιανόν. Δίχως τὰ ἐφόδια αὐτὰ εἶναι ἀδύνατον ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰ ἄπειρα ἐμπόδια ποὺ τοῦ παρουσιάζονται εἰς τὴν ζωήν. Ἐκεῖνος ποὺ στὴν πρώτη περίστασι χάνει τὸ θάρρος του, εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἀπομακρυνθῇ ἀπ' τὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς. Στὸ χριστιανικὸ βίο παρουσιάζονται πολλὰ ἐμπόδια καὶ πολλοὶ πειρασμοί. Ὁ διάβολος κάθε στιγμὴ προσπαθεῖ νὰ μᾶς παρασύρῃ στὴν ἁμαρτία. Ὁ ἀνθρώπινος βίος εἶναι γεμᾶτος ἀπὸ θλίψεις, στενοχώριες, πικρίες καὶ κινδύνους. Διὰ τοῦτο καὶ κάθε στιγμὴ ὁ ἀληθὴς χριστιανὸς πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ θάρρος καὶ τὴν δύναμιν ὅλα αὐτὰ νὰ τὰ ἀντιμετωπίσῃ. Ὅσο χρήσιμα εἶναι στὸ στρατιώτη τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀνδρεία, ἄλλο τόσο καὶ περισσότερο ἀκόμη αὐτὰ εἶναι χρήσιμα στὸ Χριστιανό. Πρὸ παντὸς τοῦ χρειάζεται τόλμη γιὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἀσεβεία. Πολλοὶ ἄνθρωποι σὲ ὁμαλὰς περιστάσεις φαίνονται τέλειοι χριστιανοὶ καὶ ἀκολουθοῦν τὴ χριστιανικὴ διδασκαλία. Ἀλλὰ μπροστὰ σὲ μιὰ θλῖψι, σ' ἕνα κίνδυνο, σὲ μιὰ δοκιμασία, ἀμέσως χάνουν τὸ θάρρος καὶ παρασύρονται στὴν ἁμαρτία. Αὐτὸ εἶναι καταστρεπτικὸ γιὰ τὸ Χριστιανό. Ἀκριβῶς τότε τοῦ δίδεται ἡ ἀφορμὴ νὰ φανερώσῃ ὅλο τὸ χριστιανικό του θάρρος, ἀκριβῶς τότε μὲ τὴν πίστι του στὸ Χριστὸ πρέπει μὲ τόλμη ν' ἀντιμετωπίσῃ τὸν πειρασμὸ τῆς ἁμαρτίας. Ἀκριβῶς τότε θὰ δοκιμασθῇ ἡ χριστιανική του πίστις. Ποτὲ δὲν πρέπει νὰ λιποψυχοῦμε. Δὲν πρέπει νὰ μιμηθοῦμε τὸ στρατιώτη ποὺ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ ποὺ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸν ἐχθρό, καταλαμβάνεται ἀπὸ δειλία καὶ φόβο καὶ τρέπεται εἰς φυγήν.

Ἄπειρα παραδείγματα στὴν Ἐκκλησία μας ἔχομε τῶν μαρτύρων ποὺ δὲν ἐδειλίασαν μπροστὰ σὲ κανένα κίνδυνο. Μὲ τὴν καρδιὰ ἥσυχη ἄπειροι παρεδόθησαν στὸ δήμιο, κι' ἄλλοι μὲ τόλμη ἀφάνταστη ἐβάδισαν μόνοι πρὸς τὸ θάνατο. Τοὺς ἔκαμε γίγαντες ἡ πραγματική τους πίστις πρὸς τὸν Θεόν. Αὐτὸς ὁ Ἰησοῦς γνωρίζομε μὲ πόση ἀταραξία ἀντιμετώπισε ἀπείρους κινδύνους καὶ τέλος κι' αὐτὸν τὸ θάνατο.

Λοιπὸν ἔχοντες καὶ ἡμεῖς παράδειγμα αὐτὸν τὸν Χριστόν, τοὺς Ἀποστόλους, τὰς Μυροφόρους, τοὺς μάρτυρας καὶ ἁγίους τῆς Ἐκκλησίας μας, ἂς εἴμεθα πάντοτε γενναῖοι στὴν ἐκτέλεσι τοῦ καθήκοντός μας, μὲ τὴ βεβαιότητα ὅτι σὲ κάθε μας καλὴ πρᾶξι ἔχομε τὸν Θεὸ ὡς τὸν καλλίτερο καὶ ἰσχυρότερο βοηθὸ καὶ συναγωνιστή μας.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΜΑ

* «ΧΑΙΡΕΤΕ!....» *

Ἐνῷ οἱ στρατιῶτες, ποὺ φύλαγαν τὸν τάφο τοῦ Χριστοῦ, τρομαγμένοι τρέχουν πρὸς τὴν πόλι, μιὰ ὁμάδα ἀπὸ γυναῖκες εὐσεβεῖς ξεκινᾶνε ἀπ' τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ παίρνουν τὸ δρόμο ποὺ φέρνει πρὸς τὸν τάφο. Εἶναι οἱ καλὲς ἐκεῖνες γυναῖκες ποὺ ἀκολουθοῦσαν τὸν Κύριο γιὰ ν' ἀκοῦνε τὴ θεία διδασκαλία του καὶ νὰ προσφέρουν πολλὲς φορὲς χρήματα γιὰ τὴ συντήρησι τοῦ Διδασκάλου. Κρατᾶνε στὰ χέρια δοχεῖα γεμᾶτα μὲ μύρα πολύτιμα, κι' ἔρχονται βιαστικὲς στὸν τάφο, γιὰ ν' ἀλείψουν μ' αὐτὰ τὸ καταπληγωμένο σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

Τῆς νύχτας ἡ σιγαλιὰ ἁπλώνεται παντοῦ. Πέρα, στὸν ἀνατολικὸν ὁρίζοντα, ἀρχίζουν τώρα νὰ σκάζουν τὰ πρῶτα μισόφωτα τῆς αὐγῆς. Οἱ μυροφόρες γυναῖκες, λυπημένες, ἀμίλητες, βαδίζουν. Ὁ νοῦς τους στρέφεται ὁλοένα γύρω ἀπ' τὸ μεγάλο δράμα τοῦ Γολγοθᾶ. Σκέπτονται μὲ πόνο τὰ βάσανα ποὺ ὑπέφερεν Ἐκεῖνος, τὸ φρικτὸ μαρτύριο, τὸ Σταυρό, τὸν τάφο. Κι' ὅταν τὸ μυαλό τους ἔρχεται στὸν τάφο, θυμοῦνται τὴ μεγάλη πέτρα ποὺ ὁ Ἰωσὴφ μὲ τὸν Νικόδημο εἶχαν βάλει γιὰ νὰ φράξουν τὴν πόρτα τοῦ μνημείου. Εἶναι μιὰ σκέψι ποὺ τὶς στενοχωρεῖ:

— Τίς ἀποκυλίσει ἡμῖν τὸν λίθον ἐκ τῆς θύρας τοῦ μνημείου;

Ὅταν ὅμως φθάνουν στὸν κῆπο τοῦ Ἰωσὴφ κι' ἀντικρύζουν τὸν τάφο, βλέπουν τὴ βαρειὰ πέτρα κυλισμένη μακρυά, τὴν πόρτα τοῦ μνημείου ὁλάνοιχτη. Πλησιάζουν μὲ δέος. Καὶ νά, ἕνας ἄγγελος ὁλόφωτος, ὁλόλευκος, ἀστραφτερός, γεμίζει μὲ φῶς καὶ λάμψι τὸ μνημεῖο. Ἐκεῖνες ρίχνουν τὰ βλέμματα κάτω θαμπωμένες, ἔντρομες. Μὰ ὁ ἄγγελος τὶς καθησυχάζει γρήγορα.

— Μὴ φοβᾶστε, τοὺς λέει. Ξέρω, ζητᾶτε τὸν Ἰησοῦ τὸν ἐσταυρωμένο. Ἀναστήθηκε, δὲν εἶν' ἐδῶ. Νά, κυττάχτε τὸν τόπο, ὅπου τὸν εἶχαν θάψει. Πηγαίνετε λοιπὸν στοὺς μαθητάς του, γιὰ ν' ἀναγγείλετε τὸ χαρμόσυνο μήνυμα.

Πειθαρχικὲς στὴν προτροπὴ τοῦ ἀγγέλου, φεύγουν ἐκεῖνες. Καθὼς κατεβαίνουν τὸ λόφο, ἔχει πιὰ ξημερώσει. Ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν ὁλόφωτος, ὁλόχρυσος, σκορπῶντας παντοῦ γλυκειὲς τὶς πρωϊνές του ἀκτῖνες στὴ φύσι τὴν ἐαρινή. Κι' ἐκεῖ, σὲ κάποιο σημεῖο τοῦ ἐξοχικοῦ δρόμου, καθὼς προχωροῦν οἱ ἅγιες γυναῖκες — ὤ, τί χαρμόσυνο καὶ πανευφρόσυνο συναπάντημα! — ὁ Ἰησοῦς παρουσιάζεται ξαφνικὰ μπροστά τους.

Ἔκπληκτες, ἄφωνες τὸν ἀτενίζουν. Τὰ μάτια τους θαμπώνονται ἀπὸ τ' ἀκτινοβόλημα τῆς θείας μορφῆς του. Τὸ πρόσωπό του λάμπει ἀπὸ μιὰν ἄϋλη χαρά, τὴ χαρὰ τοῦ θριάμβου. Ἔσκυψαν καὶ τὸν προσκύνησαν γονατιστές. Κι' Ἐκεῖνος τοὺς μίλησε καὶ τοὺς εἶπε μιὰ λέξι:

— Χαίρετε!

Κι' ὕστερα τοὺς ἔδωσε τὴν ἐντολὴ νὰ τρέξουν πρὸς τοὺς «ἀδελφούς του», πρὸς τοὺς ἀγαπητούς του μαθητάς, γιὰ νὰ τοὺς ποῦν τὴν Ἀνάστασί Του.

* * *

Χαίρετε! Ἦταν ἡ πρώτη λέξι ποὺ βγῆκεν ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἀναστημένου Κυρίου μας. Στὴ λέξι τούτη οἱ ψυχὲς τῶν μυροφόρων πλημμύρισαν ἀπὸ χαρά. Στὴ λέξι τούτη οἱ καρδιὲς τῶν μαθητῶν φτερούγισαν καὶ τίναξαν μακρυὰ τὸν πόνο καὶ τὸ πένθος. Στὴ λέξι τούτη τοῦ Θεανθρώπου, πόσα δάκρυα σκουπίστηκαν, πόσα μάτια βουρκωμένα στέγνωσαν, πόσες πληγὲς ἀγιάτρευτες θεραπεύτηκαν, πόσες καρδιὲς πονεμένες παρηγορήθηκαν, πόσες ψυχὲς ταραγμένες βρῆκαν τὸ βάλσαμο τῆς γαλήνης, τὸ φῶς, τὴ δροσιά!

Χαίρετε! Ἡ πρώτη λέξις ποὺ βγαίνει ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πίστεώς μας, μετὰ τὴν ἀνάστασί του. Εἶναι τὸ μεγαλύτερο κήρυγμα τῆς χαρᾶς. Κι' εἶναι συγχρόνως τὸ τρανώτερο, τὸ δυνατώτερο ἐπιχείρημα ἐναντίον ἐκείνων ποὺ δὲν ἀποφασίζουν νὰ προσέλθουν ὁριστικὰ κι' ὁλοκληρωτικὰ στὴ χριστιανικὴ ζωή, τάχα γιὰ νὰ μὴ χάσουν τὴ χαρά τους. Πόσο λαθεμένη ἀντίληψι! Ὤ, νὰ μπορούσαμε νὰ νοιώσουμε βαθειὰ τὸ κήρυγμα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας, νὰ μπορούσαμε νὰ πλησιάσωμε καὶ νὰ γνωρίσωμε ἀπὸ κοντὰ τὸν Χριστό! Μόνον τότε θὰ ἦταν δυνατὸν νὰ καταλάβουμε τὸ νόημα τῶν θείκῶν του λόγων. Καὶ τότε θὰ σκιρτήσῃ κι' ἡ δική μας ψυχή, γεμάτη φῶς καὶ χαρὰ βαθειὰ καὶ πνευματική, κι' ἡ καρδιά μας θὰ ζωντανέψῃ καὶ θὰ χτυπήσῃ λαχταριστά, τὴ στιγμὴ ποὺ ὁ ἀναστημένος Χριστός μας θὰ σταθῇ μπροστά μας καὶ θὰ μᾶς πῇ: Χαίρετε!

Α. Ι. ΓΚΙΑΛΑΣ

Η ΦΩΛΗΑ

Ο Χάττο ὁ ἐρημίτης προσευχόταν στὴν ἔρημο. Ὁ ἀέρας φυσοῦσε δυνατὰ καὶ τὰ μακρυὰ του γένεια καὶ τὰ μαλλιά του κυμάτιζαν ὁλόγυρα στὸ πρόσωπό του ὅπως τοῦφες χορταριῶν στὴν κορφὴ παληοῦ ἐρειπίου. Ὁ Χάττο ὅμως δὲν ἔβγαζε τὰ μαλλιὰ ἀπὸ τὰ μάτια καὶ δὲν ἔχωνε τὰ γένεια στὴ μέση του, γιατὶ εἶχε τὰ χέρια ὑψωμένα καὶ προσευχόταν. Μόλις χάραζε ἡ αὐγή, ὕψωνε τὰ ροζιασμένα καὶ μαλλιαρὰ μπράτσα του ἀκούραστα, ὅπως ἕνα δένδρο ὑψώνει τὰ κλώνια του καὶ θάμενε ἔτσι ὡς τὸ βράδυ.

*Ἠταν ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ἐγνώρισε τὴν κακία τῶν ἀνθρώπων. Καὶ ὁ ἴδιος εἶχε διωχθῆ καὶ βασανισθῆ, οἱ διώξεις ὅμως καὶ ὅ,τι ἄλλο ὑπόφερε ἦταν πάνω ἀπὸ ὅ,τι μποροῦσε νὰ βαστάξῃ ἡ καρδιά του. Γι' αὐτὸ ἀποτραβήχθηκε στὴν ἀπέραστη ἄκαρπη πεδιάδα, ἔσκαψε στοὺς ἄμμους τῆς ἀκροποταμιᾶς μιὰ τρύπα, ἔγινε ἕνας ἅγιος ἄνθρωπος καὶ οἱ προσευχές του ἀνέβαιναν πρὸς τὸ Θεό.

Ὁ Χάττο, ὁ ἐρημίτης, ὕψωνε ἀπὸ τὴν τρώγλη του τὴ μεγάλη προσευχὴ τῆς ζωῆς του.

Παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ λάμψῃ ἡ ἡμέρα τῆς Κρίσεως σ' αὐτὴ τὴν καταραμένη γῆ.

Ἐκαλοῦσε τοὺς ἀγγέλους τῶν ὁποίων οἱ ἀστραφτερὲς σάλπιγγες θὰ σημάνουν τὸ τέλος τῆς κυριαρχίας τῆς ἁμαρτίας. Καλοῦσε τὰ κύματα τοῦ αἵματος ποὺ θὰ πνίξουν τὶς ἀδικίες τοῦ κόσμου. Καλοῦσε τὴν πανώλη ποὺ θὰ γεμίσῃ τὰ νεκροταφεῖα.

Ὁλόγυρά του, ἡ πεδιάδα ἁπλωνόταν ἐρημικὴ καὶ γυμνή. Καὶ ὁ ἀέρας ἐφυσοῦσε σὰν μιὰ βαρειὰ ἀπειλή, πάνω στὴ φαλακρὴ γῆ. Λίγο ὅμως ψηλότερα ὠρθωνόταν μιὰ γέρικη ἰτιά, μὲ ροζιασμένο κορμό, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἀναπηδοῦσαν μερικὰ πράσινα κλώνια. Κάθε φθινόπωρο, οἱ κάτοικοι τῆς πεδιάδας τὴν ἐγύμνωναν ἀπὸ τὰ καινούργια της κλαδιὰ καὶ κάθε ἄνοιξι τὸ δένδρο ἀνάδινε καινούργια τρυφερὰ παρακλάδια, ποὺ στὶς τρικυμισμένες ἡμέρες ἀναδεύονταν σὰν τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ γένεια τοῦ Χάττο τοῦ ἐρημίτη.

* * *

Δυὸ σουσουράδες ποὺ συνήθιζαν νὰ φτιάχνουν τὴ φωλιά τους στὴν ἰτιά, ἤθελαν ἐκείνη τὴν ἡμέρα ν' ἀρχίσουν τὴ δουλειά τους. Ἀνάμεσα ὅμως στὰ κλαδιὰ ποὺ τὰ ἐμαστίγωναν τὰ πουλιὰ δὲν εἶχαν ἀσφάλεια. Ἔφθαναν μὲ ξερὰ φύλλα καλαμιῶν καὶ νήματα ἀπὸ ρίζες καὶ κάθε φορὰ ἦσαν ἀναγκασμένα νὰ γυρίζουν πίσω. Τότε εἶδαν τὸ γέρο-Χάττο ποὺ παρακαλοῦσε τὸ Θεὸ νὰ δυναμώσῃ τὸν ἀέρα καὶ νὰ σαρώσῃ τὴ μικρὴ φωλιὰ τῆς σουσουράδας, ὅπως σαρώνονται τὰ χορτάρια ἀπὸ τὸ σιτάρι. Βέβαια, οἱ σημερινοὶ ἄνθρωποι δύσκολα μποροῦν νὰ φαντασθοῦν πόσο ἕνας ἐρημίτης σ' ἐκεῖνα τὰ χρόνια μποροῦσε νἆναι ροζιασμένος, μαυρειδερὸς καὶ μαλλιαρὸς καὶ πόσο λίγο ἔμοιαζε μὲ ἄνθρωπο. Τὸ τσιτωμένο στὸ μέτωπό του δέρμα καὶ στὰ μάγουλά του, ἔδινε τὴν ὄψι νεκροῦ στὸ πρόσωπό του, ὅπου μόνο μέσα στὶς κόγχες τους δυὸ μικρὲς ἀναλαμπὲς ὑποδηλοῦσαν ἀκόμη τὴ ζωή. Οἱ μυῶνες του ποὺ εἶχαν χάσει τὴν ἰκμάδα τους, δὲν ἄφηναν καμμιὰ στρογγυλότητα στὰ μέλη του καὶ τὰ μπράτσα του δὲν ἦσαν πιὰ τίποτα ἄλλο ἀπὸ μερικὰ μακριὰ κόκκαλα ποὺ τὰ ἐκάλυπτε ἕνας σάρκινος φλοιὸς σκληρὸς καὶ ρυτιδωμένος. Ἐφοροῦσε ἕνα παληὸ ράσο, ποὺ κολλοῦσε στὸ σῶμα του. *Ἠταν ψημένος ἀπὸ τὸν ἥλιο καὶ μαυρισμένος ἀπὸ τὴ λάσπη. Μόνο τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ γένεια του ἦταν ἀνοιχτόχρωμα. Ὁ ἥλιος καὶ ἡ βροχὴ τοὺς εἶχαν δώσει τὶς ἴδιες πρασινόσταχτες ἀποχρώσεις, ὅπως καὶ στὰ φύλλα τῆς ἰτιᾶς.

Τὰ πουλιὰ ποὺ ἀναζητοῦσαν μιὰ θέσι γιὰ νὰ φκιάξουν τὴ φωλιά τους, ἐπῆραν τὸ Χάττο τὸν ἐρημίτη γιὰ μιὰ ἄλλη, τόσο κι' αὐτὴ γέρικη, ἰτιά, ποὺ ὁ πέλεκυς τῶν ἀνθρώπων δὲν τὴν ἄφησε νὰ ὑψωθῆ περισσότερο πρὸς τὸν οὐρανό. Πετοῦσαν, ἔφευγαν, ξαναγύριζαν, στριφογύριζαν ὁλόγυρά του, μελετοῦσαν ποῦ νὰ χτίσουν τὴ φωλιά τους. Μελετοῦσαν πρὸ παντὸς ποῦ ἦταν τὸ καλύτερο μέρος, γιὰ νὰ μὴ τὰ χτυπᾷ ὁ ἀέρας καὶ νὰ μὴ τὰ βρίσκουν τὰ ὄρνια. Δὲν τὸν εὕρισκαν τόσο κατάλληλο, στὸ τέλος ὅμως ἐπῆραν τὴν ἀπόφασι γιατὶ ἦταν κοντὰ στὸ ποτάμι καὶ τὰ καλάμια ποὺ εἶναι ἡ ἀποθήκη τους καὶ τὸ ναυπηγεῖο τους. Μιὰ ἀπὸ τὶς σουσουράδες ἔπεσε σὰν βέλος στὸ ὑψωμένο χέρι τοῦ Χάττο καὶ ἄφησε τὴ ρίζα ποὺ ἐκρατοῦσε στὸ ράμφος της.

Εἶχε τὰ χέρια ὑψωμένα καὶ προσευχόταν.

Ὁ ἀέρας ὅμως λυσσομανοῦσε καὶ ἡ ρίζα σκόρπισε. Οἱ σουσουράδες ὅμως ξαναγύρισαν κι' ἐπροσπαθοῦσαν νὰ στερεώσουν τὴ φωλιά τους ἀνάμεσα στὰ κομπιασμένα δάχτυλα τοῦ γέρου ἐρημίτη. Ξαφνικά, ἕνα μεγάλο καὶ χονδρὸ δάχτυλο ἀκούμπησε πάνω στὰ χορτάρια καὶ τὰ φύλλα γιὰ νὰ τὰ συγκρατήσῃ καὶ τέσσερα ἄλλα δάχτυλα ἐλύγιζαν πάνω στὴν παλάμη κι' ἐσχημάτισαν μιὰ ἤρεμη γωνιά, ὅπου τὰ πουλιὰ μποροῦσαν νὰ χτίσουν.

Καὶ ὁ Χάττο ἐξακολουθοῦσε τὴν προσευχή του:

«Κύριε, ποῦ εἶναι οἱ πύρινες νεφέλες σου ποὺ κατέστρεψαν τὰ Σόδομα; Πότε θ' ἀνοίξῃς τοὺς οὐράνιους καταρράκτες ποὺ ἔφεραν τὴν κιβωτὸ τοῦ Νῶε εἰς τὴν κορυφὴ τοῦ ὄρους Ἀραράτ;»

Καὶ στὸν πυρέσσοντα ἐγκέφαλο τοῦ ἐρημίτη ἄρχισαν νὰ προβάλλωνται τὰ ὁράματα τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Τὸ ἔδαφος ἔτρεμε, τὸ στερέωμα ἐπορφυρώνετο. Ἐνῷ ὅμως αὐτὰ τὰ ὁράματα ἐθάμβωναν τὴν ψυχή του, τὰ μάτια του ἄρχισαν νὰ παρακολουθοῦν τὸ πέταγμα τῶν πουλιῶν ποὺ ξαναγύριζαν ὁλοένα καὶ κάθε φορά, μὲ ἀνακραυγὴ ἱκανοποιήσεως, στερέωναν τὴ φωλιά τους μ' ἕνα νέο χορταράκι. Ὁ γέρος ἐρημίτης δὲν κουνοῦσε, γιατὶ γιὰ νὰ πείσῃ τὸν Κύριο νὰ τὸν εἰσακούσῃ, εἶχε τάξει νὰ προσεύχεται ἀπὸ τὴν αὐγὴ ὡς τὸ βράδυ ἀκίνητος. Καὶ ὅσο ηὔξανε ἡ κούρασί του, τὰ ὁράματά του ἐγίνονταν ζωντανώτερα. Ἄκουε τὸν ὀρυμαγδὸ τῶν σπιτιῶν ποὺ σκόρπιζαν στοὺς τέσσερις ἀνέμους, τῶν τοίχων ποὺ κατέρρεαν. Πλήθη τρομαγμένων ἀνθρώπων ποὺ ἀνάδιναν τρομακτικὲς κραυγὲς περνοῦσαν μπρὸς ἀπὸ τὰ μάτια του, διωκόμενα ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους τῆς καταστροφῆς, ἀγγέλους μὲ ἀφάνταστα ὡραῖο πρόσωπο, μὲ ἀργυρόχρυσους θώρακας ποὺ ἐκάλπαζαν πάνω σὲ μαῦρα ἄλογα, μὲ πύρινα μαστίγια στὸ χέρι.

Οἱ σουσουράδες ἐξακολουθοῦσαν νὰ χτίζουν, ἀδιάκοπα. Στὴν πεδιάδα ὅπου φύτρωναν πυκνὲς οἱ φτέρες καὶ στὴν ἀκροποταμιὰ μὲ τοὺς καλαμιῶνες δὲν τοὺς ἔλειπαν τὰ ὑλικά. Οὔτε τὸ μεσημέρι δὲν ἠθέλησαν νὰ ἡσυχάσουν καὶ προτοῦ φθάσῃ τὸ βράδυ, τέλειωσαν ἤδη τὴ φωλιά τους. Ἀλλὰ καὶ προτοῦ φθάσῃ τὸ βράδυ, ὁ Χάττο ποὺ παρακολουθοῦσε τὴν ἐργασία τους, ἄρχισε νὰ ἐνδιαφέρεται γι' αὐτή. Τὰ μάλωνε γιὰ τὴ βραδύτητά τους, θύμωνε γιὰ τὸν ἄνεμο ποὺ δυσκόλευε τὴ δουλειά τους καὶ σίγουρα, δὲν θὰ ἐδεχόταν νὰ ἡσυχάσουν τὸ μεσημέρι. Καὶ ὁ ἥλιος βασίλεψε. Καὶ τὰ πουλιὰ πῆγαν πάλι στὰ καλάμια τῆς ἀκροποταμιᾶς.

* * *

Μὲ τὸ ξημέρωμα, οἱ σουσουράδες νόμισαν στὴν ἀρχὴ πὼς τὰ γεγονότα τῆς προηγουμένης ἦταν μόνο ἕνα ὡραῖο ὄνειρο. Μάταια πέταξαν δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ὑψώθηκαν ὁλόϊσα στὸν οὐρανὸ καὶ ἔρριξαν τὰ βλέμματα στὴν ἀπεραντωσύνη τῆς πεδιάδος: ἡ φωλιὰ καὶ τὸ δένδρο εἶχαν ἐξαφα-

νιωθῆ. Κάθισαν σὲ δυὸ πέτρες ποὺ ξέβγαιναν ἀπὸ τὰ νερὰ καὶ ἄρχισαν νὰ συζητοῦν τὸ πρᾶγμα κουνῶντας τὸ κεφαλάκι τους καὶ ὑψώνοντας τὴν οὐρίτσα τους. Ὁ ἥλιος ὅμως δὲν εἶχε ὑψωθῆ οὔτε μιὰ σπιθαμὴ πάνω ἀπὸ τὴν ἄλλη ὄχθη, καὶ τὸ δένδρο τους τοποθετήθηκε στὸ ἴδιο σὰν χθὲς μέρος. Αὐτὸ ἦταν, πάντα ροζιασμένο, μαυρειδερὸ καὶ μὲ τὴ φωληά τους στὸ σκληρό, κολοβωμένο κλαρί. Καὶ οἱ σουσουράδες ξανάρχισαν τὴ δουλειά τους, χωρὶς νὰ ζητήσουν περισσότερο νὰ ἐμβαθύνουν στὰ θαυμάσια ποὺ εἶναι γεμάτη ἡ φύσις.

Ὁ Χάττο ὁ ἐρημίτης, ποὺ ἔδιωχνε τὰ παιδιά του ἀπὸ τὴν τρώγλη τους, ὁ Χάττο ποὺ οἱ τσομπάνηδες ἔτρεμαν τὸ κακό του μάτι, πρόσεχε νὰ μὴ κάνῃ καμμιὰ κίνησι ποὺ νὰ τρομάξῃ ἢ νὰ ἐμποδίσῃ τὶς σουσουράδες ἀπὸ τὴ δουλειά τους. Ἤξευρε πὼς ὑπῆρχαν πράγματα ποὺ ὁ Θεὸς ἐπιτρέπει στὴ φύσι, ὅπως καὶ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς συλλαβὲς τῶν Ἱερῶν Βιβλίων ἔχει τὴ μυστικὴ ἔννοια καὶ σημασία. Γι' αὐτὸ εἶχε ἀνακαλύψει τί ἐσήμαινε αὐτὴ ἡ φωληὰ ποὺ χτιζόταν ἀνάμεσα στὰ δάχτυλά του. Ἦταν προφανῶς ἡ ὑπόσχεσις τοῦ Θεοῦ, πὼς ἂν ἔμενε νὰ προσεύχεται μὲ τὰ χέρια ὑψωμένα ὡς ποὺ νὰ βγοῦν τὰ μικρὰ πουλάκια, ἡ προσευχή του θὰ εἰσακουόταν καὶ ὁ κόσμος θὰ καταστρεφόταν.

Τὴν ἡμέρα ὅμως ἐκείνη ἔβλεπε ὀλιγώτερο πένθιμα ὁράματα. Τὰ μάτια του διαρκῶς σχεδὸν ἦσαν προσηλωμένα στὴν ἐργασία τῶν πουλιῶν. Ἔβλεπε τὴ φωληὰ νὰ τελειώνῃ, τοὺς μικροὺς ἀρχιτέκτονας νὰ δοκιμάζουν τὴ στερεότητά της καὶ ἀντὶ ἀσβεστοχρίσματος καὶ βαφῆς νὰ κολλοῦν ὁλόγυρα μερικὲς λειχῆνες ποὺ ἐμάζεψαν πάνω ἀπὸ τὴν ἀληθινὴ ἰτιά. Ὅταν χρειάσθηκε νὰ τὴν ἐπιπλώσουν καὶ νὰ ἐγκατασταθοῦν, τὰ πουλάκια ἀναζήτησαν τὸ χνοῦδι ἀπὸ τὰ μαλακώτερα λουλούδια. Ἡ θηλυκιὰ μάλιστα σουσουράδα ἔβγαλε μερικὰ ἀπὸ τὰ ἴδια της τὰ φτερὰ γιὰ νὰ στρώσῃ τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ σπιτιοῦ της.

Οἱ χωρικοὶ ποὺ ἐφοβοῦντο τὴν ἐπίδρασι τῆς προσευχῆς τοῦ ἐρημίτη, προσπαθοῦσαν νὰ πραΰνουν τὸ θυμό του καὶ τοὔφερναν ψωμὶ καὶ γάλα. Τὸν βρῆκαν ὄρθιο μὲ ὑψωμένα τὰ χέρια καὶ τὴ φωληὰ μέσα στὸ χέρι.

— Κυττᾶτε, ἔλεγαν, πόσο ὁ ἅγιος αὐτὸς ἄνθρωπος ἀγαπᾷ τὰ πουλιά!

Καὶ δὲν τὸν ἐφοβοῦντο πιὰ καὶ τοὔβαλαν στὸ στόμα τὸ λαγῆνι μὲ τὸ γάλα καὶ κομμάτια ψωμί. Ὁ Χάττο ὅμως σὰν ἔφαγε καὶ ἤπιε τοὺς ἔδιωξε μὲ σκληρὰ λόγια. Αὐτοὶ ὅμως ἀπάντησαν μόνο μὲ χαμόγελα.

Τὸ σῶμα του ἦταν σκλάβος τῆς θελήσεώς του. Μὲ τὴν ταλαιπωρία καὶ τὶς νηστεῖες, τὶς ὁλόημερες γονυκλισίες καὶ ἀϋπνίες ἑβδομάδων τὸ ὑπόταξε. Οἱ σιδερένιοι του μυῶνες κράτησαν τὰ μπράτσα του ἀλύγιστα ἡμέρες καὶ ἡμέρες. Καὶ ὅταν ἡ σουσουράδα ἐκλωσσοῦσε τ' αὐγά της δὲν ἔφευγε πιὰ ἀπὸ τὴ φωληὰ καὶ ὁ Χάττο δὲν γύριζε τὸ βράδυ νὰ ξαπλώσῃ στὴν τρώγλη του. Κοιμήθηκε καθιστὸς καὶ μὲ τὰ χέρια ὑψωμένα. Πόσοι ἀσκηταὶ δὲν ἔκαμαν σκληρότερα πράγματα!

Εἶχε συνηθίσει τὰ δυὸ μικρούλικα ἀνήσυχα μάτια ποὺ τὸν κυττοῦσαν πάνω ἀπὸ τὴ φωληὰ τὰ προστάτευε ἀπὸ τὴν βροχὴ καὶ τὸ χαλάζι. Καὶ νὰ μιὰ μέρα ποὺ ἡ σουσουραδίτσα σηκώθηκε καὶ τὴν ἀκολούθησε ἡ ἄλλη ποὺ φτερούγιζε ἀπὸ χαρά. Κάναν συμβούλιο οἱ δυὸ καὶ εἶχαν πανηγύρια, ἂν καὶ μέσα στὴ φωληὰ γινόταν χαλασμὸς ἀπὸ τιτιβίσματα. Κι' εὐθὺς ἀμέσως ἄρχισαν νὰ κυνηγοῦν μῦγες καὶ κουνούπια. Καὶ ὅσο ἔφερναν στὴ φωληὰ μῦγες καὶ κουνούπια τόσο τὰ τιτιβίσματα αὔξαιναν καὶ ἄρχισαν νὰ ἐνοχλοῦν τὸν ἐρημίτη στὶς προσευχές του. Τότε σιγὰ σιγὰ τὰ μπράτσα του, ποὺ εἶχαν σχεδὸν ξεμάθει νὰ κινοῦνται, χαμήλωσαν καὶ τὰ φλογερά του μάτια καρφώθηκαν στὴ θορυβώδη φωληά. Ὄχι, ποτὲ δὲν εἶδε ἀθλιώτερο καὶ ἀσχημότερο πρᾶγμα: μικρούλικα γυμνὰ σωματάκια, χωρὶς μάτια καὶ φτερὰ ἔξη μόνον ἀνοιχτὰ ράμφη. Τοὔκαναν περίεργη ἐντύπωσι μὰ κι' ἔτσι ποὺ ἦσαν ἔνοιωσε γι' αὐτὰ θερμὴ στοργὴ στὴν καρδιά. Ἀπὸ τότε, παρακαλῶντας τὸν Θεὸ νὰ σώσῃ τὸν κόσμο μὲ τὴν καταστροφή, δὲν ἔλεγε τίποτα γιὰ τὰ ἔξη μικρούλικα ἀνυπεράσπιστα ὄντα. Καὶ ὅταν οἱ χωρικὲς τοὔφεραν τροφὴ δὲν τὶς εὐχαρίστησε ὅπως ἄλλοτε μὲ ὕβρεις καὶ κατάρες. Ἦταν εὐχαριστημένος ποὺ δὲν τὸν ἄφηναν νὰ πεθάνῃ ἀπὸ πεῖνα, ἀφοῦ ἡ ζωή του ἦταν χρήσιμη στὰ πουλάκια ποὺ τσίριζαν μέσα στὸ χέρι του.

Τὰ πουλιὰ κάναν φωληὰ μέσ' στὸ χέρι του!

* * *

Σὲ λίγες ἡμέρες, ἔξη στρογγυλὰ κεφάλια ἔσκυψαν ὅλη τὴν ἡμέρα στὰ χείλη τῆς φωληᾶς καὶ πιὸ συχνὰ ὁλοένα τὸ μπράτσο τοῦ Χάττο κατέβαινε ὡς τὰ μάτια του. Ἔβλεπε τὰ φτερὰ ποὺ φύτρωναν στὸ κόκκινο δέρμα, τὰ μάτια ποὺ ἄνοιγαν καὶ τὰ σωματάκια ποὺ ἐστρογγύλευαν. Καὶ ἀπὸ τὰ χείλη του ἡ προσευχὴ ἀνέβαινε ὁλοένα πιὸ διστακτική. Ὁ Θεὸς εἶχε ὑποσχεθῆ, ἦταν βέβαιος, πὼς ἡ καταστροφὴ θὰ ἐξεσποῦσε μόλις τὰ πουλάκια θὰ μάθαιναν νὰ πετοῦν. Καὶ τώρα ἐζητοῦσε σχεδὸν τρόπον ὑπεκφυγῆς, γιατὶ τοῦ φαινόταν ἀδύνατο νὰ θυσιασθοῦν τὰ μικρούλικα ὄντα ποὺ τἄχε προστατεύσει νἄρθοῦν στὴ ζωή. Ὡς τότε ποτὲ δὲν εἶχε τίποτα ποὺ νὰ τοῦ ἀνήκῃ. Καὶ ἡ ἀγάπη πρὸς τοὺς ἀδύνατους καὶ ταπεινοὺς ποὺ ἔμπαινε τώρα στὴν καρδιά του, εἶχε τὸ ἀποτέλεσμα, νὰ τὸν κάνῃ νὰ μὴ ξέρῃ τί θέλει. Πότε πότε ἔλεγε νὰ πετάξῃ τὴ φωληὰ στὸ ποτάμι. Τί καλύτερο' νὰ πεθάνουν προτοῦ γνωρίσουν τὴν ἁμαρτία καὶ τὸν πόνο; Θὰ τἄσωζε, τὰ φτωχά, ἀπὸ τὰ ὄρνια, τὴν πεῖνα, τὸ κρύο, τὰ βάσανα.

Καθὼς ὅμως ἐσκέπτετο αὐτὰ τὰ πράγματα ἕνα γεράκι ὥρμησε πάνω στὰ πουλάκια. Ὁ Χάττο μόλις ἐπρόλαβε νὰ τὸ διώξῃ.

Τέλος ἔφθασε μιὰ μέρα ποὺ τὰ μικρὰ ἔπρεπε νὰ μάθουν νὰ πετοῦν. Ἡ μία σουσουράδα τἄσπρωχνε ἔξω ἀπὸ τὴ φωληά, ἐνῷ ἡ ἄλλη φτερούγιζε ὁλόγυρα γιὰ νὰ τοὺς δείξῃ πόσο εὔκολο ἦταν καὶ πὼς ἀρκοῦσε νὰ δοκιμάσουν. Μὰ τὰ μικρὰ ἐφοβόνταν καὶ δὲν τὸ κουνοῦσαν. Τότε οἱ γονεῖς ἄρχισαν νὰ δείχνουν στὰ παιδιά τους ὅλη τους τὴν τέχνη. Πετοῦσαν ὁλόγυρα, ἀνέβαιναν ὑψηλὰ καὶ σπάθιζαν τὸν οὐρανό, ἢ ζυγιάζονταν ἀκίνητα, στὸν ἀέρα. Τὰ μικρὰ ὅμως πάλι δὲν ἤθελαν νὰ πετάξουν καὶ ὁ Χάττο ὁ ἐρημίτης δὲν μπόρεσε νὰ κρατήσῃ τὴν ἐπιθυμία του ν' ἀναμιχθῆ. Τοὺς ἔδωσε μιὰν ἀνάλαφρη σπρωξιὰ καὶ τελείωσε ἡ ὑπόθεσις. Μόλις βρέθηκαν ἔξω ἀπὸ τὴ φωληά, φτεροκόπησαν σὰν τὶς νυχτερίδες, πετοῦσαν μὲ τὴν ἀριστερὴ φτεροῦγα, ἀναποδογυρίζονται, πέφτουν, σηκώνονται καὶ χρησιμοποιοῦν τὶς πρῶτες τους γνώσεις γιὰ νὰ γυρίσουν τὸ ταχύτερο στὸ σπίτι τους. Οἱ γονεῖς ἐπιστρέφουν χαρούμενοι καὶ περήφανοι καὶ ὁ γέρο-Χάττο χαμογελᾶ γιὰ τὴ χαρά τους: κάτι ἔκανε κι' αὐτός.

* * *

Τὴν ἑπομένη ἡ φωληὰ ἦταν κενὴ καὶ ἡ πικρία τῆς μοναξιᾶς γέμισε τὴν ψυχὴ τοῦ Χάττο. Ἀργὰ κατέβασε τὸ μπράτσο καὶ τοῦ φαινόταν πὼς ὅλη ἡ φύσις κρατοῦσε τὴν ἀνάσα της γιὰ ν' ἀκούσῃ τὶς σάλπιγγες τῆς Δευτέρας Παρουσίας. Τὴν στιγμὴ ὅμως ἐκείνη οἱ σουσουράδες ἦρθαν καὶ κάθισαν στὸ κεφάλι καὶ τοὺς ὤμους του. Τὸ φῶς ἔλαμψε στὸν ταραγμένο ἐγκέφαλο τοῦ γέρου ἐρημίτη. Αὐτὸς ποὺ εἶχε ὑποσχεθῆ νὰ μείνῃ ἀκίνητος κατέβασε τὸ μπράτσο! Πῶς δὲν τὸ σκέφθηκε; Κάθε μέρα κατέβαζε τὸ χέρι γιὰ νὰ βλέπῃ τὴ φωληά. Καὶ ὄρθιος, ἐνῷ οἱ σουσουράδες φτερούγιζαν καὶ πετοῦσαν ὁλόγυρά του, ὕψωσε τὸ κεφάλι ἀπευθυνόμενος σὲ κάποιον ποὺ δὲν ἐφαίνετο: «Δὲν ἐτήρησα τὴν ὑπόσχεσί μου, εἶπε, καὶ δὲν πρέπει νὰ τηρήσῃς καὶ σὺ τὴ δική σου!»

Καὶ τοῦ φάνηκε τότε πὼς τὰ βουνὰ ἔπαυσαν νὰ σείωνται καὶ πὼς τὸ ποτάμι ἁπλωνόταν στὴν ἤρεμη κοίτη του μὲ ἀκλόνητη ἀσφάλεια.

Σέλμα Λάγκερλεφ

(Μετάφρ. Χρ. Ἀγγελομάτη)

8. (Συνέχεια)

Μπροστὰ στὸ Δημήτρη ὅμως παρουσιαζότανε τώρα ὁ παρακοιμώμενος σὰν κάτι διαφορετικὸ πάλι. Πάνω ἀπὸ τὰ ἐγκόσμια, τὶς τιμὲς καὶ τὰ μεγαλεῖα, καθαρὸς ὁλότελα ἀπὸ ἀδυναμίες, μέσα σ' ἕναν ἀέρα ἁγιωσύνης νὰ ποῦμε, ἔβλεπε τὸν ἀγῶνα τοῦ σατανᾶ ἐνάντια στὸ θεῖο λόγο καὶ πίστευε φανατικὰ σὲ ἕνα ἀνώτερο προορισμό. Νὰ ξυπνήση τοὺς ἀνθρώπους, νὰ τοὺς δείξη τὸν πλανερὸ δρόμο ποὺ ἀκλουθοῦν παρασυρμένοι ἀπὸ τὰ πάθη τους, νὰ τοὺς σώση. Ἕνας στρατηγὸς ποὺ ὁρίζει καὶ συντάσσει τὶς «δυνάμεις τοῦ φωτὸς» ἐνάντια στὶς «δυνάμεις τοῦ σκότους».

Ὅσο ὁ Βρίγγας μιλοῦσε τόσο κι' ὁ Δημήτρης ἔνοιωθε τὸν ἑαυτό του ὁλότελα σκλαβωμένο ἀπὸ τὰ λόγια του... Τὸν ἐνθουσίαζε αὐτὸς ὁ τρόπος ποὺ συνταίριαζε τὴν πίστη μὲ τὴ δράση. Ὄχι ἀποξενωμένος ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ τοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ κερδίσης ἐσὺ σὰν ἄτομο τὴ σωτηρία, μὰ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους νὰ μάχεσαι γιὰ τὴ νίκη τοῦ ἀγαθοῦ κι' ὅσο μπορεῖς ἀπὸ ψηλότερα γιὰ νὰ σ' ἀκοῦνε περισσότεροι.

Ὁ Βρίγγας ἐξακολούθησε:

— Τὰ ἀξιώματα καὶ οἱ τιμὲς δὲν εἶναι λοιπὸν οὔτε χάρη οὔτε δῶρο ποὺ δίνει κανεὶς γιὰ νὰ ξεπληρώση μιὰ χάρη. Μὰ ἔτσι ὅπως στὴν ὥρα τῆς μάχης μπιστεύεσαι ἕνα πέρασμα ἐπικίνδυνο στὸν πιὸ ἄξιο καὶ γενναῖο γιατὶ θαρρεῖς πὼς αὐτὸς μπορεῖ νὰ τὸ κρατήση καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλο... Ὅπως βάζεις ἕνα βιγλάτορα ψηλὰ τὴν ἐποχὴ ποὺ περιμένεις ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ νὰ κάμουν οἱ Σαρακηνοὶ ἐπιδρομὴ γιὰ κούρσεμα καὶ διαλέγεις ἀνάμεσα στοὺς πολλοὺς αὐτὸν ποὺ μπορεῖ τὸ χρέος νὰ τὸν βαστάξη ἄγρυπνον μέρα καὶ νύχτα... τὸ ἴδιο, νεαρέ μου κένταρχε, πρέπει νὰ κάνη καὶ κεῖνος ποὺ κρατάει στὰ χέρια του τὴν πολιτικὴ ἐξουσία...

Τιμὲς κι' ἀξιώματα... Χά, χά! Τ' ἀποζητοῦνε οἱ ἄμυαλοι γιὰ νὰ λάμπουν σὰ σκαθάρια χρυσᾶ στὸν ἥλιο καὶ τὰ τρέμουν κεῖνοι ποὺ ξέρουν τί βαρειὰ εὐθύνη φορτώνονται μαζὶ μ' αὐτά...

Ὁ Βρίγγας σηκώθηκε, πῆγε κοντὰ στὸ Δημήτρη καὶ γελῶντας σαρκαστικὰ ἔβαλε τὸ χέρι στὸν ὦμο του...

— Εἶσαι φρόνιμος, νεαρέ μου κένταρχε, πολὺ φρόνιμος ποὺ τ' ἀποφεύγεις... Καὶ τόσο νέος... Ἀπίστευτο! Ἄσε τοὺς ἄλλους νὰ πολεμοῦνε αὐτὸν τὸν κρυφὸν ἐχτρὸ ποὺ μαραίνει τὶς καρδιὲς τῶν ἀνθρώπων καὶ τρώει σιγὰ-σιγὰ σὰν τὸ σαράκι τὰ θεμέλια τῆς αὐτοκρατορίας... Κάλιο νὰ ἀντικρύζης τοὺς Σαρακηνοὺς μὲ τὸ κοντάρι στὰ χέρια. Βλέπεις ποῦ νὰ χτυπήσης καὶ μὲ ποιὸν ἔχεις νὰ κάνης. Μὰ ἐδῶ δὲν ξέρεις τί θὰ σοῦ παρουσιάση ἡ ὥρα καὶ ἡ στιγμή. Ἄχαρος ἀγώνας. Ἐκεῖ ἡ γενναιότητα ἀναγνωρίζεται καὶ δοξάζεται, ἐδῶ μένει κρυμμένη ἀπὸ τὰ μάτια τῶν πολλῶν καὶ πολλὲς φορὲς συκοφαντιέται κιόλας... Ὄχι, ἀλήθεια σοῦ λέω, Δημήτρη Γρηγρᾶ, εἶσαι πολὺ φρόνιμος νέος.

Καὶ πρόσθεσε μὲ θλιμμένο τρόπο:

— Θαρρῶ μάλιστα πὼς δὲν ἔχουμε τίποτ' ἄλλο νὰ ποῦμε.

Ὁ Δημήτρης ἔνοιωσε πὼς τὰ πόδια του ρίζωσαν στὴ γῆς, τὰ μάτια του πέταξαν φωτιὲς ἀπὸ τὸ πεῖσμα.

— Εὐγενέστατε, εἶπε, περιμένω νὰ μὲ διατάξετε.

Ὁ Βρίγγας τὸν κοίταξε μὲ προσοχή.

— Θάπρεπε νάμουν δειλός, ἄν...

— Δὲν εἶσαι δειλός, φρόνιμος μονάχα.

— Τὸ ἴδιο κάνει σὲ μιὰ τέτοια περίσταση, εὐγενέστατε.

— Ἔχεις φίλους;

— Ἔχω εὐγενέστατε.

— Τὰ ὀνόματά τους ν' ἀκούσω.

— Γρηγόρης Κομιτᾶς, Μιχαὴλ Χρυσοβέργης.

— Εἶναι πρόθυμοι νὰ σὲ βοηθήσουν; Τοὺς ἔχεις ἐμπιστοσύνη;

— Ὡς τὸ θάνατο!

«Μπορεῖ κι' ὡς ἐκεῖ νὰ παρουσιαστῆ ἀνάγκη» μουρμούρισε ὁ Βρίγγας κι' ὕστερα ρώτησε:

— Τὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου τὸ ξέρεις;

— Τὸ ἔχω ἀκούσει, μὰ δὲν πῆγα ποτέ.

— Θὰ πᾶς τώρα. Θέλω νὰ μάθω ποιοὶ πηγαίνουν στὸ μοναστήρι τοῦ Πετρίου... μέρα ἢ νύχτα. Πρόσεξε μονάχα... Κάτω ἀπὸ τὰ πέπλα δὲν κρύβονται πάντα γυναῖκες... Εἶσαι ἔξυπνος καὶ καταλαβαίνεις... Μοῦ χρειάζονται ὀνόματα. Πρόσεξε σοῦ ξαναλέω. Χρειάζεται φρόνεση καὶ πονηριὰ γιατὶ δὲν πρέπει νὰ καταλάβουν πὼς τοὺς παρακολουθοῦμε κι' ἔχουν κάθε λόγο νὰ εἶναι ἀνήσυχοι καὶ προσεκτικοί. Ἄλλο τίποτα δὲ σοῦ λέω... Μάθε ὅμως τοῦτο Γρηγορᾶ: Τὸ ἔργο ποὺ σοῦ μπιστεύομαι εἶναι τόσο σημαντικὸ ποὺ, ἂν τὸ καταφέρης, εἶναι σὰν νὰ κέρδισες μιὰ μεγάλη νίκη. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρη σήμερα μεγαλύτερη ὑπηρεσία στὴν Πατρίδα καὶ τὸν Βασιλιᾶ...

Κι' ἀφοῦ δίστασε μιὰ στιγμὴ πρόσθεσε:

— ...καὶ τὸ Θεό... γιατὶ θὰ ματαιώσης κάτι ἄνομο ποὺ μηχανεύτηκε καὶ παρακίνησε ὁ Σατανᾶς.

Ὁ Δημήτρης ἄκουγε ἀκίνητος...

— Ἂν μ' ὅλες τὶς προφυλάξεις σου νοιώσουν ποιὸς εἶσαι καὶ γιὰ ποιὸ σκοπὸ βρίσκεσαι ἐκεῖ, δὲν ἐγγυῶμαι καθόλου γιὰ τὴ ζωή σου. Ἕνα πρᾶμα μονάχα ζητῶ νὰ μοῦ ὑποσχεθῆς... Ἂν πέσης στὰ χέρια τους νὰ μὴ μαρτυρήσης ποτὲ ποιὸς σ' ἔστειλε.

— Τὸ ὑπόσχομαι.

— Περίμενε τώρα.

Ὁ Βρίγγας πῆγε στὴ διπλανὴ σάλλα καὶ σὲ λίγο γύρισε κρατῶντας ἕνα χρυσοκέντητο κόκκινο σακκουλάκι στὸ χέρι.

— Ὁ Τρισέβαστος σὲ παρακαλεῖ νὰ δεχτῆς εἴκοσι χρυσᾶ νομίσματα. Βάζω κι' ἐγὼ ἄλλα τόσα.

— Ἔχω, εὐγενέστατε, ὅσα μοῦ χρειάζονται... εἶπε ὁ Δημήτρης στενοχωρημένος.

— Σοτ! Διαταγή... εἶπε ὁ Βρίγγας κι' ἔβαλε τὸ σακκουλάκι στὰ χέρια τοῦ Δημήτρη... Θὰ σοῦ χρειαστοῦν ἴσως κι' ἄλλα. Ζήτησε χωρὶς δισταγμό...

Καὶ πρόστεσε:

— Ποῦ ἀκούστηκε τὰ ἔξοδα τῆς ἐκστρατείας νὰ τὰ πληρώνη ὁ στρατηγός;

— Μοῦ χρειάζεται μιὰ ἄδεια, εὐγενέστατε.

— Καὶ βέβαια. Ἔχω μάλιστα δώσει

— Εἶσαι φρόνιμος, νεαρέ μου Κένταρχε.

διαταγὴ νὰ μὴν ἀφήσουν κανένα νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὴ Χαλκῆ...

Χτύπησε τὰ χέρια. Παρουσιάστηκε ὁ πεντηκόνταρχος τῆς ὑπηρεσίας.

— Διαταγὴ στὸ φρούραρχο τῆς Χαλκῆς νὰ ἐπιτρέψη στὸν Δημήτρη Γρηγορᾶ νὰ βγῆ ἔξω... Ἔχει ἄδεια γιὰ ὀχτὼ μέρες. Πήγαινε.

Ὁ ἀξιωματικὸς χαιρέτησε στρατιωτικὰ κι' ἔφυγε. Ὁ Βρίγγας πλησίασε τὸ Δημήτρη, τὸν κοίταξε μιὰ στιγμὴ σιωπηλὸς κι' ὕστερα εἶπε:

— Θὰ στείλω πιτάκι στὸν Πρωτοσπαθάρη κὺρ Γρηγορᾶ στὴ Θεσσαλονίκη νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ ξεχάση ὅ,τι ἔτρεξε μεταξύ μας... Θὰ τὸν εὐχαριστήσω ἀκόμα γιὰ τὶς ὑπηρεσίες του τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Βασιλιᾶ. Ν' ἀναθρέψης ἕνα γιὸ ἄξιο, ἀλήθεια σοῦ λέω νεαρέ μου, εἶναι μεγάλη ὑπηρεσία. Πήγαινε τώρα καὶ ὁ Θεὸς μαζί σου!

Ὁ Δημήτρης ἔσφιξε μ' ἐνθουσιασμὸ τὸ χέρι ποὺ τοῦ ἔδωσε ὁ παρακοιμώμενος, χαιρέτησε κι' ἔφυγε.

Ὁ Βρίγγας τὸν παρακολούθησε ὥς που χάθηκε πίσω ἀπὸ τὸ βαρὺ βῆλο. Ὕστερα ἔτριψε τὰ χέρια εὐχαριστημένος.

— Θαρρῶ πὼς κέρδισα ἕναν ἄνθρωπο, εἶπε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο σὰ νὰ ἔλεγε «θαρρῶ πὼς βρῆκα θησαυρό!».

Πραγματικὰ ὁ Βρίγγας εἶχε κερδίσει μιὰ τίμια καὶ γενναία καρδιά.

Ὁ Δημήτρης ἔφυγε πολὺ συγκινημένος.

«Κοίταξε, κοίταξε, ἔλεγε, κι' ὅμως αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο δὲν τὸν συμπαθοῦσα καθόλου. Δὲν πρέπει κανεὶς ποτέ, οὔτε γιὰ πρόσωπα οὔτε γιὰ πράματα, νὰ σχηματίζη γνώμη πρὶν ὁ ἴδιος μὲ τὰ μάτια του βεβαιωθῆ... Μὰ γιατί ἄραγε ἐμπιστεύτηκε αὐτὴ τὴ σπουδαία δουλειὰ σὲ μένα ποὺ πρώτη φορὰ μὲ γνώρισε ἀπόψε; Εἶναι παρακοιμώμενος, πραιπόσιτος, λογοθέτης... Ἡ σύγκλητος κρέμεται ἀπὸ τὰ χείλια του... Ὁ Βασιλιᾶς Ρωμανὸς πρὶν μιλήση γυρίζει καὶ τὸν κοιτάζει καὶ προσπαθεῖ νὰ καταλάβη ἀπὸ τὸ κρύο κι' ἀτάραχο πρόσωπό του τί πρέπει νὰ πῆ... Καὶ λοιπὸν νὰ τὸ πιστέψη κανεὶς πὼς ἕνας τέτοιος παντοδύναμος ἄρχοντας δὲν ἔχει στὸ πλευρό του ἀνθρώπους πιστοὺς κι' ἀξίους; Μυστήριο! Ἐγὼ ὅμως ἔχω μιὰ διαταγή. Χρωστῶ νὰ τὴν ἐκτελέσω ὅσο μπορῶ πιὸ καλά. Τὰ ἐπίλοιπα δὲν εἶναι δουλειά μου...».

Ὡς τόσο ὁ Δημήτρης ἔνοιωθε τὴν ἀνάγκη νὰ συναντήση ἢ τὸ Γρηγόρη ἢ τὸ Μιχαὴλ καὶ νὰ μιλήση μαζί τους γιὰ τὰ ὅσα ἔτρεξαν τὴ μεγάλη τούτη μέρα. Εἶναι στιγμὲς ποὺ ἡ καρδιά μας δὲ χωράει τὴ χαρὰ ἢ τὴ θλίψη, ξεχειλίζει καὶ θέλουμε νὰ τὴ μοιραστοῦμε μὲ κάποιον δικό μας καὶ ν' ἀλαφρώσουμε.

Ἡ λεγομένη χαλκῆ πόρτα ἦταν τὰ προπύλαια, νὰ ποῦμε, τοῦ μεγάλου Παλατιοῦ. Θαυμαστὸ χτίριο μὲ κολῶνες ἀψηλὲς καὶ θολωτὲς σάλλες ποὺ ἀντηχοῦσαν βαρειὰ καὶ ἐπίσημα καθὼς οἱ ἀξιωματικοὶ τῆς Βασιλικῆς φρουρᾶς περιδιάβαζαν μέσα καὶ μιλοῦσαν... Ἕνα τεράστιο ψηφιδωτὸ ποὺ παράσταινε τὸν Ἅη Γιώργη, τὸν πολεμόχαρο μάρτυρα, ἔπιανε ὁλόκληρη μιὰ πλευρὰ τῆς κεντρικῆς σάλλας.

(Ἀκολουθεῖ)

Ο «ΤΣΟΠΑΝΗΣ»

Ἀπὸ μικρὸ παιδὶ ὅλα τὰ ζῷα τοῦ σπιτιοῦ τ' ἀγαποῦσα. Κι' ἂς μὴν εἶχα ἀκόμα μάθει ἀπὸ κανένα τὴ μεγάλη χρησιμότητά τους γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Γιὰ μένα ἦταν κι' αὐτὰ καλοὶ φίλοι, μὲ χαρὲς καὶ μὲ λῦπες, ὅπως κι' οἱ ἄλλοι φίλοι μου, τὰ παιδιά.

Ὅλα τὰ ζῷα τοῦ σπιτιοῦ τ' ἀγαποῦσα. Μὰ ἡ μεγάλη μου ἀδυναμία ἦταν πάντα τὰ σκυλιά. Ὄχι μονάχα τὸ σκυλὶ ἢ τὰ σκυλιὰ τοῦ δικοῦ μας χωριάτικου σπιτιοῦ, ἀλλὰ ὅλα τὰ σκυλιὰ τοῦ χωριοῦ μας. Καὶ νὰ ἰδῆτε πὼς μοῦ ἀνταποδίδανε μὲ τὸ παραπάνω κι' ἐκεῖνα τὴν ἀγάπη τους. Κι' ὅσα δὲ θέλανε νὰ γνωρίσουνε οὔτε τοὺς πιὸ κοντινοὺς γείτονας κι' ἤτανε ὁ φόβος κι' ὁ τρόμος μεγάλων καὶ μικρῶν, μὲ μένα γίνονταν μιὰ χαρὰ φίλοι.

Ὅλοι παραξενευόντανε γιὰ τὴν καταπληκτικὴ αὐτὴ ἱκανότητά μου. Μὲ ρωτοῦσανε νὰ τοὺς ἐξηγήσω πὼς τὰ καταφέρνω νὰ ἡμερεύω αὐτὰ τὰ ἀνήμερα θεριά. Μὰ οὔτε κι' ἐγὼ μποροῦσα νὰ τοὺς ἐξηγήσω, ἁπλούστατα γιατὶ ποτέ μου δὲν σκοτίστηκα πὼς νὰ πιάσω φιλίες μ' ἕνα σκυλί. Εἶν' ἀλήθεια πὼς ποτέ μου δὲν τ' ἀγρίευα. Πάντα στὴν τσέπη μου εἶχα ἕνα κομμάτι ψωμί, ποὺ τὸ πετοῦσα κομματάκια - κομματάκια σὲ κάθε ἄγνωστο σκυλὶ τὴν ὥρα ποὺ βλέποντάς με ἄρχιζε νὰ γρυλλίζη. Κείνη τὴν ὥρα κάθε ἄλλο παιδὶ θὰ προτιμοῦσε νὰ πετροβολήση τὸ σκυλί, γιὰ νὰ γλυτώση ἀπὸ τὴν ἐπίθεσί του.

Δὲν ξέρω ἂν ἡ μέθοδός μου αὐτὴ σφιχτόδενε τὴν φιλία μου μὲ τὰ σκυλιά. Ἡ ἀλήθεια, τὸ ξαναλέω, εἶναι πὼς ἐγὼ ποτέ μου δὲν καυγάδισα μαζί τους.

Πολλὰ σκυλιὰ θυμᾶμαι ὅλα μὲ τὰ ὀνόματά τους καὶ μὲ τὸ χρῶμά τους, κι' ἂς πέρασαν τόσα χρόνια ἀπὸ τὸ θάνατό τους. Ἡ ζωή τους, βλέπετε, εἶναι τόσο σύντομη, ἂν τὴ συγκρίνουμε μὲ τὴ δική μας ζωή. Ἀφῆστε ποὺ σπάνια πᾶνε ἀπὸ γεράματα. Κάποια ἀρρώστεια ἢ κάποιο ἀτύχημα τὰ θερίζει πρὶν ἀπὸ τὴν ὥρα τους.

Τὰ χωριάτικα ἢ τὰ τσοπάνικα σκυλιὰ — γι' αὐτὰ γίνεται λόγος ἐδῶ — δὲν ἔχουν τὰ χάδια καὶ τὴν καλοπέρασι τῶν κουκλίστικων σκυλιῶν τῶν μεγάλων σπιτιῶν τῆς Ἀθήνας. Μὲ χιόνια καὶ νεροποντὲς ξαγρυπνοῦν καὶ ἁρπάζονται σ' ἕνα θανάσιμο ἀγῶνα μὲ τὸ λύκο, ποὺ θεονήστικος δὲν διστάζει νὰ εἰσβάλη στὰ μαντριὰ καὶ στοὺς σταύλους ἀκόμα τῶν σπιτιῶν. Μέσ' στὸ καταμεσήμερο τοῦ καλοκαιριοῦ θὰ κυνηγάη ὧρες, λαχανιασμένο καὶ μὲ τὴ γλῶσσα μιὰ σπιθαμὴ ἔξω ἀπὸ τὸ στόμα, τὴν παμπόνηρη ἀλεποῦ, γιὰ νὰ γλυτώση τὶς κόττες. «Δουλεύει σὰν τὸ σκυλί», λέει ὁ λαὸς γιὰ κάθε ἄνθρωπο, ποὺ ἀγωνίζεται πολὺ στὴ ζωή του.

Ὅλα τὰ σκυλιὰ τοῦ σπιτιοῦ μας τὰ θυμᾶμαι, μὰ ἕνα τὸ κρατῶ ὁλοζώντανο στὴ μνήμη μου. Ἀκοῦστε λίγα ἐπεισόδια ἀπὸ τὴ ζωή μας καὶ πιστεύω νὰ μοῦ δικαιολογῆστε τὴν προτίμησι.

Ἤμουν πιὰ μεγάλος, μαθητὴς στὸ Γυμνάσιο, ὅταν τὸ πήραμε κουταβάκι ἀπὸ ἕνα συγγενικό μας σπίτι, ἀπὸ ἄλλο χωριό. Μαῦρο, μὲ ὡραῖα κατάλευκα μπαλώματα στὸ πρόσωπο, στὸ στῆθος καὶ στὰ πόδια, μὲ πολὺ ἔξυπνα μάτια καὶ μὲ κομμένη τὴν οὐρά. Ἔτσι πιστεύουν στὰ μέρη μας πώς, ἅμα κόψης τὴν οὐρὰ ἑνὸς κουταβιοῦ, θὰ γίνη πιὸ ψυχωμένο καὶ πιὸ δυνατὸ σκυλί. Ἐγώ, νὰ σᾶς πῶ, θὰ προτιμοῦσα νὰ εἶχε καὶ τὴν οὐρά του, ποὺ τὴν φανταζόμουν μακριὰ καὶ μὲ μιὰ λευκὴ φουντίτσα στὴν ἄκρη.

«Τσοπάνη» τὸν βαφτίσαμε ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Τσοπάνη τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ τῶν ζωντανῶν μας. Κι' ἀλήθεια ἐδικαίωσε μὲ τὸ παραπάνω τ' ὄνομά του. Μῆνα μὲ τὸ μῆνα ἔπαιρνε μπόϊ. Ἡ γρηγοράδα τῶν ποδιῶν του ἦταν ἀξιοθαύμαστη. Ὅταν πάλευε ἢ ἁρπαζόταν σὲ ἀληθινὸ καυγᾶ μὲ ἄλλο σκυλί, καὶ πολὺ πιὸ μεγαλόσωμο, ἔβγαινε νικητής. Τὰ ψυχικά του χαρίσματα ὅμως ἦταν μοναδικά. Μυστήριο ἀνεξήγητο γιὰ μένα ἦταν πὼς τὰ κατάφερε νὰ μάθη ὅλα τὰ χωράφια μας μὲ τὰ σύνορά τους. Κι' ἐκεῖ ποὺ θαρροῦσες πὼς ἀποκοιμισμένος ἀπολάμβανε τὴ χειμωνιάτικη λιακάδα, ξεπετιῶταν ξαφνικὰ σὰν δαιμονισμένος. Κάποια ξένη κατσίκα ὣς τὴ στιγμὴ ἐκείνη ξεμασκάλιζε σὲ ξένο χωράφι ξένη ἐλιὰ ἢ μουριά. Ἡ ἐγκληματική της αὐτὴ πρᾶξις γιὰ τὸν «Τσοπάνη» ἦταν ἀδιάφορη ὣς τὴν ὥρα ποὺ πατοῦσε τὸ σύνορο τοῦ δικοῦ μας χωραφιοῦ. Τώρα ὅμως ἦταν ἀσυγχώρητη κι' ἔπρεπε νὰ τιμωρηθῆ. Κι' ἀλλοίμονό της ἂν δὲν βρισκόταν κάποιος τοῦ σπιτιοῦ κοντά του νὰ τὸν συγκρατήση.

Μὲ τὴ γάτα τοῦ σπιτιοῦ περνοῦσαν σὰν τὰ πιὸ ἀγαπημένα ἀδέλφια. Μποροῦσε νὰ τρώη μαζί της ἀπὸ τὸ ἴδιο κομμάτι ψωμί. Εἶχαν καὶ τὶς ὧρες τῶν παιχνιδιῶν τους. Ἐκεῖνος τὴν κυνηγοῦσε κάνοντας τάχα πὼς δὲν τὴν προφταίνει, κι' ἐκείνη σκάλωνε στὸ πρῶτο δέντρο κι' ἀπὸ κεῖ περιγελοῦσε τὰ πανύψηλα γιὰ σκύλο πηδήματά του καὶ τὰ θυμωμένα τάχα γαυγίσματά του.

Ποτέ μου δὲν θὰ ξεχάσω μιὰ μοναδική, σχεδὸν ἀπίστευτη, ζωντανὴ εἰκόνα, ποὺ θὰ τὴ ζήλευε κι' ὁ πιὸ καλὸς ζωγράφος. Μιὰ μέρα στὴν αὐλὴ ὁ «Τσοπάνης» μοιραζόταν τὸ ψωμί του ὄχι μονάχα μὲ τὴ γάτα, ἀλλὰ καὶ μὲ ἕνα κουνέλι. Τί κρῖμα νὰ μὴν ἔχω φωτογραφικὴ μηχανὴ ν' ἀπαθανατίσω τὴν τόσο σπάνια ἀγάπη τριῶν ζώων, ποὺ ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι πιστεύομε πὼς εἶναι γεννημένα ἐχθροί.

Κι' ἀφοῦ βέβαια παιχνίδιζε μὲ τὴ γάτα καὶ τὸ κουνέλι, καταλαβαίνετε πόσο ἐγκάρδιες ἦταν οἱ σχέσεις του μὲ ὅλα τὰ ἄλλα ζῷα μας.

Ἔπιανε τὸ σκοινὶ τῆς κατσίκας καὶ τραβῶντάς τη μ' ὅλη τὴ δύναμί του τὴν ὡδηγοῦσε στὸ σπίτι. Κι' ἂν καμμιὰ φορὰ κοντοστεκόταν, ὑποκρινότανε τὸ θυμωμένο καὶ τὴν ψευδοδάγκανε στὰ πόδια ἢ στ' αὐτιά. Ἐκείνη πάλι ἔκανε πὼς θὰ τὸν κτυπήση μὲ τ' ἀνύπαρχτα κέρατά της.

Τραβοῦσε ἄφοβα τὴ φοράδα μας ἀπὸ τὴν οὐρά. Κι' ἐκείνη φευτοκλωτσοῦσε μὲ τρόπο, ποὺ νὰ μὴ τὸν χτυπάη.

Ὡς καὶ μὲ τὸ τρομερὸ θεριό, τὸ βῶδι, εἶχε κουράγιο νὰ παίζη.

Ἡ μεγάλη ἀδυναμία του ἦταν οἱ κόττες. Ἐκεῖ ποὺ ἦταν πρωΐ-πρωΐ ἁπλωμένες νὰ βοσκήσουν, ξαφνικὰ ξεπετιῶταν μέσα ἀπὸ καμμιὰ λυγαριὰ παριστάνοντας τὴν ἀλεποῦ. Ὁ κόσμος ἀναστατωνόταν μὲ τὰ κακαρίσματά τους, ὥς που νὰ καταλάβωμε τὴν παρεξήγησι. Πόσες φορὲς δὲν ἅρπαξα κι' ἐγὼ τὸ ντουφέκι νομίζοντας πὼς εἴχαμε ἐπίθεσι πραγματικῆς ἀλεποῦς. Τὰ πονηρὰ μάτια τοῦ «Τσοπάνη» ἄστραφταν ἀπὸ εὐχαρίστησι, γιατὶ κατάφερε νὰ μᾶς κοροϊδέψη ὅλους.

Ἡ πιὸ ἀπίστευτη ὅμως ἐξυπνάδα τοῦ «Τσοπάνη» εἶναι αὐτή, ποὺ τώρα θὰ σᾶς διηγηθῶ.

Ἤμουν τότε, εἴπαμε, μαθητὴς στὸ Γυμνάσιο τῆς πόλεως, ποὺ ἀπέχει ὀχτὼ χιλιόμετρα δημόσιο δρόμο ἀπὸ τὸ χωριό μου. Κάθε Σαββατόβραδο λοιπὸν γύριζα μὲ τὰ πόδια στὸ σπίτι, γιὰ νὰ ξαναγυρίσω στὴν πόλι τὴν Κυριακὴ τὸ βράδυ ἢ καμμιὰ φορὰ καὶ τὴ Δευτέρα πρωΐ-πρωΐ.

Ὁ «Τσοπάνης» πολὺ σύντομα κατάλαβε τὸ ταχτικό μου αὐτὸ δρομολόγιο κι' ἀποφάσισε νἄρχεται κάθε Σαββατόβραδο στὰ μισὰ σχεδὸν τοῦ δρόμου νὰ μὲ συνεπαίρνη. Ἡ ὑποδοχή του δὲ λέγεται. Ποτὲ φίλος δὲ θὰ δέχτηκε φίλο, ἔπειτα ἀπὸ μεγάλη ἀπουσία, τόσο χαρούμενος. Πῶς κατάφερε νὰ μετράη τὶς ἡμέρες καὶ νὰ βγαίνη γιὰ συναπάντημα μονάχα τὸ Σαββατόβραδο, ὅπως μ' ἐβεβαίωναν ὅλοι στὸ σπίτι, αὐτὸ ἂς μᾶς τὸ ἐξηγήσουν οἱ σοφοὶ ζωολόγοι.

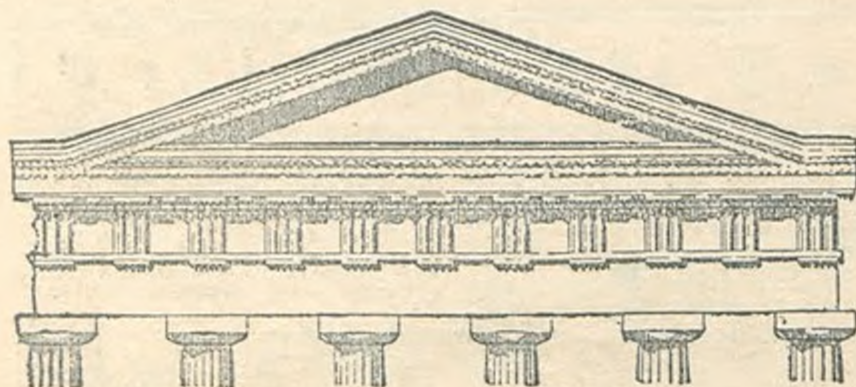
Ἕνα Σαββατόβραδο ὁ φίλος μου δὲν ἦλθε νὰ μὲ συνεπάρη. Ἡ καρδιά μου χτύπησε δυνατὰ ἀπὸ φόβο, μήπως ἔπαθε κανένα κακό. Κι' ἀλλοίμονο, ὁ φόβος μου βγῆκε ἀληθινός.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ ἄρχισαν τὰ αὐτοκίνητα νὰ ἐκτοπίζουν ἀπὸ τὸ δρόμο μας τ' ἁμάξια μὲ τ' ἄλογα. Ὁ «Τσοπάνης» δὲ μπόρεσε ποτὲ νὰ συμφιλιωθῆ μαζί τους. Ἴσως μ' ὅλη τὴν ἐξυπνάδα του νὰ μὴ μπόρεσε νὰ ἐξηγήση πὼς τρέχουν χωρὶς ἄλογα. Καὶ κάθε φορὰ ποὺ ἄκουγε μουγκρητὸ αὐτοκινήτου, ἄφοβος ὅπως ἦταν, τοῦ ριχνόταν νὰ τὸ κατασπαράξη. Μὰ τὸ σκληρὸ κι' ἀνίκητο σιδερένιο θεριὸ μιὰ μέρα τὸν σκότωσε ἀλύπητα.

Χρόνια καὶ χρόνια ἔχουν περάσει. Ἡ ζωὴ χαρὲς καὶ λῦπες πολλὲς μὲ πότισε. Μὰ καὶ τώρα ἀκόμα τὰ μάτια μου βουρκώνουν μὲ τὴ θύμησι τοῦ «Τσοπάνη».

Γ. ΚΑΛΑΜΑΤΙΑΝΟΣ

ΤΑ ΑΕΤΩΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΝΑΩΝ

Μὲ τὴν πρωτότυπη ζωγραφικὴ τῶν ἀγγείων οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἐκφράζανε, καθὼς ἐξηγήσαμε σὲ προηγούμενα ἄλλα σημειώματά μας, τὰ ἤθη καὶ τὴ ζωή τους, μὰ μὲ τὰ ἀνάγλυφα τῶν Ναῶν τους συμβολίζανε μᾶλλον τὴν ἰδέα καὶ τὴ θρησκεία τους.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες προτιμούσανε νὰ σκαλίζουν τοὺς τοίχους τῶν μαρμάρινων ναῶν τους μὲ ὡραῖες ἱστορίες, κι' ἔπειτα νὰ χρωματίζουν τὸ ἀνάγλυφον μὲ χτυπητὰ κι' ἐκφραστικὰ χρώματα, παρὰ νὰ ζωγραφίζουν τοὺς τοίχους, ὅπως κάνουμε ἐμεῖς σήμερα, γιατὶ ἤτανε, τὰ χρόνια ἐκεῖνα, ὑπαίθριοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, καὶ οἱ τοιχογραφίες καταστρέφονταν εὔκολα ἀπὸ τὶς κακοκαιρίες καὶ τὸν ἥλιο. Ἔτσι τὰ σχέδια τῶν ἀρχαίων ἀναγλύφων μένουν ἀναλλοίωτα καὶ λαμπρὰ καὶ τὰ θαυμάζουμε ἀκόμα σήμερα.

Σκαλίζανε ἐπίσης τοὺς πέτρινους μυστηριώδεις ναούς τους καὶ οἱ Αἰγύπτιοι. Γεμίζανε ὁλόκληρη τὴν ἐπιφάνεια τῶν τοίχων μὲ ἀλλόκοτες καὶ ἀκίνητες εἰκόνες καὶ ἱστορίζανε μὲ αὐτὲς τὶς περιπέτειες τῶν θεῶν καὶ τῶν βασιληάδων τους. Οἱ Ἕλληνες ὅμως ἔδωσαν πρωτοτυπία καὶ τάξι στὸ ἀνάγλυφον. Ἡ τέχνη αὐτὴ ἀρχίζει ἀπὸ τὰ μέσα τοῦ ἑβδόμου αἰῶνος πρὸ Χριστοῦ, ὁπόταν καταργήθηκε ὁ Αἰγαιοπελασγικὸς ρυθμὸς στὴν ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἐπεβλήθη ὁ νέος Δωρικὸς ρυθμός.

Τότε τὰ αἰγαιοπελασγικὰ δώματα, οἱ εὐθύγραμμες δηλαδὴ ταράτσες, ποὺ ἡ παράδοσι ζῆ ἀκόμα στὰ νησιὰ τοῦ Αἰγαίου, καταργήθηκαν καὶ ἀντικατεστάθηκαν μὲ τὴ δωρικὴ διπλῆ στέγη. Στὶς στενότερες πλευρὲς τοῦ ναοῦ πάνω ἀπὸ τὸ κάθετο ἐπιστήλιον ὑψώθηκε ἕνας τρίγωνος τοῖχος (τύμπανον) γιὰ ν' ἀκουμπᾶνε πάνω του οἱ μεγαλύτεροι δοκοί.

Καὶ ἐπειδὴ εἶδαν τὸν τρίγωνο αὐτὸ τοῖχο νὰ μοιάζῃ μὲ ἀετὸ μὲ τὰ δυό του φτερὰ ἁπλωμένα τὸν εἶπαν ἀέτωμα.

Τὸ ἀέτωμα πράγματι παρουσίαζε ἀπὸ μακρυὰ ὄψι ὑπέροχη καὶ μεγαλόπρεπη κι' ἐκρίθη κατάλληλο γιὰ νὰ κοσμηθῇ μὲ ὡραῖες ἀνάγλυφες παραστάσεις.

Καὶ ἔτσι σιγὰ - σιγὰ μὲ τὴν ἐξέλιξι τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ τὸ τρίγωνο αὐτὸ τμῆμα τοῦ ναοῦ, γεννημένο ἀπὸ πρακτικὴ ἀνάγκη, κατήντησε νὰ γίνῃ ἡ πιὸ τέλεια ἀναπαράστασι τῆς μυθολογίας καὶ τῆς ἐσωτερικῆς πάλης τοῦ Ἀνθρώπου.

Καὶ ὅμως τὸ πρόβλημα τοῦ γεμίσματος τοῦ τριγώνου διαστήματος τοῦ ἀετώματος δὲν ἐλύθη, ὅπως θὰ νομίζῃ ἴσως κανείς, ὅλο μὲ μιᾶς, ἀλλὰ χρειάστηκαν προσπάθειες ἄπειρες καὶ πειράματα ἀτέλειωτα γι' αὐτό, γιατὶ τὸ τρίγωνο σχῆμα παρουσίαζε δυσκολία γιὰ τὴ διακοσμητικὴ σύνθεσι τῆς παραστάσεως ποὺ θὰ ἐφαρμοσθῇ μέσα στὸ διάστημά του.

Γι' αὐτὸ βλέπουμε ὅτι τὰ πρῶτα ἀετώματα περιλαμβάνουν τὰ καταλληλότερα γιὰ τὸ σκοπὸ αὐτὸ σχήματα. Τὰ παράξενα τέρατα τῆς μυθολογίας μὲ τὰ ἕρποντα κορμιὰ σὰν τοῦ φειδιοῦ ἔδωσαν τὴν πρώτη σύλληψι τῆς διακοσμήσεως τοῦ ἀετώματος.

Τὸ τρικέφαλο τέρας ἀπὸ πουρὶ ποὺ ἤτανε στὸ ἀέτωμα τοῦ Ἑκατομπέδου τῆς Ἀκροπόλεως τῶν Ἀθηνῶν μᾶς δείχνει τί ἤτανε οἱ πανάρχαιες ἐκεῖνες παραστάσεις τῶν τεραστίων δωρικῶν ναῶν, καὶ μπορεῖ νὰ τὸ θαυμάσῃ κανεὶς στὸ Μουσεῖον τῆς Ἀκροπόλεως.

Καὶ τί παράδοξο, ἀλήθεια, φανταστικὸ θηρίο μὲ τρία γενειοφόρα κεφάλια, μὲ μάτια κυανᾶ, μὲ εἰρωνικὸ χαμόγελο καὶ μπλὲ μαλλιὰ καὶ τὸ κορμί του στολισμένο μὲ μαῦρες ἢ ἄσπρες λουρίδες.

Τί δροσερὴ καὶ ζωντανὴ ἡ σύλληψι τῆς πρωτόγονης ἐκείνης τέχνης τῶν ἀρχαϊκῶν ναῶν ποὺ χάθηκε σὰν ὄνειρο παραμυθιοῦ. Καὶ τί ναοὶ ὑπερήφανοι, πελώριοι κι' ἐπιβλητικοὶ ποὺ λάμπανε στὰ χαράματα τοῦ πρώτου Δωρικοῦ πολιτισμοῦ στὴν Κόρινθο, στὴν Κέρκυρα, στὴν Πελοπόννησο, στὴν Ἀττικὴ καὶ ἀλλοῦ!

Ἀφοῦ λοιπὸν τὰ τέρατα καὶ τὰ διάφορα παράξενα ζῶα προσέφεραν τὰ πρῶτα κι' εὐκολώτερα θέματα γιὰ τὴν παράστασι τῶν ἀετωμάτων, ἄρχισε νὰ ἀντιμετωπίζεται καὶ ἡ σύνθεσι τῆς ἀνθρώπινης μορφῆς.

Καὶ ὅταν ὑπερπηδήθηκε κι' ἡ δυσκολία αὐτή, τότε τὸ ἀνάγλυφον τοῦ ἀετώματος φτάνει στὴν πρώτη του ἀκμή, ὅπως τὸ βλέπουμε στοὺς θησαυροὺς τῶν Δελφῶν μικροὶ ναΐσκοι μὲ δύο Καρυάτιδες ὡς κολῶνες στὴν πρόσοψι.

Ὁ ρυθμὸς τοῦ πρώτου αὐτοῦ σταθμοῦ τῆς ἑλληνικῆς γλυπτικῆς ποὺ διεμόρφωσε τὸ ἀνθρώπινο κορμὶ λέγεται Ἀρχαϊκὸς καὶ ἡ σύνθεσι τῶν μορφῶν παίρνει ρυθμικὴ κίνησι.

Ὕστερα ἀπὸ τὴ ναυμαχία τῆς Σαλαμῖνος, ὅπως ἄλλαξαν τὰ ἤθη κι' οἱ ἰδέες, τὸ ἴδιο ἔπαθε κι' ἡ τέχνη: ἀρχίζει νὰ μεταρρυθμίζεται μὲ βήματα τολμηρά. Ἡ διακοσμητικὴ σύνθεσι ἐπιδιώκει νὰ βρῇ τὴν κίνησι μέσα στὴν ἁπλῆ φυσικότητα κι' ὄχι μέσα στὸ συμβατικὸ ρυθμὸ τῆς γραμμῆς. Παράδειγμα τέτοιας μεταρρύθμισης μᾶς προσφέρουν τὰ ἀετώματα τοῦ Ναοῦ τῆς Ἀφαίας στὴν Αἴγινα.

Ἡ νίκη κατὰ τῶν Περσῶν φέρνει ἄλλη μεταρρύθμισι στὴν τέχνη, ὅπως καὶ στὰ ἤθη. Στὸ πελώριο ἀέτωμα τοῦ Ναοῦ τοῦ Διὸς στὴν Ὀλυμπία βλέπουμε τὴ νέα ἀλλαγὴ αὐτή. Ἡ τέχνη καὶ ὁ ρυθμὸς ἐπιδιώκει νὰ προσανατολισθῇ πρὸς τὴν σκέψι καὶ στὰ πάθη. Τὰ θέματα παίρνουν ἠθικὴ ἔννοια.

Στὸ ναὸ τοῦ Παρθενῶνος στὴν Ἀθῆνα τὸ ἀέτωμα λέει τὴν τελευταία λέξι. Ὁ ρυθμὸς προσανατολίζεται τώρα πρὸς τὴν γαλήνη, τὴν ὑπέρτατη ἰδέα καὶ σοφία.

ΤΖ. ΚΑΪΜΗΣ

Ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεύς, ἡ Α. Β. Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, ...
παδήμας καὶ ἀνώτατοι ἀξιωματικοὶ κατ...

Μία χαριτωμένη μικρὰ τοῦ Συνοικισμοῦ 4ης Αὐγούστ...
χηγὸν κατὰ τὴν ἑορτ...

ΜΑΣ ΡΕΠΟΡΤΑΖ

ὁ 'Αρχηγός, ὁ 'Υφυπουργὸς τῶν Στρατιωτικῶν κ. Πα-
μίαν ἐπίσκεψίν τους εἰς τοὺς στρατῶνας.

υ (πρώην Δραπετσῶνος) προσφέρει ἄνθη εἰς τὸν 'Αρ-
ὴν τῆς Πρωτομαγιᾶς.

ΤΟ ΣΑΡΑΝΤΑΗΜΕΡΟ ΣΤΟ ΑΓΙΟΝ ΟΡΟΣ

Τὴν ἴδια ἐποχὴ ποὺ γιορτάζουμε τὴν 'Ανάστασι τοῦ Χριστοῦ, χαιρόμαστε καὶ γιὰ τὴν ἀνοιξιάτικη ἀνανέωσι τῆς φύσεως. Τὸ σαρανταήμερο, δηλαδὴ τὸ διάστημα ἀπὸ τὸ Πάσχα ἕως τὴ γιορτὴ τῆς 'Αναλήψεως, ἀποτελεῖ καὶ τὴν ἀρχὴ τῆς ἀνοίξεως στὴν 'Ελλάδα. Εἶναι γνωστὸ ὅτι ἡ 'Ορθόδοξος 'Εκκλησία σ' ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα ἑορτάζει τὴν 'Ανάστασι τοῦ Σωτῆρος καὶ ὁ λαός μας μὲ διάφορα ἔθιμα συμμετέχει σ' αὐτὸ τὸν ἑορτασμό. Μὰ παράλληλα ἐκδηλώνουμε καὶ τὴν χαρά μας γιὰ τὴν ἀνανέωσι τῆς φυσικῆς ὠμορφιᾶς, γιὰ τὸν ἀνοιξιάτικο πανηγυρισμὸ τοῦ ὑπαίθρου...

Σὲ διάφορα μέρη τῆς 'Ελλάδος γίνονται κατὰ τὸ σαρανταήμερο τοῦ Πάσχα ὑπαίθρια πανηγύρια. Μέσα στὴ χαρὰ τῆς φύσεως, ποὺ ξαναγεννιέται, γιορτάζουν οἱ χριστιανοί. "Οταν γίνωνται τὰ θρησκευτικὰ αὐτὰ πανηγύρια, οἱ πιστοὶ πηγαίνουν τὸ πρωΐ στὴν ἐκκλησία καὶ κατόπιν βγαίνουν στὸ ὕπαιθρο. 'Εκεῖ, κάτω ἀπὸ τὰ δένδρα, ψήνονται ἀρνιά, γίνονται χοροὶ καὶ τραγούδια μὲ λαϊκὰ μουσικὰ ὄργανα. "Ετσι γίνεται διπλὸς ἑορτασμός.

Τέτοια ὑπαίθρια πανηγύρια, θρησκευτικὰ καὶ κοσμικὰ μαζί, γίνονται τὸ σαρανταήμερο σὲ πολλὰ χωριὰ τῆς Κερκύρας. 'Αλλὰ στὴν Κέρκυρα κατὰ τὸ σαρανταήμερο, ἀπὸ τὴν Δευτέρα τοῦ Πάσχα ὡς τὴν ἡμέρα τῆς 'Αναλήψεως, γίνονται καὶ θρησκευτικὲς λιτανίες στὰ διάφορα χωριά. Στὴν κορυφὴ τῆς πομπῆς εἶναι τὸ βυσινόχρωμο μεγάλο «φλάμπουρο» τῆς 'Εκκλησίας μὲ τὶς χρυσὲς καὶ πολύχρωμες ἁγιογραφίες. Καὶ ἀκολουθοῦν ἅγιες εἰκόνες, παπάδες, κόσμος...

'Αλλά, κατὰ τὸ σαρανταήμερο, τὸ φλάμπουρο παρουσιάζεται τιμητικὰ καὶ στὶς κηδεῖες. "Αν πεθάνῃ κανένας στὰ χωριὰ κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τοῦ Πασχαλινοῦ ἑορτασμοῦ, κηδεύεται μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸ φλάμπουρο. "Οταν ὅμως περάσῃ ἡ γιορτὴ τῆς 'Αναλήψεως, ὁποιος καὶ νὰ πεθάνῃ, τὰ φλάμπουρα δὲν βγαίνουν ἀπὸ τὴν ἐκκλησία. Μονάχα ἂν πεθάνῃ ἱερωμένος γίνεται τιμητικὴ ἐξαίρεσι καὶ πάει στὴν κηδεία καὶ τὸ φλάμπουρο.

Αὐτὰ τὰ ἔθιμα ἐπικρατοῦν στὰ χωριὰ γιὰ τὸ σαρανταήμερο. Μὰ ἀκόμη μεγαλύτερη μεταβολὴ συνθηκῶν, κατὰ τὴν ἑορταστικὴ αὐτὴ περίοδο, γίνεται στὸ "Αγιον "Ορος.

'Εκεῖ, μόλις μπῇ ἡ ἄνοιξι, ἡ φύσις πανηγυρίζει μὲ τρόπο καταπληκτικό. Γιατὶ ὅλος ὁ "Αθως εἶναι σὰν περιβόλι γεμᾶτο μὲ πρασινάδα καὶ ρυάκια. Σὰν μπαίνει ἡ ἄνοιξι, γεμίζει ὁ τόπος ἀπὸ πεταλοῦδες, ἀπὸ μυριάδες πουλιῶν, ἀπὸ ἀμέτρητα λουλούδια, ἀπὸ χαρὰ καὶ εὐδαιμονία! Καὶ τὴν ἴδια ἐποχὴ φθάνει ἡ γιορτὴ τοῦ Πάσχα. 'Η σιωπηλὴ καλογερικὴ κοινωνία ἀλλάζει ξαφνικὰ ὁλόκληρη! Τὴν μελαγχολία διαδέχεται γιὰ σαράντα μέρες ἡ χαρά!...

"Ολα ἀλλάζουν ξαφνικὰ ἐκεῖ. 'Ακόμα κι' ὁ χαιρετισμός. Σ' ὅλο τὸ ἄλλο χρονικὸ διάστημα οἱ καλόγηροι τοῦ 'Αγίου "Ορους χαιρετοῦν μὲ τὴν λέξι «Εὐλογεῖτε». Δὲν λένε ποτὲ «Καλημέρα», «Καλησπέρα» ἢ «Καληνύχτα». Μόλις ὅμως γίνῃ ἡ 'Ανάστασι καὶ σ' ὅλο τὸ διάστημα τοῦ σαρανταήμερου οἱ καλόγεροι χαιρετῶνται ἔτσι:

— Χριστὸς 'Ανέστη, λέει ὁ ἕνας.

— 'Αληθῶς 'Ανέστη, ἀπαντᾷ ὁ ἄλλος.

Κάθε ἄλλος ἐγκόσμιος χαιρετισμὸς ξεχνιέται ἐμπρὸς στὸ ἄγγελμα τῆς 'Αναστάσεως τοῦ Χριστοῦ!

Χαρὰ γενικὴ σκορπιέται σ' ὅλο τὸ "Ορος κατὰ τὸ σαρανταήμερο. "Ελληνες, Ρῶσσοι, Σέρβοι, Βούλγαροι καὶ Ρουμᾶνοι καλόγεροι, σφιχτὰ ἑνωμένοι μὲ τὴν ἴδια ὀρθόδοξη πίστι, ἀνταμώνονται φιλικὰ καὶ χαιρετίζονται ἐγκάρδια. Κι' οἱ ἀλλοεθνεῖς καλόγεροι συνηθίζουν κατὰ τὶς ἡμέρες αὐτὲς τῆς χαρᾶς νὰ φοροῦν καὶ ράσα χρωματιστά. Οἱ "Ελληνες φοροῦν μαῦρα. Μὰ οἱ ἄλλοι συνηθίζουν τώρα νὰ φοροῦν καὶ μώβ, βυσσινιὰ ἢ σκοῦρα μπλέ. Χρώματα χαρμόσυνα, ποὺ δὲν τὰ φοροῦν στὶς μέρες τῆς νηστείας καὶ τῆς Μεγάλης 'Εβδομάδος, μὰ τὰ χαίρονται κατὰ τὶς ἡμέρες τοῦ Πάσχα. Φοροῦν ἀκόμα καὶ φαιά, δηλαδὴ σταχτιά, ράσα. Αὐτὰ ὅμως εἶναι περισσότερο βυζαντινά. Ξέρουμε ὅτι οἱ παλαιοὶ Βυζαντινοὶ γαλόγηροι ἐφόρουν «τριβώνια φαιά». Τὰ μαῦρα ράσα ἐπεκράτησαν ἀργότερα.

Μὰ μεγάλη μεταβολὴ μὲ τὸ Πάσχα γίνεται καὶ στὴ δίαιτα τῶν καλογέρων. Μετὰ τὴν νηστεία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, τώρα «καταλύεται τὸ ἔλαιον καὶ ὁ οἶνος» σ' ὅλο τὸ σαρανταήμερο καὶ συχνὰ στὴν «τράπεζα» ὑπάρχει καὶ ψάρι. Αὐτὰ γίνονται στὰ «κοινόβια» μοναστήρια, ὅπου σ' ὅλο τὸ διάστημα τῆς Σαρακοστῆς ὄχι μόνο δὲν τρῶνε ψάρια, μὰ δὲν ἐπιτρέπεται οὔτε κρασί, οὔτε λάδι. Μάλιστα οἱ καλόγεροι τρώγουν τὴν σαρακοστὴ μόνο μιὰ φορὰ τὴν ἡμέρα, κατὰ τὶς 4 τὸ ἀπόγευμα. Κατὰ τὸ σαρανταήμερο τρώγουν δύο φορές. Κάθονται στὴν «τράπεζα». Καί, ἐνῷ διαβάζονται συναξάρια καὶ χαρμόσυνα κείμενα τῆς 'Αναστάσεως, οἱ καλόγεροι τρώγουν μπακαλιάρο ἢ φρέσκο ψάρι, ἁλμυρὲς σαρδέλλες καὶ σαλατικά. Σαράντα μέρες ξεχνοῦν τὴ νηστεία. Πίνουν μάλιστα καὶ κρασί. Μονάχα κρέας δὲν τρώγουν ποτέ.

Στὰ «ἰδιόρρυθμα» ὅμως μοναστήρια, ὅπου οἱ καλόγεροι δὲν κάθονται σὲ κοινὴν τράπεζα, μὰ τρώγουν στὰ κελλιά τους, τρῶνε κατὰ τὸ σαρανταήμερο καὶ κρέατα τράγου ἢ γουρουνόπουλου ἢ ὄρνιθας. Μερικοὶ τρῶνε καὶ αὐγὰ καὶ πιτσούνια. Μὰ αὐτὰ τὰ τελευταῖα κανονικὰ ἐπιτρέπονται μόνο στοὺς ἀρρώστους καλογέρους.

"Ετσι ἀλλάζουν ὅλα στὸ "Αγιον "Ορος κατὰ τὸ Πάσχα καὶ κατὰ τὸ σαρανταήμερο. "Ανθρωποι καὶ φύσις πανηγυρίζουν. Καὶ μέσα στὴ σιωπὴ τῆς μοναστικῆς πολιτείας, ὅπου ἀπαγορεύεται κάθε «κοσμικὸν ᾆσμα», κάθε πυροβολισμὸς ἢ κρότος, κάθε χαρμόσυνη φωνή, ἀκούγονται γιὰ σαράντα μόνο ἡμέρες ψαλμῳδίες χαρούμενες. Εἶναι τὰ ἀναστάσιμα τροπάρια τῆς περιόδου αὐτῆς: τὸ «'Αναστάσεως ἡμέρα καὶ λαμπρυνθῶμεν λαοί» καὶ τόσα ἄλλα. Καὶ συχνότερα ἀπὸ ὅλα ἀκούεται ἀπὸ κελλιά, σκῆτες, καλύβες καὶ καθίσματα ἀσκητῶν τὸ «Χριστὸς 'Ανέστη» — τὸ χαρμόσυνο καὶ αἰώνιο κήρυγμα τῆς 'Αναστάσεως τοῦ Χριστοῦ...

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Τὴν ὥρα ποὺ μ' ἔπαιρνε ὁ ὕπνος, θυμήθηκα ἕνα λόγο ποὺ τὸν ἔλεγε συχνὰ ὁ Βιτάλης: «Ἡ τύχη πηγαίνει σ' ἐκείνους ποὺ δὲν τὴν ἔχουν ἀνάγκη». Μιὰ τόσο καλὴ εἴσπραξι ἦταν βέβαια σημάδι πὼς ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ θὰ παρουσιαζόνταν οἱ γονεῖς μου! Κι' εἶχα τόση πεποίθησι στὰ προαισθήματά μου, ὥστε τὴν ἄλλη μέρα θὰ καθόμουν στὸ ξενοδοχεῖο νὰ τοὺς περιμένω, ἂν ὁ Ματτίας δὲν μὲ ἀνάγκαζε νὰ βγῶ ἔξω, νὰ παίξω καὶ νὰ τραγουδήσω μαζί του. Ἔτσι καὶ τὴν ἡμέρα αὐτὴ κερδίσαμε ἄλλα ἕνδεκα φράγκα.

— Ἂν δὲν ἦταν νὰ πλουτίσουμε σὲ λίγο ἀπὸ τοὺς γονεῖς σου, θὰ πλουτίζαμε μονάχοι μας, κι' αὐτὸ θὰ ἦταν πολὺ πιὸ ὡραῖο! εἶπε γελῶντας ὁ Ματτίας.

Πέρασαν ἔτσι τρεῖς ἡμέρες χωρὶς νὰ παρουσιασθῆ κανεὶς καὶ τίποτα. Κάθε φορὰ ποὺ ρωτοῦσα τὴν ξενοδόχα, μοῦ ἀπαντοῦσε στερεότυπα: «Κανένας δὲν ἐζήτησε τὸ Μπαρμπερῆ· κανένα γράμμα δὲν ἦλθε γιὰ σᾶς ἢ γιὰ τὸ Μπαρμπερῆ!». Ἀλλὰ τὴν τετάρτη ἡμέρα μοῦ ἔδωσε ἕνα γράμμα.

Ἦταν ἡ ἀπάντησι τῆς μάνας Μπαρμπερίνας, ἢ καλύτερα ἡ ἀπάντησι που ἔβαλε νὰ μοῦ γράψουν, γιατὶ δὲν ἤξερε γράμματα.

Μοῦ ἔλεγε πὼς εἶχε μάθει τὸ θάνατο τοῦ ἀντρός της καὶ πὼς λίγον καιρὸ πρωτήτερα εἶχε λάβει ἀπ' αὐτὸν ἕνα γράμμα ποὺ μοῦ τὸ ἔστελνε, γιατὶ ἐνόμιζε πὼς μποροῦσε νὰ μοῦ χρησιμεύση, ἀφοῦ εἶχε πληροφορίες γιὰ τὴν οἰκογένειά μου.

— Γρήγορα, γρήγορα! φώναξε ὁ Ματτίας. Νὰ διαβάσουμε τὸ γράμμα τοῦ Μπαρμπερῆ!

Τὸ ἄνοιξα μὲ συγκίνησι καὶ διάβασα:

«Ἀγαπητή μου γυναῖκα,

Εἶμαι ἄρρωστος στὸ νοσοκομεῖο καὶ φοβᾶμαι πὼς δὲν θὰ ξανασηκωθῶ. Ἂν εἶχα τὴ δύναμι, θὰ σοῦ ἔγραφα πὼς μὲ βρῆκε αὐτὴ ἡ ἀρρώστεια· μὰ δὲν μπορῶ, οὔτε εἶναι ἀνάγκη νὰ γράψω πολλά, κι' ἔρχομαι εὐθὺς στὰ σπουδαιότερα. Μάθε λοιπόν, πὼς ἂν δὲν τὴν γλυτώσω, ἐσὺ πρέπει νὰ γράψης στοὺς κυρίους Γκρὴθ καὶ Γκέλλεϋ, Γκρὴν-σκουέϊρ, Λίνκολν'σ-Ἴνν, στὸ Λονδῖνο. Εἶναι οἱ δικηγόροι ποὺ ἐπιφορτίσθηκαν νὰ βροῦν τὸν Ρεμῆ. Νὰ τοὺς γράψης πὼς ἐσὺ μόνο μπορεῖς νὰ τοὺς δώσης πληροφορίες γιὰ τὸ παιδί, ἀλλὰ κοίταξε νὰ σοῦ πληρώσουν καλὰ τὶς πληροφορίες σου. Μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ περάσης καὶ σὺ καλὰ γεράματα.

Γιὰ νὰ μάθης τώρα ποῦ βρίσκεται ὁ Ρεμῆς, γράψε σὲ κάποιο κὺρ-Πέτρο Ἀκκέν, πρώην κηπουρό, φυλακισμένο τώρα γιὰ χρέη στὸ Κλισύ, στὸ Παρίσι. Ὅλα σου τὰ γράμματα νὰ σοῦ τὰ γράφη ὁ παπᾶς μας, γιατὶ σὲ τέτοια ὑπόθεσι δὲν πρέπει νὰ ἐμπιστευθῆς τὸν τυχόντα. Καὶ μὴν κάμης τίποτα, πρὶν μάθης τὸ θάνατό μου.

Σὲ φιλῶ γιὰ ὕστερη φορά.

Μ π α ρ μ π ε ρ ῆ ς»

Δὲν εἶχα καλὰ-καλὰ τελειώσει τὸ διάβασμα, ὅταν ὁ Ματτίας πετάχθηκε μ' ἕνα πήδημα.

— Ἐμπρός! ἐφώναξε, στὸ Λονδῖνο!

Ἤμουν τόσο σκοτισμένος ἀπ' ὅσα εἶχα διαβάσει, ὥστε κοίταξα τὸ Ματτία χωρὶς νὰ καταλάβω τί εἶπε.

— Μὰ ἀφοῦ ὁ Μπαρμπερῆς γράφει, ἐξακολούθησε, πὼς Ἄγγλοι δικηγόροι ἐπιφορτίσθηκαν νὰ σὲ βροῦν, θὰ πῆ πὼς καὶ οἱ γονεῖς σου εἶναι Ἄγγλοι.

— Μά...

— Τί; Σοῦ κακοφαίνεται ποὺ εἶναι Ἄγγλοι;

— Ναί. Ἤθελα νὰ εἶναι Γάλλοι, ἀπὸ τὴν πατρίδα τῆς Λίζας καὶ τῶν παιδιῶν.

— Κι' ἐγὼ ἤθελα νὰ εἶναι Ἰταλοί.

— Ἂν εἶμαι ὅμως Ἄγγλος, θὰ εἶμαι ἀπὸ τὴν πατρίδα τοῦ Ἀρθούρου καὶ τῆς κυρίας Μίλλιγκαν. Πάλι καλά!

— Τί θὰ πῆ ἂν εἶσαι Ἄγγλος; Μὰ εἶσαι βεβαιότατα! Ἂν οἱ γονεῖς σου ἦταν Γάλλοι, δὲν θάβαζαν Ἄγγλους νὰ τοὺς βροῦν τὸ παιδὶ ποὺ ἔχασαν στὴ Γαλλία! Κι' ἀφοῦ εἶναι Ἄγγλοι, πρέπει νὰ πᾶμε στὴν Ἀγγλία. Εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος γιὰ νὰ βρῆς τοὺς γονεῖς σου, Ρεμάκο μου!

— Νὰ γράψω, καλύτερα, σ' αὐτοὺς τοὺς δικηγόρους;

— Μπᾶ! Εὐκολώτερα συνεννοεῖται κανεὶς μιλῶντας παρὰ γράφοντας. Ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ ἤλθαμε στὸ Παρίσι, μαζέψαμε 52 φράγκα· ξοδέψαμε τὰ 9, μᾶς μένουν 43. Φθάνουν καὶ περισσεύουν γιὰ νὰ πᾶμε στὸ Λονδῖνο. Ἀπὸ τὴ Βουλώνη θὰ μποῦμε σ' ἕνα πλοῖο ποὺ θὰ μᾶς πάη κατ' εὐθεῖαν. Καὶ δὲν θὰ πληρώσουμε πολλά.

— Πῶς τὸ ξέρεις; Πῆγες ποτὲ στὸ Λονδῖνο;

— Ὄχι· στὸ Ἱπποδρόμιο ὅμως εἴχαμε δυὸ κ λ ά ο υ ν ποὺ ἦταν Ἄγγλοι. Πολλὲς φορὲς μοῦ μίλησαν γιὰ τὸ Λονδῖνο. Μ' ἔμαθαν μάλιστα καὶ κάμποσα ἀγγλικά, γιὰ νὰ μιλοῦμε χωρὶς νὰ καταλαβαίνη ἡ γρηὰ-Γκασσόταινα, ποὺ ἦταν μιὰ περίεργη!... Ἔννοια σου κι' ἐγὼ θὰ σὲ ὁδηγῶ στὸ Λονδῖνο.

— Μὰ κι' ἐγὼ ἔμαθα ἀγγλικὰ μὲ τὸ Βιτάλη.

— Ναί, μὰ τρία χρόνια τώρα θὰ τὰ ξέχασες, ἐνῶ ἐγὼ τὰ θυμοῦμαι ἀκόμα, θὰ ἰδῆς. Ἔπειτα, νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀλήθεια, θέλω νάρθῶ μαζί σου στὸ Λονδῖνο καὶ γιὰ ἄλλο λόγο.

— Τί λόγο;

— Νά, ἂν οἱ γονεῖς σου ἐρχόνταν νὰ σὲ βροῦν στὸ Παρίσι, μποροῦσε ἐξαίρετα νὰ μὴ σ' ἀφήσουν νὰ μὲ πάρης μαζί σου· ἐνῶ, ἅμα θὰ εἶμαι κι' ἐγὼ στὴν Ἀγγλία, δὲν θὰ μὲ διώξουν.

Ὁ συλλογισμὸς αὐτὸς μοῦ φάνηκε κάπως προσβλητικὸς γιὰ τοὺς γονεῖς μου· δὲν ἦταν ὅμως κι' ὅλως διόλου παράλογος. Ὑπῆρχε δηλαδὴ καὶ μιὰ μικρὴ πιθανότης νὰ γίνη ἔτσι, ὅπως ἔλεγε ὁ Ματτίας· γι' αὐτὸ καὶ μόνο δέχθηκα νὰ πάω ἀμέσως στὸ Λονδῖνο, καὶ νὰ πάω μαζί του.

— Φεύγουμε, τοῦ εἶπα.

— Ἐμπρός!

Σὲ δυὸ λεπτὰ οἱ σάκκοι μας δέθηκαν καὶ κατεβήκαμε ἕτοιμοι νὰ φύγουμε.

Ἅμα μᾶς εἶδε μὲ τὰ πράγματά μας, ἡ ξενοδόχα ἔβγαλε τὶς φωνές:

— Πῶς;! Ὁ μικρὸς κύριος φεύγει; (ὁ μικρὸς κύριος ἤμουν ἐγώ). Δὲν θὰ περιμένη λοιπὸν τοὺς γονεῖς του; Δὲν θὰ κάμη καλά· γιατὶ οἱ γονεῖς του ἐδῶ πάντα θἄρχόνταν καὶ θάβλεπαν μάλιστα καὶ πόσο τὸν περιποιούμαστε.

Μὰ ἡ εὐγλωττία αὐτὴ δὲν μπόρεσε νὰ μὲ κρατήση, κι' ἀφοῦ ἐπλήρωσα τὸ λογαριασμό μας, βγῆκα στὸ δρόμο, ὅπου μὲ περίμεναν ὁ Ματτίας κι' ὁ Κάπης.

— Νὰ πᾶμε στὸ Λονδῖνο!...

— Δὲν μπορῶ νὰ ξέρω τουλάχιστο ποῦ πᾶτε; μοῦ φώναξε ἡ ξενοδόχα.

Ἀλήθεια, φρόνιμο ἦταν νὰ τῆς ἀφήσω τὴ διεύθυνσί μου. Ἐγύρισα καὶ τὴν ἔγραψα στὸ βιβλίο της.

— Στὸ Λονδῖνο;! ἔβγαλε πάλι τὶς φωνὲς ἡ γρηά. Δυὸ μουρέλια ὁλομόναχα στὸ Λονδῖνο! Φοβερό!

Πρὶν φύγουμε γιὰ τὴ Βουλώνη, ἔπρεπε νὰ πᾶμε ν' ἀποχαιρετήσουμε τὸν πατέρα.

Δὲν ἦταν θλιβερὴ αὐτὴ ἡ ἐπίσκεψι. Μὲ μεγάλη του χαρὰ ἔμαθε ὁ πατέρας πὼς πήγαινα νὰ βρῶ τὴν οἰκογένειά μου, κι' ἐγὼ πάλι μὲ μεγάλη εὐχαρίστησι τοῦ ὑποσχέθηκα πὼς δὲν θ' ἀργοῦσα νὰ γυρίσω μὲ τοὺς γονεῖς μου γιὰ νὰ τὸν βγάλω ἀπὸ τὴ φυλακή.

— Στὸ καλό, παιδί μου, καὶ καλὴ τύχη! Ἂν δὲν εἶναι νὰ γυρίσης ὅσο γρήγορα λές, γράψε μου.

— Ὄχι, θὰ γυρίσω!

Τὴν ἡμέρα ἐκείνη περπατήσαμε χωρὶς νὰ σταθοῦμε ὡς τὴ Μουασέλλη, ὅπου κοιμηθήκαμε σ' ἕνα κτῆμα, γιατὶ ἔπρεπε νὰ οἰκονομήσουμε τὰ λεπτά μας γιὰ τὸ ταξίδι. Ὁ Ματτίας ἔλεγε πὼς δὲν θὰ ἐστοίχιζε πολύ· ἀλλὰ πόσο;

Καθὼς πηγαίναμε, μοῦ μάθαινε ἀγγλικὲς λέξεις, γιατὶ μιὰ σκέψι μοῦ εἶχε προξενήσει μεγάλη ἀνησυχία: Ἂν οἱ γονεῖς μου δὲν καταλάβαιναν γαλλικά, οὔτε ἰταλικά, πῶς θὰ μπορούσαμε νὰ συνεννοηθοῦμε; Κι' αὐτὸ θὰ μᾶς στενοχωροῦσε πολύ. Τί θάλεγα στ' ἀδέλφια μου, ἂν εἶχα; Δὲν θἄμουν γι' αὐτὰ σὰν ξένος, ἀφοῦ δὲν θὰ μποροῦσα νὰ τοὺς μιλῶ; Ὅσες φορὲς συλλογίστηκα τὴν ἐπιστροφή μου στὸ πατρικὸ σπίτι, ποτὲ δὲν μοῦ ἦλθε ἡ ἰδέα πὼς μποροῦσα νὰ βρεθῶ μπερδεμένος ἐπειδὴ δὲν θάξερα μιὰ ξένη γλῶσσα!

Καὶ θὰ χρειαζόταν, βέβαια, πολὺς καιρὸς γιὰ νὰ μάθω τ' ἀγγλικά, ποὺ μοῦ φαινότανε πολὺ δύσκολα.

Ἐκάμαμε ὀκτὼ ἡμέρες γιὰ νὰ φθάσουμε ἀπὸ τὸ Παρίσι στὴ Βουλώνη· γιατὶ σταματήσαμε ἀπὸ λίγο στὶς κυριώτερες πόλεις ποὺ βρέθηκαν στὸ δρόμο μας: στὸ Μπωβαί, στὴν Ἀμπεβίλλη, στὸ Μοντρέϊγ, ὅπου δώσαμε καὶ παραστάσεις, γιὰ νὰ μὴ λιγοστέψη τὸ κεφάλαιό μας. Ὅταν φθάσαμε στὴ Βουλώνη, εἴχαμε ἀκόμη τριανταδύο φράγκα, δηλαδὴ πολὺ περισσότερα ἀπ' ὅσα χρειαζόταν γιὰ τὰ ναῦλά μας.

Ἐπειδὴ ὁ Ματτίας δὲν εἶχε ἰδῆ ποτὲ θάλασσα, ὁ πρῶτός μας περίπατος ἔγινε στὴν προκυμαία. Στάθηκε λίγες στιγμὲς μὲ τὰ μάτια προσηλωμένα στὰ ὁμιχλώδη βάθη τοῦ ὁρίζοντα· ἔπειτα κροτάλισε τὴ γλῶσσά του κι' ἐδήλωσε πὼς τὸ θέαμα ἦταν ἄσχημο, μελαγχολικὸ καὶ βρώμικο.

Ἄνοιξε τότε συζήτησι μεταξύ μας, γιατὶ πολλὲς φορὲς εἴχαμε μιλήσει γιὰ τὴ θάλασσα κι' ἐγὼ τοῦ ἔλεγα πάντα πὼς ἦταν τ' ὡραιότερο πρᾶγμα ποὺ μποροῦσε κανεὶς νὰ ἰδῆ. Ὑποστήριξα καὶ τώρα τὴ γνώμη μου.

— Μπορεῖ νὰ ἔχης δίκηο, εἶπε ὁ Ματτίας, ὅταν ἡ θάλασσα εἶναι γαλανή, σὰν αὐτὴ ποὺ λὲς πὼς εἶδες στὴ Σέττη. Μὰ ὅταν εἶναι σὰν καὶ τούτη δῶ κιτρινοπράσινη κι' ἔχη ἀπάνω της ἕναν οὐρανὸ σταχτερὸ μὲ μεγάλα σύννεφα σκοῦρα, εἶναι ἄσχημο πρᾶγμα, πολὺ ἄσχημο καὶ δὲν σοῦ κάνει καμμιὰ ὄρεξι νὰ ταξιδέψης.

Τὶς περισσότερες φορὲς ὁ Ματτίας κι' ἐγὼ ἤμαστε σύμφωνοι· ἢ παραδεχόταν τὴ γνώμη μου ἢ παραδεχόμουν τὴ δική του. Μ' αὐτὴ τὴ φορὰ κανένας δὲν ἐννοοῦσε νὰ ὑποχωρήση κι' ἐγὼ μάλιστα ἐδήλωσα πὼς αὐτὴ ἡ πράσινη θάλασσα μὲ τὸν ὁμιχλώδη ὁρίζοντα καὶ μὲ τὰ μεγάλα σύννεφα ποὺ τὰ ἔσπρωχνε ὁ ἄνεμος ἐδῶ κι' ἐκεῖ, ἦταν πολὺ πιὸ ὡραία ἀπὸ μιὰ γαλανὴ θάλασσα κάτω ἀπὸ γαλανὸ οὐρανό.

— Τὸ λὲς αὐτὸ γιατ' εἶσαι Ἄγγλος, ἀποκρίθηκε ὁ Ματτίας καὶ γιατὶ αὐτὴ ἡ θάλασσα εἶναι τῆς πατρίδας σου!

Τὸ βαπόρι τοῦ Λονδίνου, καθὼς ἐμάθαμε, θάφευγε στὶς τέσσερις τὸ πρωΐ. Καὶ ἀπὸ τὶς τρισήμιση ἤμαστε μέσα, ἐγκατεστημένοι ὅσο

μπορούσαμε καλλίτερα, πίσω ἀπὸ ἕνα σωρὸ κασσόνια, ποὺ μᾶς προφύλαγε κάπως ἀπὸ τὸν ὑγρὸ κρύο βοριά.

Στὸ φῶς μερικῶν φαναριῶν εἴδαμε ποὺ φόρτωναν τὸ πλοῖο. Τὰ καρούλια ἔτριζαν, οἱ κάσσες ποὺ κατέβαζαν στὸ ἀμπάρι κροτοῦσαν καὶ κάθε τόσο οἱ ναῦτες πετοῦσαν λίγες λέξεις μὲ τραχειὰ προφορά. Ἀλλὰ τὸν περισσότερο θόρυβο τὸν ἔκανε ὁ ἀτμός, καθὼς ξέφευγε ἀπὸ τὴ μηχανὴ σὲ μικρὰ ἄσπρα κουβάρια. Κτύπησε ἕνα κουδοῦνι, λύθηκαν τὰ σχοινιὰ καὶ ξεκινήσαμε γιὰ τὴν πατρίδα μου!

Πολλὲς φορὲς εἶχα πῆ στὸ Ματτία πὼς δὲν ὑπάρχει τίποτα πιὸ διασκεδαστικὸ ἀπὸ ἕνα περίπατο μὲ πλοῖο. Γλιστρᾶς ἀπαλὰ ἀπάνω στὸ νερό, χωρὶς νὰ καταλαβαίνῃς τὸ δρόμο ποὺ κάνεις. Κάτι ἔξοχο, ἀλήθεια, ἕνα ὄνειρο!

Μιλῶντας ἔτσι, θυμώμουν τὸν «Κύκνο» καὶ τὰ ταξίδια ποὺ εἴχαμε κάμει στὰ διάφορα κανάλια. Ἡ θάλασσα ὅμως δὲν εἶναι κανάλι. Καὶ μόλις βγήκαμε ἀπὸ τὸ μῶλο, τὸ βαπόρι ἄρχισε νὰ κουνιέται φοβερά, νὰ χώνεται βαθειὰ στὰ νερὰ καὶ πάλι νὰ σηκώνεται ψηλὰ καὶ πάλι νὰ χώνεται, ἀκατάπαυστα. Μὲ τὰ κουνήματα αὐτὰ ὁ ἀτμὸς ἐξέφευγε ἀπὸ τὸ φουγάρο μὲ κρότο σπαρακτικό, ἔπειτα ἄξαφνα γινόταν ἡσυχία καὶ δὲν ἄκουγες παρὰ τοὺς τροχοὺς ποὺ κτυποῦσαν τὴ θάλασσα, πότε ἀπὸ τὸ ἕνα πλευρὸ καὶ πότε ἀπὸ τἄλλο, κατὰ τὴν κλίσι τοῦ βαποριοῦ.

— Τί ὡραῖα ποὺ γλιστρᾶμε! μοῦ εἶπε περιπαιχτικὰ ὁ Ματτίας.

Τί νὰ τοῦ πῶ; Μιλιά!

Ἀκόμα χειρότερα ὅταν βγήκαμε στ' ἀνοικτά, γιατὶ βρήκαμε μιὰ θάλασσα πολὺ φουσκωμένη.

Ἄξαφνα ὁ Ματτίας, ποὺ κάμποση ὥρα δὲν μιλοῦσε, σηκώθηκε ἀπότομα.

— Τί ἔχεις; τοῦ εἶπα.

— Ἄσε με, γιατὶ δὲν εἶμαι καλά. Παραχορεύουμε καὶ μοὔρχεται ἐμετός.

— Σὲ πιάνει ἡ θάλασσα, καθὼς λένε.

— Καὶ δὲν μ' ἀφίνει!...

Ἔτρεξε κι' ἔσκυψε ἀπὸ τὴν κουπαστή...

Ἄ, πόσο ὑπέφερε ὁ καϋμένος μου ὁ Ματτίας! Τὸν πῆρα στὴν ἀγκαλιά μου, τὸν κάθισα πιὸ ἀναπαυτικὰ σ' ἕνα κασσόνι, τὸν ἔβαλα ν' ἀκουμπήσῃ τὸ κεφάλι του στὸ στῆθός μου. Τοῦ κάκου! Ἀναστέναζε, βογγοῦσε καὶ κάθε τόσο σηκωνόταν ξαφνικά, ἔτρεχε στὴν κουπαστὴ καὶ ξαναγύριζε σὲ λίγο, τρικλίζοντας, νὰ καθήσῃ κοντά μου καὶ ν' ἀκουμπήσῃ τὸ κεφάλι του στὸ στῆθός μου.

Κάθε φορὰ ποὺ ξαναγύριζε, μοῦ ἔδειχνε τὸ γρόθο του, μισογελῶντας καὶ μισοθυμωμένος, καὶ μοῦ ἔλεγε:

— Ἄχ, ἐσεῖς οἱ Ἄγγλοι!... Δὲν ἔχετε σωθικὰ νὰ σᾶς τ' ἀνακατεύῃ ἡ θάλασσα;

— Ὄχι, εὐτυχῶς!

— Ὅταν ξημέρωσε, — καὶ ἦταν μιὰ μέρα γλωμή, σκουντουφλιασμένη, χωρὶς ἥλιο, — βρεθήκαμε μπροστὰ σὲ κάτι βραχώδη ἀκρογιάλια καὶ βλέπαμε δῶ κι' ἐκεῖ καράβια ἀκίνητα καὶ χωρὶς πανιά. Λίγο - λίγο ἡ τρικυμία ἔπεσε καὶ τὸ βαπόρι μας γλιστροῦσε τώρα ἀπάνω σὲ γαλήνια νερά, τόσο ἀπαλὰ ὅσο σχεδὸν καὶ ὁ «Κύκνος» στὸ κανάλι. Δὲν ταξιδεύαμε πιὰ σὲ θάλασσα. Δεξιὰ κι' ἀριστερὰ βλέπαμε ὄχθες δασωμένες, ἢ καλύτερα τὶς μαντεύαμε μέσα στὴν πρωϊνὴ ὁμίχλη. Εἴχαμε μπῆ στὸν ποταμό, στὸν Τάμεσι.

— Φθάσαμε στὴν Ἀγγλία! εἶπα τοῦ Ματτία.

Μὰ δὲν ὑποδέχθηκε μὲ χαρὰ αὐτὴ τὴν εἴδησι καί, ξαπλωνόμενος φαρδὺς - πλατὺς χάμω, μοῦ εἶπε:

— Ἄσε με νὰ κοιμηθῶ!

Ἐπειδὴ ἐμένα δὲν μὲ ζάλιζε ἡ θάλασσα καὶ δὲν εἶχα ὑποφέρει στὸ ταξίδι, δὲν αἰσθανόμουν καμμιὰ ἀνάγκη νὰ κοιμηθῶ. Ἄφησα λοιπὸν τὸ Ματτία ξαπλωμένο σὲ μιὰ ἄκρη τοῦ καταστρώματος κι' ἐγὼ μὲ τὸν Κάπη ἀνέβηκα κι' ἐκάθησα στὸ ψηλότερο κασσόνι.

Κι' ὁ Κάπης ἐπίσης δὲν ὑπέφερε στὸ ταξίδι. Ποιὸς ξέρει! Μὲ τὸν Βιτάλη μπορεῖ νὰ εἶχε ταξιδέψει πολλὲς φορές.

Ἀπὸ κεῖ-πάνω ἔβλεπα ὅλον τὸν ποταμό, μπροστὰ καὶ πίσω. Ἀπὸ τὸ δεξὶ μέρος ἦταν μιὰ ἀμμουδιά, ποὺ ὁ ἀφρὸς τὴν ἐστόλιζε μὲ μιὰ ἄσπρη ταινία· ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ ὅμως ἐνόμιζες πὼς ξανάρχιζε πάλι θάλασσα.

Μ' αὐτὸ ἦταν ὀπτικὴ ἀπάτη. Γιατὶ σὲ λίγο φάνηκαν κι' οἱ δυὸ ὄχθες, πρῶτα ὑποκύανες καὶ κατόπι καθαρώτερες, κιτρινωπές.

Στὴ μέση τοῦ ποταμοῦ στεκόταν ὁλόκληρος στόλος ἀπὸ ἀγκυροβολημένα πλοῖα κι' ἀνάμεσα σ' αὐτὰ ἔτρεχαν βαπόρια, βαποράκια, ρυμουλκά, ποὺ ἄφιναν πίσω τους μακριὲς ταινίες ἀπὸ μαῦρο καπνό.

Πόσα πλοῖα! πόσα πανιά! Ποτὲ δὲν ἐφανταζόμουν πὼς ἕνας ποταμὸς μποροῦσε νάχῃ τέτοιο πλῆθος! Ὁ Γαρούνας, ποὺ μοῦ εἶχε κάμει τόση ἐντύπωσι, δὲν ἦταν τίποτα μπροστὰ στὸν Τάμεσι ποὺ μ' ἐθάμπωνε τώρα.

(Ἀκολουθεῖ)

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΣΤΗ ΖΩΗ ΜΑΣ

Θὰ μιλήσουμε σήμερα γιὰ κάτι πού, ἂν καὶ εἶναι χιλιοειπωμένο, δὲν ἔπαυσε ὅμως, οὔτε ποτὲ καὶ θὰ παύσῃ, νὰ εἶναι ἐπίκαιρο, γιατὶ εἶναι ἀφάνταστα μεγάλη ἡ σημασία, ποὺ ἔχει τὸ βιβλίο στὴ ζωή μας.

Ὑπῆρξε μιὰ ἐποχή, πάνε 7 ἢ 8 χιλιάδες χρόνια ἀπὸ τότε, ποὺ οἱ ἄνθρωποι δὲν εἶχαν στὴ διάθεσί τους χαρτὶ γιὰ νὰ γράψουν τὰ διανοήματά τους καὶ βιβλία γιὰ νὰ τὰ μεταδίδουν. Ἔτσι στὴ Βαβυλῶνα, ὅσες σκέψεις καὶ ἀποφάσεις εἶχαν σπουδαία σημασία, καὶ ἦταν ἀπαραίτητο νὰ τὶς διατηρήσουν, τὶς χάραζαν ἀπάνω σὲ λασπόφτιαχτους πλίνθους, ποὺ ἔπειτα τοὺς ξήραιναν καὶ τοὺς ἔψηναν, γιὰ νὰ σκληρύνουν καὶ ἔτσι νὰ διατηρηθοῦν. Ἐννοεῖται πὼς δὲν μποροῦσε ὁ καθένας νὰ ἔχῃ στὴ διάθεσί του τέτοια μέσα γραφῆς, οὔτε ἦταν δυνατὸν νὰ γραφοῦν πάνω στοὺς πλίνθους οὔτε κἂν ὅσα περιέχει ἕνα ὄχι καὶ πολὺ μεγάλο σημερινὸ βιβλίο, γιατὶ θὰ χρειάζονταν τόσοι πολλοὶ καὶ θὰ ἔπιαναν τόσο χῶρο, ποὺ δὲν θάξεραν ποῦ νὰ τοὺς φυλάξουν καὶ πῶς νὰ τοὺς μεταχειριστοῦν.

Πολὺ ἀργότερα οἱ ἄνθρωποι ἔγραφαν ἐπάνω σὲ παπύρους καὶ σὲ περγαμηνές. Οἱ πάπυροι ἦταν φύλλα ἀπὸ ἕνα φυτὸ τῆς Αἰγύπτου, τὸν πάπυρο, καὶ οἱ περγαμηνὲς ἦταν κατεργασμένα δέρματα ζώων. Ἐπειδὴ τὰ ὑλικὰ αὐτὰ ἦταν πιὸ εὔκολο νὰ τὰ ἀποκτοῦν, ἄρχισαν νὰ γράφουν περισσότερα πράγματα, ἀκόμα καὶ ὁλόκληρα συγγράμματα, ποὺ τ' ἀντέγραφαν σὲ περισσότερα ἀντίγραφα. Ἔτσι ἡ παιδεία διαδόθηκε ἀρκετά, μορφώθηκαν πολλοί, καὶ μέσα σ' αὐτοὺς ξεχώρισαν μερικὰ ἐξαιρετικὰ πνεύματα, ποὺ μᾶς κληροδότησαν τὰ ἀθάνατα μνημεῖα τῆς τέχνης καὶ τῆς φιλοσοφίας, ποὺ τὰ θαυμάζει σήμερα ὅλος ὁ πολιτισμένος κόσμος καὶ μᾶς κάνουν τόσο περήφανους γιατὶ εἴμαστε Ἕλληνες.

Ἂς μὴ φαντασθοῦμε ὅμως ὅτι τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τὸ βιβλίο ἦταν τόσο κοινόχρηστο ὅσο εἶναι σήμερα. Γιὰ ν' ἀντιγραφῆ μὲ τὸ χέρι ἕνα ὁλόκληρο σύγγραμμα χρειαζόταν ὄχι μόνο πολὺς κόπος καὶ πολὺς χρόνος ἀλλὰ καὶ οἱ περγαμηνὲς κόστιζαν πολὺ ἀκριβά. Ἔτσι, μόνον οἱ πλούσιοι μποροῦσαν νὰ ἔχουν βιβλία καὶ νὰ μορφώνωνται. Ὁ πολὺς λαὸς ἔμενε ἀγράμματος.

Καὶ ὅμως τὰ συγγράμματα αὐτὰ τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος μὲ τὰ λίγα ἀντίγραφά τους ἐδημιούργησαν ἀργότερα τὸν σύγχρονον πολιτισμό. Γιατὶ ὅταν ἁλώθηκεν ἡ Κωνσταντινούπολις καὶ οἱ σοφοὶ τοῦ Βυζαντίου κατέφυγαν στὴν Ἰταλία καὶ ἔδειξαν ἐκεῖ τὰ ἀντίγραφα ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Ὁμήρου, τοῦ Σοφοκλῆ, τοῦ Θουκυδίδη, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Ἀριστοτέλη καὶ τῶν ἄλλων σοφῶν τῆς ἀρχαιότητος, τόσο ἐνθουσιάστηκαν οἱ ἄρχοντες τῶν ἰταλικῶν πόλεων, ὥστε ἵδρυσαν σχολὲς γιὰ νὰ διδάσκουν οἱ σοφοὶ πρόσφυγες τῆς βασιλίδος τῶν πόλεων καὶ ὠργάνωσαν ειδικὲς ἀποστολὲς στὴν Ἀνατολή, γιὰ νὰ ἀντιγράψουν καὶ νὰ τοὺς φέρουν ὅσο τὸ δυνατὸν περισσότερα συγγράμματα. Καὶ ἐπειδὴ ἐν τῷ μεταξὺ εἶχε ἀνακαλυφθῆ τὸ χαρτὶ καὶ τὰ βιβλία κόστιζαν πολὺ φθηνότερα ἀπὸ πρίν, — ἂν καὶ πάλι πανάκριβα ἅμα τὰ συγκρίνουμε μὲ τὰ σημερινά, — πολὺ περισσότεροι φιλαναγνῶστες μποροῦσαν ν' ἀποκτήσουν μιὰ συλλογὴ ἀπὸ βιβλία, μιὰ βιβλιοθήκη. Κι' ἐθεωρεῖτο τότε σπάνιο πρᾶγμα νὰ ἔχῃ κανεὶς μιὰ βιβλιοθήκη ἀπὸ 50—100 βιβλία, ποὺ κόστιζε μιὰν ὁλόκληρη περιουσία, ἐνῶ σήμερα κάθε σχεδὸν σπίτι ἔχει τόσον ἀριθμὸ βιβλίων γιατὶ κοστίζουν ἐλάχιστα. Καὶ ἡ πνευματικὴ κίνησι ποὺ δημιουργήθηκε τότε στὴν Φλωρεντία, τὴν Βερόνα, τὴν Ρώμην καὶ τὶς ἄλλες ἰταλικὲς πόλεις, ὀνομάζεται «Ἀναγέννησις», γιατὶ τὸ ἀνθρώπινο πνεῦμα ἀναγεννήθηκε ἀπὸ τὸ πνευματικὸ σκοτάδι τοῦ Μεσαίωνα.

Τὴν μεγαλύτερην ὅμως ἐπίδρασι στὴν ἐξάπλωσι τοῦ βιβλίου καὶ γενικώτερα στὴν ἐξάπλωσι τῆς παιδείας εἶχεν ἡ ἐφεύρεσις τῆς τυπογραφίας στὰ μέσα τοῦ ΙΕ' αἰῶνα ἀπὸ τὸν Γουτεμβέργιο. Μὲ τὴν μεγάλην εὐκολία στὴν ἐκτύπωσι ἑνὸς συγγράμματος σὲ πολλὲς χιλιάδες ἀντίτυπα, μὲ τὰ μέσα ποὺ διαθέτει σήμερα ἡ τυπογραφία, τὸ βιβλίο ἔγινε προσιτὸ καὶ στὸν πιὸ φτωχὸ φιλαναγνώστη καὶ ἡ ἀγραμματωσύνη περιωρίστηκε. Τὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο τῆς κοινωνίας ἀνέβηκε καὶ ὁ πολιτισμὸς διαδόθηκε σ' ὅλον τὸν κόσμο. Τὰ προϊόντα τῆς σκέψεως δὲν ὑπάρχει πιὰ φόβος νὰ χαθοῦν, ὥστε νὰ χρειάζωνται ἀνασκαφὲς γιὰ νὰ βρεθοῦν, ὅπως γιὰ τὰ συγγράμματα τῶν ἀρχαίων, ἀλλὰ σήμερα ὑπάρχουν μεγάλες βιβλιοθῆκες, ὅπου φυλάγονται ὅλα τὰ βιβλία, ποὺ κάποτε κυκλοφόρησαν καὶ ποὺ εἶναι πάντοτε στὴ διάθεσι ὁποιου τὰ ζητήσῃ γιὰ νὰ τὰ διαβάσῃ. Ἔτσι ἀπὸ τὶς παληὲς βιβλιοθῆκες τῆς ἀναγεννήσεως μὲ τὶς λίγες ἑκατοντάδες τόμους, φτάσαμε στὶς σημερινὲς δημόσιες βιβλιοθῆκες, μὲ τὶς ἑκατοντάδες χιλιάδες τόμους.

Σήμερα τὸ βιβλίο ἔπαψε ν' ἀποτελῇ εἶδος πολυτελείας, στόλισμα τῶν παλατιῶν τῶν ἀρχόντων καὶ τῶν πλουσίων, ἀλλὰ ἔγινε εἶδος πρώτης ἀνάγκης τόσο γιὰ τοὺς σοφοὺς ἐπιστήμονες, ποὺ περνοῦν τὴ ζωή τους σκυμμένοι πάνω στὰ βιβλία, ὅσο καὶ γιὰ τοὺς φτωχοὺς ἐργάτες, ποὺ μετὰ τὴ δουλειά τους ζητοῦν σ' ἕνα εὐχάριστο βιβλίο, τὸ ξεκούρασμα τοῦ ὁλοήμερου μόχθου τους.

Καὶ ἡ σημερινὴ Ἐθνική μας Κυβέρνησι, ποὺ ἔταξε γιὰ καινούργιο ἰδανικὸ τῆς Φυλῆς μας τὴν δημιουργίαν τοῦ τρίτου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ξέρει καλὰ ὅτι τὸ βιβλίο θὰ εἶναι ὁ μεγαλύτερος βοηθός μας στὴν προσπάθειά μας αὐτὴ καὶ γι' αὐτὸ δὲν τὸ ἄφησε ἔξω ἀπὸ τὸν κύκλο τῆς μέριμνάς της. Ἡ πρώτη ἀρχὴ τῆς φροντίδας της ἦταν τὸ σχολικὸ βιβλίο, καὶ οἱ μαθηταὶ καὶ οἱ μαθήτριες τῶν μικροτέρων τάξεων τοῦ γυμνασίου χαίρονται τώρα τὰ καινούργια τους σχολικὰ βιβλία γραμμένα μὲ πολὺ περισσότερη προσοχὴ καὶ τυπωμένα μὲ πολὺ μεγαλύτερη καλαισθησία καὶ ἐπιμέλεια.

Γ. Ι. Φουσάρας

«Πρέπει νὰ συνηθίσωμεν οἱ Ἕλληνες στὸ πνεῦμα τῆς οἰκονομίας».
Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Ἑλληνίδες

ΑΠΟΤΑΜΙΕΥΤΙΚΟ ΠΝΕΥΜΑ

Νέο κορίτσι,
Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Θυμᾶστε ὅτι πρὶν ἀπὸ καιρὸ γίνηκε πολὺς λόγος γιὰ τὴν ἀποταμίευσι. Μάλιστα ἀφιερώθηκε καὶ μιὰ μέρα στὴν ἰδέα τῆς ἀποταμιεύσεως. Πολλὲς ἀπὸ σᾶς θὰ προμηθευτήκατε ἀπὸ τότε τοὺς κουμπαράδες τοῦ ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου καὶ ἴσως σήμερα νὰ ἔχετε ἕνα ποσὸ μικρὸ ἢ μεγάλο ἐξοικονομήσει.

Πόση χαρὰ δὲν θὰ νοιώθετε γιὰ τὶς οἰκονομίες σας αὐτές! Τώρα ἔρχεται πάλι τὸ Συμβούλιο τοῦ Ταχυδρομικοῦ Ταμιευτηρίου καὶ διαθέτει 200 χιλιάδες δραχμὲς καὶ ἄλλα ἀκόμα ποσὰ γιὰ βραβεῖα ἐκείνων, ποὺ εἶναι κάτοχοι κουμπαράδων, δηλαδὴ ἐκείνων ποὺ ἔνοιωσαν τὴ σωτήρια αὐτὴ ἰδέα τῆς ἀποταμιεύσεως καὶ τὴν ἐφήρμοσαν στὴν πρᾶξι. Κι' αὐτὸ γίνεται κυρίως γιὰ τοὺς νέους καὶ τὶς νέες, ποὺ ἄρχισαν νὰ οἰκονομοῦν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ θὰ τοὺς ἀσκήσῃ σὲ μιὰ ἀρετή, καὶ θὰ τοὺς εἶναι τόσο ὠφέλιμη σ' ὅλη τους τὴ ζωή. Γιατὶ ὅταν ἀπὸ μικρὸ παιδὶ ἀρχίσῃ νὰ σπαταλᾷ τὶς δεκάρες καὶ τὶς δραχμές, ποὺ θὰ τὸν φιλοδωρήσουν, σὲ γλυκὰ καὶ γλέντια κι' ὅταν μεγαλώσῃ θὰ τοῦ πέφτῃ δύσκολο νὰ οἰκονομήσῃ τὰ ἑκατοστάρικα καὶ νὰ ἔχῃ κάποια βάσι οἰκονομικὴ γιὰ ὅλες τὶς δύσκολες τῆς ζωῆς του περιστάσεις. Ὅλα θὰ τοῦ φαίνωνται ἀπαραίτητα καὶ ἀναγκαῖα, τὰ λοῦσα, τὸ φαγοπότι, τὰ γλέντια, καὶ μόνο ἡ ἀποταμίευσι θὰ τοῦ φαίνεται περιττή. Γι' αὐτὸ εἶναι μεγάλο πρᾶγμα καὶ πολὺ σοφὸ αὐτὸ ποὺ θέλει τὸ Κράτος μας νὰ μᾶς κάνῃ νὰ νοιώσουμε καὶ στὸ ὁποῖο νὰ ἐξασκηθοῦμε.

Γιὰ κάθε Ἕλληνα ἡ ἀποταμίευσι πρέπει νὰ γίνῃ μιὰ ἀνάγκη. Καὶ σὲ κεῖνον ποὺ παίρνει πολλὰ καὶ σ' αὐτὸν ποὺ κερδίζει ἐλάχιστα. Ὅταν σκεφθοῦμε τὴ βαθειὰ σημασία τῆς ἀποταμιεύσεως, τότε θὰ καταλάβουμε τὴν ἀξία της. Δὲν προσπορίζει μόνο τὴν ἄμεση ἀσφάλειά της στὸ ἄτομο, ἀλλὰ βοηθεῖ σὲ πολὺ μεγάλο βαθμὸ τὸ σύνολο. Βοηθῶντας ὅμως τὸ σύνολο παρέχει ἄνεσι στὰ ἄτομα. Δηλαδὴ γίνεται μιὰ διαρκὴς κυκλοφορία μὲ πολυσύνθετα καλὰ γιὰ τὶς μονάδες καὶ τοὺς λαούς.

Στὶς περασμένες ἐποχές, ποὺ κανεὶς δὲν φρόντιζε νὰ ἐξηγήσῃ στὶς γιαγιάδες μας πολλὰ ζητήματα, ἦτανε καὶ ἡ ἀποταμίευσις κάτι ἄγνωστο στὸν πολὺ λαό. Νόμιζαν πὼς μόνο οἱ πλούσιοι εἴχανε τὸ δικαίωμα νὰ καταθέτουν τὰ λεφτά τους στὴν Τράπεζα. Οἱ πτωχοὶ ἢ δὲν συνήθιζαν νὰ κάνουν οἰκονομίες ἢ οἰκονομῶντας κανένα ἑκατοστάρικο τὸ κομπόδεναν σὲ μιὰ παλιὰ κάλτσα καὶ τὸ ρριχναν στὰ βάθη τῆς κασέλας. Τὸ ζήτημα ὅμως γινότανε καταστρεπτικὸ στὸ λαϊκὸ σύνολο. Ἐκεῖνο τὸ ἑκατοστάρικο ἔμενε πιὰ νεκρό. Ἀπεσύρετο ἀπὸ τὴν κυκλοφορία καὶ δὲν ἦτανε παρὰ ἕνα κομμάτι χαρτὶ ζωγραφισμένο, ποὺ δὲν ἀπέδιδε τίποτα οὔτε στὸ νοικοκύρη οὔτε καὶ στὸ λαό. Ἔτσι νόμιζαν οἱ παληοὶ ἄνθρωποι τὴν οἰκονομία.

Τώρα ἄλλαξαν τὰ πράγματα καὶ οἱ ἰδέες. Τώρα ὄχι μονάχα τὰ ἑκατοστάρικα, ἀλλὰ καὶ οἱ δραχμὲς ποὺ θὰ μπορέσουμε νὰ οἰκονομήσουμε, πλανιῶνται μέσῳ τῶν κουμπαράδων στὰ

ταχυδρομικὰ ταμιευτήρια, τοκίζονται ἐκεῖ γιὰ τὸν ἀποταμιευτὴ καὶ μαζὶ μὲ ἄλλα ἐπίσης ἀποταμιεύματα ἀποτελοῦν τὰ ἀξιοσέβαστα ἐκεῖνα ποσά, ποὺ παίρνει τὸ σημερινό μας νοικοκυρεμένο Κράτος καὶ κάνει ἔργα δημιουργικὰ καὶ παραγωγικὰ βοηθῶντας τὸ λαὸ νὰ ζήσῃ μιὰ καλύτερη ζωὴ καὶ ν' ἀποκτήσῃ ἕναν ὑψηλότερο πολιτισμό. Κάνει δρόμους, ἀποξηραίνει ἕλη, μεταβάλλοντάς τα σὲ χωράφια καλλιεργήσιμα, χτίζει σχολεῖα, ρίχνει μώλους, κάνει γεφύρια, ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα κι' ἕνα σωρὸ παρόμοια. Μ' αὐτὰ ὅμως δίνει συγχρόνως δουλειὰ σὲ χιλιάδες συμπατριῶτες μας, τοὺς βοηθεῖ νὰ κερδίζουν τὸ ψωμὶ τῆς οἰκογενείας των, νὰ ζοῦν καὶ νὰ σπουδάζουν τὰ παιδιά τους. Αὐτὰ ὅλα κάνει ἡ ἀποταμιευμένη δραχμή μας, ποὺ ἀπὸ νικέλινη γίνεται σιγὰ - σιγὰ μὲ τὴν κυκλοφορία της λαμπερὴ κι' ὁλόχρυση καὶ δυναμική. Στὴν συναλλαγὴ ἀποκτᾶ δύναμι καὶ κῦρος, στὴν κασέλα κρυμμένη εἶναι ἕνα κομματάκι ἄχρηστο μέταλλο.

Καὶ ἡ πρᾶξι τῆς ἀποταμιεύσεως δὲν μᾶς ἀπαλλάσσει μόνο ἀπὸ τὸ φόβο τοῦ μέλλοντος. Μᾶς διδάσκει καὶ μᾶς ἀσκεῖ στὸ ἀποταμιευτικὸ πνεῦμα, ποὺ θὰ μᾶς βοηθήσῃ ν' ἀντιμετωπίσουμε ὅλες τὶς δυσκολίες τῆς ζωῆς μας μὲ ἕνα ἥσυχο συναίσθημα ἀσφαλείας.

Ἀκόμα ὅμως κάτι πολὺ πιὸ μεγάλο μᾶς χαρίζει. Ξέρουμε ὅτι μέσα στὰ 1.345 ἑκατομμύρια — μὴν ἐκπλήττεσαι, νέο κορίτσι! Τόσα ξοδεύει τὸ Κράτος μας τώρα κάθε χρόνο — ποὺ διαθέτονται γιὰ ἔργα ὠφέλιμα στὸ λαό μας, εἶναι καὶ ἡ δική μας δραχμή. Αὐτὸ πρέπει νὰ μᾶς κάνῃ περήφανες. Γιατὶ ἔτσι βοηθοῦμε καὶ μεῖς γιὰ τὴν καλύτερη αὔριο, ποὺ θὰ διαιωνίσῃ ἀθόρυβα καὶ τὴ δική μας ζωὴ καὶ θέλησι μέσα στὰ μεγάλα αὐτὰ ἔργα. Αὐτὴ εἶναι ἡ βαθειὰ σημασία τοῦ ἀποταμιευτικοῦ πνεύματος καὶ γι' αὐτὸ πρέπει νὰ συνηθίσουμε στὴν ἀρετὴ τῆς οἰκονομίας, ὅπως τὸ θέλει ὁ Ἀρχηγός μας.

Σ. Καρ.

ΠΩΣ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΜΠΑΛΩΝΩΜΕ

Τὰ μπαλώματα ποὺ γίνονται γιὰ νὰ διατηρηθοῦν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον καιρὸ τὰ φορέματα, τὰ ἐσώρουχα, τὰ εἴδη οἰκιακῆς χρήσεως πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογα μὲ τὴ φύσι τοῦ ὑφάσματος γιὰ νὰ γίνωνται στερεώτερα, ἀλλὰ καὶ γιὰ νὰ ἔχουν ἐμφάνισι καλύτερη. Π. χ. κατ' ἄλλο τρόπο πρέπει νὰ μπαλώνωμε τὰ σκέτα βαμβακερὰ ὑφάσματα, κατ' ἄλλον τὰ τρικό, ἐνῷ διαφορετικὰ πρέπει νὰ μπαλώνωμε τὰ εἴδη τῆς οἰκιακῆς χρήσεως, τὰ ὁποῖα σχηματίζουν γραμμὲς ἢ τετράγωνα χρωματιστὰ καὶ γιὰ τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ χρησιμοποιήσωμε ἕνα εἶδος μπαλώματος ποὺ δὲν φαίνεται καθόλου ὅταν ἡ ἐκτέλεσίς του γίνῃ καλή.

Γιὰ νὰ γίνῃ καλὸ ἕνα μπάλωμα πρέπει:

1) Τὸ μέγεθος τοῦ κομματιοῦ ποὺ θὰ χρησιμοποιήσωμεν γιὰ μπάλωμα νὰ εἶναι τόσο μεγάλο ὥστε νὰ φθάνῃ σὲ ὅλο τὸ ἐφθαρμένο μέρος τοῦ ἐνδύματος.

2) Τὸ κομμάτι τὸ ξένο ποὺ θὰ σχηματίσῃ τὸ μπάλωμα πρέπει νὰ τοποθετηθῇ ἐπάνω στὸ ἐφθαρμένο κατὰ τρόπον ὥστε νὰ συμπέσουν τὰ στημόνια καὶ τὰ ὑφάδια τοῦ ἐφθαρμένου ὑφάσματος καὶ τοῦ μπαλώματος. Στὴ θέσι αὐτὴ θὰ τρυποθῇ ἀπὸ τὴν ἀνάποδη χωρὶς νὰ εἶναι πιὸ μπόλικο ἢ πιὸ τεντωμένο τὸ ἕνα ἀπὸ τὰ δύο ὑφάσματα, διότι καὶ στερεὸ δὲν θὰ γίνῃ τὸ μπάλωμα καὶ ἡ ἐμφάνισίς του δὲν θὰ εἶναι καλή.

3) Οἱ βελονιές μας δὲν πρέπει νὰ εἶναι οὔτε πολὺ ἀραιές, ὁπότε θὰ ξηλώνεται τὸ μπάλωμα, οὔτε πολὺ πυκνές, ὁπότε θὰ σχίζεται τὸ ὕφασμα. Ἐπίσης ἡ κλωστή μας πρέπει νὰ εἶναι μαλακὴ καὶ ὄχι πολὺ χονδρή, ἄλλως θὰ καταστραφῇ γρήγορα τὸ μέρος τοῦ ραψίματος στὸ ὕφασμα.

4) Δίνομε ἕνα κανονικὸ ὀρθογώνιο σχῆμα στὸ μπάλωμά μας, τὸ ράβομε πρῶτα ἀπὸ τὴν ἀνάποδη μὲ βελονιὰ στριφώματος, μετὰ γυρίζουμε τὴ δουλειά μας ἀπὸ τὴν καλή, ἀφαιροῦμε τὸ ἐφθαρμένο κομμάτι τοῦ ὑφάσματος, ἀνοίγοντας μιὰ τρύπα σχήματος ὁμοίου ἀλλὰ μικροτέρου ἀπὸ τὸ ξένο κομμάτι, πατοῦμε στὶς 4 γωνίες μικρὲς διαγώνιες ψαλιδιὲς γιὰ νὰ γυρίσουν κανονικὰ τὰ ἄκρα, τὰ ὁποῖα ἐπίσης ράβονται μὲ βελονιὰ στριφώματος.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἔχομεν ἕνα μπάλωμα στερεὸ καὶ πολὺ καλῆς ἐμφανίσεως.

Των κοριτσιών

✳ ΣΥΝΤΑΓΑΙ ΓΛΥΚΙΣΜΑΤΩΝ ✳

ΠΟΥΤΙΓΚΑ ΨΩΜΙΟΥ ΜΕ ΣΟΚΟΛΑΤΑ

Δόσις: 2 κεσέδες κοπανισμένο παξιμάδι ἢ ψίχα ψωμιοῦ μπαγιάτικου, 4 κεσέδες καυτὸ γάλα, 7-10 δ ̣μια σοκολάτα (χωρὶς ζάχαρι), 50 δράμια ζάχαρι, 2 αὐγά, 1 πρέζα ἁλάτι, βανίλια.

Ἐκτέλεσις: Μαλάκωσε τὸ παξιμάδι ἢ τὸ ψωμὶ στὸ γάλα ὡς μισὴ ὥρα. Λυῶσε τὴν σοκολάτα, πρόσθεσε εἰς αὐτὴν τὴν μισὴ ζάχαρι καὶ ἀρκετὸ γάλα, τὸ ὁποῖον παίρνεις ἀπὸ τὸ ψωμὶ ὥστε ἡ σοκολάτα νὰ χύνεται εὔκολα. Πρόσθεσε κατόπιν τὴν ὑπόλοιπη ζάχαρι, τὸ ἁλάτι, τὴν βανίλια, τὰ αὐγὰ ἐλαφρῶς κτυπημένα καὶ τὸ μαλακωμένο ψωμί. Ψῆσέ το σὲ βουτυρωμένην φόρμα ἐπὶ μίαν ὥρα σὲ φοῦρνο μέτριο. Σερβίρισέ το μὲ μιὰ ὁποιαδήποτε σάλτσα πουτίγκας.

ΜΠΙΣΚΟΤΑ ΣΟΚΟΛΑΤΑΣ

Δόσις: ½ κεσὲ βούτυρο, 1 ὀκᾶ ζάχαρι, 1 αὐγό, 2½ κεσέδες ἀλεῦρι, ½ κεσὲ γάλα, 18 δράμια σοκολάτας (χωρὶς ζάχαρι), 2 κουταλιὲς γλυκοῦ πέϊκιν-πάουντερ (τὴν ἀγοράζετε σὲ πακετάκια), πρέζα ἁλάτι.

Ἐκτέλεσις: Ἄσπρισε τὸ βούτυρο, πρόσθεσε τὴν ζάχαρι σιγά-σιγά, τὸ καλοκτυπημένο αὐγό, τὸ ἁλάτι καὶ τὴν λυωμένη σοκολάτα. Ἀνακάτευσε καλὰ τὸ μῖγμα, πρόσθεσε τὸ ἀλεῦρι κοσκινισμένο καὶ ἀνακατωμένο μὲ τὴν πέϊκιν-πάουντερ καὶ πρόσθεσε τὸ γάλα ἐναλλὰξ μὲ τὸ ἀλεῦρι. Ἄφησε τὸ μῖγμα νὰ κρυώσῃ, ἄνοιξέ το κατόπιν σ' ἕνα λεπτὸ φύλλο, κόψε το μὲ φορμίτσες σὲ διάφορα σχήματα καὶ ψῆσέ το εἰς βουτυρωμένην λαμαρίναν καὶ μέτριο φοῦρνο.

Παρατηρήσεις: Τὴν φόρμαν τῶν μπισκότων πρὶν κόψουμε τὸ μῖγμα τὴν βουτᾶμε σὲ ἀλεῦρι γιὰ νὰ μὴ κολλᾷ.

ΚΕΪΚ ΜΕ ΜΕΛΙ

Δόσις: 1½ κεσὲ μέλι, ½ κεσὲ βούτυρο, 3 κρόκους αὐγῶν, 5 κεσέδες ἀλεῦρι, 2 κουταλιὲς γλυκοῦ κανέλλα σκόνη, ½ κουταλιὰ γλυκοῦ ἁλάτι, 1½ κουταλιὰ γλυκοῦ σόδα, 2 κουταλιὲς σούπας ἀνθόνερο ἢ ἐλλείψει τούτου νερό, ἄσπρα τριῶν αὐγῶν.

Ἐκτέλεσις: Τρίψε τὸ βούτυρο προσθέτοντας σιγά-σιγὰ τὸ μέλι. Πρόσθεσε τοὺς κρόκους τῶν αὐγῶν καὶ ἀνακάτωσε πολὺ καλά. Πρόσθεσε τὸ κοσκινισμένο ἀλεῦρι ἀνακατωμένο μὲ τὸ ἁλάτι καὶ τὴν κανέλλα, ἐπίσης τὴν σόδα διαλυμένη εἰς τὸ ἀνθόνερο ἢ νερό. Κτύπησε πολὺ καλὰ τὸ μῖγμα καὶ πρόσθεσε τὰ ἄσπρα τῶν αὐγῶν κτυπημένα μαρέγκα. Ψῆσέ τα σὲ ἀβαθὲς ταψὶ καὶ ὅταν ψηθοῦν σκέπασέ τα μὲ τὸ ἀκόλουθο μῖγμα: Τριμμένη φλοῦδα ἑνὸς πορτοκαλιοῦ, 1 κουταλιὰ γλυκοῦ χυμὸ λεμονιοῦ, 1 κουταλιὰ σούπας χυμὸ πορτοκαλιοῦ, 1 κρόκο αὐγοῦ καὶ ζάχαρι ἄχνη.

Ἀνακάτεψε ὅλα τὰ ὑλικὰ μαζὶ ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ζάχαρι καὶ ἄφησέ τα ἐπὶ μίαν ὥραν. Κατόπιν σούρωσέ τα καὶ πρόσθεσε σιγά-σιγὰ τόση ζάχαρι ἕως ὅτου τὸ μῖγμα εἶναι ἀρκετὰ πηχτό, ὥστε νὰ ἁπλώνεται πάνω στὸ κέϊκ.

Παρατηρήσεις: Ἡ κανέλλα δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ μὲ ὅ,τι ἄλλο ἀρωματικὸ τῆς ἀρεσκείας σας.

ΚΕΪΚ ΚΑΡΥΔΙΟΥ

Δόσις: 2 κεσέδες ζάχαρι, 2 κεσέδες μέλι, 6 κρόκους αὐγῶν 3 κεσέδες ἀλεῦρι, 1 πρέζα ἁλάτι, 1½ κουταλιὰ γλυκοῦ κανέλλα σκόνη, ½ κουταλιὰ γλυκοῦ τριμμένο μοσχοκάρυδο 1 κεσὲ κομμένες σταφίδες, 75 δράμια χοντροκομμένα ἀμύγδαλα, ἄσπρα τριῶν αὐγῶν.

Ἐκτέλεσις: Ἀνακάτεψε τὴν ζάχαρι, τὸ μέλι, τοὺς κρόκους τῶν αὐγῶν καὶ κτύπησε πολὺ καλά. Πρόσθεσε τὸ ἀλεῦρι κοσκινισμένο καὶ ἀνακατεμένο μὲ τὸ ἁλάτι, τὴν σόδα καὶ τὰ ἀρώματα. Πρόσθεσε τὰ ὑπόλοιπα ὑλικὰ ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἄσπρα τῶν αὐγῶν, ἀνακάτεψε πολὺ καλά. Πρόσθεσε ἐλαφρὰ τὰ ἄσπρα τῶν αὐγῶν κτυπημένα μαρέγκα. Ψῆσε τὸ μῖγμα εἰς καλοβουτυρωμένα ταψιὰ καὶ εἰς χαμηλὸν φοῦρνο ἐπὶ μισὴ ὥρα (ἡ ζύμη εἰς τὸ ταψὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ πάχος περισσότερο ἀπὸ δύο δάκτυλα) καὶ κάλυψέ το μὲ τὸ ἑπόμενο μῖγμα: 1½ ὀκᾶ ζάχαρι, 3 ἄσπρα αὐγῶν, ¾ κεσὲ νερό.

Βράσε τὴν ζάχαρι μὲ τὸ νερὸ ἕως ὅτου πέφτοντας ἀπὸ ψηλὰ τὸ σιρόπι νὰ σχηματίζῃ κλωστή. Ἐνῷ εἶναι ἀκόμη ζεστό, χύσε τὸ σιρόπι ἐπὶ τῶν ἄσπρων τῶν αὐγῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι κτυπημένα μαρέγκα, καὶ κτύπησε καλὰ ἕως ὅτου γίνῃ ἀρκετὰ πηχτὸ ὥστε νὰ ἁπλώνεται.

ΤΟ ΒΟΥΤΥΡΟΝ

Τὸ βούτυρον εἶναι προϊὸν τοῦ γάλακτος καὶ παράγεται διὰ τοῦ κτυπήματος αὐτοῦ ἐπὶ ἕνα χρονικὸν διάστημα. Τὸ νωπὸν βούτυρον εἶναι καὶ αὐτὸ θερμαντικὴ τροφή, τοῦ ὁποίου τὰ συστατικὰ εἶναι τὰ ἴδια σχεδὸν μὲ τὰ συστατικὰ τοῦ γάλακτος, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὑπερισχύει τὸ λῖπος, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς ἀναλογίαν 80% κατὰ μέσον ὅρον, πρᾶγμα ποὺ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς παρασκευῆς του.

Τὸ βούτυρο ἐξάγεται ἢ ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ γάλα ἢ ἀπὸ τὴν κορυφὴν αὐτοῦ ἢ ἀπὸ τὸ τυρόγαλο.

Ὅταν εἶναι νωπὸν καὶ ἀνάλατον εἶναι πάρα πολὺ εὔπεπτον καὶ ἀπὸ τὸν πλέον ἄτονον πεπτικὸν σωλῆνα. Περιέχει νερό, ἅλατα, λῖπος καὶ τὴν βιταμίνην Δ, τὴν ἀντιραχητικήν, δι' αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς πρέπει νὰ θεωρῆται ἀπαραίτητον εἰς τὴν διατροφὴν ὅλων, ἰδίως τῶν μικρῶν παιδιῶν.

Τὸ νωπὸν βούτυρον, ἀφιέμενον κατὰ τὸ θέρος εἰς τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀέρος, ταγγίζει εὐκόλως, ὁπότε χάνει τὰς φυσικάς του ἰδιότητας καὶ τὴν θρεπτικήν του ἀξίαν. Οἱ ἔμποροι ὅμως διὰ τῆς διαλύσεως τούτου ἐντὸς γάλακτος καὶ διὰ τῆς προσθήκης ὀλίγης σόδας καὶ σταγόνων ἀρώματος (ἀρώματος πικραμυγδάλου), ἐξαφανίζουν τὴν τάγγισιν.

Τὸ βούτυρον ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ θὰ ἁλατισθῇ παύει ν' ἀποτελῇ τὴν ἐλαφρὰν καὶ εὔπεπτον τροφὴν τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ τῶν ἀσθενῶν καὶ χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν μαγειρικὴν καὶ ζαχαροπλαστικήν. Νοθεύεται διὰ προσθήκης ξένου λίπους, τεχνητοῦ βουτύρου ἢ μαργαρίνης, διὰ χρωστικῶν καὶ διαφόρων ἄλλων ὀργανικῶν οὐσιῶν. Σκοπὸς δὲ τῶν νοθειῶν τούτων εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ἐξασφάλισις τῆς διατηρήσεως ἀπὸ διαφόρους ἀλλοιώσεις καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ ὑποβιβασμὸς τῆς θρεπτικῆς του ἀξίας.

Τὸ βούτυρον τοῦ γάλακτος τὸ ἀντικαθιστοῦν πολλὲς φορὲς καὶ μὲ βούτυρον τεχνητὸν καὶ τέτοιο βούτυρο εἶναι ἡ μαργαρίνη, ἡ ὁποία παρασκευάζεται ὡς ἑξῆς: Ἀνακατεύουν φυτικὰ ἔλαια (σησαμέλαια κλπ.) μὲ γάλα καὶ τὰ μαλάσσουν μὲ νερὸ διὰ νὰ φύγῃ τὸ περίσσευμα τοῦ γάλακτος, κατόπιν δὲ προσθέτουν χρῶμα καὶ ἄρωμα βουτύρου καὶ γίνεται ὅμοιον.

Ἡ μαργαρίνη ὅταν εἶναι καλὰ παρασκευασμένη εἶναι ἀβλαβὴς εἰς τὸν ὀργανισμόν, δυσκόλως ἀλλοιοῦται καὶ εἶναι κατὰ πολὺ εὐθηνοτέρα τοῦ βουτύρου. Κατὰ δὲ τοὺς Γερμανοὺς ὑγιεινολόγους, δὲν ὑστερεῖ κατὰ πολὺ καὶ εἰς θρεπτικὴν δύναμιν.

Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΣΚΩΡΟΥ

Προχθὲς κάποια φίλη μου ἦτανε ἀπαρηγόρητη, γιατὶ παρετήρησε σὲ κάτι φορέματά της καὶ στὴν ταπετσαρία τῶν ἐπίπλων της σημάδια ἀπὸ σκῶρο. Τὸ ζήτημα εἶναι δυσάρεστο καὶ σπουδαῖο, ὄχι ὅμως καὶ ἀπελπιστικό. Μποροῦμε νὰ καταπολεμήσουμε ἀποτελεσματικὰ τὸν ἐχθρὸν αὐτὸν κάθε νοικοκυρᾶς. Μόνο χρειάζεται ὑπομονὴ καὶ φροντίδα. Ὁ σκῶρος ἀποστρέφεται τὸ φῶς, τὸν ἀγέρα καὶ τὸν ἥλιο. Αὐτὰ τὰ φτηνὰ γιὰ μᾶς πολεμικὰ μέσα ἂς τὰ μεταχειρισθοῦμε σὲ μεγάλη κλίμακα. Ἂς ἀφήσουμε τὸ φῶς, τὸν ἀγέρα καὶ τὸν ἥλιο νὰ πλημμυρίσουν τὴν κατοικία μας. Ἔπειτα τοῦ σκώρου τοῦ ἀρέσει ἡ σκόνη. Ἂς ξεσκονίζουμε λοιπὸν μὲ φροντίδα φορέματα καὶ ἔπιπλα καὶ ἂς σφουγγαρίζουμε τὰ ντουλάπια μὲ ζεστὸ ξύδι καλύτερα.

Κατόπιν — τώρα ποὺ εἶναι ἐποχὴ — ἂς τοποθετήσουμε τὰ χειμωνιάτικά μας σὲ ἰδιαίτερο κασόνι, βαλίτσα ἢ κουτί, ἀφοῦ πρωτήτερα τὰ καθαρίσουμε καλὰ ἀπὸ ὅλες τὶς κηλῖδες. Ἂς μὴ ξεχάσουμε τὶς τσέπες, ποὺ πρέπει νὰ καθαρισθοῦν μὲ φροντίδα. Ὑπάρχουν πολλὰ μέσα γιὰ νὰ προφυλάξουμε τὰ ροῦχα ἀπὸ τὸ καταστρεπτικὸ αὐτὸ ἔντομο. Τὰ πιὸ γνωστὰ εἶναι τριμμένο πιπέρι, κάμφορα, ναφθαλίνη καὶ τερπεντίνη, μὲ τὴν ὁποία βρέχουμε στουπόχαρτα καὶ τὰ τοποθετοῦμε ἀνάμεσα στὰ φορέματα. Ἐπίσης καὶ φύλλα καπνοῦ κάνουν καλὴ δουλειά.

Προσέξετε στὸ ἑξῆς: Τὸ κασόνι, ποὺ θὰ κλείσετε καλὰ καὶ μάλιστα θὰ κολλήσετε τὶς ρωγμές, μὴν τὸ ἀνοίξετε ἐπὶ 24 ὧρες. Τόσο ἀρκεῖ γιὰ νὰ καταστραφοῦν αὐτοὶ οἱ μικροσκοπικοὶ ἐχθροί.

ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΦΥΛΑΞΟΥΜΕ ΤΑ ΧΑΛΙΑ ΜΑΣ

Τὰ καθαρίζουμε καλὰ καὶ τὰ βουρτσίζουμε μὲ ἕνα ἀφέψημα ¼ τῆς λίτρας φλοῦδι τοῦ δένδρου Κεδάσια (εἶναι σὰν πεῦκο) σὲ 2½ λίτρες νερό. Ἔπειτα τὰ τυλίγουμε ἀφοῦ τὰ στρώσουμε μὲ ἐφημερίδες, ποὺ ἡ μυρουδιά τους δὲν ἀρέσει καθόλου στὸ σκῶρο καὶ σκορπίσουμε μερικὰ σακκουλάκια ναφθαλίνη.

Ὁ σκῶρος περνᾷ καὶ τὸ μετάξι, τεχνητὸ καὶ φυσικό, ὅταν πρόκειται νὰ φθάσῃ πρὸς τὸ μαλλί. Πρέπει μὲ κάθε μέσο νὰ τὸν πολεμήσουμε. Γιατὶ ἐδῶ δὲν πρόκειται μόνο γιὰ ζήτημα οἰκοκυρικῆς ἢ ἰδιωτικῆς οἰκονομίας, ἀλλὰ πρόκειται γιὰ ἕνα καθῆκον ἐθνικῆς οἰκονομίας. Γιατὶ — θὰ ἐκπλαγῆτε γι' αὐτὸ ποὺ σᾶς λέω — μιὰ μονάχα γενεὰ σκώρων τρώγει σ' ἕνα χρόνο ἕνα καντάρι μαλλί!

ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΔΙΑΦΟΡΑ

Ἐπικοινωνοῦν μὲ τοὺς ἀσθενεῖς

Ὁ χειμῶνας, ὅπως γνωρίζετε ὅλοι, δὲν ἀστειεύεται στὴ Σουηδία. Καὶ δὲν εἶναι λίγοι ἐκεῖνοι — οἱ κάτοικοι μικρῶν ὀρεινῶν χωριῶν συνήθως — ποὺ βρίσκονται ἀποκλεισμένοι ἀπὸ τὴ λοιπὴ χώρα, ὅταν τὸ χιόνι φθάση τὸ μεγάλο ὕψος

καὶ καλύψη τοὺς δρόμους μὲ τὸ ἄσπρο του ἀδιαπέραστο στρῶμα.

Ἐννοεῖται βέβαια ὅτι ἕνας τέτοιος ἀποκλεισμὸς μπορεῖ νὰ ἔχη πολλὲς φορὲς τραγικὲς συνέπειες. Σκεφθήκατε ποτὲ τὴν ἀγωνία ἑνὸς ἀρρώστου, ποὺ καταλαβαίνει ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ ὁ γιατρός; Εὐτυχῶς ὅμως τὰ σύγχρονα μέσα ἐπιτρέπουν νὰ ἀντιμετωπισθῆ μιὰ τέτοια περίπτωσις σὲ ἀποκλεισμένα χωριά, ἀλλὰ καὶ γενικώτεροι κίνδυνοι ἐπιδημιῶν. Μὲ τὸ τηλέφωνο ἢ τὸν ἀσύρματο εἰδοποιοῦνται οἱ κρατικὲς ὑπηρεσίες, οἱ ὁποῖες στέλνουν ἀεροπορικῶς γιατροὺς καὶ φάρμακα. Στὴν περίπτωσι ὅμως ποὺ θὰ εἶναι ἀδύνατος ἡ προσγείωσις τοῦ ἀεροπλάνου, ὑπάρχουν γιατροὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἐκπαιδευθῆ εἰδικῶς καὶ πέφτουν ἀπὸ τὸ ἀεροπλάνο μὲ ἀλεξίπτωτα στὰ ἀποκλεισμένα χωριά!

Οἱ σάλπιγγες τοῦ Τοὺτ - Ἄνχ - Ἀμὸν

Χάρις στὴν ἐπιμονὴ μερικῶν Ἀμερικανῶν θὰ ἀκουσθοῦν ὕστερ' ἀπὸ χιλιάδες

χρόνια οἱ σάλπιγγες τοῦ Φαραὼ τῆς Αἰγύπτου Τοὺτ - Ἄνχ - Ἀμόν! Οἱ σάλπιγγες αὐτὲς εὑρέθησαν σὲ γειτονικὰ διαμερίσματα τοῦ τάφου τοῦ περίφημου Αἰγυπτίου Φαραὼ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι ὅτι εὑρέθησαν σὲ ἀρίστη κατάστασι. Ὕστερ' ἀπὸ τὴν τελευταία διαπίστωσι, μερικοὶ Ἀμερικανοὶ περιηγηταὶ ἠθέλησαν νὰ ἀκούσουν τὸν ἦχο τῶν σαλπίγγων, καὶ οἱ Αἰγύπτιοι γιὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσουν ἀπεφάσισαν νὰ δώσουν μιὰ συναυλία.

Οἱ σάλπιγγες τοῦ Τοὺτ - Ἄνχ - Ἀμὸν δίδουν μόνον δύο νότες, τὸ Σὶ καὶ τὸ Ρέ, οἱ ὁποῖες ὅμως εἶναι ἀρκετὲς γιὰ νὰ παιχθοῦν ὡρισμένα ἁπλᾶ κομμάτια.

Ἡ περίεργος αὐτὴ συναυλία θὰ χαραχθῆ σὲ φωνογραφικοὺς δίσκους.

Καταρράκτης 500 μ.

Ἡ ἀποστολὴ τῶν ἐξερευνητῶν δὲν ἔχει τελειώσει ἀκόμη, ἀφοῦ ὑπάρχουν πολλὰ σημεῖα τοῦ πλανήτου

μας ἀνεξερεύνητα. Ἡ τελευταία σημαντικὴ ἐξερεύνησις εἶναι τοῦ Ἄγγλου Πὼλ Ζάχ, ὁ ὁποῖος ἀνεκάλυψε στὴ Βρεταννικὴ Γουϊνέα, στὴν Ἀφρική, μιὰ πτῶσι ὑδάτων ἀπὸ ὕψους 500 περίπου μέτρων. Ὁ καταρράκτης αὐτὸς εἶναι δέκα φορὲς μεγαλύτερος ἀπὸ τὸν περίφημο τοῦ Νιαγάρα!

Τὰ ραδιόφωνα

Τὸ ραδιόφωνον εἶναι ἡ τελευταία ἀπὸ τὶς μεγάλες ἐφευρέσεις ποὺ ἐπραγματοποίησεν ὁ ἄνθρωπος, ἀλλὰ καὶ ἐκείνη ποὺ διεδόθη ταχύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλην. Σήμερα, σ' ὅλο τὸν κόσμο,

ὑπάρχουν ἑκατοντάδες ραδιοφωνικῶν σταθμῶν καὶ δεκάδες ἑκατομμυρίων ραδιόφωνα.

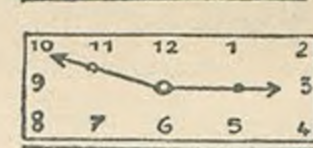
Ποιὰ ὅμως εἶναι ἡ περισσότερον «ραδιοφωνική» χώρα; Ἂν πῆτε ἡ Ἀμερική, δὲν θὰ πέσετε ἔξω. Γιατὶ ἡ μεγάλη χώρα τῆς προόδου ἔχει τὰ περισσότερα ραδιόφωνα ἀλλὰ καὶ τὴν μεγαλύτερη ἀναλογία ἐν σχέσει μὲ τὸν πληθυσμόν της: 37.666.666 δέκτας ραδιοφώνου ἔδωσεν ἡ τελευταία στατιστικὴ ἔναντι 130 ἑκατομμ. κατοίκων. Τὸ ὁποῖον σημαίνει ὅτι ἀναλογοῦν 300 ραδιόφωνα σὲ 1000 κατοίκους!

Τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη μένουν ἀρκετὰ πίσω. Ἡ Γαλλία π. χ. ἔχει 5.000.000 δέκτας ραδιοφώνων ἐπὶ 40 ἑκατομμυρίων κατοίκων.

Τὸ ὡρολόγι

Τὸ ὡρολόγι εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ ἀπαραίτητα ὄργανα ποὺ πρέπει νὰ ἔχη μαζί του ὁ ἀεροπόρος. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἀφηρημένοι ὑπάρχουν παντοῦ καὶ πάντοτε ἔγινε μιὰ καλὴ ἀρχὴ γιὰ νὰ ἐφοδιασθοῦν τὰ ἀεροδρόμια μὲ τεράστια ἐπίγεια ὡρολόγια. Ἡ ἀρχὴ ἔγινε στὸ ἀεροδρόμιο τοῦ Νιοῦ - Ράντ, στὴ Νότιο Ἀφρική, ὅπου ἐτοποθετήθη, ὁριζόντια, ἕνα ὡρολόγι μὲ διάμετρο δέκα μέτρων. Ὁ δείκτης τῶν λεπτῶν ἔχει μῆκος πέντε μέτρων καὶ ὁ δείκτης τῶν ὡρῶν τεσσάρων περίπου μέτρων. Ὁ πιλότος ἑνὸς ἀεροπλάνου ποὺ πετᾶ σὲ ὕψος 1000 μέτρων, μπορεῖ εὔκολα νὰ διακρίνη τὴν ὥρα. Ὁ μηχανισμὸς τοῦ ὡρολο-

γιοῦ εὑρίσκεται κάτω ἀπὸ τὴν πλάκα καὶ κινεῖται μὲ ἠλεκτρισμό.

Φίδια στὸ Παρίσι

Ἡ εἴδησις ποὺ συνετάραξε τελευταῖα τοὺς κατοίκους τῆς Γαλλικῆς πρωτευούσης, εἴδησις ὄχι πολεμική ὡστόσο, εἶναι ὅτι στὸ Παρίσι ζοῦν καὶ βασιλεύουν 10.000 ἔχιδνες! Ὅλοι ἀνησύχησαν στὴν ἀρχή, ἀλλὰ ὁ φόβος τους ὑπεχώρησεν ὅταν ἔμαθαν ὅτι τὰ δηλητηριώδη φίδια εἶναι καλὰ φυλαγμένα στὸ Ἰνστιτοῦτο Παστέρ, ποὺ τὰ χρησιμοποιεῖ γιὰ τὰ ἐπιστημονικά του πειράματα.

Ἀλλὰ ποιὸς προμηθεύει ἢ μᾶλλον ποιὸς ἀνανεώνει τὸν μεγάλον αὐτὸν ἀριθμὸν τῶν φιδιῶν ποὺ φαίνεται ὅτι εἶναι ἀπαραίτητα στὶς ἐπιστημονικὲς μελέτες; Ἁ-

πλούστατα: Οἱ εἰδικοὶ «κυνηγοὶ» φιδιῶν ποὺ ἀφθονοῦν καθὼς φαίνεται στὴ Γαλλία. Τὸ Ἰνστιτοῦτον πληρώνει κάθε ἔχιδνα πρὸς 4—8 φράγκα.

ΓΙΑ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΕΤΕ

Ὅποιος ὑποφέρει συχνὰ ἀπὸ φαρυγγίτιδα ἢ ἀμυγδαλίτιδα δὲν πρέπει νὰ κοιμᾶται πολλὴν ὥραν ἀνάσκελα, γιατὶ ἔτσι προκαλεῖ συγκέντρωσιν τῶν βλεννῶν τῆς μύτης καὶ τοῦ φάρυγγος καὶ ἐπέρχεται ἐρεθισμός.

★

Τὰ δωμάτια τοῦ ὕπνου καὶ τῆς ἐργασίας πρέπει νὰ εἶναι ἀσβεστωμένα μὲ χρῶμα ὑποκύανο ἢ ὑποπράσινο γιὰ νὰ ξεκουράζωνται τὰ μάτια.

★

Αἱ λεγόμεναι «κηλῖδες τοῦ ἡλίου» εἶναι πραγματικὰ βάραθρα εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ἄστρου τῆς ἡμέρας, τόσον μεγάλα, ὥστε εἰς ἕνα ἀπὸ αὐτὰ θὰ ἐχωροῦσεν ὁλόκληρος ὁ πλανήτης μας.

★

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς μέχρι σήμερον ἔχουν περάσει περὶ τὰ 236 ἑκατομμύρια λεπτὰ τῆς ὥρας.

★

Εἰς τὴν Πολωνίαν, ὅπως καὶ εἰς τὰς Βαλτικὰς χώρας, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἁμαξῶν καὶ τῶν ἑλκήθρων εὑρίσκεται εἰς τὸ στῆθος τοῦ ὁδηγοῦ καὶ ὄχι εἰς τὸ ὄχημα.

★

Κάθε Ἰάπων καταναλίσκει εἰς ἕνα ἔτος περὶ τὰ 100 κιλὰ ψαριῶν καὶ μόνον ἕνα χιλιόγραμμον κρέατος. Εἰς τὴν χώραν αὐτὴν τὸ ψάρι ἀντικαθιστᾶ ἀκόμη καὶ τὸ τυρί, ἀφοῦ τὸ ξηραίνουν καὶ τὸ τρίβουν εἰς τὸ ρύζι, ὅπως ἐμεῖς τρίβουμε τὸ τυρὶ στὰ μακαρόνια.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

Ο ΧΩΡΙΚΟΣ, ΤΟ ΦΙΔΙ ΚΙ' Η ΑΛΕΠΟΥ

Ἦταν ἕνας χωρικὸς κι' ἔκανε τὸ χωράφι του καὶ στὴ μέση τοῦ χωραφιοῦ ἦταν μιὰ ξερολιθιά. Κι' εἶπε μοναχός του:

Νὰ κάψω τ' ἀγκάθια, νὰ ρίξω τὰ λιθάρια, καὶ νὰ φτιάξω καὶ κεῖνο τὸν τόπο χωράφι.

Ἐκεῖ ποὺ πήγαινε νὰ βάλη φωτιὰ στὶς ἀγκαθιές, μέσα ἦταν ἕνα φίδι, καὶ τοῦ εἶπε:

Κύτταξε καλά, νὰ μὴ μοῦ κάψης τὸ σπίτι μου!

— Τίποτε, θὰ τὸ κάψω, τοῦ λέει ὁ χωριάτης.

— Ἔ, ἂς εἶναι! εἶπε τὸ φίδι, ἂς μοῦ κάψης τὸ σπίτι· μόν' βάλε τὸ δεκανίκι σου ἐδῶ στὴν ἀγκαθιά, νὰ πατήσω νὰ βγῶ ἔξω!

Καὶ καθὼς κρατοῦσε τὸ δεκανίκι ὁ χωριάτης, τὸ φίδι περνάει ἀπάνω του καὶ τὸν περικυκλώνει.

Τότες εἶπε ὁ χωριάτης τοῦ φιδιοῦ νὰ πᾶνε νὰ κριθοῦν σὲ τρεῖς κριτάδες. Πρῶτα βρῆκαν ἕνα ἄλογο, καὶ τοῦ εἶπαν: Τοῦτο καὶ τοῦτο ἔχουμε μεταξύ μας.

Τότες τοὺς λέει τὸ ἄλογο: Ὅταν ἤμουν κι' ἐγὼ στὸν ἀφέντη μου κι' ἤμουν στὰ νειᾶτα μου, μὲ καβαλλίκευαν καὶ μοῦ 'διναν κι' ἔτρωγα. Τώρα μ' ἀπόλυσαν στὶς ἐρημιές· τώρα καὶ σένα πρέπει νὰ σὲ φάη τὸ φίδι.

Πῆγαν παρακάτω καὶ βρῆκαν ἕνα μουλάρι, καὶ τοὺς εἶπε τὰ ἴδια. Βρίσκουν ὕστερα μιὰ ἀλεποῦ καὶ τῆς λένε: Ἔλα, κυρὰ Μαριὰ νὰ κριθοῦμε σὲ σένα, γιατὶ ἔχουμε μιὰ διαφορά.

— Τί κρίσι νὰ κάνω ἐγώ, ποὺ ὁ ἕνας εἶναι καβάλλα στὸν ἄλλο; Κατεβῆτε καὶ ξεχωριστῆτε, κι' ὕστερα νὰ σᾶς κρίνω!

Κατεβαίνει τὸ φίδι χάμω. Τότες λέει ἡ κυρὰ Μαριὰ στὸ χωριάτη: Τί κάθεσαι τώρα, καϋμένε; Πάρε αὐτὸ τὸ ξύλο, καὶ δός του κάνα-δυὸ στὸ κεφάλι νὰ πάη στὴ δουλειά του, καὶ σὲ βοηθάω ἐγώ.

Τί καλὸ θέλεις νὰ σοῦ κάνω γιὰ τὴν καλωσύνη σου;

Παίρνει τὸ ξύλο ὁ χωριάτης, τοῦ δίνει μιὰ καὶ τὸ σκοτώνει.

Τότες ὁ χωριάτης λέει τῆς ἀλεποῦς: Ἄχ, τί καλὸ νὰ σοῦ κάνω γιὰ τὴν καλωσύνη ποὺ μοῦκανες;

Δὲ θέλω ἄλλο, εἶπε, παρὰ τίποτες κλωσσόπουλα ἀπὸ κόττες, ἂν ἔχης.

— Καλά! σοῦ φέρνω, κυρὰ Μαριά, τῆς εἶπε.

Πάει στὸ σπίτι, βρίσκει τὴ γυναῖκα του καὶ τῆς λέει: Ἄχ, καϋμένη γυναῖκα, τοῦτο καὶ τοῦτο ἔπαθα, καὶ μὲ γλύτωσε ἡ κυρὰ Μαριά, καὶ τώρα θὰ τῆς πάω μιὰ κλωσσαριὰ μὲ τὰ πουλιά.

Ἐκείνη τοῦ ἀπάντησε: Τί ζουρλὸς ποὺ εἶσαι, καϋμένε! Δὲν παίρνεις τὰ ζαγάρια νὰ τὰ βάλης στὸ σακκούλι, καὶ νὰ πᾶς νὰ τὴν πιάσης;

Κι' ὁ ἄντρας της τότε πῆρε τὰ ζαγάρια καὶ τἄβαλε στὸ σακκούλι καὶ πῆγε. Ἡ κυρὰ Μαριὰ καρτεροῦσε. Ἐκεῖ ὅμως ποὺ ἔβγαλε τὸ σακκούλι ν' ἁρπάξη τὰ πουλιά, τότες χύνονται τὰ ζαγάρια, τὴν κυνηγοῦν καὶ τὴν καταξεσκίζουν. Κι' αὐτὴ καθὼς χώνουνταν στὴν τρύπα της εἶπε: Οὔτε ὁ πάππος μου, οὔτε ὁ πατέρας μου ἤτανε κριτής, κι' ἐγὼ γίνηκα κριτὴς νὰ τοὺς λύσω τὴ διαφορά! Βάλε κυρὰ Μαριὰ γνῶσι γιὰ ἄλλη φορά!

Η ΣΤΗΛΗ του Γιατρού

Θεραπεία των χιονιστρών

Ὅσα νοσήματα δὲν δύναται νὰ γιατρέψη ἀποτελεσματικῶς ἡ ἐπιστήμη, τὰ ἀναλαμβάνουν ἐργολαβικῶς οἱ πρακτικοὶ καὶ ἰδίως τὰ γραΐδια, ποὺ ἔχουν προικισθῆ ἀπὸ τοὺς παθοὺς νὰ ἔχουν τὸ θεῖον χάρισμα τῆς Ἱπποκρατικῆς ἐπιστήμης. Γιὰ τὶς χιονίστρες ὑπάρχει σωρεία θεραπευτικῶν πρακτικῶν μεθόδων, ἡ πλέον ὅμως περίεργος εἶναι αὐτὴ ποὺ ἄκουσα προχθὲς ἀπὸ μιὰ κυρία. Πηγαίνετε σ' ἕνα φοῦρνο τὴ στιγμὴ ποὺ ξεφουρνίζουν καὶ ζητᾶτε ἀπὸ τὸν κλιβανέα νὰ σᾶς δώση τὸ πανὶ μὲ τὸ ὁποῖο καθαρίζει τὸ φοῦρνο καὶ ὅπως εἶναι ζεστὸ καὶ πρὸ παντὸς ἀκάθαρτο τυλίγετε τὰ πονεμένα σας χέρια. Τὸ ἀποτέλεσμα; Δὲν μοῦ τὸ εἶπε ἡ κυρία, διότι αὐτὴ φοβήθηκε νὰ τὸ κάμη στὸν ἑαυτό της γιὰ νὰ μὴ πάθη ἔγκαυμα καὶ προσθέση καὶ ἄλλο βάσανο. Ἄλλοι πάλιν συμβουλεύουν, οὔτε πολὺ οὔτε λίγο, νὰ περιβρέξετε χέρια καὶ πόδια μὲ οἰνόπνευμα καὶ κατόπιν... νὰ βάλετε φωτιὰ καὶ νὰ προσπαθῆστε νὰ τὴ σβήσετε ἀμέσως, τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι ἄμεσον, ἴασις ἢ θάνατος. Ἄλλοι συμβουλεύουν λεμόνι μὲ ἁλάτι ζεστό, ἄλλοι θερμὸ λουτρὸ τῶν χεριῶν σὲ καστανόζουμο, ἀφοῦ βεβαίως φαγωθοῦν προηγουμένως τὰ κάστανα. Ἐπίσης καὶ τὸ ποδόλουτρον ἢ χειρόλουτρον σὲ φασουλάδα θεωρεῖται ὑπὸ τῶν παθῶν ὡς πανάκεια καὶ πλεῖστα ὅσα ἄλλα κομπογιαννίτικα σκευάσματα, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός. Καὶ τώρα μὲ τὴν σειράν της ἡ ἐπιστήμη. Εἶναι ἄλλωστε ἀτυχῶς εἰς ὅλους γνωστὸν ὅτι ἡ ἰατρικὴ λαμβάνει τὸν λόγον κατόπιν, ἀφοῦ δηλ. χρησιμοποιηθοῦν ὅλα τὰ γιατροσόφια καὶ ἀποτύχουν. Ἡ ἰατρικὴ λοιπὸν συμβουλεύει γιὰ τὶς χιονίστρες τὰ ἀκόλουθα: Κάθε πρωῒ νὰ βυθίζη ὁ ἀσθενὴς τὰς χεῖρας του σὲ ἀφέψημα φύλλων καρυδιᾶς ἢ εὐκαλύπτου, κατόπιν θὰ τὰ τρίβη μὲ καμφοροῦχο οἰνόπνευμα ἢ κολώνια καὶ θὰ τοὺς βάζη τὴν ἑξῆς σκόνη:

Ἰτελλικὸν Βισμούθιον	5 γραμμ.
Ρυζάλευρον ἢ ἄμυλον	45 »

Τὴν νύκτα συμβουλεύομεν νὰ φορῆ γάντια, τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι ἀλειμμένα ἐσωτερικῶς μὲ τὴν ἀκόλουθο ἀλοιφή:

Γλυκεροῦχον ἄμυλον 30 γραμμ., Λανολίνη 10 γραμμ., Βορικὸν ὀξὺ 1 γραμμ., Περουβιανὸν βάλσαμον 10 γραμμ., Ταννίνη 1 γραμμ.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἡμέρας ὠφελεῖ σπουδαίως ἡ ἐπίτριψις τῶν χειρῶν μὲ τὴν ἀκόλουθο ἀλοιφή:

Φαινικὸν ὀξὺ 0,50 γραμμ., Μαντόλη 2 γραμμ., Βαζελίνη 20 γραμμ., Λανολίνη 10 γραμμ.

Ἐπίσης ὅταν οἱ χιονίστρες προκαλοῦν ἐξελκώσεις ἢ ραγάδες, τότε χρησιμοποιοῦμεν τὴν ἀκόλουθον ἀποτελεσματικὴν ἀλοιφήν:

Σαλόλη κονιοποιημένη 5 γραμμ., Περουβιανὸν βάλσαμον 5 γραμμ., Βαζελίνη 30 γραμμ.

Τὰς ἀνωτέρω συνταγὰς θὰ ἐκτελέσητε εἰς τὸν φαρμακοποιόν σας ἀφοῦ ἀντιγραφοῦν μὲ προσοχή. Τελευταίως οἱ δερματολόγοι συνιστοῦν τὴν ἐπίτριψιν τῶν πασχόντων μελῶν μὲ μουρουνέλαιον, ὅσοι δὲ τὸ ἐχρησιμοποίησαν εἶδον λαμπρὰ ἀποτελέσματα. Τὸ μόνον μειονέκτημα τοῦ μουρουνελαίου εἶναι ὅτι μυρίζει καὶ δὲν καθαρίζεται εὔκολα. Πάντως ὅσοι ἐνδιαφέρονται περισσότερο διὰ τὴν ὑγείαν των καὶ ὀλιγώτερον ἐὰν μυρίζουν μουρουνέλαιον, ἂς τὸ χρησιμοποιήσουν καὶ θὰ ὠφεληθοῦν ἀσφαλῶς.

Τέλος πάντες οἱ χιονιστροπαθεῖς εἶναι ἀπαραίτητον νὰ παίρνουν ἐσωτερικῶς ἀσβέστιον, διότι βελτιώνει τοὺς χυμοὺς τοῦ ὀργανισμοῦ καὶ μουρουνέλαιον εἰς δόσιν 1—2 κουταλάκια τοῦ γλυκοῦ, ἀδιαφόρως ἡλικίας. Αἱ μεγάλαι ποσότητες εἶναι ὄχι μόνον ἄχρηστες, ἀλλὰ καὶ ἐνίοτε ἐπιβλαβεῖς εἰς τὸν στόμαχον. Τὰ ἄλλα δυναμωτικὰ εἶναι ἄχρηστα καὶ ἐπιβλαβῆ εἰς τὸ βαλάντιον. Τὸ ἀπριλιάτικο νερὸ εἶναι νομίζω γνωστὸν εἰς ὅλους ὥστε νὰ περιττεύη ἐνταῦθα ἡ περιγραφὴ τῆς χρήσεως αὐτοῦ.

Γ. Μπαμπούρης
Παιδίατρος

Ἡ Πρωτομαγιά μας

Προχθὲς τὴν Πρωτομαγιὰ εἴχαμε τὴν ἐπίσκεψι τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου στὸν Τομέα μας. Πρωῒ πρωῒ ὁ Τομέας μας ἤτανε σὲ κίνησι. Ἐπρόκειτο νὰ κάμωμε μιὰ μακρινὴ ἐκδρομή. Ὅλα ἦσαν ἐν τάξει καὶ ἤμαστε ἕτοιμοι νὰ ξεκινήσουμε, ὅταν βλέπουμε ἄξαφνα μιὰ ὁμάδα ἀπὸ Σκαπανάκια ἄλλου Λόχου νἄρχωνται τρεχάλα καὶ νὰ φωνάζουν: Σταθῆτε! Ἔρχεται... Μὴν φεύγετε... Ὅταν τέλος πάντων ἐπλησίασαν, μᾶς εἶπαν ὅτι ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος θὰ ἐρχόταν νὰ μᾶς μιλήσῃ. Κι᾿ ἀλήθεια σὲ λίγο στὸ βάθος τοῦ δρόμου, εἴδαμε πολλοὺς μεγάλους βαθμοφόρους νἄρχωνται καὶ στὴ μέση ἦταν ὁ Ἐπίτροπος. Ἤτανε γελαστὸς καὶ εὐχαριστημένος καὶ ἀφοῦ μᾶς χαιρέτησε, παρελάσαμε μὲ τραγούδια μπροστά του. Ἅμα ἐτελείωσε ἡ παρέλασι μᾶς ἐπλησίασε καὶ μᾶς εἶπε:

«Παιδιά, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν παρέλασι, ἀπὸ τὸ παράστημα καὶ τὸ ζωηρό σας βάδισμα. Τὴν ἡμέρα τὴν σημερινὴ θὰ τὴν ἀφιερώσουμε ὁλόκληρη στὴν ἐξοχὴ καὶ στὰ λουλούδια. Καὶ ὄχι μονάχα ἡ Ὀργάνωσί μας, μὰ ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς Λαός, οἱ ἄνθρωποι τῶν πόλεων καὶ τῶν ἀγρῶν καὶ οἱ ἐργάτες τῶν ἐργοστασίων, μικροὶ καὶ μεγάλοι, τὴν σημερινὴ ἡμέρα τὴν χαρίζουν στὸ νὰ ἑορτάσουν τὰ λουλούδια. Ἡ συνήθεια αὐτὴ εἶναι ἀπὸ τὰ παλαιὰ χρόνια καὶ οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι ἑώρταζαν ἐπίσης τὴν ἴδια ἑορτὴ ποὺ τὴν ὠνόμαζαν «Ἀνθεστήρια».

Γι᾿ αὐτὴν θὰ σᾶς μιλήσουν σήμερα οἱ βαθμοφόροι σας καὶ μαζὶ γιὰ τὴν Ἑλλάδα μας καὶ γιὰ τὸ καθῆκον ποὺ ἔχουμε νὰ τὴν ἀγαποῦμε καὶ νὰ θυμούμαστε πάντα τὰ λόγια τοῦ Ἀρχηγοῦ πῶς πρέπει «νὰ εἴμαστε ὑπερήφανοι γιατὶ εἴμαστε Ἕλληνες».

Ζήτω ἡ Ἑλλάς! Ζήτω ὁ Ἀρχηγός!»

Τὸ τί ἔγινε στὸ τέλος τοῦ λόγου τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου δὲν περιγράφεται. Ζητωκραυγές, πηδήματα, χειροκροτήματα. Ὅλη τὴν ἡμέρα ἐπαίξαμε καὶ ἀκούσαμε πολλὲς ὁμιλίες καὶ τὸ βράδυ στεφανωμένοι μὲ λουλούδια ἐγυρίσαμε στὸν Τομέα μὲ τραγούδια καὶ ζητωκραυγές.

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΛΣ

Τὸ ποιηματάκι μας.

Τοῦ σκύλου ἡ οὐρά

Ἔχω ἀκούσει χίλια λόγια
χαρωπά, λυπητερά·
μὰ ποτέ, καμμιὰ φορὰ
δὲν μοῦ μίλησαν τὰ λόγια
σὰν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

*

Ἀνταμώθηκαν ἄνθρωποι
κι᾿ ἔχουν κλάψει ἀπὸ χαρά,
μὰ κανείς, καμμιὰ φορά,
«καλῶς ὥρισες» δὲ μοὖπε
σὰν τοῦ σκύλου τὴν οὐρά.

*

Καὶ σὲ φίλους καὶ σὲ ξένους
ἔχω δώσει τὴ χαρὰ
— μὲ ξεχάσαν μιὰ φορά —.
Μὰ πιστός μοῦ μένει ὁ σκύλος
καὶ σαλεύει τὴν οὐρά.

Ζαχ. Παπαντωνίου

Ὁ Σκαπανεὺς Σ. Γρηγορόπουλος

5. (Συνέχεια)

Ὁ κὺρ Μέντιος λοιπὸν δὲν μποροῦσε νὰ διακρίνῃ τὸ βλέμμα της πίσω ἀπὸ τὰ μαῦρα γυαλιά. Κι᾿ ὁ νοῦς του δὲν πήγαινε ποτὲ στὸ κακό, τοῦ κακομοίρη!

Οὖ-οὖ! Οὖ-οὖ, ἀκούστηκε πάλι περιγελαχτὰ πάνω ἀπὸ τὸ κεφάλι του. Δυὸ ὁλοστρόγγυλα κίτρινα μάτια ἔλαμψαν στὴ νύχτα, ἀκίνητα.

— Ἄχ, πῶς μὲ νευριάζει ἡ ἀνόητη! σκέφτηκε ἡ ἀλεποῦ κι᾿ ἔκαμε νὰ χυμήξῃ κατὰ τὴν κερασιά. Μὰ γρήγορα συγκρατήθηκε.

— Λέγατε, φιλτάτη μου, γιὰ κάποιο νέο; ρώτησε μὲ εὐγένεια ὁ κὺρ Μέντιος.

— Μάλιστα ἀποκρίθηκε ἡ ἀλεποῦ. Μὰ θὰ κρατήσῃς ἄραγε τὸ μυστικό; Μοῦ τὸ ὁρκίζεσαι;

— Νὰ σπάσουν οἱ φωνητικές μου χορδές, ἂν τὸ προδώσω! ἀποκρίθηκε μὲ μεγάλη σοβαρότητα ὁ κὺρ Μέντιος. Νὰ τραγουδάω φάλτσα! Μεγαλύτερον ὅρκο δὲν μπορῶ νὰ πάρω...

Τὰ κλαδιὰ τῆς κερασιᾶς σείστηκαν μὲ ὁρμή! Ἕνα ἄγουρο κεράσι, σκληρὸ σὰν πετραδάκι, ἔπεσε ἀνάμεσα στ᾿ αὐτιὰ τοῦ γαϊδάρου. Μὰ ποῦ νὰ πάρῃ εἴδησι!

— Ἄκουσε λοιπόν, μουρμούρισε βιαστικὰ ἡ θειὰ Ἀλεποῦ. Εἶδες ποτέ σου τὸν παράδεισο;

— Ποιὸν παράδεισο; Τὸν ἀληθινὸ παράδεισο; Μὰ δόξα σοι ὁ Θεὸς δὲν πέθανα ἀκόμα! ἀποκρίθηκε ὁ κὺρ Μέντιος πολὺ ταραγμένος ἀπὸ τὸ σοβαρὸ ὕφος τῆς ἀλεποῦς.

— Νὰ πεθάνῃς ἐσύ, νὰ πεθάνῃς ἀγαπημένε μου μαέστρο! Κουνήσου ἀπὸ τὴ θέσι σου! Νὰ πᾶν χαμένα τόσα παχιὰ μεριά...

— Τέτοια γλυκειὰ φωνή, κλαψούρισε ὁ κὺρ Μέντιος.

— Τέτοια σφιχτὰ καπούλια, ἐξακολούθησε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ κι᾿ ἔγλυψε τὰ χείλια της. Ὤ, νὰ μ᾿ ἄφινες νὰ σ᾿ ἀγγίξω μόνο... Μὰ ἐσὺ θὰ ζήσῃς ἑκατὸ χρόνια, μαέστρο μου, τί λέω, ἑκατὸ μονάχα;

— Τότε λοιπὸν τί μοῦ μιλᾶτε γιὰ παράδεισο; ρώτησε μὲ παράπονο ὁ κὺρ Μέντιος.

— Μὰ ἐννοῶ τὸν ἄλλον παράδεισο, ἀγαπητέ μου...

— Τὸν ἄλλον;

— Ναί... τὸν ἐπίγειο!

— Ἄχ, ἀναστέναξε ὁ κὺρ Μέντιος, κι᾿ ἕνα μεγάλο βάρος ἔπεσε ἀπὸ τὴν καρδιά του. Τώρα καταλαβαίνω. Ναί, ναί· μάλιστα, κάτι ἔχω ἀκού-

τῶν σκαπανέων μας

Τὸ παραμυθάκι μας.

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΕΠΟΥΔΕΣ

Σὲ κάποιο χωριὸ μιὰ φορὰ ζοῦσε ἕνας γεωργὸς μὲ τὸ γαϊδαρό του. Τὴν ἡμέρα ὤργωνε τὸ χωράφι του, ὅταν ἐνύκτωνε ἔκρυβε τὰ λουριά του σὲ κάτι θάμνους καὶ ἔπειτα ἐπήγαινε στὸ σπίτι του. Ὅταν ὅμως ἐπήγαινε τὴν ἄλλην ἡμέρα πάλι στὸ χωράφι του, δὲν εὕρισκε τὰ λουριά του ἐκεῖ καὶ ἀναγκαζότανε ν' ἀγοράζῃ ἄλλα. Ὁ γάϊδαρος ποὺ ἔβλεπε τὸν κύριό του λυπημένο, τὸν ἐρώτησε μιὰ μέρα γιὰ νὰ μάθῃ τὴν αἰτία τῆς λύπης του. Σὰν ἔμαθε λοιπόν, εἶπε στὸν κύριό του: «Μὴ λυπᾶσαι! Νὰ μοῦ δώσῃς ἐμένα ἕναν κῆπο μὲ χλωρὸ σιτάρι καὶ θὰ σοῦ βρῶ ἐγὼ τοὺς κλέφτες».

Τότε ὁ κύριός του μὲ μεγάλη χαρὰ τοῦ ἔδειξε τὸν κῆπο μὲ τὸ σιτάρι ποὺ θὰ φάῃ ἂν πιάσῃ τοὺς κλέφτες. Ὁ γάϊδαρος τὸ βράδυ τῆς ἴδιας ἡμέρας ἐπῆγε καὶ ἐκρύφτηκε κοντὰ ἐκεῖ ποὺ εἶχε τὰ λουριὰ κρυμμένα ὁ κύριός του. Σὲ λίγο εἶδε νὰ ἔρχωνται πρὸς τὰ ἐκεῖ κάτι ἀλεποῦδες. Αὐτὲς ἐζύγωσαν στὰ λουριὰ καὶ ἀφοῦ τὰ ἅρπαξαν, ἔφυγαν. Ὁ γάϊδαρος τὶς ἀκολούθησε τότε κρυφά. Οἱ ἀλεποῦδες τρέχοντας ἔφθασαν στὴ φωλιά τους, σὲ λίγο δὲ ἔφθασε καὶ ὁ γάϊδαρος καὶ ξαπλώθηκε ἔξω ἀπ' τὴ φωλιὰ κάνοντας τὸν ψόφιο. Ὕστερα ἀπὸ κάμποση ὥρα ξαναβγῆκαν ἔξω οἱ ἀλεποῦδες. Ὅταν εἶδαν τὸν γάϊδαρο ξαπλωμένον ἔτσι, τὸν ἐνόμισαν ἀληθινὰ γιὰ ψόφιον, καὶ ἄρχισαν νὰ χορεύουν ἀπὸ τὴν χαρά τους γιατὶ θὰ εἶχαν τροφὴ γιὰ πολλὲς ἡμέρες. Ἔπειτα μπῆκαν πάλι στὴ φωλιά τους καὶ ἐπῆραν ὅλα τὰ κλεμμένα λουριὰ γιὰ νὰ τραβήξουν τὸ γάϊδαρο μέσα. Μιὰ ἀλεποῦ ἐκάθησε ἔξω, κρυφὰ ἀπὸ τὶς ἄλλες, καὶ ἄρχισε νὰ μασᾶ τοῦ γάϊδαρου τὸ αὐτί. Ἐκεῖνος πονοῦσε φοβερά, ἀλλὰ δὲν ἐφώναζε, γιατὶ συλλογιζόταν καὶ τὸν κῆπο μὲ τὸ σιτάρι. Σὲ λίγο ἔφθασαν καὶ οἱ ἄλλες ἀλεποῦδες μὲ τὰ λουριὰ καὶ

ἀφοῦ ἔδεσαν καλὰ τὸ γάϊδαρο, ἐδέθηκαν καὶ αὐτὲς καὶ ἄρχισαν νὰ τραβοῦν. Ὁ Γάϊδαρος ὅταν ἔνοιωσε ὅτι οἱ ἀλεποῦδες εἶναι καλὰ δεμένες, ἐσηκώθηκε καὶ σὰν δυνατώτερος ἄρχισε νὰ τρέχῃ σέρνοντας καὶ τὶς δεμένες μαζί του ἀλεποῦδες, κι' ἔτσι ἔφθασε στὸν κύριό του. Καὶ τότε, ἐνῷ ἐκεῖνος ἐσκότωνε μία μία τὶς ἀλεποῦδες, αὐτὸς ἔτρωγε τὸ σιτάρι.

(Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Κολοκοτρώνη, ψευδώνυμον μαθητοῦ Β' τάξεως Γυμνασίου Ἰωαννίνων).

Ο ΜΑΗΣ

Μᾶς ἦρθε ὁ Μάης μὲ δροσιὲς
μᾶς ἦρθε μὲ λουλούδια,
μὲ κρίνα, τριαντάφυλλα
μὲ πρόσχαρα τραγούδια.

Τὸν Μάη ἂς τὸν γιορτάσωμε
παιδάκια ἀγαπημένα
ἐμπρὸς στεφάνια ἂς πλέξουμε
μὲ ἄνθη μυρωμένα.

Χειμῶνα δὲ φοβόμαστε
μηδὲ βοριᾶ καὶ χιόνια,
καλῶς τα πάλι τὰ πουλιὰ
καλῶς τὰ χελιδόνια.

ἔξυπνα κουτά

Ὁ Τοτὸς ποὺ ἔφαγε ξύλο ἀπὸ τὸ Γιαννάκη κλείνει τὸ ἕνα μάτι του καὶ ἀρχίζει νὰ διαβάζῃ.

— Γιατὶ τὸ κάνεις αὐτὸ παιδί μου; τοῦ λέει ἡ μαμά του.

— Γιὰ νὰ γίνω κύκλωπας μαμά, νὰ δείρω τὸν Γιαννάκη.

σει... Κάτι ἔχω διαβάσει κι' ἐγώ. Νὰ ξέρετε, ἀγαπητή μου, πῶς τὸ συλλογίζομαι ὅταν κυλιέμαι στὸ χορτάρι... στὸ σεληνόφωτο... Μὰ ποῦ νὰ βρίσκεται ἆρά γε; Κανένας δὲν ξέρει...

Ἡ ἀλεποῦ ξεροκατάπιε. Ὡς τώρα καλὰ τὰ εἶχε καταφέρει. Κι' ἂς ἔνοιωθε ὅλη τὴν ὥρα τὰ κίτρινα κρύα μάτια τῆς κουκουβάγιας ἀπάνω στὴ ράχι της. Τὰ κομπλιμέντα της τὰ ἔχαφτε πολὺ ὡραῖα ὁ κὺρ Μέντιος. Μὰ τὸ μεγάλο τοῦτο χάπι;

— Ἔ, λοιπόν, ἐνδοξότατε μαέστρο μου, φώναξε καὶ χτύπησε τὴ γλῶσσα της, ἐγὼ ξέρω!

— Ἐσεῖς; ἔκαμε ὁ κὺρ Μέντιος καὶ γούρλωσε τὰ μάτια. Μιλήσατε, μιλήσατε, φιλτάτη! Εἶμαι ὅλος αὐτιά!

Ἡ θειὰ Ἀλεποῦ προχώρησε ἕνα βῆμα χαμήλωσε τὴ φωνή.

— Ἄκουσε λοιπόν, εἶπε. Ὁ Παράδεισος βρίσκεται... στὴν ἀπέναντι ὄχθη. Ἐκεῖ πέρα, πίσω ἀπὸ τὸ ποτάμι! Τὸν εἶδα μὲ τὰ μάτια μου!

— Κι' εἶναι ἆρά γε τόσο ὄμορφος ὅπως τὸν περιγράφουν τὰ βιβλία; ρώτησε μὲ κάποια δειλία ὁ κὺρ Μέντιος.

— Κι' ἀκόμα ὡραιότερος! φώναξε μ' ἐνθουσιασμὸ ἡ θειὰ Ἀλεποῦ. Φαντάσου, στὸν Παράδεισο αὐτὸν φυτρώνει ἕνα χορτάρι ψηλό, νά, ὡς τὸ πηγούνι σου. Δὲ θἄχῃς ἀνάγκη πιὰ νὰ κουράζεσαι νὰ σκύβῃς γιὰ νὰ τὸ φᾶς. Καὶ νὰ σοῦ πῶ καὶ κάτι... Μὰ δὲ θὰ τὸ πιστέψῃς...

— Τί; Τί; ἔκαμε ὁ κὺρ Μέντιος ποὺ δὲν βαστιῶταν πιὰ ἀπὸ τὴν περιέργεια.

— Τὸ χορτάρι αὐτὸ ἔχει ἕνα μικρὸ μηχανισμό, ξέρεις, νά, κάποιο ελατήριο καὶ... κλίκ! μπαίνει μονάχο μέσ' στὸ στόμα σου!

Κάτω ἀπὸ ἕνα μαρουλόφυλλο, μιὰ μικρὴ πυγολαμπίδα, ποὺ κρυφάκουγε τὴν ἀλεποῦ, ἔπεσε ἀνάσκελα ἀπ' τὸ πολὺ γέλιο. Ἔλαμψε τὸ πράσινο φαναράκι στὴν κοιλιά της, μὰ δὲν ντράπηκε καθόλου κι' ἐξακολούθησε νὰ χαχανίζῃ.

«Ἀχ, τί νόστιμα, τί νόστιμα τὰ λέει ἡ θειὰ ἀλεποῦ, συλλογίστηκε. Καὶ πῶς τὰ χάφτει ὁ κουτεντὲς ὁ Μέντιος!»

Κάτι ὑποψιάστηκε τώρα κι' ὁ κὺρ Μέντιος:

— Ἀγαπητή μου φίλη, εἶπε, μὴν τύχῃ καὶ μοῦ λέτε ὑπερβολές;

— Ἐγὼ ὑπερβολές! φώναξε ἡ ἀλεποῦ κι' ἔκανε τάχα πὼς πειράχτηκε.

Τὰ χάχανα τῆς πυγολαμπίδας δὲν εἶχαν πιὰ τελειωμό.

«Νὰ μποροῦσα νὰ τὴν τσαλαπατήσω, τὴν ξεδιάντροπη! συλλογίστηκε ἡ θειὰ Ἀλεποῦ. Νὰ μποροῦσα νὰ τὴν κατασπαράξω!»

«Μὰ ὄχι, ὄχι, σκέφτηκε πάλι, ἂς μὴν τρομάξω τὸ φίλο μας. Συχαίνεται τὴ βία. Κι' ἔπειτα, αὐτὴ δὲν εἶναι ἡ κερὰ Καλή, ποὺ μοὔφεξε στὸ γάμο μου μὲ τὰ ξαδέρφια της, ὅταν μᾶς σώθηκαν τὰ κεριὰ καὶ δὲν μπορούσαμε πουθενὰ νὰ βροῦμε ἄλλα; Κι' ἡ μακαρίτισσα ἡ γιαγιά μου δὲ μοὔλεγε πάντα: Παιδάκι μου, παιδάκι μου, νὰ μὴν εἶσαι ποτὲ εὐχάριστη;»

«Ἀχάριστη» ἤθελε νὰ πῇ ἡ θειὰ Ἀλεποῦ, μὰ δὲν ἤξερε τὴ λέξι αὐτή. Νόμιζε λοιπὸν πὼς «εὐχάριστη» θὰ πῇ τὸ ἴδιο κι' ὅλο τὄλεγε καὶ τὸ ξανάλεγε, περήφανη ποὺ θυμῶταν τόσο καλὰ τὶς συμβουλὲς τῆς γιαγιᾶς της.

Ὁ κὺρ Μέντιος ὡστόσο χτύπησε μὲ ἀνυπομονησία τὸ χῶμα μὲ τὸ ἀριστερό του μπροστινὸ ποδάρι. Ἡ ἀλεποῦ τινάχτηκε.

— Ἐγὼ νὰ γελάσω ἐσένα, ἐσένα! εἶπε κι' ἔκανε πὼς κλαίει.

Ὁ κὺρ Μέντιος γονάτισε μετανοιωμένος.

(Ἀκολουθεῖ)

Γιά νά μαθαίνετε

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Ἀριθμός 7β'

Ὁ Πέτρος γράφει ἕνα γράμμα σ' ἕνα φίλο του καί στόν φάκελλο βάζει τήν ἑξῆς διεύθυνσιν: «Κύριον Νικόλαον Γεωργόπουλον ὁδόν Πατησίων ἀριθμός β β β β β β β».

— Μά τί ἔγραψες ἐκεῖ; τοῦ λέει ὁ μπαμπᾶς του.

— Ὁδός Πατησίων ἀριθμός ἑπτά βῆτα. Πῶς ἀλλοιῶς νά τό γράψω;

Ἀπορία.

Στό ἀντικρυνό σπίτι ἔχουν ὑπηρέτρια μιά μικρή ἀραπίνα. Καί ὁ Τοτός ρωτᾷ τήν μητέρα του:

— Μαμά, πῶς μποροῦν κι' ἔχουν τέτοια ὑπηρέτρια; Δέν τούς μουντζουρώνει ὅ,τι πιάνει;

Τί σκυλιά, τί παιδιά!

Στήν ἐξοχή:

— Λάκη μου, βάλε παιδί μου τό καπέλλο σου καί μή τρέχεις ἔτσι στόν ἥλιο...

— Μαμά, ρωτᾷ ἀφελῶς ὁ Λάκης, γιατί τά σκυλιά τρέχουν στόν ἥλιο χωρίς καπέλλο;

Μεγάλο κακό!

Ἡ μικρή Λιλή εἶναι συναχωμένη καί τήν κρατοῦν στό κρεββάτι. Οἱ ἄλλοι ὅλοι βγῆκαν περίπατο. Ὅταν γύρισαν, τήν βρῆκαν μόνη καί παραπονεμένη.

— Τί κάνεις Λιλή; τήν ρωτοῦν.

— Τί νά κάνω; ἀπαντᾷ ἡ μικρή, μόνη μου φτερνίζομαι καί μόνη μου λέω γειά σου!

Κακή μανία...

Μιά μικρή πού εἶχε τήν μανία νά μιλᾷ στήν καθαρεύουσα, εἶπε σέ μιά φίλη της:

— «Μ' ἐμειδίασες!» μοί εἶπες ὅτι θά ἔλθῃς καί δέν ἦλθες.

Καί ἤθελε νά πῇ «Μ' ἐγέλασες!».

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Τό σχέδιο πού βλέπετε παραπλεύρως, εἶναι μιά ὡραία εἰκόνα ἡ ὁποία θά παρασκευασθῇ μόνον ἄν τήν χρωματίσετε.

Γιά νά φτειάξετε τήν εἰκόνα, χωρίς τίς γραμμές καί τούς ἀριθμούς, στερεώσατε ἕνα διαφανές χαρτί ἐπάνω στό σχέδιο.

Ἔπειτα, ὁδηγούμενοι ἀπό τούς ἀριθμούς πού φαίνονται ἀπό κάτω, χρωματίσατε μέ προσοχήν τά μέρη τῆς εἰκόνος ὡς ἑξῆς:

Ὅπου ὑπάρχει 1 μέ μπλέ ἀνοικτό. Ὅπου ὑπάρχει 2 μέ πορτοκαλί. Ὅπου ὑπάρχει 3 μέ πράσινο σκοῦρο. Ὅπου ὑπάρχει 4 μέ βιολετί σκοῦρο. Ὅπου ὑπάρχει 5 μέ καστανό. Ὅπου ὑπάρχει 6 μέ κίτρινο. Ὅπου ὑπάρχει 7 μέ βιολετί ἀνοικτό.

Τά μέρη τῆς εἰκόνος πού ἔχουν 0 θά μείνουν λευκά.

Τά περιγράμματα τῶν ἀντικειμένων τῆς εἰκόνος θά σχηματισθοῦν ἀπό τό τέλος κάθε χρώματος.

Ἀκροστιχίς.

Τά ἀρχικά τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν πρωτεύουσαν Εὐρωπαϊκοῦ κράτους:

1) Καιρός χωρίς σύννεφα, 2) Ἀποτελεῖ τό μεγαλύτερον μέρος τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, 3) Μέ αὐτά ὁδηγοῦμεν τούς ἵππους, 4) Περιβάλλεται ἀπό θάλασσαν, 5) Ἀρχαία θεά, 6) Ἀρχαιότατος Ἕλλην θαλασσοπόρος.

Τά δεύτερα γράμματα τῶν αὐτῶν λέξεων, σάν ὅμως αἱ λέξεις ληφθοῦν κατά τήν σειράν 6, 5, 4, 3, 2, 1 ἀποτελοῦν τήν αὐτήν πόλιν.

Σ. Ι. ΣΦΕΤΣΟΥ

Τρίγωνον.

1η σειρά: Ποταμός τῆς Ἰταλίας, 2α σειρά: Βασιλεύς τῆς ἀρχαίας Σπάρτης, 3η σειρά: Πρόθεσις, 4η σειρά: Ἀναφορική ἀντωνυμία, 5η σειρά: Σύμφωνον.

Καί καθέτως τά ἴδια.

Ζ. ΚΟΚΚΙΝΗ

Λεξίγριφος.

Ἄρνησι σέ ξένη γλῶσσα,
σέ δυό νότες ἄν προσθέσῃς,
ἕνα εὐχάριστο παιγνίδι
θἄχῃς μπρός σου γιά νά [παίζῃς.

Ι. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Κρυπτογραφικόν.

12345678 = Ἀρχ. ποιητής.
15678 = Νῆσος.
35325 = Εὐρ. Κράτος.
6745378 = Ποταμός Γαλλίας.
123478 = Βουνό.
3578 = Ἱερός τόπος.
654273 = Πολύτιμον ὀρυκτόν.
15628 = Ἀφορμή πολέμου.

Π. ΣΕΦΑΛΙΔΗΣ

Μαγική εἰκών χωρίς εἰκόνα.

— Ἐν τῷ μεταξύ ἦλθε καί ὁ Νίκος.

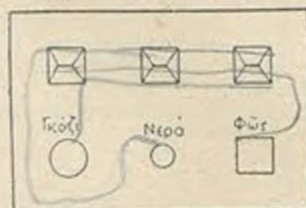
— Πῶς ἦλθε;

— Στό εἶπα!

Δ. ΖΑΡΑΦΩΝΙΤΗΣ

Γκάζι, νερό, φῶς.

Σ' ἕνα μηχανικό ἐτέθη τό ἑξῆς πρόβλημα: Νά ἐφοδιάσῃ τάς τρεῖς ἐπαύλεις πού φαίνονται στό ἄνω μέρος τῆς εἰκόνος μέ ἀεριόφως

(γκάζι), νερό καί ἠλεκτρικό φῶς, ὑπό τόν ὅρον νά μή διασταυρώνωνται οἱ σωλῆνες ἤ τά σύρματα. Τά ἐργοστάσια τοῦ ἀεριόφωτος καί τοῦ ἠλεκτρισμοῦ καί ἡ πηγή τοῦ νεροῦ ὑποτίθεται ὅτι ἔχουν τήν τοποθέτησι τοῦ σχεδίου.

Ὁ μηχανικός χωρίς μεγάλη δυσκολία κατήρτισεν ἀμέσως τά σχέδια τῆς κατευθύνσεως πού ἔπρεπε νά ἀκολουθήσουν οἱ σωλῆνες καί τά σύρματα, γιά νά μήν ἔρχωνται σ' ἐπαφή ἤ νά μή διασταυρώνωνται μεταξύ τους.

Πῶς ἔγιναν οἱ ἐγκαταστάσεις τοῦ ἀεριόφωτος, τοῦ νεροῦ καί τοῦ φωτός;

Οἱ ἀριθμοί.

Τά περίεργα τῶν ἀριθμῶν εἶναι ἄπειρα καί μ' ὅλον ὅτι στηρίζονται στή λογική, δημιουργοῦν πάντοτε κατάπληξιν.

Ὁ φίλος μας κ. Α. Σπυρόπουλος μᾶς ἀπέστειλε μεταξύ ἄλλων καί τάς κάτωθι πράξεις, αἱ ὁποῖαι δίδουν ἀποτέλεσμα ἕνα ἕως ὀκτώ 1.

Ἰδού τό περίεργον:

$$1\times9+2=11$$
$$12\times9+3=111$$
$$123\times9+4=1111$$
$$1234\times9+5=11111$$
$$12345\times9+6=111111$$
$$123456\times9+7=1111111$$
$$1234567\times9+8=11111111$$
$$12345678\times9+9=111111111$$

Διά νά πεισθῆτε, δέν ἔχετε παρά νά κάμετε τάς πράξεις.

Τετράγωνον.

— Ἀρώματα.
— Νέκταρ.
— Πρωτεύουσα.
— Ἀρχ. Θεός.

Καί καθέτως τά ἴδια.

Κ. ΛΥΜΠΕΡΙΑΔΗΣ

Διασκεδάζοντας

Ἀναποδιὲς ὀνομάτων.

— Νὰ εἶσαι δειλὸς καὶ νὰ σὲ λένε Ἀχιλλέα!
— Νὰ μὴν μπορῇς ν' ἀρθρώσῃς δυὸ λέξεις καὶ νὰ σὲ λένε Δημοσθένη!
— Νὰ εἶσαι ὁ πιὸ βραδυκίνητος τῶν συμμαθητῶν σου καὶ νὰ σὲ λένε Γρηγόρη!
— Νὰ σὲ λένε Ἄριστο καὶ νὰ παίρνῃς μηδενικὰ γιὰ βαθμούς.
— Νὰ εἶσαι μελαγχολικὸς καὶ νὰ σὲ λένε Εὐθύμιο!
— Νὰ εἶσαι κακὸς καὶ νὰ ὀνομάζεσαι Ἄγγελος!
— Τί κρῖμα νὰ ὀνομάζεσαι Νίκη καὶ νὰ νικηθῇς στὸ τρέξιμο.

Ι. ΣΚΟΛΑΡΙΚΟΣ

Ἐρωτήσεις.

1. Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος παίζεται στὸ θέατρο;
2. Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος ἀποτελεῖται ἀπὸ δύο ὑγρά;
3. Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος ρωτάει ἕνα κορίτσι ἂν θέλῃ κι' ἄλλο;
4. Ποία πόλις τῆς Γαλλίας λέγει μόνη της νὰ τὴν βρῇς;
5. Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος λέγει ὅτι εἶναι καλά;
6. Ποία νῆσος τῆς Ἑλλάδος εἶναι δηλητήριον;
7. Ποία πόλις τῆς Ἑλλάδος εἶναι ἀρχαῖο σπίτι;
8. Ποία νῆσος τῆς Ἑλλάδος λύει ἕνα μέλος τοῦ σώματος;

Ἐνήργησε καλά;

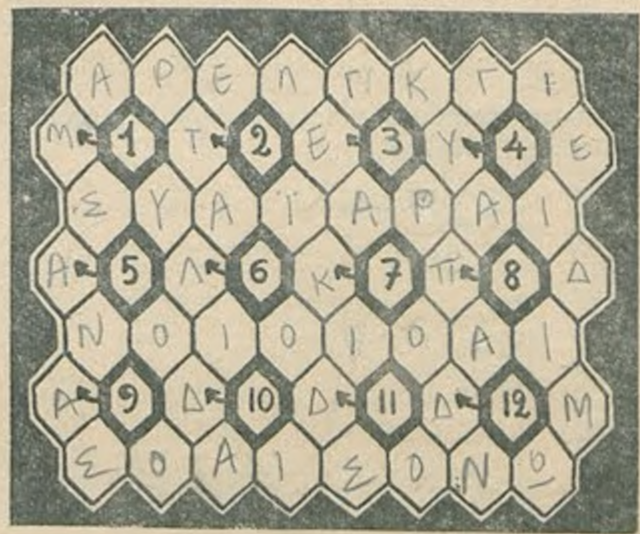
Ἡ γυναῖκα ποὺ βλέπετε στὴν εἰκόνα, γιὰ νὰ μεταφερθῇ γρήγορα ἡ θερμὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ δωματίου μὲ τὴ φωτιὰ στὸ ἄλλο, πῆρε τὴ σκούπα της, στάθηκε στὸ ἄνοιγμα τῆς πόρτας καὶ ἔκαμε τὴν κυκλικὴ κίνησι ποὺ φαίνεται ἀπ' τὶς κουκκίδες καὶ ἀπὸ τὴν κατεύθυνσι τοῦ τόξου.

Ἡ κίνησι αὐτὴ ἦταν εὐνοϊκὴ γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ της; Ἢ ἔπρεπε νὰ εἶναι διαφορετική;

ΚΥΚΛΟΛΕΞΟΝ

Σὲ κάθε ἕνα ἀπὸ τὰ ἕξη ἑξάγωνα ποὺ ὑπάρχουν γύρω ἀπὸ κάθε ἀριθμὸ νὰ τοποθετηθῇ ἕνα γράμμα ὥστε νὰ σχηματισθοῦν λέξεις ποὺ νὰ ἔχουν τὴν ἑξῆς σημασίαν:

1 Ἀπαραίτητος διὰ τὴν διεξαγωγὴν δίκης. 2 Σημεῖον στίξεως. 3 Τὰ ἔχοντα κῦρος. 4 Ἡ Θεὰ τῆς ὑγείας. 5 Καταφύγιον τῶν πτωχῶν. 6 Δὲν εἶναι κληρικοί, ἀλλὰ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ. 7 Τοὺς δίδουν τὰ δένδρα. 8 Παιχνίδι (ἀρχ.). 9 Τὸ νὰ ἀνεβαίνῃ κανείς. 10 Φόρος τῶν τροχοφόρων. 11 Πέρασμα (καθ.). 12 Σατανᾶς.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Μεσοστιχίς.

Τὰ μεσαῖα γράμματα τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν ἥρωα τοῦ 1821:

1) Κουρέλι, 2) Πόλις τῆς Ν. Ἑλλάδος, 3) Νῆσος τῶν Κυκλάδων, 4) Πόλις τῆς Β. Ἑλλάδος, 5) Εὐωδιάζει στὴν ἐκκλησία, 6) Μ' αὐτὴν στρώνουν τοὺς δρόμους, 7) Μονὰς βάρους, 8) Ἄξιος Ἀρχηγός, 9) Ἐχθρὸς τῶν προβάτων, 10) Νῆσος τῆς Ἑλλάδος, 11) Ἀρρώστεια (καθ.).

Λ. ΧΟΥΣΙΑΔΗΣ

Ναὶ ἢ ὄχι;

1) Τὸ φίδι γεννάει αὐγά. Ναὶ ἢ ὄχι;
2) Ὁ ὑδράργυρος εἶναι μέταλλον. Ναὶ ἢ ὄχι;
3) Ἡ μυῖγα ἔχει τέσσερα πόδια. Ναὶ ἢ ὄχι;
5) Ὁ ἥλιος τὸ χειμῶνα βρίσκεται πιὸ κοντὰ στὴ γῆ. Ναὶ ἢ ὄχι;
5) Τὸ γυαλὶ γίνεται ἀπὸ ἄμμο. Ναὶ ἢ ὄχι;

Στοιχειόγριφος.

Μὲ λατρεύει ὅλος ὁ κόσμος
ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς,
μέρος λόγου ἁπλῶς θὰ γίνω
ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς!

Α. ΛΙΜΑΝΤΖΑΚΗ

Ἀπορίες.

Γιατὶ λέμε Ἀμερικὴ (Ἀμερικοὶ) καὶ ὄχι Ἀόλοι;

Γιατὶ ἐφημερὶς (ἐφη-μερὶς) καὶ ὄχι ἐφηκομμάτι;

Γιατὶ ἑταζέρα (ἑταζε-ρα) καὶ ὄχι ἐλεγέρα;

Γιατὶ τετράδιον (τετ-ράδιον) καὶ ὄχι τετραδιόφωνον;

Γιατὶ βιβλίο (βιβ-λύω) καὶ ὄχι βιβδένω;

Μ. Κ. ΧΩΡΑΦΑ

Αἴνιγμα.

Μ' ἀφαιρεῖς καὶ μεγαλώνω
μοῦ προσθέτεις καὶ μικραίνω!
Τί εἶναι;

Κ. ΠΑΠΑΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Τὴν ἔσβησε!

Ἡ μητέρα: Γιαννάκη, ἔδωσες τὶς δέκα δραχμὲς στὸν ἔμπορο ποὺ τὶς χρωστοῦσα;
Ὁ Γιαννάκης: Ναὶ μαμὰ καὶ μοῦ εἶπε ὅτι σ' ἔσβησε.
Ἡ μικρὴ Λιλίκα: Μὰ ποῦ ἦσουν ἀναμμένη μαμά;

Φοβᾶται!

Σ' ἕνα σχολικὸν διαγωνισμόν, διάλογος μεταξὺ μαθητῶν:
— Τί δειλὸς ποὺ εἶναι αὐτὸς ὁ Καθηγητής!
— Καὶ ποῦ τὸ ξέρεις;
— Μὰ δὲν βλέπεις ποὺ φοβᾶται... μήπως ἀντιγράψωμε;

Πολυτέλεια.

Στὴ Γλυφάδα ἕνα ἀπόγευμα ὡραίας ἡμέρας:
Ἡ μαμά: Κική ἔδωσες τὴ δραχμὴ σὲ κεῖνον τὸν φτωχό;
Ἡ Κική: Ναί, μαμά, τοῦ ἔδωσα γιατὶ μοῦ τὸ εἶπες. Μόνη μου δὲν θὰ τοῦ ἔδινα ποτέ!
Ἡ μαμά: Μὰ γιατὶ παιδί μου;
Ἡ Κική: Μὰ εἶναι φτωχὸς αὐτὸς ποὺ κατεβαίνει στὴν Γλυφάδα;

Φιλοσοφία.

Στὸ τραπέζι:
— Ἄχ! μαμά μου, φώναξε ἔξαφνα ἡ μικρὴ Μαρίκα, τί πικρὴ ποὺ εἶναι ἡ καρδιὰ τοῦ πουλιοῦ!
Καὶ μετὰ σιγώτερα:
— Ποιὸς ξέρει τί βάσανα ἔχει περάσει τὸ καϋμένο καὶ πικράθηκε ἔτσι ἡ καρδοῦλα του...

Ἦταν στρογγυλό!

Στὸ τραπέζι:
— Γιατὶ Περικλῆ μου ρίχνεις τὰ κουκκούτσι στὸ τραπεζομάντηλο; Δὲν σοῦ εἶπα τόσες φορὲς νὰ τὰ βάζῃς σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ πιάτου σου;
— Μὰ μπαμπᾶ μου, κοίταξα τόσην ὥρα, καὶ δὲν βρῆκα καμμιὰ γωνιὰ στὸ πιάτο.

Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν.

Η ΠΑΝΗΓΥΡΙΚΗ ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ Β΄ ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΩΝ ΑΓΩΝΩΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΑΘΗΝ. ΣΤΑΔΙΟΝ ΕΝΩΠΙΟΝ ΤΗΣ Α. Β. Υ. ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ Κ. Ε. Ν.

Χιλιάδες κόσμου ἐν ἐξάλλῳ ἐνθουσιασμῷ ἐχειροκρότησαν καὶ ἐπευφήμησαν τὴν ἀθλοῦσαν νεότητα.

Προχθὲς τὸ ἀπόγευμα εἰς ἕνα πλαίσιον ἑορταστικόν ποὺ τὸ ἀποτελοῦσαν μυριάδες Ἀθηναίων καὶ τὸ ἐχαρακτήριζεν ὁ ὡραῖος ἐκεῖνος ἐνθουσιασμὸς ποὺ γεννοῦν ἡ νεότης καὶ τὸ σφρῖγος, ἤρχισαν εἰς τὸ Παναθηναϊκὸν Στάδιον μὲ ἐπισημότητα οἱ Β΄ Πανελλήνιοι Ἀγῶνες τῆς Ἐθνικ. Ὀργανώσεως Νεολαίας.

ΕΙΣ ΤΟ ΠΑΝΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΟΝ ΣΤΑΔΙΟΝ

Ἡ τελετὴ τῆς ἐνάρξεως τῶν ἀγώνων ἤρχισε τὴν 4ην καὶ 10΄ ἀπογευματινήν. Ἀπὸ πολὺ ἐνωρίτερον ὅμως τὸ Στάδιον εἶχε πλημμυρίσει ἀπὸ θεατάς. Στὶς δύο τὸ ἀπόγευμα ἄνοιξαν οἱ πόρτες τοῦ Σταδίου. Στὶς 3 τὸ Στάδιο ἦταν σχεδὸν γεμᾶτο. Στὶς 3 καὶ 30΄ πλημμυρισμένο. Καὶ τί πανηγυρικὸ περιβάλλον Μὲ τὶς μουσικὲς τῆς Ε.Ο.Ν., μὲ τὶς ἐπευφημίες καὶ τὰ τραγούδια τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ τῶν Φαλαγγιτισσῶν, τῶν Σκαπανέων καὶ τῶν Σκαπανισσῶν ποὺ προσήρχοντο μὲ τάξι ἀξιοθαύμαστη καὶ κατὰ τμήματα διὰ νὰ καταλάβουν τὰς ἐκ τῶν προτέρων καθορισθείσας θέσεις των. Μὲ τὴ χαρὰ τῶν μεγάλων ποὺ γελοῦσαν ὁλόκληροι στὸ ὑπέροχο θέαμα τῆς μεγάλης γιορτῆς τῆς νεότητος. Νὰ σημειωθῇ δὲ ὅτι ὅλος αὐτὸς ὁ κόσμος ποὺ ἐπλημμύρισε τὸ Στάδιον ἐτακτοποιήθη στὶς θέσεις του ἄνετα, χωρὶς κόπο χάρις εἰς τοὺς πρὸς τοῦτο σὲ κάθε κερκίδα τοποθετημένους Φαλαγγίτας.

Η ΑΦΙΞΙΣ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Τὴν 3ην καὶ 30΄ ἀπογευματινὴν ἀφίχθη εἰς τὸ Στάδιον συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπασπιστοῦ του ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλέξ. Κανελλόπουλος. Αἱ χιλιάδες τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν, τῶν Σκαπανέων καὶ Σκαπανισσῶν καὶ αἱ χιλιάδες τοῦ λαοῦ τὸν ὑπεδέχθησαν μὲ ἐνθουσιώδεις ἐκδηλώσεις.

Τὴν 3ην καὶ 50΄ ἀφίχθη ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς. Στὴν ἐμφάνισί του στὰ προπύλαια τοῦ Σταδίου ὅπου τὸν ὑπεδέχθη ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Κανελλόπουλος ξέσπασε θύελλα ἐνθουσιασμοῦ, ἐπευφημιῶν καὶ ζητωκραυγῶν. Ἡ ἀνθρωποθάλασσα τοῦ Σταδίου ἐδονεῖτο κυριολεκτικῶς.

— Πα - τέ - ρα. . .

— Πα - τέ - ρα. . .

Βούϊζε τὸ Στάδιο ἀπὸ τὴ μυριόστομη κραυγὴ τῶν παιδιῶν τῆς Ε.Ο.Ν., ποὺ σκέπαζε τὶς χίλιες δυὸ ἄλλες ἐπευφημίες τῶν μεγάλων. . . Καὶ πέρασεν ὥρα πολλὴ ὡς ὅτου κοπάσῃ ἡ θύελλα αὐτὴ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ.

—Ἡ ἐμφάνισις τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου εἰς τὰ προπύλαια τοῦ Σταδίου — μὲ τὴ λεβέντικη κορμοστασιά — ἐγένετο δεκτὴ μὲ ἐκδηλώσεις ἀποθεώσεως.

Καὶ ὅταν ἡ Α.Ε. ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης ὑπεδέχετο τὰς Α.Α.Β.Β.Υ.Υ. εἰς τὸν στίβον αἱ ἐκδηλώσεις τῶν θεατῶν ἔφθασαν τοὺς οὐρανούς.

Μέσα σὲ τέτοιο περιβάλλον ἐνθουσιασμοῦ, χαρᾶς καὶ πανηγυρισμοῦ ἄρχισε σὲ λίγο ἡ τελετὴ τῆς ἐνάρξεως τῶν Β΄ Πανελληνίων Ἀγώνων.

Η ΜΕΓΑΛΕΙΩΔΗΣ ΠΑΡΕΛΑΣΙΣ

Μετὰ πέντε λεπτὰ ἀπὸ τῆς ἀφίξεως τῆς Α.Β.Υ. τοῦ Διαδόχου ἤρχισεν ἡ παρέλασις τῶν ἀθλητῶν καὶ τῶν ἀθλητριῶν τῶν ἀντιπροσωπευτικῶν ὁμάδων τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριαι, Φαλαγγίτισσαι καὶ Φαλαγγῖται παρήλασαν μὲ τὴν ἀθλητικὴν περιβολὴ τῆς Ε.Ο.Ν., μὲ ἄσπρη φανελλίτσα καὶ μπλὲ παντελονάκι. Μπροστὰ ἀπὸ κάθε ἀντιπροσωπευτικὴ ὁμάδα παρήλαυνον αἱ ἀθλήτριαι καὶ ἀκολουθοῦσαν οἱ ἀθληταί. Κάθε ἀντιπροσωπεία εἶχεν ἐπὶ κεφαλῆς τὴν σημαίαν της.

Στὴν παρέλασι αὐτὴ θαυμάστηκε καὶ κατεχειροκροτήθη τὸ λεβέντικο παράστημα τῶν ἀθλητῶν καὶ τῶν ἀθλητριῶν. Στὶς ἀντιπροσωπεῖες ποὺ εἶχαν σκοπευτὰς καὶ σκοπευτρίας, οἱ ἀθληταὶ καὶ αἱ ἀθλήτριαι τοῦ ἀγωνίσματος αὐτοῦ παρήλασαν μὲ τὰ τουφέκια τους καὶ μὲ τὴ φαλαγγίτικη στολή. Ἦταν δὲ καὶ αὐτῶν ἡ ἐμφάνισις ὑπέροχη καὶ κατεχειροκροτήθη ὅπως καὶ τῶν ἄλλων ἀθλητῶν. Ἐπίσης θαυμασία ἦταν ἡ ἐμφάνισις τῶν ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ε.Ο.Ν. Ἀθηνῶν, Εὐβοίας, Καβάλλας καὶ Ἡρακλείου Κρήτης ποὺ προεκρίθησαν καὶ μετέχουν τῶν ἡμιτελικῶν καὶ τελικῶν ἀγώνων πρωταθλήματος ποδοσφαίρου τῆς Ε.Ο.Ν. Οἱ ποδηλάται τῶν ποδηλατικῶν ἀγώνων Πρωταθλήματος τῆς Ε.Ο.Ν. παρήλασαν καὶ αὐτοὶ θαυμάσια καὶ στὸ τέλος ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους ἀθλητὰς τῆς ὁμάδος των.

Χίλιοι ὀκτακόσιοι ἦσαν οἱ ἀθληταὶ καὶ αἱ ἀθλήτριαι ποὺ μετέχουν τῆς παρελάσεως. Καὶ παρήλασαν ὅλοι τους. . . σὰν ἕνας. Λὲς καὶ ἦσαν στρατιῶται.

Εἰς τὴν ὡραίαν αὐτὴν καὶ ἐπιβλητικὴν παρέλασιν ἔλαβον μέρος αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων μὲ τὴν ἀκόλουθον σειράν:

1) Ὁμὰς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀρρένων καὶ Θηλέων.

2) Ὁμὰς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ἀττικοβοιωτίας.

3) Ὁμὰς Διοικήσεως Ταγμάτων Ἐργασίας.

4) Ὁμὰς Περιφ. Διοικήσεως Φθιωτιδοφωκίδος, 5) Ἀχαΐας, 6) Ἀργολιδοκορινθίας, 7) Κιλκίς, 8) Ἀρκαδίας, 9) Λακωνίας, 10) Μεσσηνίας, 11) Ἠλείας, 12) Ζακύνθου, 13) Αἰτωλοακαρνανίας, 14) Κεφαλληνίας, 15) Κερκύρας, 16) Ἰωαννίνων, 17) Πρεβέζης, 18) Ἄρτης, 19) Θεσπρωτίας, 20) Θεσσαλονίκης, 21) Κοζάνης, 22) Πέλλης, 23) Φλωρίνης, 24) Σερρῶν, 25) Χαλκιδικῆς, 26) Καβάλλας, 27) Ἕβρου, 28) Ροδόπης, 29) Δράμας, 30) Χανίων, 31) Ἡρακλείου, 32) Ρεθύμνης, 33) Λασηθίου, 34) Λέσβου, 35) Σάμου, 36) Χίου, 37) Αἰγύπτου, 38) Λαρίσης, 39) Τρικκάλων, 40) Κυκλάδων καὶ 41) Πρωτευούσης.

ΕΠΑΡΣΙΣ ΣΗΜΑΙΩΝ — ΟΡΚΩΜΟΣΙΑ

Ὑπὸ τοὺς ἤχους τῶν ἐμβατηρίων τῆς μουσικῆς παρετάχθησαν ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριαι εἰς τὸν στίβον μὲ μέτωπον πρὸς τοὺς ἐπισήμους καὶ ἔγινεν ἡ ἔπαρσις τῆς σημαίας. Ὄρθιοι ὅλοι οἱ θεαταὶ καὶ σὲ στάσι προσοχῆς παρηκολούθησαν τὴν ἔπαρσι στὸν τιμητικὸ ἱστὸ τοῦ Σταδίου, ὑπὸ τοὺς ἤχους τοῦ ἐμβατηρίου τῆς Σημαίας. Ἔπειτα ἡ μουσικὴ ἐπαιάνισε τὸν Ἐθνικὸν Ὕμνον, τὸν Ὕμνον τῆς 4ης Αὐγούστου καὶ τὸν Ὕμνον τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἀμέσως μετὰ τὴν ἔπαρσιν τῆς σημαίας ἕνας ἀθλητὴς Φαλαγγίτης ἀπεσπάσθη τῆς παρατάξεως καὶ προχώρησε πρὸ τοῦ μικροφώνου ὅπου ἐξεφώνησε τὸν ὅρκον τῶν ἀθλητῶν καὶ τῶν ἀθλητριῶν ποὺ μετέχουν τῶν Β΄ Πανελληνίων Ἀγώνων τῆς Ε.Ο.Ν. Ὅλοι, ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριαι, τὴν ὥρα τῆς ὁρκωμοσίας εἶχαν τὸ δεξὶ χέρι τεντωμένο ψηλά.

Ὁ ὅρκος ἔλεγε:

«Ὁρκιζόμεθα ὅτι προσερχόμεθα εἰς τοὺς ἀγῶνας ὅπως συναγωνισθῶμεν εὐγενῶς καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς κανονισμοὺς καὶ ὅτι ἡ συμμετοχή μας σκοπεῖ τὴν ἐπίδειξιν ἱπποτικοῦ πνεύματος διὰ τὴν τιμὴν τῆς Πατρίδος μας καὶ τὴν Δόξαν τοῦ ἀθλητισμοῦ».

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ ΤΟΥ Κ. Ε. Ν.

Μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν ὁ Ὑπασπιστὴς τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, ἀπὸ μικροφώνου ἀνέγνωσε τὴν Ἡμερησίαν Διαταγὴν τοῦ Κ.Ε.Ν. κ. Κανελλοπούλου, ἔχουσαν ὡς ἀκολούθως:

«Συναγωνισταὶ Ἀθληταὶ καὶ Συναγωνίστριαι Ἀθλήτριαι,

Οἱ περυσινοὶ Α΄ Πανελλήνιοι Ἀθλητικοὶ Ἀγῶνες τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπῆρξαν τὸ ἐπιστέγασμα τῆς μεγάλης ἀθλητικῆς της ἐξορμήσεως, ἀληθινὰ πρωτοφανοῦς στὰ Ἑλληνικὰ χρονικά.

Οἱ ἐφετεινοὶ Β΄ Πανελλήνιοι Ἀγῶνες ἀποτελοῦν τὸ ὡραιότερο δεῖγμα τῆς ἐμμονῆς εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς συνεχίσεως καὶ τῆς θεμελιώσεως ἐκείνου, τὸ ὁποῖον πέρυσι ὑπῆρξεν ἐξόρμησις, ἀλλὰ ἐφέτος εἶναι μόνιμος πραγματικότης.

Κι΄ ἔτσι οἱ Β΄ Πανελλήνιοι ἀγῶνες ἀποκτοῦν ἀκόμη μεγαλύτερη σημασία. Φανερώνουμε μὲ αὐτοὺς ὅτι ὁ ἀγὼν τῆς Ε.Ο.Ν., ὁ ἀγὼν τῆς 4ης Αὐγούστου, ὁ ὁλοκάθαρος, ὑπερήφανος καὶ σωτήριος Ἑλληνικὸς αὐτὸς ἀγών, δὲν εἶναι μονάχα γεμᾶτος ὁρμὴ κι΄ ἐνθουσιασμό, δὲν εἶναι μόνο γνήσια δυναμικὸς καὶ ρωμαλέος, ἀλλὰ περιέχει καὶ τὴ χαλύβδινη ἀποφασιστικότητα καὶ τὴν ἀκλόνητη ἐμμονὴ στὴν προσπάθεια, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὴ βαθειά, ἀναλλοίωτη καὶ ἀπόλυτη πίστι, ποὺ μᾶς ἐνεφύσησε μιὰ γιὰ πάντα ὁ ὁδηγητὴς Κυβερνήτης Ἰωάννης Μεταξᾶς, πρῶτος αὐτὸς ἀγωνιστὴς καὶ πρῶτος δημιουργός.

Ὑπὸ τὸ πνεῦμα αὐτό, ποὺ τὸ συμβολίζει ὁ Γενικός μας Ἀρχηγός, ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος, ποὺ τὸ ἐνσαρκώνει ὁ Πατέρας μας καὶ πρῶτος Φαλαγγίτης Ἰωάννης Μεταξᾶς καὶ τοῦ ὁποίου σεῖς εἶσθε οἱ φορεῖς, κατεβαίνετε σήμερα στὸν στίβο αὐτό.

Κανεὶς καὶ καμμιὰ ἀπὸ σᾶς δὲν ἀγωνίζεσθε γιὰ τὸν ἑαυτό σας. Ὅλοι καὶ ὅλες ἀγωνίζεσθε γιὰ τὴν Τιμὴ τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ γιὰ τὴ Χαρὰ τοῦ Ἀγῶνος.

Πέρυσι οἱ ἐδῶ συγκεντρωμένοι ἀθληταὶ καὶ ἀθλήτριαι ἀντιπροσώπευαν τὸ ἀπάνθισμα τῆς ἀθλητικῆς προσπαθείας τοῦ ἀθλουμένου μέρους 500.000 μελῶν τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν., παιδιῶν τῆς Ἑλλάδος, φέτος ἀντιπροσωπεύετε τὸ ἀπάνθισμα ἀθλητικῆς προσπαθείας τοῦ ἀθλουμένου μέρους 1.000.000 Συναγωνιστῶν καὶ Συναγωνιστριῶν μας.

Δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ ποὺ κατεβαίνετε στὸ στίβο. Δυόμιση χρόνια τώρα ὑπὸ τὴ Σεπτὴ Βασιλικὴ Αἰγίδα, σᾶς ἔχει κατεβάσει ἐθελοντάς, μαχητὰς στὸ μεγάλο Ἐθνικὸ στίβο, ἡ παντοδύναμη καὶ ζωοδότρια πνοὴ τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ, ὅπου μὲ ἀνεπεπταμένες τὶς Σημαῖες, ποὺ δὲν θὰ ὑποσταλοῦν ποτέ, ἀγωνίζεσθε τὸν ἱερὸ ἀγῶνα τῆς Ἑλληνικῆς Ἰδέας, ποὺ ὁλοκληρωτικὰ περιέχει καὶ πραγματοποιεῖ ἡ 4η Αὐγούστου.— Σήμερα κατεβαίνετε στὸ μερικώτερο αὐτὸ στίβο μὲ ψυχὲς ἄγρυπνες καὶ ἀκμαῖες, μὲ σώματα ἀτσαλένια καὶ μὲ μοναδική σας ἐπιδίωξι τὸ «Εὖ ἀγωνίζεσθαι», συνεπεῖς στὴν Πάνσεπτη καὶ Παναρχαία Ὀλυμπιακή μας παράδοσι.

Εἶμαι βέβαιος πὼς ἡ Ε.Ο.Ν. δικαιοῦται νὰ πιστεύῃ ἀκραδάντως ὅτι καὶ ἐδῶ, ὅπως παντοῦ, θὰ μένετε μέχρι κεραίας πιστοὶ εἰς τὰ καθήκοντα καὶ τὰς ὑποχρεώσεις ποὺ πηγάζουν ἀπὸ τὴν Ἰδεολογία μας, ἀπὸ τὴν ἀποστολή μας, καὶ ἀπὸ τὸν ἀγωνιστικὸ ὅρκο ποὺ δώσατε νὰ κατακτήσετε ἀξιολογικὰ τὴν νίκη σας, ὅπως ταιριάζει σὲ μᾶς σὰν Νεολαία Ἑλληνική.

Ἔχω τὴν πεποίθησι ὅτι θὰ δικαιώσετε τὴν βεβαιότητα ποὺ ἔχουν ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος καὶ ἡ Α.Ε. ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης, ὅτι θὰ ἀναδειχθῆτε ἀπολύτως ἄξιοι τῆς μεγίστης τιμῆς ποὺ σᾶς γίνεται, νὰ ἀγωνίζεσθε ἐνώπιον

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

Αἱ εὐχαὶ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τοῦ Κυβ. Ἐπιτρόπου πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Ὀργάνωσιν Νεολαίας ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῶν ἑορτῶν τοῦ Πάσχα.

«Εὔχομαι εἰς ὅλους τοὺς Φαλαγγίτας καὶ τὰς Φαλαγγιτίσσας, τοὺς Σκαπανεῖς καὶ Σκαπανίσσας νὰ περάσουν μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των ἐν εὐτυχίᾳ καὶ χαρᾷ τὰς ἑορτὰς τοῦ Πάσχα».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

«Ἐπὶ χαρμοσύνῳ ἑορτῇ Ἀναστάσεως Κυρίου, κατ' ἐξοχὴν ἑορτῇ ἑλληνικῆς ἀνοίξεως, διαβιβάζω ὁλοψύχους φαλαγγιτικούς μου χαιρετισμοὺς εἰς ὑμᾶς καὶ εἰς ἅπαντας ὑφ' ὑμᾶς συναγωνιστὰς καὶ συναγωνιστρίας. Εὔχομαι ὅπως ἡ ἀναστηθεῖσα ὑπὸ Ἰωάννου Μεταξᾶ Ἑλληνικὴ Νεολαία διέλθῃ τὰς ἁγίας αὐτὰς ἡμέρας ἐν τῇ ἀδιασπάστῳ ἀλληλεγγύῃ καὶ ψυχικῇ της ἑνότητι, ἐν εὐτυχίᾳ καὶ χαρᾷ. Τὸ Ἑλληνικὸν Πάσχα 1940) Ε΄ εὑρίσκει τὸ Ἔθνος χάρις εἰς τὴν Α.Μ. τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην ἰσχυρότερον καὶ εὐτυχέστερον ἢ ποτὲ καὶ τὴν Νεολαίαν του ἀκμαίαν καὶ ἀποφασιστικῶς βαδίζουσαν τὸν ὑπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου χαραχθέντα ἱστορικὸν δρόμον τῶν μεγάλων της πεπρωμένων. Ἔχω βεβαιότητα ὅτι ἅπαντες καὶ ἅπασαι συμμερίζονται τὴν πεποίθησίν μου, ὅτι τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ὑψίστου καὶ τῇ καθοδηγήσει τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀρχηγοῦ, ἕκαστον νέον Πάσχα θὰ εὑρίσκῃ τὴν Νεολαίαν μᾶλλον προηγμένην, ἐνθουσιωδῶς πανηγυρίζουσαν Ἀνάστασιν Σωτῆρος καὶ Ἀνάστασιν Πατρίδος».

ΑΛ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΣ

Η Ε. Ο. Ν. ΘΑ ΕΟΡΤΑΖΗ «ΗΜΕΡΑΝ ΤΩΝ ΕΘΝΙΚΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ».

Ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς καθώρισεν ὅπως ἡ πρώτη Κυριακὴ ἑκάστου Ὀκτωβρίου ἑορτάζεται ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ὡς «Ἡμέρα τῶν Ἐθνικῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων». Κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν θὰ γίνωνται εἰς τοὺς σχηματισμοὺς τῆς Ε. Ο. Ν. κατάλληλοι ὁμιλίαι περὶ τοῦ ἔργου καὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἐνόπλων δυνάμεων καὶ τῶν πρὸς αὐτὰς ὀφειλομένων αἰσθημάτων. Συγχρόνως κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν θὰ γίνωνται ὑπὸ τῶν Σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ἐπισκέψεις τῶν διαφόρων στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ καταθέσεις στεφάνου εἰς Μνημεῖα πεσόντων ὑπὲρ Πατρίδος.

Οὕτω θὰ ἐκδηλωθῇ ὅτι ἡ Ε. Ο. Ν., διὰ τὴν ὁποίαν «δὲν ὑπάρχει ἄλλη πραγματικότης ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Πατρίδα», περιβάλλει πάντοτε μὲ ἀπεριόριστον ἀγάπην καὶ ἀμέριστον θαυμασμὸν τὰς ἐνόπλους τοῦ Ἔθνους μας Δυνάμεις καὶ εἶναι ἑτοίμη καὶ αὐτὴ νὰ συντελέσῃ μὲ τὴν ἰδίαν ἐθελοθυσίαν τὸ καθῆκον της, ὡς συνειδητὸς φορεὺς τῶν ἀρχῶν τῆς 4ης Αὐγούστου, πάντοτε δὲ ἐν ἀπολύτῳ ἑνότητι μὲ τὸν Ἐθνικὸν Στρατόν.

ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ Κ. Ε. Ν.

Τὴν 7ην μ.μ. τῆς 1ης Μαΐου ὡμίλησεν εἰς τὸ θέατρον Ὀλύμπια ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἑορτῆς τῆς «Ἐθνικῆς Ἐργασίας» ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἀλέξανδρος Κανελλόπουλος.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ συγκέντρωσιν προσῆλθον βαθμοφόροι τῆς Ε. Ο. Ν. τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Πρωτευούσης.

ΦΟΡΟΣ ΤΙΜΗΣ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΜΕΓΑΛΟΥΣ ΝΕΚΡΟΥΣ

Εἰς τὸ Μνημεῖον τοῦ Ἀγνώστου Στρατιώτου αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἀθλητικῶν ὁμάδων τῆς Ε.Ο.Ν. ὁλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Αἰγύπτου ἀπέτισαν φόρον τιμῆς εἰς τοὺς μεγάλους νεκροὺς τῆς Ἑλλάδος ἐν σεμνῇ τελετῇ. Ἀθλητὴς Φαλαγγίτης τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀχαΐας κατέθεσε δάφνινον στέφανον ἐκ μέρους τῶν Ἀθλητῶν καὶ Ἀθλητριῶν τῆς Ε. Ο. Ν.

ΤΑ ΔΩΡΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

Ἀφίκετο εἰς Ἰωάννινα ἀντιπροσωπεία Φαλαγγιτῶν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Πρωτευούσης φέρουσα τὰ δῶρα πρὸς τοὺς ἀκρίτας μας τῆς Ἠπείρου. Ἐπίσης ἔφθασαν ἄλλαι τρεῖς ἀντιπροσωπεῖαι εἰς Κομοτινήν, Δράμαν καὶ Κιλκὶς μὲ δῶρα πρὸς τοὺς Ἀκρίτας τῆς Θράκης καὶ τῆς Μακεδονίας.

ΕΠΙΒΡΑΒΕΥΣΙΣ ΑΥΤΟΘΥΣΙΑΣ

Κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Αἰτωλοακαρνανίας ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης τῆς Ε. Ο. Ν. καὶ Νομάρχης Αἰτωλοακαρνανίας ἐνέκρινεν ὅπως ὁ μικρὸς ἥρως, σκαπανεὺς τοῦ Μεσολογγίου Χρῆστος Τσάλλας, στερούμενος ὅλων τῶν μέσων συνεχίσεως τῶν σπουδῶν του, ἐξακολουθήσῃ τὰ μαθήματά του εἰς τὴν κατωτέραν καὶ μέσην ἐκπαίδευσιν δαπάναις τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, διὰ τὴν πλήρη αὐτοθυσίαν πρᾶξίν του, καθ' ἥν, ὡς γνωστόν, τὸν παρελθόντα Σεπτέμβριον ἔσωσεν ἀπὸ βέβαιον πνιγμόν, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, μίαν ἑπταέτιδα, ἥτις εἶχε πέσει εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ Μεσολογγίου καὶ παρεσύρετο ἀπὸ τὰ κύματα.

Τὸν μικρὸν αὐτὸν ἥρωα ἐβράβευσε καὶ ἡ Ἀκαδημία Ἀθηνῶν κατὰ τὴν δημοσίαν συνεδρίαν της τῆς 25ης Μαρτίου.

Αὐτῶν καὶ ἐνώπιον τῆς Α.Β.Υ. τῆς Πριγκηπίσσης Διαδόχου.

Καὶ τώρα, Συναγωνιστὲς καὶ Συναγωνίστριες, ὅλοι καὶ ὅλες μαζὶ ἐμπρὸς εἰς τὸν στίβο μὲ τὴν διάτορη κραυγή: Ζήτω τὸ Ἔθνος — Ζήτω ὁ Βασιλεὺς — Ζήτω ὁ Διάδοχος Παῦλος — Ζήτω ἡ Πριγκήπισσα Φρειδερίκη — Ζήτω ὁ Κυβερνήτης, Ὁδηγητὴς — Ζήτω ἡ Ε.Ο.Ν. — Ζήτω ὁ Ἑλληνικὸς Ἀθλητισμός».

ΚΗΡΥΞΙΣ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ

Ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος Παῦλος καὶ Γενικὸς Ἀρχηγὸς τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας, μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς Ἡμερησίας Διαταγῆς, ἐκήρυξε δι' ὀλίγων τὴν ἔναρξιν τῶν ἀγώνων, εἰπὼν ἀπὸ μικροφώνου:

«Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν Β΄ Πανελληνίων ἀγώνων τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας».

Εὐθὺς ἀμέσως ὁ Κ.Ε.Ν. ἀνῆλθεν εἰς τὰς θέσεις τῶν ἐπισήμων καὶ ἐκεῖ παρέδωσεν εἰς τὴν Α.Β.Υ. τὸν Διάδοχον καὶ τὴν Α.Ε. τὸν Ἐθνικὸν Κυβερνήτην ἀναμνηστικὰς πλάκας τῶν Β΄ Πανελληνίων ἀγώνων τῆς Ε. Ο. Ν., ἐνῷ αἱ χιλιάδες τῶν θεατῶν τοῦ Σταδίου ἐπευφημοῦσαν ἐνθουσιωδῶς.

Μετὰ ταῦτα οἱ ἀθληταὶ καὶ αἱ ἀθλήτριαι ἀπεχώρησαν καὶ ἤρχισαν αἱ ἐπιδείξεις καὶ τὰ παιγνίδια τοῦ προγράμματος, συμμετοχῇ Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων Πρωτευούσης καὶ Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Θηλέων Πρωτευούσης. Αἱ ἀσκήσεις των ὁμαδικαί, ἐχάρισαν εἰς τοὺς θεατὰς τὸ θεαματικώτερον καὶ ἐπιβλητικώτερον θέαμα ποὺ μπορεῖ νὰ περιμένῃ κανεὶς εἰς ἀθλητικὴν ἑορτήν. Σὲ κάθε δὲ ἄσκησι ποὺ ἐνεφάνιζε καὶ ἕνα σχῆμα ἐξόχου θεαματικότητος ξεσποῦσεν ὅλος ὁ κόσμος εἰς ἐπευφημίας ἐνθουσιώδεις. Κι' ἀκόμη ἐθαυμάσθη στὶς ἐπιδείξεις αὐτὲς τὸ παράστημα τῶν νέων καὶ τῶν νεανίδων. Ὅλοι καὶ ὅλες μὲ σώματα εὐθύγραμμα, ἁρμονικά, ἀθλητικά, λὲς κι' ἦσαν ζωντανὰ ἀγάλματα.

Ο ΑΓΩΝ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ

Μετὰ τὰς ἐπιδείξεις, αἱ ὁποῖαι κυριολεκτικὰ συνήρπασαν τοὺς θεατάς, ἐτελέσθη τὸ μοναδικὸν ἀγώνισμα τῆς ἡμέρας, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀφάνταστη ἐπιτυχία καὶ διὰ τὴν μεγάλην συμμετοχὴν ἀθλητῶν ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ εἶδος του. Οἱ δρομεῖς Φαλαγγῖται ἔτρεξαν ἀπόστασιν δύο χιλιομέτρων.

Ὑπεροχώτερο ὅμως ἀπ' ὅλα τὰ θεάματα τῶν ἐπιδείξεων ἦταν ἐκεῖνο τῶν Σκαπανισσῶν, ποὺ ἐξετέλεσαν κυρίως παιγνίδια καὶ τῶν Σκαπανέων ποὺ ἐξετέλεσαν — μιὰ σταλιὰ παιδάκια — μὲ ἀπόλυτη ἀκρίβεια Στρατιωτικὲς ἀσκήσεις μὲ τὰ ψεύτικα τουφέκια τους ὑπερπηδῶντες κάθε τόσο ἐμπόδια ξύλινα καὶ σὲ κάθε στροφὴ πρὸς τὴν σφενδόνη τοῦ Σταδίου ἕνα ἐμπόδιο καὶ μαζὶ χαντάκι γεμᾶτο νερό. Οἱ πιὸ καλοὶ πηδοῦσαν τὸ ἐμπόδιο αὐτὸ καὶ τὸ περνοῦσαν χωρὶς νὰ βραχοῦν. Οἱ ὀλιγώτερον ὅμως καλοὶ ἔπεφταν ὡς τὴ μέση στὸ νερό. Ὁ συναγωνισμὸς μεταξὺ τῶν καλλιτέρων δὲν ἦταν ὀλιγώτερον θεαματικὸς καὶ συναρπαστικὸς ἰδίως στὰ τελευταῖα μέτρα πρὸς τὸ τέρμα.

Τὰ ἀποτελέσματα τοῦ ἀγωνίσματος αὐτοῦ ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

1) Βασιλείου, Περιφ. Διοικήσεως Πρωτευούσης εἰς 6΄38΄΄2.

2) Κολιάκος Ἰωάννης τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀργολιδοκορινθίας καὶ

3) Μελιδώνης, τῆς Περιφ. Διοικήσεως Πρωτευούσης.

ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ

Εὐθὺς μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ ἀγωνίσματος ἀπεχώρησεν ἡ Α.Β.Υ. ὁ Διάδοχος καὶ μετ' ὀλίγον ἡ Α.Ε. ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης μὲ τὶς ἴδιες ἐκδηλώσεις μὲ τὶς ὁποῖες ἔγιναν δεκτοὶ ἀπὸ τὰς μυριάδας τῶν θεατῶν κατὰ τὴν ἄφιξίν των.

Τὰ ἀποτελέσματα τῶν συνεχιζομένων ἀγώνων θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ προσεχὲς ἐν πάσῃ λεπτομερείᾳ.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

Ἀρρένων

Τὸ ἀπόγευμα της 19ης Ἀπριλίου εἰς το θέατρον Ἀργυροπούλου ἐγένετο ἡ πρώτη ἐφετεινὴ ἐμφάνισις τοῦ Καλλιτεχνικοῦ Τμήματος τῆς Δ. Α. Σ. Ἀρρένων, τῇ συμπράξει τῆς Δ. Α. Σ. Θηλέων, συμφώνως πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ψυχαγωγίας τῆς Δ. Α. Σ. ἐκπονηθὲν πρόγραμμα.

Τὴν ἑορτὴν παρηκολούθησαν ἀνώτατοι βαθμοφόροι τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Ε.Ο.Ν., καθὼς καὶ ἐπιτελικοὶ βαθμοφόροι τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Θηλέων, ὁ Διοικητὴς τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀρρένων μετὰ τῶν Διοικητῶν τῶν Ὑποδιοικήσεών της καὶ τοῦ Ἐπιτελείου αὐτῆς, ὡς ἐπίσης καὶ πλῆθος κόσμου, ἰδίως σπουδαστῶν καὶ σπουδαστριῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν.

Κατὰ πρῶτον ἐπαίχθη ὑπὸ τοῦ Θεατρικοῦ Τμήματος τὸ ὑπὸ συναγωνιστοῦ μεταφρασθὲν ἔργον τοῦ Δουμᾶ «Ἡ παντοτεινὴ παρουσία». Ἐπηκολούθησεν ἐκτέλεσις μικρῶν συνθέσεων τοῦ Μόζαρτ καὶ τοῦ Χάϋδν ὑπὸ τῆς κλασσικῆς ὀρχήστρας τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν Ἀρρένων, καθὼς καὶ σόλο βιολιοῦ ὑπὸ συναγωνιστοῦ.

Ἡ μουσικοθεατρικὴ αὐτὴ ἑσπερὶς ἔκλεισε διὰ τῆς κωμῳδίας τοῦ Νίκου Λάσκαρη «Ὑπὸ ἐχεμύθειαν».

Γενικῶς ἡ πρώτη αὐτη ἐμφάνισις τοῦ καλλιτεχνικοῦ τμήματος τῆς Διοικήσεως Ἀνωτάτων Σχολῶν ἐστέφθη ὑπὸ ἐξαιρετικῆς ἐπιτυχίας, προκαλέσασα τὰ εὐμενέστατα σχόλια τῶν παρακολουθησάντων αὐτήν.

— Ἐν συνεχείᾳ τῶν ὑγειονομικῶν του παραγγελμάτων ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ μας Σταθμοῦ ὁ βαθμοφόρος τοῦ Τμήματος προπαγάνδας ὑγιεινῆς τῆς Δ.ΑΣ.Α. ὡμίλησε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα περὶ τῶν ἀλλοιώσεων καὶ τῶν βλαβῶν τὰς ὁποίας ἐπιφέρει τὸ κάπνισμα εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμόν.

Θηλέων

Κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα αἱ συγκεντρώσεις τῆς ἰδεολογικῆς διαφωτίσεως διεξήχθησαν κανονικὰ εἰς ὅλους τοὺς Ὑποτομεῖς.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἀνεπτύχθη ὑπὸ τοῦ III Γραφείου ἦτο «Περὶ Πολιτισμοῦ» καὶ εἰδικῶς «Περὶ Ἑλληνικοῦ Πολιτισμοῦ». Ἔγιναν δὲ καὶ συζητήσεις ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐξεδόθη καὶ ἐκυκλοφόρησε τὸ 4ον «Δελτίον κινήσεως» τῆς Διοικήσεώς μας τοῦ μηνὸς Ἀπριλίου μὲ πλουσίαν ὕλην. Ἡ ἐξέλιξι ποὺ παρουσιάζει μᾶς δίδει ἐλπίδες γιὰ τὴ σύντομη τελειοποίησί του.

Τὸ Σάββατο καὶ Κυριακὴ 20 καὶ 21 Ἀπριλίου ἔγινεν ὡραιοτάτη ἐκδρομὴ βαθμοφόρων καὶ Φαλαγγιτισσῶν εἰς Δελφούς. Θὰ μείνουν ἀξέχαστες αὐτὲς οἱ δύο ἡμέρες στὶς Φαλαγγίτισσες, ποὺ ἀπὸ πολὺν καιρὸ ἐπιθυμοῦσαν μιὰ τέτοια ἐκδρομή.

Τὴν 12ην Μαΐου θὰ γίνῃ ἑορτὴ στὸ Γυμναστήριο Καισαριανῆς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ λάβουν μέρος ἡ ὁμὰς Α.Σ.Ο.Ε.Ε., οἱ λόχοι Πειραιῶς, Ψυχικοῦ καὶ ἡ ὁμὰς τῆς Γυμναστικῆς Ἀκαδημίας.

Ἡ ἑορτὴ αὐτη ἔχει χαρακτῆρα ἐπιδείξεως τῶν γνώσεων, τὶς ὁποῖες ἀπέκτησαν οἱ Φαλαγγίτισσες στὴν τεχνικὴ ἐκπαίδευσι, στὶς πρῶτες βοήθειες καὶ στὴν ψυχαγωγία.

Εἰς τὴν ἑορτὴν ἐκλήθη νὰ παραστῇ καὶ ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγός.

Ἐκ τῆς Διοικήσεως μετεβιβάσθη πρὸς τὶς Φαλαγγίτισσες ἡ κάτωθι ἀνακοίνωσις:

«Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ φέρω εἰς γνῶσιν τῶν δοκίμων βαθμοφόρων καθὼς καὶ εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας ἐκείνας, αἵτινες ἐπιθυμοῦν νὰ γίνουν βαθμοφόροι, ὅτι τὸν μῆνα Μάϊον θὰ γίνουν προφορικαὶ καὶ πρακτικαὶ ἐξετάσεις ἐνώπιον ἐπιτροπῆς.

Διὰ περισσοτέρας πληροφορίας παρακαλῶ ὅπως ἀποταθῆτε εἰς τὴν Δ)σιν Συντονισμοῦ Ἐκπαιδεύσεως τῆς Διοικήσεως.

Τὸ πρόγραμμα δὲ τῶν ἐξετάσεων ἔχει ὡς ἑξῆς:

Τὴν 15ην καὶ 16ην Μαΐου θὰ γίνουν ἐξετάσεις προφορικαὶ καὶ πρακτικαὶ τῶν βαθμοφόρων καὶ Φαλαγγιτισσῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων τοῦ II Γραφείου, Δ)σεως Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως καὶ Δ)σεως Ὑγιειονομικοῦ.

Τὴν δὲ 1ην καὶ 2αν Ἰουνίου προφορικαὶ ἐξετάσεις διὰ τὰ θέματα τοῦ I καὶ III Γραφείου.

Ἤδη ἤρχισαν ἐπαναλήψεις ἐπὶ τῆς διδαχθείσης ὕλης κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους».

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΑΤΤΙΚΟΒΟΙΩΤΙΑΣ

Ἡ Ὑποδιοικήτρια Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Ἀττικοβοιωτίας μετὰ τῆς Διευθυντρίας τοῦ III Ἐπιτελικοῦ Γραφείου ἐπεσκέφθησαν τὰ Μεσόγεια καὶ δὴ τὸν Σχηματισμὸν Θηλέων Κερατέας, ἔμειναν δὲ ἀπολύτως ἱκανοποιημέναι ἀπὸ τὴν δρᾶσιν τοῦ Σχηματισμοῦ. Ἐπίσης ἐπεσκέφθησαν καὶ ἐπεθεώρησαν τοὺς Σχηματισμοὺς Θηβῶν, Λεβαδείας καὶ Περιχώρων.

Αἱ συγκεντρώσεις τῶν Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν γίνονται τακτικώτατα, κατὰ τὰς ὁποίας αὗται ἀσχολοῦνται εἰς ἀθλοπαιδιὰς καὶ ψυχαγωγικὰ παιχνίδια. Ὡσαύτως ἡ πολιτικὴ διαφώτισις γίνεται ἀνελλιπῶς.

Ἡ Ὑποδιοικήτρια προέβη εἰς τὰς καταλλήλους ἐνεργείας πρὸς σύστασιν Ἐπαγγελματικῆς Βιοτεχνικῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως μετὰ τὰς διακοπὰς τοῦ Πάσχα.

Στερεὰ Ἑλλάς

ΛΑΜΙΑ. — Τὴν 16ην λήξαντος εἰς τὴν τακτικὴν συγκέντρωσιν τῶν ἀξιωματικῶν τῆς ἕδρας, παρουσίᾳ τοῦ Γενικοῦ Ἐπόπτου καὶ τοῦ κ. Γεν. Γραμματέως τῆς Νομαρχίας ὁ Τετράρχης Παπαχρήστου Γεώργιος ἀνέπτυξε τὰς διατάξεις τοῦ κανονισμοῦ περὶ παρατάξεων καὶ παρελάσεων.

Τὴν 17ην Φαλαγγῖται τῆς 39ης Φάλαγγος Ἀθ. Διάκου, περιελθόντες τὰ καταστήματα καὶ τὰς οἰκίας τῆς Λαμίας, συνέλεξαν διάφορα δῶρα διὰ τοὺς φρουροὺς τῶν συνόρων μας.

Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Λακρίδος ἔγιναν αἱ κάτωθι ὁμιλίαι: 1) Περὶ Πατρίδος ὑπὸ τοῦ Ἐν)ρχου Κωνσταντίνου. 2) Περὶ θυσίας πρὸς τὴν Πατρίδα ὑπὸ τοῦ Λοχίτου Παπαναργύρου Ἀντων. 3) Περὶ σηματοδοσίας ὑπὸ τοῦ κ. Μωραΐτου. 4) Περὶ ἀνεμοπορίας ὑπὸ τοῦ κ. Ζακοπούλου. 5) Περὶ παθητικῆς ἀεραμύνης ὑπὸ τοῦ χημικοῦ κ. Βέλλιου.

Ὁ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως Ε.Ο.Ν. Δομοκοῦ ἐπεθεώρησε τὰ Τμήματα Ἐκκάρας, Γαβρακίου, Βελεσσιωτῶν, Κάτω Δομοκοῦ καὶ Σοφιάδος.

—Ὁ κ. Χρῆστος Μπατάγιας, κάτοικος Στυλίδος, προσέφερεν εἰς τὴν Τετραρχίαν Στυλίδος ἓν κινηματογραφικὸν ἔργον, ἐκ τῆς προβολῆς τοῦ ὁποίου διετέθησαν αἱ εἰσπράξεις κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὲρ τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ κατὰ τὸ ἥμισυ ὑπὲρ τῶν μαθητικῶν συσσιτίων. Ἡ προσφορὰ αὐτη ἔγινεν εἰς μνήμην τοῦ ἀποβιώσαντος μονογενοὺς υἱοῦ του Σκαπανέως, ὅστις ὀλίγον πρὸ τοῦ θανάτου του ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς γονεῖς του ὡς τελευταίαν χάριν νὰ τοῦ φορέσουν τὴν στολὴν τοῦ Σκαπανέως. Ὁ ἀτυχὴς Σκαπανεύς, ἀφοῦ ἐφόρεσε τὴν στολήν του καὶ ἐχαιρέτησεν, εἶπεν εἰς τὸν πατέρα του: «Πατέρα, θέλω πάντοτε νὰ φορῶ τὴν στολήν μου, νὰ μὴ μοῦ τὴν βγάλετε». Μετὰ πάροδον ὀλίγων λεπτῶν ὁ ἀτυχὴς Σκαπανεὺς ἐγκατέλειψε τὴν ζωήν.

Πελοπόννησος

ΠΥΡΓΟΣ.— Τὰ μαθήματα τοῦ Οὐλαμοῦ βαθμοφόρων τῆς Φάλαγγος Κρεσταίνων ἐξακολουθοῦν κανονικώτατα. Οἱ Φαλαγγῖται τῆς ἰδίας Φάλαγγος παρηκολούθησαν μὲ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὁμιλίας περὶ ὑγιεινῆς καὶ περὶ παθητικῆς ἀεραμύνης.

— Οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τῆς 104ης Φάλαγγος Καβασίλων ἤκουσαν ὁμιλίαν περὶ ἀρχαίας Σπάρτης.

— Ὁ Λόχος τοῦ Σχηματισμοῦ Βάρδας ἐξέδραμεν εἰς τὴν ὡραίαν τοποθεσίαν Ἅγιος Γεώργιος, ὅπου ἐγένοντο διάφοροι ἀσκήσεις.

— Ἡ Φάλαγξ Βαρθολομιοῦ κατήρτισεν ἐρασιτεχνικὸν θεατρικὸν ὅμιλον, ὅστις τὴν Κυριακὴν τῶν Βαΐων ἀνεβίβασεν ὡραιότατον θεατρικὸν ἔργον.

— Ζωηρὰ κίνησις παρατηρεῖται ἐπίσης εἰς τὰς Φάλαγγας Γαστούνης, Ζαχάρως καὶ Καράτουλας.

Θεσσαλία

ΛΑΡΙΣΑ. — Ἡ πόλις τῆς Λαρίσης ἐπανηγύρισε τὴν 21ην λήξαντος κατὰ τὸν ἐπιβλητικώτερον τρόπον τὴν μεγάλην ἑορτὴν τῆς Νεολαίας της, ἡ ὁποία παρέλαβεν ἀπὸ τὸν Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλέξανδρον Κανελλόπουλον ἐκ μέρους τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου τὰς σημαίας τῶν Φαλάγγων της, ἀφοῦ ὡρκίσθη πίστιν εἰς τὴν Πατρίδα, τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἀρχηγὸν Ι. Μεταξᾶν.

Ὁλόκληρος ἡ πόλις ἐπλημμύρισεν εἰς τὸ γαλανόλευκο τῶν σημαιῶν καὶ οἱ κάτοικοί της σὺν γυναιξὶ καὶ τέκνοις ἀπὸ πολὺ ἐνωρὶς τὸ πρωῒ κατέκλυσαν τὴν πλατεῖαν τοῦ Β' Σώματος Στρατοῦ, ὅπου ἔγινεν ἡ τελετὴ καὶ κατόπιν ἡ παρέλασις τῶν Φαλάγγων Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων καὶ Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν.

Ὁ Κ.Ε.Ν. κ. Ἀλ. Κανελλόπουλος ἀφίχθη ἀεροπορικῶς. Τὴν 11ην π. μ. κατέθεσε στέφανον δάφνης εἰς τὸ Ἡρῷον Λαρίσης καὶ τὴν 11.30' ἔγινεν ἡ τελετὴ τῆς παραδόσεως τῶν σημειῶν.

Εἰς τὴν τελετὴν παρέστησαν ὅλοι οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἀρχῶν τοῦ νομοῦ.

Ἐν ἀρχῇ ἐψάλη ἁγιασμός, μετὰ τὸν ὁποῖον ὁ Μητροπολίτης Ἐλασσῶνος, ἀσθενοῦντος τοῦ Λαρίσης, ἐκάλεσε τοὺς παρατεταγμένους Φαλαγγίτας καὶ τὰς Φαλαγγιτίσσας νὰ δώσουν τὸν ὅρκον. Ὅταν ὁ ὅρκος ἐδόθη, αἱ χιλιάδες τοῦ λαοῦ ποὺ ἐπλαισίωνε τὴν παράταξιν τῆς Ε.Ο.Ν. ἐξέσπασεν εἰς ἐκδηλώσεις ἐνθουσιώδεις: «Ἄξιοι! Ἄξιοι!».

Μετὰ τὴν ὁρκωμοσίαν ὁ κ. Κανελλόπουλος ὡμίλησεν εἰς τοὺς ὁρκισθέντας, ἐξάρας τὴν σημασίαν τοῦ ὅρκου ποὺ ἔδωσαν καὶ καλέσας αὐτοὺς νὰ εἶναι ἕτοιμοι νὰ δώσουν καὶ τὴν ζωήν των ἀκόμη ὅταν τοὺς καλέσῃ ἡ Πατρὶς εὐθὺς ὡς παραστῇ ἀνάγκη.

Πρὸ τοῦ λόγου του ὁ Κ.Ε.Ν. παρέδωσε τὰς σημαίας εἰς τὰς Φάλαγγας ἀρρένων καὶ θηλέων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Λαρίσης. Μὲ τιμητικὰς φρουρὰς Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι ἔφεραν τὰς σημαίας των ἐπὶ κεφαλῆς τῶν Φαλάγγων των.

Μετὰ τὴν ὡραίαν αὐτὴν τελετὴν τὰ μετασχόντα αὐτῆς τμήματα παρήλασαν πρὸ τοῦ Κ.Ε.Ν.

Μακεδονία

ΦΛΩΡΙΝΑ. — Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ε.Ο.Ν. Παπαγιάννης συνεχίζονται τὰ μαθήματα τῆς σχολῆς βαθμοφόρων.

Ὡσαύτως ἐν τῇ αὐτῇ Ὑποδιοικήσει ἐδόθησαν δύο θεατρικαὶ παραστάσεις, ἡ μία εἰς Μελίτην, ἡ δὲ ἑτέρα εἰς Ἰτιὰν μὲ ἄριστα ἀποτελέσματα.

Ἡ Ὑποδιοίκησις Ἀμυνταίου ἐξέδραμεν εἰς τὰς πλησίον Κοινότητας Βεγόρας καὶ Λακκιᾶς. Κατ' αὐτὴν ὡμίλησε διὰ μακρῶν πρὸς τοὺς Φαλαγγίτας ὁ Ὑποδιοικητὴς κ. Μαρτῖνος περὶ τοῦ σκοποῦ καὶ τῶν ἐπιδιώξεων τῆς Ε.Ο.Ν. Μετὰ ταῦτα ἐψάλησαν πατριωτικὰ θούρια καὶ ἐπηκολούθησε παρέλασις.

Ἐπίσης ἡ Ὑποδιοίκησις Ἀμυνταίου ὡς καὶ ἅπαντες οἱ Σχηματισμοὶ παρέστησαν ἐν σώματι κατὰ τὰ τελεσθέντα ὑπὲρ τῶν ἐν πολέμοις πεσόντων μνημόσυνα.

Εἰς τὴν Ὑποδιοίκησιν Πρεσπῶν συνεχίζονται τὰ μαθήματα τῆς σχολῆς βαθμοφόρων κανονικώτατα. Εἰς συγκεντρώσεις ἑνὸς ἑκάστου τμήματος πραγματοποιεῖται ἡ ἐγκυκλοπαιδικὴ αὐτῶν διαπαιδαγώγησις.

Ὡσαύτως ὁ Ὑποδιοικητὴς τῆς αὐτῆς Ὑποδιοικήσεως, συνοδευόμενος ὑπὸ τῶν ἐπιτελῶν του, περιώδευσεν εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Ὑποδιοικήσεώς του.

Ἐκ τῆς ἐν λόγῳ περιοδείας αἱ ἐντυπώσεις τοῦ Ὑποδιοικητοῦ ὑπῆρξαν ἱκανοποιητικώταται γενικῶς ἀπὸ τὸ συντελούμενον ἔργον διὰ τὴν ἐθνικήν μας ἀναγέννησιν.

Ἐν τῇ ἕδρᾳ τῆς Ὑποδιοικήσεως Πρεσπῶν κατηρτίσθη χορῳδία ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν ἀξιωματούχου ταύτης.

Ὁ Σχηματισμὸς Πεσοδορίου Πρεσπῶν ἔδωσε θεατρικὴν παράστασιν μὲ τὸ ἔργον «Ἡ Γκόλφω», ὁ δὲ Σχηματισμὸς Ψαράδων μὲ τὸ ἔργον «Ἐσμέ».

ΚΑΣΤΟΡΙΑ. — Ὑπὸ τῆς Ὑποδιοικήσεως Ἀρρένων Καστοριᾶς ἐφυτεύθησαν 5.770 δεν-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακών Διοικήσεων

δρύλλια καὶ ἐσπάρησαν 130½ στρέμματα μὲ σῖτον, βρίζαν, σίκαλιν κλπ.

— Ὑπὸ τῆς Ὑποδιοικήσεως Θηλέων ἐφυτεύθησαν 1.150 δενδρύλλια καὶ ἐσπάρησαν 61 στρέμματα μὲ σῖτον καὶ σίκαλιν.

ΕΔΕΣΣΑ. — Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα ἐγένοντο τακτικαὶ αἱ προκαθωρισμέναι συγκεντρώσεις τῶν τμημάτων τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Σκαπανέων, καθ' ἃς ἀνεπτύχθησαν τὰ κάτωθι θέματα:

Ἑλληνικὸς πολιτισμός, πειθαρχία, διακριτικὰ βαθμοφόρων καὶ συνεργατῶν, συνθέσεις μονάδων, ὁρισμοὶ ἐκ τοῦ κανονισμοῦ στρατιωτικῶν ἀσκήσεων.

— Ἐκ παραλλήλου ἐγένετο διάλεξις μὲ θέμα: «Τὸ πνεῦμα τοῦ καθενός» καὶ ἀνάγνωσις τῶν Ἡμερησίων Διαταγῶν τοῦ κ. Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου Νεολαίας τῆς 27ης καὶ 28ης Μαρτίου ἐ. ἔ.

— Ὡσαύτως ἐν τῷ Γυμνασίῳ Ἐδέσσης ὑπὸ συνεργατῶν καὶ καθηγητῶν ἀνεπτύχθη τὸ θέμα: «Τὸ Ἑλληνικὸν Ἔθνος καὶ ἡ Νεολαία».

ΗΠΕΙΡΟΣ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ. — Πρὸ ἡμερῶν ἐπεσκέφθη τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν Ἰωαννίνων συνεργάτης τοῦ III Γραφείου τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως Νεολαίας, παρακολουθήσας τὴν συντελουμένην ἐργασίαν τῆς Διοικήσεως, ἡ ὁποία ἐκτελεῖται πρὸς ὅλους τοὺς τομεῖς.

Ὁ ἀπεσταλμένος τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως, συνοδευόμενος ὑπὸ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας καὶ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ, ἐπεσκέφθη τὰ οἰκοτροφεῖα καὶ τὰ ἐργοστάσια τῆς πόλεως, ὁμιλήσας διὰ μακρῶν πρὸς τὰς ἐργατρίας.

ΑΡΤΑ. — Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακήν, ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς κυρίας Νομάρχου, ἔλαβε χώραν ἔκθεσις ἔργων λαϊκῆς τέχνης καὶ λαχειοφόρος ἀγορὰ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ κεντρικωτέρου καφεζαχαροπλαστείου Μπουκουβάλα. Αὗται παρεσκευάσθησαν ὑπὸ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ἄρτης ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν κυριῶν Μαραγκοῦ ἰατροῦ, Κολιοῦ ἰατροῦ, Λαλάκου διευθυντοῦ Τ. Τ.Τ. καὶ Τσέτη ἐμπόρου, αἵτινες μετὰ τῆς κυρίας Νομάρχου καὶ βαθμοφόρων τῆς Ε.Ο.Ν. ἐμερίμνησαν καὶ διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τῆς ἐκθέσεως καὶ τῆς ἀγορᾶς.

Καθ' ὅλον τὸ ἀπόγευμα εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ἐκθέσεως ἐπαιάνιζεν ἡ φιλαρμονικὴ «Σκουφᾶς», προσφερθεῖσα προθύμως δωρεὰν ὑπὲρ τῆς Ε.Ο.Ν.

Ἡ λαχειοφόρος ἀγορά, χάρις εἰς τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν τοῦ κοινοῦ ἔληξεν ἐνωρὶς τὸ ἑσπέρας τῆς αὐτῆς ἡμέρας, ἀποδώσασα καθαρὸν ὑπὲρ τῆς Ε.Ο.Ν. κέρδος 7.000 δραχμάς.

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ. — Διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων ἐπανελήφθη εἰς τὸ θέατρον «Ὀλύμπια» ἡ πανηγυρικὴ παράστασις τῆς 25ης Μαρτίου, ἥτις εἶχε τόσον λαμπρὰν ἐπιτυχίαν. Οἱ Φαλαγγῖται, αἱ Φαλαγγίτισσαι, οἱ Σκαπανεῖς καὶ αἱ Σκαπάνισσαι μὲ ζητωκραυγὰς ἐξεδήλωσαν ἐπανειλημμένως τὸν ἐνθουσιασμόν των καὶ τὴν ἄκραν ἱκανοποίησίν των. Ἡ κοινωφελὴς δρᾶσις τῆς Ε.Ο.Ν. κατέστη ἐντονωτέρα κατὰ τὸν διαρρεύσαντα μῆνα. Διάφορα τμήματα Φαλαγγιτῶν καθ' ὁμάδας, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν ὑπαλλήλων τῆς Δασικῆς Ὑπηρεσίας, μετέβησαν εἰς τοὺς περὶ τὴν πόλιν πευκῶνας καὶ κατεπολέμησαν συστηματικῶς τὴν κάμπην.

Ὁ Λόχος τῶν ἐργαζομένων διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν μετέβη εἰς Προφήτην Ἠλίαν κατὰ τὴν προπαραλεθοῦσαν Κυριακήν. Διὰ τῶν μέσων τούτων ἀναπτύσσεται ἡ ἔνθερμος ἀγάπη τῶν μελῶν πρὸς τὰ δένδρα καὶ καλλιεργεῖται ἐμπράκτως ἡ ἀλληλεγγύη καὶ κοινωνικότης αὐτῶν, στοιχεῖα ἀπαραίτητα διὰ κάθε πρόοδον.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ. — Ὁ Ὑποδιοικητὴς Ἀνατολικῶν Ἐπαρχιῶν ἐπανῆλθεν ἐκ τῆς περιοδείας του εἰς τὴν ἐπαρχίαν Βιάννου, ὅπου ἐπεσκέφθη τὰ χωρία Ἄνω καὶ Κάτω Βιάννον, Ἄνω καὶ Κάτω Σύμην, Συκολόγον, Κεφαλοβρύση, Ἀμυρᾶ, Πεῦκον, Χόνδρον, Λουτράκι.

Τὴν προπαρελθοῦσαν Τετάρτην, πλὴν τῆς συνήθους ἀπασχολήσεως, ἐγένετο καὶ προβολὴ τῆς κινηματογραφικῆς ταινίας τῆς παρελάσεως τῆς 25ης Μαρτίου ἐν Ἡρακλείῳ. Παρηκολούθησαν τὴν προβολὴν περὶ τοὺς 350 Φαλαγγῖται.

Ἐπίσης ἐδόθη συναυλία ὑπὸ τῶν τυφλῶν καλλιτεχνῶν τοῦ Ἀσύλου Τυφλῶν Καλλιθέας διὰ τοὺς ἐξωσχολικοὺς Φαλαγγίτας. Παρέστησαν περὶ τοὺς 100, καταχειροκροτήσαντες τὰ ἐκτελεσθέντα ἔργα.

Τὰ μαθήματα τοῦ Οὐλαμοῦ βαθμοφόρων καὶ τῶν τηλεφωνητῶν συνεχίζονται.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ. — Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα τὰ ἐπαρχιακὰ τμήματα τῆς Ε.Ο.Ν. Θηλέων εἰργάσθησαν μὲ ζῆλον καὶ μὲ ἐξαιρετικὴν προθυμίαν.

— Εἰς τὸ Τάγμα Λούτρας τῆς 255ης Φάλαγγος Θηλέων (Ἀρκάδι) συνετελέσθη ἡ κάτωθι ἐργασία: Ἀνεπτύχθησαν τὰ θέματα:

1) Ἡ Βασιλεία ὡς Ἐθνικὴ ἰδέα τοῦ Ἑλληνισμοῦ. 2) Ἡρωΐδες τῆς Ἐθνικῆς Ἐπαναστάσεως. 3) Ἡ Ἐθνικὴ Δυναστεία καὶ τὸ μεγαλουργόν ἔργον της. 4) Ἡ Πατρίς μας Ἑλλὰς καὶ ἡ ἱστορικὴ σταδιοδρομία τοῦ Ἔθνους μας. 5) Ὁ πολιτισμός μας πολιτισμὸς τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης. 6) Οἱ σκοποὶ τῆς Ε.Ο.Ν. 7) Ἡ Ἑλλὰς πρὸς τὰ τέκνα της. 8) Αἱ κακαὶ συναναστροφαὶ φθείρουν ἤθη χρηστά. 9) Καθήκοντα καὶ ἰδανικὰ τῆς Ε.Ο.Ν. 10) Ἐθνικοὶ εὐεργέται. 11) Παγκόσμιοι εὐεργέται. 12) Ἡ προσωπικότης τοῦ Ἀρχηγοῦ. Αὐτὴ ἐγένετο πρὸς τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Κυριάννας.

Εἰς πάντας τοὺς Λόχους ἐγένοντο ἀσκήσεις σουηδικῆς γυμναστικῆς. Εἰς τὸ αὐτὸ τάγμα ἔγιναν τὰ γεωργικὰ μαθήματα «Πῶς περιποιοῦνται τὰ σπορεῖα τῶν ἑσπεριδοειδῶν καὶ ἀσθένειαι αὐτῶν». Ὡσαύτως ἐδιδάχθη ἡ καλλιέργεια τῶν σιταριῶν, τῆς πατάτας καὶ τῶν κουκιῶν.

Εἰς τὸ III Τάγμα τῆς 255ης Φάλαγγος Θηλέων ἐσημειώθη ἐπίσης ζωηρὰ κίνησις. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἔγιναν πολλαὶ ὁμιλίαι, ἐκ τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τὰς κάτωθι:

1) Ἡ Ἑλληνὶς ἀγρότις. 2) Ἡ ὑγιεινὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου. Τὸ Κράτος τῆς 4ης Αὐγούστου. 3) Τὰ ἀγαθὰ ποὺ προέκυψαν στὴν Πατρίδα μας ἀπὸ τῆς 4ης Αὐγούστου. 4) Περὶ Ἔθνους. 5) Περὶ Κράτους. 6) Περὶ Σημαίας. 7) Περὶ Πειθαρχίας. 8) Περὶ καθαριότητος. 9) Ὁ Ἐθνικὸς πλοῦτος τῆς Πατρίδος μας κλπ.

Εἰς τὸ II Τάγμα τῆς 256ης Φάλαγγος Θηλέων Ρουστίκων ἔγιναν αἱ κάτωθι ὁμιλίαι: 1) Περὶ ὑγιεινῆς. 2) Περὶ οἰκογενείας. 3) Κοινωνικὴ καὶ ἀτομικὴ ἀλληλεγγύη. 4) Ἡ Θρησκεία καὶ ἡ Ἐθνικὴ ἐλευθερία μας ὡς δραματισμὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου. 5) Ἡ Ἐθνική μας Παλιγγενεσία. 5) Γιατί τὸ Ἔθνος πρέπει νὰ τιμᾷ καὶ νὰ ἑορτάζῃ τοὺς ἥρωας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως. 7) Ἡ σημασία τῆς 25ης Μαρτίου ἀπὸ θρησκευτικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀπόψεως. 8) Τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα παρὰ τοῖς Ἕλλησιν, οἰκογενειακὴ ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν. 9) Ὁ Βασιλικὸς θεσμὸς καὶ ἡ Ἐθνικὴ Ἰδέα ὡς σύμβολον ἑνότητος τοῦ Ἑλληνισμοῦ. 10) Περὶ πειθαρχίας κλπ.

— Αἱ ἐπιθεωρήσεις τὰς ὁποίας ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια ἔκαμεν εἰς πλεῖστα ἐπαρχιακὰ τμήματα κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα ἀφ' ἑνὸς καὶ αἱ ὑποβληθεῖσαι ἐκθέσεις ἀφ' ἑτέρου πείθουν ὅτι ἅπασαι αἱ βαθμοφόροι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Θηλέων Ρεθύμνης φροντίζουν μετὰ προθυμίας διὰ τὴν καλυτέραν κατάρτισιν τῶν ὑπ' αὐτὰς τμημάτων καὶ καταβάλλουν κάθε δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐν γένει πρόοδον τῶν μονάδων των.

Μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. Ρεθύμνου που έπαιξαν τὸ δρᾶμα «Νὰ ζῇ τὸ Μεσολόγγι».

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΧΑΛΚΙΣ. — Ὑπὸ τῆς Περιφερρειακῆς Διοικήσεως Ἀρρένων Εὐβοίας ἐφυτεύθησαν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς τρεχούσης περιόδου 10.106 δενδρύλλια διάφορα, 300 δὲ στρέμματα ἐφυτεύθησαν διὰ δασικῶν δενδρυλλίων.

— Ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἐπίσης Διοικήσεως ἐσπάρησαν διὰ σίτου καὶ διὰ τῆς σκαλιστικῆς μεθόδου 167½ στρέμματα.

— Ἐπίσης τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐδόθη εἰς τὸ «Κεντρικὸν» ἐνδιαφέρουσα ὁμιλία πρὸς τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπὸ τοῦ γυμνασιαρχοῦντος καθηγητοῦ κ. Δήμου Γυφτοδήμου, Διοικητοῦ τῆς 45ης Φάλαγγος (Βάκη) Χαλκίδος, διὰ τὴν ἡρωϊκὴν δρᾶσιν τοῦ ἀειμνήστου συμπολίτου ταγματάρχου Βάκη, τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου τιμῆς ἕνεκεν φέρει ἡ Φάλαγξ Χαλκίδος. Τὴν διάλεξιν παρηκολούθησαν ὁ Γενικὸς Ἐπόπτης Ε.Ο.Ν. Νομάρχης κ. Τοράκης, ὁ Δήμαρχος κ. Σαραφιανός, ὁ φρούραρχος κ. Λειβαρᾶς, οἱ Περιφερειακοὶ Διοικηταὶ Ἀρρένων καὶ Θηλέων κ. Γ. Χαϊνᾶς καὶ κ. Ἀλεξάνδρα Ναουμίδου κ. ἄ., ὁ ἀδελφὸς τοῦ ἀειμνήστου ταγματάρχου κ. Κων. Βάκης φαρμακοποιός, πυκνὸν πλῆθος κόσμου καὶ ἅπασα ἡ δύναμις Ε.Ο.Ν. Ἀρρένων καὶ Θηλέων.

Ὁ ὁμιλητής, ἀφοῦ ἐσκιαγράφησε τὴν προσωπικότητα τοῦ ἡρωϊκοῦ Βάκη, ἀνέγνωσεν ἐν συνεχείᾳ τὰς πλήρεις πατριωτικῶν ἐξάρσεων ἐπιστολάς του ἐκ τοῦ Μικρασιατικοῦ μετώπου πρὸς τοὺς οἰκείους του, διὰ τῶν ὁποίων κατεφαίνετο ἡ ἀνδρεία του, ἡ ψυχικὴ ρωμαλεότης καὶ εὐγένεια καὶ ἡ πρὸς τὴν Πατρίδα καὶ τὸν Βασιλέα ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσίς του.

— Ἡ Ὁμὰς Περιθάλψεως τῆς 45ης Φάλαγγος (Βάκη) ἐξέδραμε τὴν προπαρελθοῦσαν Τετάρτην εἰς Ν. Ἀρτάκην. Ὁμοίως ἡ Ὁμὰς Νοσοκόμων καὶ Τραυματιοφορέων τὸ προπαρελθὸν Σάββατον εἰς Ἀρτάκην.

— Τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἡ Τετραρχία Ἀμαρύνθου ἐξέδραμεν εἰς Ἀλιβέριον. Ὁμοίως ἡ ἰδία Τετραρχία τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐξέδραμεν εἰς Κύμην.

ΜΥΤΙΛΗΝΗ. — Μὲ πρόοδον καταφανῆ καὶ ἀποτελέσματα εἰς ἄκρον θετικὰ βαίνει ἡ ἐργασία εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς ἰδίᾳ Μυτιλήνης τῆς Περιφ. Διοικήσεως Θηλέων Λέσβου. Ἐνθουσιώδεις, πειθαρχικαί, προσηλωμέναι εἰς τὸ καθῆκόν των καὶ τὸν σκοπὸν τῆς Ε.Ο.Ν., ὁ ὁποῖος τὰς καθοδηγεῖ εἰς κάθε πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν, αἱ νεαραὶ βαθμοφόροι ἀπασχολοῦνται ἑκάστην Τετάρτην εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν Σχηματισμῶν των. Παιγνίδια, ἐκδρομάς, θεωρίας καὶ ὁδηγίας περιλαμβάνει τὸ ἑβδομαδιαῖον πρόγραμμα ἐργασίας, τὸ ὁποῖον μετὰ προσοχῆς ἐκδίδεται ἐκ τῶν Γραφείων τῆς Διοικήσεως τῇ ἐπιβλέψει τῆς Περιφ. Διοικητρίας.

Πλεῖσται ἐκ τῶν βαθμοφόρων τῆς Διοικήσεως μετὰ ἑξάμηνον παρακολούθησιν νοσοκομειακῶν μαθημάτων ἐν τῷ Βοστανείῳ Ἱερῷ Νοσοκομείῳ Μυτιλήνης ἀπέκτησαν ἐσχάτως τὸ πτυχίον τῆς ἀδελφῆς Νοσοκόμου, δώσασαι τὰς κεκανονισμένας ἐξετάσεις ἐνώπιον τῆς ἐξεταστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπισύρασαι τὰ συγχαρητήρια ταύτης.

Σειρὰ μαθημάτων καὶ διαλέξεων παρηκολουθήθη ὑπὸ τῶν βαθμοφόρων τῆς Διοικήσεως μὲ ὁμιλητὰς τοὺς ἐνθουσιώδεις τῆς Διοικήσεως συνεργάτας καὶ καθηγητὰς τοῦ Γυμνασίου Θηλέων Μυτιλήνης.

Οὕτω κατὰ σειρὰν ὡμίλησαν:

1) Ἡ καθηγήτρια τῆς Φιλολογίας κ. Βαλέτα μὲ θέμα : «Μαντὼ Μαυρογένους».

2) Ὁ καθηγητὴς τῆς Φιλολογίας κ. Λάσκαρης εἰς σειρὰν διαλέξεων μὲ θέμα: «Ἡ γυναίκα ἀνὰ τοὺς αἰῶνας».

3) Ὁ φιλόλογος κ. Παζιάνος μὲ θέμα «Ἡ πειθαρχία ὡς μέσον πολιτισμοῦ».

4) Ἡ φιλόλογος δὶς Καμπάνη μὲ θέμα: «Ἡ ἡρωῒς Μπουμπουλίνα».

5) Οἱ φυσικομαθηματικοὶ κ. κ. Στεφανίδης καὶ Θεοδωράκης μὲ θέματα: «Αἱ νέαι περὶ τοῦ Ἄρεως ἔρευναι καὶ θεωρίαι», «Σεισμοὶ» κλπ.

Ἐκ παραλλήλου καὶ ὑπὸ τῆς Διοικήσεως διωργανώθη σειρὰ διαλέξεων διὰ τὸ κοινόν.

Πρώτη κατὰ σειρὰν ὡμίλησεν ἡ Περιφ. Διοικήτρια κ. Κοζύρη μὲ θέμα: «Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς ὡς στρατιωτικός, ὡς πολιτικὸς καὶ ὡς ἄνθρωπος». Δεύτερος κατὰ σειρὰν ὡμίλησεν ὁ γυμνασιάρχης Θηλέων μὲ θέμα: «Ἡ Ε.Ο.Ν. ὡς Ἰδέα».

Η αλληλογραφία μας

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μ. ΙΩΑΝΝΟΥ, Ἀργοστόλιον. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν σχολικῶν ἀσμάτων ἐδημοσιεύθησαν περὶ τὰ τέλη Μαρτίου. — ΑΝ. ΓΚΟΤΑΝ. Ἐλήφθησαν τὰ «ἔξυπνα καὶ κουτά». Θὰ δημοσιεύσωμε τὰ καλύτερα. — ΑΝΤ. ΑΠΑΛΟΔΗΜΑΝ. Τὸ ποίημα «Ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ 4η Αὐγούστου» πολὺ μακρύ. Τὸ «Ὅταν κυττῶ τὰ μάτια τοῦ Χριστοῦ» ἔχει στίχους ἀνεπιτυχεῖς:

Ὅταν κοιτῶ τ' ἀθῶα σου τὰ μάτια,
ποὺ σπλαχνικὰ Χριστούλη μου κοιτᾶν,
ξανοίγομαι στῆς εὐτυχιᾶς τ' ἀμέτρητα τὰ πλάτια
κι' ἡ δόλια ἡ καρδιά μου φτερουγίζει καὶ σκιρτᾶ.

ΣΩΤΗΡΗΝ ΤΣΙΤΙΟΥΝΑΝ. Κάτι ἄλλο, ἂν θέλετε. — Ν. ΜΕΛΕΓΚΟΝ. Ἡ λέξις Ἑλλὰς παίρνει δασεῖα. Κι' ὅμως ζητεῖς νὰ δημοσιευθῇ γρήγορα. Πῶς νὰ τὸ διαβάσωμε σημειώνοντας στὴν ἀρχὴ-ἀρχὴ ἕνα τέτοιο ἀσυγχώρητο ὀρθογραφικὸ λάθος; — Ν. ΝΑΖΟΠΟΥΛΟΝ καὶ Δ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΟΥ. Συνεργασθήκατε γιὰ νὰ γράψετε ἕνα τόσο ἀντιπαιδαγωγικὸ παραμύθι; — ΜΑΡΙΚΑΝ ΔΡΑΪΝΑ. Ἴσως νὰ ἔχῃ καλὴ «προσῳδία», νὰ ταιριάζῃ δηλαδὴ μὲ τὸν ρυθμὸν τῆς μουσικῆς. — ΤΑΚΗΝ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΟΝ. Δὲν γίνονται ἐξαιρέσεις. Ὅταν κάτι εἶναι καλὸ δημοσιεύεται. — ΑΝΤΩΝΙΟΝ ΑΡΜΑΟΝ. Εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δυὸ ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΒΑΡΕΛΑΝ. Ἡ πνευματικὴ ἄσκησις ἐδόθη στὸν ἁρμόδιον συντάκτην. Τὸ ποίημα ἀπερρίφθη. — ΜΑΡΙΑΝ ΚΑΤΣΙΜΑΝΤΗ. Δυστυχῶς ὄχι. — ΚΑΙΤΗΝ ΤΖΙΩΤΟΥ(;). Ἡ φωτογραφία ποὺ μᾶς ἔστειλες εἶναι πολὺ θαμπή. — ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗΝ ΟΜΑΔΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΥ ΘΗΛΕΩΝ ΣΤΑΜ. ΠΑΤΡΙΚΙΟΥ ΒΑΛΑΓΙΑΝΝΗ, Θεσ)νίκην. Ἀπὸ τοῦ παρελθ. τεύχους καθιερώσαμεν στήλην φιλοτελικήν. — ΝΙΚ. ΔΙΦΩΝΗΝ. Αἱ ἀθλητικαὶ ἀνταποκρίσεις πρέπει ν' ἀποστέλλωνται στὸ ἁρμόδιο γραφεῖο τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως καὶ ὄχι ἀπ' εὐθείας στὸ περιοδικό. — ΑΘΑΝ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Κρατοῦμε πολλά, πάρα πολλὰ δικά σου. Μὴ στείλῃς ἄλλο, ἂν δὲν πάρῃς προηγουμένως εἰδοποίησί μας. Ἐλήφθησαν τὰ «Ὁ καλόγηρος», «Ἐπιγράμματα», «Ἑσπέρας», «Ἡ γλαύξ». Ὅλα βιαστικὰ καὶ πρόχειρα γραμμένα. Σοῦ τὸ συνεστήσαμε καὶ πρὸ καιροῦ: — γράφε λιγώτερα πράγματα καὶ διάβαζε πολλά. Μόνον ἔτσι θὰ ἐξελιχθῇς. — ΑΡΓΗΝ ΑΡΑΒΑΝΟΠΟΥΛΟΝ. Δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτὴ τὸ δεύτερο:

Τὸ σπίτι τοῦ καπετάνιου

Στοὺς ἄσπρους τοίχους ζωγραφιὲς — καράβια μάνοιγμένα
τάσπρα πανιά, νὰ σκίζουνε τὸ πρᾶο, γαλάζιο κῦμα
καὶ νὰ γυρνοῦν στὸν τόπο τους πίσω μακριὰ ἀπ' τὰ ξένα,
μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ, μὲ τὸ μαϊστράλι πρίμα...

Πὰ στὸ τραπέζι ποὖναι στολισμένο μὲ καχύλια
χιλιόπλουμα, τοῦ ναυτικοῦ ἡ εἰκόνα ἀκουμπημένη
βουβή, μὲ κάποιο ἀχνόγελο ἀνθισμένο πὰ στὰ χείλια
κοιτάει γλυκὰ τὴ φαμελιὰ τὴν πολυαγαπημένη...

... Κάτι σὰν πέπλο ἀπαντοχῆς ἀερένιο ἔχει σκεπάσει
τὸ σπίτι καὶ τὴν κάμαρη καὶ τὴν εἰκόνα κι' ὅλα...
... Καὶ τὸ καντήλι π' ἄγρυπνο, ψηλὰ στὸ κονοστάσι,
στὸ μαυρισμένο εἰκόνισμα σπιθάει μπρὸς τ' Ἅη-Νικόλα...

ΝΙΚ. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΝ. Ἡ ἐπιστολή σου ἐδόθη εἰς τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ περιοδικοῦ. Ξαναδιάβασε τὸ 2ο καὶ 3ο τετράστιχο τοῦ ποιήματός σου «Ἡ ἄνοιξις» καὶ γράψε μας ἂν ἐκάμαμε καλὰ ποὺ δὲν τὸ δημοσιεύσαμε. (Σ 476). — Ι. ΧΑΤΖΗΛΙΑΝ. Γιὰ τὰ γεωργικὰ θέματα ἀσχολεῖται εἰδικὸς συντάκτης. — ΤΑΚΗΝ ΣΑΛΑΠΑΤΑΝ. Μεταξὺ τῶν ἄλλων μᾶς γράφετε: «Ἓν ἄλλο πρέπει νὰ διορθωθῇ, τὸ ὁποῖον ὅλοι τὸ βλέπομε καὶ ὅλους μᾶς λυπεῖ, δηλ. τὰ κοντὰ φορέματα τῆς γυναικός, διότι ἡ ἄσεμνος αὐτὴ ἐνδυμασία, ὡς γνωρίζομεν, φθείρει τὰ χρηστὰ ἤθη». Αὐτὸ μόνον μποροῦμε νὰ κάμωμε: νὰ φέρωμε στὴ δημοσιότητα τὴν πρότασί σας. Δι' ὅλα τ' ἄλλα δὲν εἴμεθα οἱ ἁρμόδιοι. — ΓΕΩΡΓ. ΑΓΟΥΡΑΚΗΝ. Ἀπαντοῦμε σ' ὅλους ἀνεξαιρέτως. Μὴ ξεχνᾷς ὅτι δὲν ἀλληλογραφοῦμε μόνον μὲ σένα κι' ἀκόμη ὅτι ὁ χῶρος τοῦ περιοδικοῦ εἶναι περιωρισμένος. — Γ. Π. ΣΩΤΗΡΙΟΥ. Ἰδοὺ ἕνα μικρὸ μέρος τοῦ ἄρθρου σου: «Μπροστὰ στὸ ἁπλὸ μὰ ἱερὸ μάρμαρο, τὸν τάφο τῶν «Ἐπιφανῶν ἀνδρῶν», ἔγινε τὸ ἱερὸ προσκύνημα τῶν παιδιῶν τῆς Πατρίδος. Στὴ μέρα τοῦ γενικοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Λεφτεριᾶς τῆς Ἑλλάδος, πρωτοπόρος στὸ καθῆκον ἡ Νεολαία ἔδειξε τὴν εὐγνωμοσύνη της σ' αὐτοὺς ποὺ τῆς χάρισαν ἐλεύθερη τὴ σημερινὴ Ἑλλάδα. Σ' αὐτῶν τὸ ἱερὸ μνημόσυνο γονάτισε εὐλαβικὰ ἡ Νεολαία. Εἶναι πραγματικὰ μεγάλη ἡ στιγμὴ ποὺ ἑνώνει τὰ πνεύματα τῶν δοξασμένων, Ἡρώων-πατέρων, μὲ τὴ συγκίνησι καὶ τὴν εὐγνωμοσύνη τῶν παιδιῶν. Ἀπ' τοὺς Μαραθωνομάχους μέχρι τοὺς Ὑπερασπιστὰς τοῦ Μπιζανιοῦ, τοῦ Κιλκίς, τῶν παλληκαριῶν τῆς Μ. Ἀσίας, σὲ κάθε ἐποχὴ καὶ κάθε γωνιὰ τῆς Ἑλληνικῆς γῆς, πολέμησαν, ὕψωσαν τὴν Γαλανόλευκη κι' ἔστησαν περήφανοι τρόπαια νίκης. Κράτησαν τὴν Ἑλλάδα ψηλά, τὴν ἐτίμησαν καὶ μᾶς τὴν παρέδωσαν. Ἀγόρασαν μὲ τὸ αἷμα τους τὴν Ἑλληνικὴν γῆν καὶ τὴν ἄφησαν κληρονομιὰ στὰ παιδιά τους, ποὺ ἴσως νὰ μὴν πρόφτασαν νὰ δοῦν, γυρίζοντας στὰ σπίτια τους, ἀλλὰ ἔπεσαν στὸν βωμὸ τῆς πίστεως καὶ τῆς Πατρίδος, μὲ τὴν λαχτάρα τοῦ γυρισμοῦ. Κι' ἔρχεται σήμερα ἡ Νεολαία μπροστὰ στὸν τάφο τῶν ἐπιφανῶν της πατέρων περήφανη, ἀφοῦ βρῆκε πιὰ τὰ μεγάλα ἰδανικά, ἔρχεται νὰ δείξῃ πὼς συνεχίζει τὸν δοξασμένο δρόμο, ποὺ πέρασαν κι' αὐτοί, καὶ νὰ τοὺς στεφανώσῃ μὲ τὰ ἀθάνατα στεφάνια τῆς τιμῆς, τῆς δόξας, τῆς εὐγνωμοσύνης». — ΠΙΠΙΤΣΑΝ ΜΠΛΕΤΑ. Ἐλάβαμε τὰ «ἔξυπνα καὶ κουτά». Θὰ δημοσιεύσωμε τὰ καλύτερα. — ΝΙΚ. ΒΗΧΟΝ. Ἀπὸ τὰ δύο δημοσιεύομε στὴ στήλη αὐτὴ τὸ «25 Μαρτίου — 4η Αὐγούστου»:

Ἤτανε ὅλα σκοτεινά, μουντὰ καὶ λυπημένα,
ὁ οὐρανὸς κατάμαυρος, τὰ δένδρα μαραμένα
καὶ τὰ πουλάκια στὸ βουνὸ κι' αὐτὰ δὲν κελαϊδοῦσαν,
μὰ θλιβερὰ τὰ βογγητὰ κι' οἱ θρῆνοι ἀντηχοῦσαν.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἐρημιά, στὴ λυπημένη φύσι
τοῦ Ρήγα δὲ φοβήθηκε ὁ σπόρος νὰ βλαστήσῃ.
Ἡ φλόγα ποὺ κουφόβοσκε, ξέσπασε μιὰ μέρα,
μεγάλωσε, γιγάντωσε, ὑψώθη στὸν αἰθέρα

καὶ ἔγραψε πὼς ἡ Ἑλλὰς παντοτεινὰ θὰ ζήσῃ
καὶ δάφνες μέσ' στὸ διάβα της ἀκόμη θὰ θερίσῃ.
Χρόνια πολλὰ περάσανε. Στὸν οὐρανό μας πάλι
τὸ φάσμα τῆς καταστροφῆς τρομαχτικὸ προβάλλει.

Πάλι σωπαίνουν τὰ πουλιὰ τὸ ᾆσμα τους στὰ δάση·
μαυρίλα, λύπη, μαρασμὸς ἁπλώνεται στὴ Πλάσι...
Ὅμως μιὰ μέρα τ' Αὐγούστου ὁ οὐρανὸς γελάει
κι' ὁ ἥλιος ὁλοφώτεινες ἀκτῖνες του σκορπάει.
Ἡ Ἑλλάδα μας ἐσώθηκε. Ἀνοίχτηκαν μπροστά της
καινούργιοι δρόμοι π' ὁδηγοῦν ψηλά, στὰ ἰδανικά της.

ΑΘΑΝΑΣ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Δημοσιεύεται ἐδῶ:

Ἡ Νέα μας Ἑλλάδα...

1.

Ὁ ἥλιος τώρ' ἀνέτειλε...
Ἐλυώσανε τὰ χιόνια...
φύγαν κι' οἱ βαρυχειμωνιές,
τώρα χρυσὲς οἱ θημωνιὲς
γεμίζουνε τ' ἁλώνια...

2.

Τώρα γιὰ δὲς βαδίζουμε
γιὰ μιὰ Ἑλλάδα νέα
ἀδελφωμένα τὰ παιδιά.
Καὶ μὲ Ἑλληνικὴ καρδιά,
κρατοῦνε τὴ σημαία.

3.

Τώρα τριγύρω κοίταξε...
γλυκολαλοῦν τ' ἀηδόνια...
Γύρω τριγύρω εὐωδιές...
Παντοῦ χαρούμενες καρδιές!!
Εὐτυχισμένα χρόνια.

ΓΕΩΡΓ. ΛΟΥΜΟΝ. Τὸ ποίημά σου «Μάης-Γενάρης» βιαστικὰ γραμμένο:

Ὁ Μάης τὸ πράσινο δίνει στὰ βουνὰ
πέπλο καὶ τὸ ἁπλώνει,
μὰ τὸ Γενάρη μένουν γυμνὰ
καὶ κάτασπρ' ἀπὸ χιόνι.

ΝΙΚΗΝ ΒΛΟΝΤΗ. Δημοσιεύομε, στὴ στήλη αὐτή, τὴ σύντομη λαογραφικὴ πραγματεία σου «Ὁ Κρητικὸς ἀητός».

«Χρόνια καὶ χρόνια ὁ λεβεντόκαρδος Κρητικὸς Λαὸς στέναζε κάτω ἀπὸ τὸν πιὸ βαρὺ καὶ ἀτιμωτικὸ ζυγό. Ἀπὸ τὸ στόμα του μιὰ ὁλόθερμη ἔβγαινεν εὐχὴ νύχτα καὶ μέρα καὶ ἕνας διάπυρος πόθος θέρμαινε τὰ ἀνδρειωμένα στήθια του. Ἦταν ἡ εὐχὴ γιὰ τὴν ἀνάχτησι τῆς χαμένης λευτεριᾶς καὶ ὁ πόθος τοῦ λυτρωμοῦ. Καὶ μὲ τὸ λακωνισμό, ποὺ πάντα χαρακτηρίζει τοὺς ἀντρειωμένους λαούς, ἔπλασε τὸ ὀλιγόλογο δημοτικὸ τραγοῦδι τοῦ «Κρητικοῦ Ἀητοῦ», ποὺ μέσα στὰ λίγα στιχάκια του κλείνει ὁλόκληρο τὸν πόθο τοῦ Κρητικοῦ Λαοῦ μὲ ὑπέροχη πλοκὴ καὶ ἁπλότητα:

«Σὲ ψηλὸ βουνὸ σὲ ριζιμιὸ χαράκι,
Κάθεται ἀητὸς βρεμένος, χιονισμένος
Καὶ παρακαλεῖ τὸν ἥλιο ν' ἀνατείλῃ:
—Ἥλιε, ἀνάτειλε, ἥλιε, λάμψε καὶ δός μου,
Γιὰ νὰ λυώσουνε τὰ χιόνια ἀπὸ τὰ φτερά μου
Καὶ τὰ κρύσταλλα ἀπὸ τ' ἀκράνυχά μου».

Τὸ φιλελεύθερο καὶ περήφανο, μὰ κι' ἀντρειωμένο πουλί, ὁ ἀητός, ἀπεικονίζει, στὸ λαϊκὸ Κρητικὸ τραγοῦδι, τὸν ἀντρειωμένο καὶ φιλελεύθερο Κρητικὸ Λαό, ποὺ στὸ ριζιμιὸ τῆς σκλαβιᾶς χαράκι, κάθεται καὶ θρηνολογεῖ. Μὰ ὁ θρῆνος του δὲν μοιάζει μοιρολόγι: Εἶναι εὐχή, εἶναι παράκλησι. Παρακαλεῖ τὸν ἥλιο ν' ἀνατείλῃ. Τὸν ἥλιο τῆς λευτεριᾶς, ποὺ θερμαίνει καὶ ζωντανεύει τὶς σκλαβωμένες καρδιές. Ποὺ σκορπᾷ καὶ διαλύει τοὺς πάγους καὶ τὰ κρύσταλλα ἀπὸ τ' ἀκράνυχα τοῦ σκλαβωμένου ἀητοῦ, τοὺς πάγους καὶ τὰ κρύσταλλα τῶν ἐξευτελισμῶν καὶ τῶν δεινοπαθημάτων, ποὺ γεννᾷ ἡ σκλαβιά. Παρακαλεῖ τὸν ἥλιο τῆς λευτεριᾶς ν' ἀνατείλῃ, γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ τὴ δύναμι νὰ σκορπίσῃ τῆς σκλαβιᾶς τὰ βάσανα, ν' ἀποτινάξῃ τὸν ἀτιμωτικὸ ζυγό, νὰ πετάξῃ στὰ σύννεφα, ἐκεῖ ὅπου δὲν φτάνει τῆς τυραννίας ἡ ἐπίδρασι, ἐκεῖ ὅπου τῆς λευτεριᾶς τὸ μυρωμένο ἀγέρι πνέει, ἐκεῖ ὅπου τῶν ἔργων τῶν τρανῶν μπορεῖ ν' ἀντικρύσῃ τὴν ὄψι. Τὸ τραγοῦδι αὐτὸ τὸ ἁπλό, μὰ ὑπέροχο, τὸ τραγουδεῖ ὁ Κρητικὸς Λαός, στοὺς γάμους του, στὰ πανηγύρια του, στὶς χαρές του, μὲ τὸ ἰδιόρρυθμο μοτίβο του. Καὶ συγκινεῖ ὁ ἦχός του κάθε Κρητικὴ καρδιά, κάθε ἡλικία καὶ γένος. Καὶ ἐνθουσιάζει τὰ Κρητικὰ νειᾶτα, καὶ γεννᾷ τὴν περηφάνεια στὰ Κρητικὰ γερατειὰ καὶ τὴν πεποίθησι στὴν ὁλότητα τοῦ Κρητικοῦ Λαοῦ γιὰ τὴ νίκη. «Ὁ Κρητικὸς Ἀητός» εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ καλὰ Κρητικὰ λαϊκὰ τραγούδια καὶ τὸ πιὸ ἀγαπημένο τραγοῦδι τοῦ Κρητικοῦ Λαοῦ». — ΧΡΗΣΤΟΝ ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΝ. Ἰδοὺ τὸ ποίημά σου «Στὴ Νεολαία»:

Μπρός μας περνᾷς περήφανη καὶ μ' ὀμορφιὰ περίσσεια,
μᾶς ζωντανεύεις ὄνειρα, ποὺ κοίμισαν τὰ χρόνια,
ὄνειρα πλάνα, ὁλόγεμα μὲ μάγια παραδείσια,
ποὺ τάλουζε ἡ λαχτάρα μας ἡ Ἐθνικὴ αἰώνια.

Περνᾷς!... καὶ στὸ περήφανο τὸ διάβα σου τ' ἀγέρι
τὴ γαλανόλευκη ἐλαφρὰ μὲ χάδια ἀνατινάζει,
ποὺ πάντα ἐμπρὸς γοργόφτερο τὸ βῆμά σου τὴν φέρει
κι' ὁλόκληρη στὸ διάβα σου ἡ πλάσι ἀναγαλλιάζει

Περνᾷς!... κι' ἀπὸ τὰ στήθια μας κάποια φωνὴ ξεβγαίνει,
ὁλόθερμη, ὁλοζώντανη σὰν σὲ ἀτσαλένιο ἱππότη,
κάποια φωνὴ τοὺς πόθους μας, ποὺ κλείει καὶ σφιχτοδένει
καὶ χαῖρε, κράζει μὲ παλμό, ὦ τῆς Ἑλλάδος νειότη!...

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΚΡΙΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΧΑΡΙΚΛ. ΒΟΥΛΓΑΡ. Καλὸ τὸ παραμύθι, ἀλλὰ μεγάλο. Καὶ γιὰ τὰ μεγάλα παραμύθια, ὅπως θὰ ἔχετε προσέξει, κάνουμε μιὰ συστηματικὴ ἐπιλογὴ μὲ εἰδικὸ συνεργάτη μας — ΑΝΤ. ΣΑΡΡ. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ ἄρθρο σας εἶναι πολὺ μεγάλο γιὰ τὸ περιοδικό μας, μᾶς ἦρθε ἐξ ἄλλου ἀργὰ καὶ ἔχασε τὴν ἐπικαιρότητά του. — ΝΙΚ. ΑΝΤΩΝΟΠ. Καλογραμμένο τὸ μὲ μορφὴ παραμυθιοῦ διήγημά σας, ἀλλὰ ἐνῷ ἡ κεντρική του ἰδέα εἶναι καλή, οἱ λεπτομέρειες εἶναι ἀνεπιτυχεῖς καὶ ἀκατάλληλες γιὰ τὸ περιοδικό μας. — ΑΛΚ. ΜΥΡ. Ἴσως νάχετε δίκαιο, ἀλλὰ δὲν νομίζουμε ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη ν' ἀνοίξουμε, στὸ περιοδικό μας τοὐλάχιστο, συζήτησι γιὰ τὴ λεπτομέρεια αὐτή. — Ε. ΚΑΦΦ. Καθαρῶς πολιτικῆς φύσεως ἄρθρα καὶ μελέτες στὸ περιοδικό μας γράφονται ἀπὸ ὡρισμένους ὑπευθύνους συνεργάτες μας· ἑπομένως δὲν μποροῦμε νὰ δημοσιεύσουμε τὴ μελέτη σας, ἡ ὁποία ἄλλως τε εἶναι καὶ πολὺ ἐκτενής. — ΑΘΑΝ. ΤΣΙΚΡΙΚ. Παρακαλοῦμε νὰ μᾶς γνωρίσετε ἂν τὸ διήγημα «Τρεῖς ἀδελφές» ποὺ μᾶς στείλατε εἶναι ἀποκλειστικὰ δικό σας ἢ ἂν πρόκειται περὶ διασκευῆς καὶ στὴν τελευταία αὐτὴ περίπτωσι ποιὸς εἶναι ὁ συγγραφεύς του καὶ ἀπὸ ποῦ τὸ πήρατε. — ΜΑΡ. ΠΑΠ. Πολὺ θλιβερὸ τὸ πασχαλινὸ διήγημά σας. Δὲν μπορούσατε νὰ βρῆτε θέμα πιὸ εὐχάριστο, πιὸ χαρούμενο γιὰ μιὰ τέτοια μέρα;

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΠΝΕΥΜΑΤ. ΑΣΚΗΣΕΩΝ

Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Ἡ ποσότης δὲν συμβαδίζει πάντοτε μὲ τὴν ποιότητα... Εἴπαμε νὰ φτιάχνετε τὰ σχήματα μὲ σινική. Ἐσεῖς κάνετε πολλὰ σχήματα μὲ μολύβι, ἄ..α μὲ σινικὴ κακοσχεδιασμένα καὶ γράφετε τὸ κείμενον μὲ σινική! Ὁπωσδήποτε ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. — Σ. Α. ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΝ, Μ. Σ. ΚΑΤΩΠΟΔΗΝ. Ἀπορρίπτονται (ἀνεπιτυχεῖς λέξεις). — Β. Ε. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΝ. Σωστὲς γενικῶς οἱ λύσεις. — Ν. ΛΑΜΝΑΤΟΝ. Πῶς κρίνετε ὅτι ἄξιζαν νὰ

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

δημοσιευθοῦν; Καὶ τώρα δὲν εἶσθε ἐν τάξει, ἀφοῦ γράφετε 4 ἀσκήσεις καὶ ἰσάριθμα χαρτάκια. Εἴπαμε: νὰ γράφετε σὲ κανονικὲς κόλλες χαρτιοῦ καὶ κυρίως ὅλα συνέχεια. — Π. Γ. ΛΕΚΟΠΟΥΛΟΝ. Οἱ λύσεις σωστές, ἀλλὰ τὰ ἄλλα ὄχι ἀπολύτως καλά. — Μ. ΝΙΚΗΦΟΡΟΥ. Τί θὰ πῇ χατηρικῶς, ἀφοῦ δὲν εἶναι καθόλου καλά: — ΧΡ. ΚΑΛΛΕΡΓΗΝ. Ἐγκρίνεται ἕνα τετράγωνον. — ΣΤ. ΜΑΖΑΡΑΚΗΝ καὶ Δ. Θ. ΜΟΑΤΣΟΥ. Σωστὲς οἱ λύσεις. Συγχαρητήρια. — Π. ΤΕΦΑΡΙΚΗ. Ἐφ' ὅσον εἶναι καλὰ καὶ μᾶς ἐνδιαφέρουν, θὰ δημοσιευθοῦν. — Σ. ΙΟΡΔΑΝΗΝ. Σᾶς εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. Οἱ σελίδες τῶν πνευματικῶν ἀσκήσεων εἶναι ἀνοικτὲς σ' ὅλους. — Α. Ι. ΣΤΥΛΟΥ. Τὸ ἕνα σταυρόλεξο χωρίζεται σὲ ἄλλα μικρότερα. Ὅσο γιὰ τὸ ἄλλο, ἔχει σημαντικὲς ἀτέλειες (ΡΡΗΜΑ, ΑΩΝ, ΔΡΜΜΑ). — Ε. Α. ΚΟΥΠΗΝ. Νὰ γράφετε ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ. — Ν. Δ. ΤΣΙΩΡΑΝ. Ὡραῖο τὸ σταυρόλεξό σας, ἀλλὰ οἱ λέξεις ΠΑΡΕΣΤΙΑΙ καὶ ΟΓΑΜ ἀνεπιτυχεῖς. — Χ. Ε. ΤΖΑΝΕΤΟΠΟΥΛΟΝ. Συγχαρητήρια γιὰ τὶς λύσεις. — Π. ΛΕΦΟΠΟΥΛΟΝ. Σωστὲς οἱ λύσεις. — Β. Ε. ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΝ. Νὰ γράφετε ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι. — Α. ΦΡΟΣΥΝΑΚΗΝ. Ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν. — Ε. Σ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ. Σωστὰ τὰ «λάθη»... Τὰ αἰνίγματα γνωστότατα. — Ε. Δ. ΠΑΠΑΓΡΗΓΟΡΑΚΗΝ. Θὰ δημοσιευθοῦν ἀρκετά. — Ε. Α. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Συγχαρητήρια γιὰ τὴ λύσι.

Γ. ΚΟΥΤΣΗΝ (συγκεντρωμένα τὰ μαῦρα), Ν. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΝ (δύσκολον), Β. Δ. ΦΟΡΗΝ, Δ. ΡΟΥΣΗΝ (ΙΩΤ, νὲε καὶ γενικῶς μικρὲς λέξεις), Θ. Γ. ΑΚΡΙΤΑΝ (πολλὰ μαῦρα, μικρὲς λέξεις), Γ. Δ. ΜΕΞΗΝ (τὸ ἀριστερὰ κάτω τμῆμα, λάσο, σύ, εἶναι ἀπομονωμένο), Ι. ΒΑΡΕΛΑΝ, Γ. Ζ. ΓΡΑΙΚΟΝ (γνωστά), Ν. Ε. ΧΡΥΣΟΧΟΟΝ (γνωστά), Δ. ΚΟΝΤΕΚΑΚΗΝ (κρῖμα στὸ σταυρόλεξο. Ἐκεῖνο τὸ Φῶν!...), ΙΩ. ΠΕΤΡΙΔΗΝ (πολὺ γνωστά), Γ. ΚΟΡΕΑΝ (νὰ γράφετε ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ), Ε. ΙΩΑΝΝΙΔΗΝ, Η. Μ. ΑΛΕΞΙΟΥ (ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ), Α. Γ. ΤΕΡΖΗΝ (ἀνεπιτυχεῖς λέξεις), Κ. Γ. ΣΤΑΥΡΟΝ, Α. ΦΕΤΣΗ (γιατί δύσκολες λέξεις, ΗΑΡΚΑ, ΣΤΑΛ κλπ.;), Δ. Γ. ΛΑΙΜΟΝ, Ε. ΑΡΓΥΡΙΑΔΗΝ, Ι. ΠΟΥΛΟΥΜΑ, Γ. Δ. ΣΑΒΒΑΝ, Ν. ΣΥΓΓΡΟΝ, Χ. ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ, Η. Δ. ΤΑΡΣΙΝΑΝ, Θ. Β. ΑΡΤΟΠΕΙΟΝ, Ν. Σ. ΚΟΛΙΟΝ, Α. Ν. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΝ, Β. Γ. ΔΙΚΑΙΑΚΟΝ, Σ. Α. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΝ, Ι. ΓΚΟΥΜΑΝ, Γ. ΚΟΥΤΣΗΝ, Ν. ΣΚΑΡΑΚΗΝ, Α. ΒΟΥΔΟΥΡΗΝ, Ε. ΦΑΤΟΥΡΟΥ, Ι. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΝ, Ι. ΝΤΑΪΦΑΝ, Ι. ΜΑΡΚΟΜΑΝΩΛΑΚΗΝ, Α. ΠΑΠΠΑΝ, Κ. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΝ, Π. Ι. ΜΕΤΑΞΑΝ, Χ. ΧΑΤΖΗΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ, Μ. Σ. ΜΑΝΕΤΤΑΝ, Χ. Γ. ΤΣΙΑΡΑΝ, Φ. Ι. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΝ, Γ. Δ. ΤΣΑΛΕΡΑΝ, Π. Κ. ΚΟΛΟΚΟΥΡΗΝ, Α. Δ. ΚΑΡΙΩΤΟΥ, Ι. Α. ΛΟΓΟΘΕΤΗΝ, Ι. Δ. ΔΗΜΑΚΗΝ, Σ. Δ. ΡΑΖΗΝ, Θ. ΜΠΟΡΑΝ (νὰ γράφετε ἀπὸ τὴ μιὰ ὄψι τοῦ χαρτιοῦ), Α. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΗΝ, Ν. Α. ΞΟΥΡΑΦΑΝ (λιγώτερα καὶ πιὸ προσεγμένα ἄλλη φορά), Σ. ΠΑΝΤΑΖΗΝ, Μ. Γ. ΒΟΛΟΓΙΑΝΝΗΗΝ, Σ. Ε. ΣΤΕΦΑΝΑΚΗ, Γ. ΑΡΜΟΝΗΗΝ, Ι. Γ. ΚΑΤΣΙΜΕΡΔΟΝ, Ν. Κ. ΔΟΥΒΙΤΣΑΝ, Ν. Χ. ΤΑΜΒΑΚΗΝ, Α. Γ. ΛΑΜΠΡΑΚΟΠΟΥΛΟΝ, Σ. ΜΑΣΤΟΡΗΝ, Γ. Α. ΚΟΝΤΑΡΓΥΡΗΝ, Κ. Ν. ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΝ, Δ. Η. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΝ, Ν. ΜΕΡΙΑΝΟΝ. Ἀπορρίπτονται.

Α. ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΝ, Χ. Π. ΜΑΤΣΑΚΟΝ, Σ. Ι. ΣΦΕΤΣΟΝ, Ι. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ (τὸ 7Χ7), Σ. Μ. ΚΟΥΤΑΒΑΝ, Τ. ΡΙΖΟΔΗΜΟΝ (περίφημο τὸ σταυρόλεξο), Δ. ΦΡΟΣΥΝΑΝΑΚΗΝ (ἐκτὸς τῶν σχημάτων ποὺ εἶναι γνωστά), Ζ. ΚΟΚΚΙΝΗ, Γ. ΔΕΝΔΡΙΝΟΝ, Α. ΖΩΗΡΟΝ, Γ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ, Α. Γ. ΛΙΜΑΝΤΖΑΚΗ, Κ. καὶ Π. ΠΑΠΑΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ, Ι. Α. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΝ (ἐκτὸς τοῦ σταυρολέξου ποὺ δὲν εἶναι ἑνωμένο), Γ. Π. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, Ν. ΓΕΩΡΓΑΛΑΝ, Φ. Ι. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΝ (μόνον οἱ ἀσκήσεις), Γ. Ν. ΜΠΑΛΑΣΚΑΝ (γιατί μόνο ἀκροστιχίδες καὶ μαγικὲς εἰκόνες), Α. ΜΟΛΦΕΤΑΝ, Κ. Μ. ΓΚΟΥΡΔΑΝ, Ν. Π. ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΙΟΥ, Α. ΚΥΡΙΑΚΙΔΗΝ, Ι. ΠΙΚΡΟΝ, Α. ΑΓΓΕΛΗΝ, Α. Θ. ΓΚΙΝΗΗΝ, Ε. Ι. ΜΙΧΑΗΛ, Ν. Ζ. ΝΙΚΗΤΑ, Φ. Ι. ΚΑΡΑΚΩΣΤΑΝ, Φ. ΜΙΝΑΡΕΤΖΗ, Δ. ΜΥΤΙΛΗΝΗΗΝ (πάντως Ρὶς καὶ ὄχι Ρύς), Η. Δ. ΦΟΝΤΑΛΗΝ, Κ. Π. ΠΟΥΛΑΚΟΝ, Σ. Ν. ΚΟΥΡΚΟΥΛΟΝ. Ἐγκρίνονται.

Ὁδηγίαι διὰ τὴν οἰκιακὴν αὐτοπροστασίαν κατὰ τοῦ κινδύνου τῶν ἐμπρηστικῶν βομβῶν.

Β'.

στ) Τρόπος προσβολῆς. Αἱ βόμβαι αὗται δὲν σκοπεύονται λόγῳ τοῦ μικροῦ βάρους των καὶ λόγῳ τοῦ σχήματός των, ὅπερ δὲν εἶναι ἐντελῶς ἀεροδυναμικόν, ἐπίσης δὲν ρίπτονται ἀνὰ μία. Εἶναι συσκευασμέναι εἰς κιβώτια ἀνὰ 10 ἢ 20 καὶ ἡ προσβολὴ γίνεται διὰ τῆς ἐκκενώσεως ἑνὸς ἢ πολλῶν ταὐτοχρόνως κιβωτίων, αὗται δὲ πίπτουσαι δυνάμει τοῦ νόμου τῆς διασπορᾶς καλύπτουσι μεγάλην ἔκτασιν. Ἐκ γενομένων πειραμάτων ἐξήχθη ὅτι τοιαῦται βόμβαι ριφθεῖσαι ἐξ ὕψους 1500 μ. ἐκάλυψαν ἔκτασιν 8500 τετρ.μ., δηλαδὴ τετράγωνον πλευρᾶς 90 μ. Τούτων τεθέντων, ἂν ὑποτεθῇ ὅτι ἐνεργοῦν τὴν προσβολὴν κατὰ μιᾶς πόλεως 3 ἀεροπλάνα καὶ ὅτι τὰ ἀεροπλάνα ταῦτα εἶναι ἐκ τῶν συνήθων βομβαρδιστικῶν, ὠφελίμου βάρους 1 τόννου, τότε τὰ ἀεροπλάνα αὐτὰ θὰ φέρουν 3 τόννους βομβῶν, ἤτοι 3000 βομβῶν, ἃς καὶ θὰ ρίψουν κατὰ τῆς πόλεως. Ἂν πάλιν ὑποτεθῇ ὅτι ἡ ὅλη ἐδαφικὴ ἔκτασις τῆς προσβαλλομένης πόλεως καταλαμβάνεται ὑπὸ κτισμάτων κατὰ τὸ 1)3 καὶ ὅτι τὰ ἄλλα 2)3 εἶναι ἐλεύθεροι χῶροι, δηλ. πλατεῖαι, κῆποι, ὁδοί, αὐλαί, τότε συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τῶν πιθανοτήτων, θὰ πρέπῃ τὸ 1)3 τῶν βομβῶν νὰ πέσῃ ἐπὶ τῶν κτισμάτων καὶ τὰ 2)3 εἰς τοὺς ἐλευθέρους χώρους, δηλ. θὰ πέσουν 1000 βόμβαι ἐπὶ κτιρίων. Ἐὰν πάλιν δεχθῶμεν ὅτι ἐκ τούτων αἱ ἡμίσεις εἴτε δὲν θὰ λειτουργήσουν δι' οἱονδήποτε λόγον εἴτε ὅτι πίπτουσαι ἐπὶ κεκλιμένων στεγῶν θὰ ἀποστρακισθῶσι καὶ θὰ πέσουν εἰς τὴν ὁδὸν ἵνα κατακαῶσι, καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱ 500 ἐμπρηστικαὶ βόμβαι θὰ δημιουργήσουν ἰσαρίθμους ἑστίας πυρός, τὰς ὁποίας εἶναι εὐνόητον ὅτι οὐδεμία πυροσβεστικὴ ὑπηρεσία εἶναι εἰς θέσιν ν' ἀντιμετωπίσῃ. Ἰδοὺ ὁ κίνδυνος, χωρὶς ὑπερβολὰς καὶ ἴσως κατώτερος τῆς πραγματικότητος.

Αἱ πυροσβεστικαὶ ὑπηρεσίαι τῶν πόλεων καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ τὰ παρ' αὐτῶν διατιθέμενα μέσα ἔχουν ὀργανωθῆ διὰ τὰς συνήθεις ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀνάγκας τῶν πόλεων καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν ν' ἀντιμετωπίσουν ὁμαδικῶς, ὡς ἐξετέθησαν εἰς τὸ προηγούμενον, ἀναπτυσσομένας πυρκαϊάς. Διὰ τοῦτο παρίσταται ἀνάγκη λήψεως μέτρων, καὶ τὰ μέτρα ταῦτα εἶναι πρῶτον μέτρα προληπτικά, δεύτερον μέτρα οἰκιακῆς αὐτοπροστασίας καὶ τρίτον ἐνδιάμεσα μέσα μεταξὺ τῆς ὠργανωμένης πυροσβεστικῆς ὑπηρεσίας καὶ τῆς οἰκιακῆς αὐτοπροστασίας, ἅτινα, ἀφορῶντα ἐγκαταστάσεις μεγάλων ὀργανισμῶν ἢ ἐπιχειρήσεων, πολυόροφα κτίρια, ὡς παραδείγματος χάριν πολυκατοικίας, γραφεῖα ἑταιρειῶν κλπ., ἐκφεύγουν τοῦ σκοποῦ τῶν παρουσῶν ὁδηγιῶν. Διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς συμπεράσματα ἐπὶ τῶν ληπτέων προληπτικῶν μέτρων, ἐπανερχόμεθα εἰς τὰ λεχθέντα περὶ ἐμπρηστικῶν βομβῶν. Σκοπὸς τῆς ἐπιτεύξεως τῆς μεγάλης ἀναπτυσσομένης θερμοκρασίας εἴδομεν ὅτι εἶναι ἡ ταχυτάτη μετάδοσις τοῦ πυρὸς ἐπὶ πάσης ἀναφλεξίμου ὕλης ἥτις θὰ εὑρίσκετο πλησίον. Ἐκ τούτου καταλήγομεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ ληπτέα προληπτικὰ μέτρα συνοψίζονται εἰς τό: «νὰ μὴ ὑπάρχουν οὐδαμοῦ τῆς πόλεως ἐκτεθειμέναι ἀναφλέξιμοι ὕλαι». Τὸ τοιοῦτον δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀποτελεσματικῶς διὰ τῆς λήψεως τῶν κάτωθι μέτρων:

ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΗ

Αὐτη, ὀργανουμένη ὑπὸ τοῦ Κράτους, ἔχει ἀποστολὴν νὰ ἐγκρίνῃ τὰ σχέδια τῶν πόλεων καὶ συνοικισμῶν, καθὼς καὶ τὰς ἐγκαταστάσεις μεγάλων ὀργανισμῶν, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἀφ' ἑνὸς ἐπιτυγχάνῃ τὴν ἀραίωσιν τῶν κτισμάτων εἰς τὰς νεωστὶ δημιουργουμένας πόλεις καὶ συνοικίας καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅπως ἀπαγορεύῃ εἰς τὰς νεωστὶ ἀνεγειρομένας οἰκοδομάς: τὰς κεραμοσκεπεῖς στέγας, τὰς ξυλίνας δοκοὺς ὑποστηρίξεως, τὰ ξύλινα διαφράγματα, τὰ ξύλινα δάπεδα ὅπου δὲν παρίσταται ἀνάγκη τοιούτων, ὡς παραδείγματος χάριν εἰς τοὺς προθαλάμους, τὰς εἰσόδους, τὰ πλυντήρια, τὰ καταστήματα, ἀποθήκας κλπ.

ΑΦΛΕΚΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΞΥΛΙΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΟΙΚΟΔΟΜΩΝ

Τὰ ξύλινα μέρη ἐπὶ παλαιῶν οἰκοδομῶν ἀποτελοῦν ὕλας λίαν εὐφλέκτους, αἵτινες ὡς πυρσοὶ συντελοῦν εἴς τε τὴν ταχεῖαν ἀνάπτυξιν τῆς πυρκαϊᾶς, ὡς καὶ εἰς τὴν μετάδοσιν τοῦ πυρός. Ὑπάρχουν πολλαὶ μέθοδοι δι' ὧν δυνάμεθα νὰ καταστήσωμεν ἄφλεκτα τὰ ξύλινα μέρη ἐξ ὧν αἱ κυριώτεραι εἰσίν: Πυρίμαχοι βαφαὶ δι' ὧν ἐπικαλύπτεται ἡ ἐπιφάνεια τούτων. Αὗται εἶναι μόνιμος — τρόπον τινὰ — ἀφλεκτοποίησις, διατηρουμένη ἐπὶ μακρὸν σχετικῶς χρόνον. Ἁλατοῦχοι συνθέσεις, ἐξ ὧν προσφέρεται ἀρκετὴ ποικιλία κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον ἀποτελεσματικαί. Αὗται ἔχουν προσωρινὴν ἰσχὺν καὶ ἡ διάβρεξις τῶν ξυλίνων μερῶν γίνεται συχνάκις. Ἡ ἀφλεκτοποίησις αὕτη προστατεύει τὰ ξύλα μόνον ἀπὸ τῶν ἐκπεμπομένων, κατὰ τὴν λειτουργίαν τῆς ἐμπρηστικῆς βόμβας, ἀκτινοβολιῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ἀπὸ τὴν ἐπαφὴν καιομένης τοιαύτης. Συνεπῶς ἡ τοιαύτη ἀφλεκτοποίησις δέον νὰ προβλέπεται διὰ τὰ ὑπὸ τὰς κεράμους σανιδώματα καὶ διὰ τὰς δοκοὺς ὑποστηρίξεως τῆς στέγης, ὡς καὶ διὰ τὰ ἐκ πήχεων χωρίσματα, διότι ταῦτα πάντα ὑπόκεινται εἰς τὸν κίνδυνον τῆς ἐκ τῆς ἐκπεμπομένης ἀκτινοβολίας ἀναφλέξεως, διότι ἡ βόμβα, διαπερῶσα τὴν στέγην, δὲν προλαμβάνει νὰ μεταδώσῃ εἰς αὐτὰ τὸ πῦρ λόγῳ τῆς μεγάλης ταχύτητος. Κατόπιν τούτων διὰ τὰ ξύλινα δάπεδα, τὰ ὁποῖα θὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μετ' αὐτῆς, δὲν θὰ προβλέψουν τοιαύτην προστασίαν. Ταῦτα προστατεύονται διὰ τῆς ἐπιστρώσεως ἐπ' αὐτῶν τῶν κάτωθι ὑλικῶν: Ἄμμου ξηρᾶς πάχους 5 ἑκατοστῶν, σκωρίας ὑψικαμίνου ἰδίου πάχους, τέφρας οἰκιακῶν ἑστιῶν πάχους 6½ ἑκατοστῶν, χώματος πάχους 5 ἑκατοστῶν, παρασκευάσματος εἴδους ἀσβεστοκονιάματος ἐξ ἀνυδρίτου βράχου πάχους 2 ἑκατοστῶν, ἀφλέκτου ἀσφάλτου ἰδίου πάχους.

ΑΦΛΕΚΤΟΠΟΙΗΣΙΣ ΕΝΔΥΜΑΤΩΝ

Καθ' ὃν τρόπον τὰ ξύλινα μέρη τῶν παλαιῶν οἰκοδομῶν ἐπιτυγχάνουν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πυρκαϊᾶς καὶ τὴν μετάδοσιν αὐτῆς, καθ' ὅμοιον τρόπον ἐπιδροῦν καὶ τὰ ὑφάσματα. Ταῦτα ἀφλεκτοποιοῦνται διὰ τῆς περιτυλίξεως καὶ εἰ δυνατὸν περισφίξεως, ὁπότε καίονται βραδέως καὶ χωρὶς ν' ἀναπέμπουν φλόγα. Διὰ τῆς ἐμβαπτίσεως ἢ διαβρέξεώς των διὰ ραντισμοῦ τῆς ἐπιφανείας των διὰ διαλύσεως ἁλάτων ἀφλέκτων. Πρὸς τοῦτο δύνανται νὰ χρησιμοποιηθοῦν ἀποτελεσματικῶς διάφοροι οὐσίαι, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐξετάζεται ὅπως αὗται μὴ ἐπιφέρουν ἀλλοιώσεις τοῦ χρωματισμοῦ καὶ τῶν κλωστῶν τοῦ ὑφάσματος καὶ ὅπως μὴ συντηροῦν τὴν ὑγρασίαν. Συνιστῶνται αἱ κάτωθι διαλύσεις ὡς πληροῦσαι πάντας τοὺς ἐπιθυμητοὺς ὅρους: Δι' ἐμβάπτισιν ἐφ' ἅπαξ. Διάλυσις: Βόραξ 60 γραμμάρια, βορικὸν ὀξὺ 70 γραμμάρια, ὕδωρ 1 λίτρα. Τὴν ἐμβάπτισιν ἀκολουθεῖ στύψιμο καὶ στέγνωμα. Διὰ ράντισιν εἰς δύο ἐπαναλήψεις: Πρώτη διάλυσις: Βόραξ 40 γραμμάρια, βορικὸν ὀξὺ 35 γραμμάρια, ὕδωρ 1 λίτρα. Ὁ ραντισμὸς δέον νὰ γίνεται ὁμοιόμορφος. Μετὰ παρέλευσιν τετάρτου τῆς ὥρας ἐπακολουθεῖ νέος ραντισμὸς διὰ τῆς κάτωθι πυκνοτέρας διαλύσεως, καθ' ὃν πρέπει τὸ ὕφασμα νὰ βραχῇ καλῶς καὶ ν' ἀφεθῇ νὰ στεγνώσῃ ἀφ' ἑαυτοῦ. Δευτέρα διάλυσις: Βόραξ 80 γραμμάρια, βορικὸν ὀξὺ 70 γραμμάρια, ὕδωρ 1 λίτρα. Ἡ ἀφλεκτοποίησις εἶναι διαρκὴς ἐκτὸς τῆς περιπτώσεως τῆς πλύσεως τοῦ ὑφάσματος, ὁπότε δέον νὰ ἐπαναληφθῇ.

ΣΟΦΙΤΑΙ

Ἐπιβάλλεται ἡ τελεία ἀπομάκρυνσις ἢ ὁ περιορισμὸς εἰς τὸ ἐλάχιστον τῶν ἀναφλεξίμων ὑλικῶν τῶν σοφιτῶν καὶ γενικῶς τῶν δωματίων ἢ τῶν χώρων τῶν εὑρισκομένων ἀμέσως ὑπὸ τὴν στέγην. Ἐπίσης ἐπιβάλλεται ἡ ἐξασφάλισις εὐκόλων προσβάσεων πρὸς τοὺς χώρους τούτους.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΚΑΙ ΕΞΑΣΚΗΣΙΣ

Ἀπαραίτητον στοιχεῖον ἐπιτυχίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κινδύνου τῶν ἐναερίων ἐμπρηστικῶν βομβῶν εἶναι ἡ διαφώτισις τοῦ ἀμάχου πληθυσμοῦ καὶ ἡ ἐκπαίδευσις καὶ ἐξάσκησις πάντων ὅσοι πρόκειται νὰ λάβουν ἐνεργὸν μέρος εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῶν.

ΕΥΦΛΕΚΤΟΙ ΥΛΑΙ

Εἶναι ζήτημα τῆς κρατικῆς μερίμνης καὶ ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν εὐφλέκτων ὑλῶν, ὡς παραδείγματος χάριν πετρελαίων, βενζίνης, νάφθης, οἰνοπνευμάτων, ξυλείας κλπ. τῶν εὑρισκομένων εἰς ποσότητας ἐντὸς τῆς πόλεως, ἔξω ταύτης καὶ ἡ ἐναποθήκευσις τῶν ἀπαραιτήτων τοιούτων ἐντὸς ὀρυγμάτων ἢ εἰς ἀνοικτοὺς ἀσφαλεῖς χώρους.

ΔΙΑΚΟΠΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ

Ἐπιβάλλεται ἅμα τῇ ἠχήσει τοῦ συνθήματος τοῦ συναγερμοῦ ἡ σβέσις τῶν φώτων τῆς οἰκίας διὰ τῆς διακοπῆς τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἢ τοῦ φωταερίου ἐκ τοῦ γενικοῦ διακόπτου. Ἡ μὴ λῆψις τοῦ μέτρου τούτου δύναται λόγῳ ἑνώσεως τῶν ἠλεκτροφόρων συρμάτων ἢ διαρρήξεως τοῦ ἀγωγοῦ τοῦ φωταερίου, ἥτις ἐνδέχεται νὰ συμβῇ κατὰ τὸν βομβαρδισμόν, νὰ λάβῃ χώραν πυρκαϊά, χωρὶς νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς οἰκίας ἐμπρηστικὴ βόμβα.

